

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2019. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Eger, 2020. 08 29.

Rónai Kálmán

.....
Rónai Kálmánné
igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan

.....
Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

Összeállította:

Rónai Kálmánné
Dudás György
Hegyi Tünde

Baranyiné Kelemen Erzsébet, Baráz Csaba, Bernáthné Szabó Gabriella, Farkas Roland, Ferenczy Gergely, Gombkötő Péter, Holló Sándor, Horkay Ágnes, Kovács Károly, Kovács Krisztián, Magos Gábor, Nagy Julianna, dr. Nagy Károly, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József, Szarvas Imre, Szögedi Zsuzsanna, Veres-Kun Ágnes, Vajda Zoltán

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

1. BEVEZETÉS	5
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY	7
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI	11
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI.....	11
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek	11
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek.....	16
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek.....	17
3.1.4. Natura 2000 területek	21
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	25
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei.....	33
3.2. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK	35
3.2.1. Védett mesterséges üregek	35
3.3. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK.....	36
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	36
3.5. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI.....	38
3.6. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEK	39
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	45
4.1. KUTATÁS	45
4.2. MONITOROZÁS	47
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	64
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	65
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	66
5.1. A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	66
5.1. B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK.....	69
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	71
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	71
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	74
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	78
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	78
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	78
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	80
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	89
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	90
5.6. GÉNMEGŐRZÉS.....	90
5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében	90
5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	93
5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	94
5.7. ERDŐTERÜLETEK, ERDŐGAZDÁLKODÁS	94
5.7.1. Nem saját vagyionkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek	94
5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei	95
5.7.3. Saját vagyionkezelésben lévő erdőterületek kezelése.....	96
5.8. VADÁSZTERÜLETEK, VADGAZDÁLKODÁS.....	99
5.9. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	100
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	100

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	101
5.10. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	101
6. TÁJVÉDELEM.....	105
6.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK).....	105
6.2. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS.....	109
6.3. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN.....	113
6.4. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	113
7. PROJEKTEK.....	115
8. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	126
8.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	126
8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára.....	127
8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	129
8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	131
8.2. SZABÁLYSÉRTÉS	131
8.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	132
8.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	133
8.5. POLGÁRI PEREK.....	134
9. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT.....	135
9.1. ALAPADATOK.....	135
9.1.1. Személyi feltételek.....	135
9.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	135
9.1.3. Polgári Természetőrök.....	136
9.2. FELADATELLÁTÁS	136
9.2.1. Hatósági feladatellátás	136
9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	138
9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....	140
10. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	144
10.1. KIADÁSOK (TERÜLETKEZELÉSRE, VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK, NEM VÉDETT NATURA 2000 TERÜLETEK)	144
10.2. BEVÉTELEK.....	147
10.3. VAGYON.....	150
10.3.1. Befektetett eszközök.....	151
10.3.2. Forgóeszközök.....	152
10.4. ÉPÜLETEK	153
10.5. ESZKÖZÖK.....	156
11. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	157
11.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	157
11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	157
11.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....	159
11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	167
11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek.....	170
11.1.5. Szálláshelyek.....	170
11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	171
11.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	171

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

11.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák.....	171
11.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	172
11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák.....	173
11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	174
11.2.5. Kiadványok.....	174
11.2.6. Látogatóstatisztika	189
11.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	191
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	192
11.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2020).....	194
11.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	198
11.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	201
12. KAPCSOLATTARTÁS HAZAI PARTNERSZERVEZETEKSEL	206
13. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	208
14. ELLENŐRZÉS	211
15. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ÖSSZEFOGLALÁSA	219
16. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE (MUNKATERV)	221
16.1. KEZELÉSI TERVEK, FENNTARTÁSI TERVEK, VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS, NATURA 2000 TERÜLETEK	221
16.2. KUTATÁS, ALAPÁLLAPOT-FELMÉRÉS, MONITOROZÁS.....	221
16.3. ÉLŐHELYEK KEZELÉSE, FENNTARTÁSA	227
16.4. TERÜLETI VÉDETTSÉGTŐL FÜGGETLEN FAJMEGŐRZÉSI BEAVATKOZÁSOK.....	227
16.5. ÉLETTELEN TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME	228
16.6. TERMÉSZETISMERETI OKTATÁS, KÖRNYEZETI NEVELÉS	228
16.7. ÖKOTURIZMUS, KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATOK	230
16.8. PÁLYÁZATOK TERVEZETT VÉGREHAJTÁSA	235

1. Bevezetés

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységét is a folytonosság, a szakmai feladatok magas színvonalú ellátása jellemezte a külső körülményekhez való alkalmazkodás mellett.

Ismét küzdelmes, de sikeres évet zártunk. Számos szakmai és szervezeti kihívással szembesültünk melyeket menedzsmentünknek, szervezeti egységeink összehangolt munkájának, szakértő kollégáink elkötelezett feladatellátásának köszönhetően zökkenőmentesen megoldottunk, a folyamatos működés fenntartása mellett számos területen eredményesen előre léptünk.

Természetvédelmi alapfeladataink, területkezelési központjaink, állatállományunk, kezelési feladataink ellátása kiegyensúlyozott volt, létesítményeink, bemutatóhelyeink folyamatosan üzemeltek, látogatószámunk folyamatosan nőtt.

Élőhely- és fajmegőrzési programjaink közül kiemelendők a hegyi rét kezelések, a fokozottan védett madárfajok megőrzése érdekében folytatott tevékenységek, a visszatelepülő nagyragadozók társadalmi konfliktusainak elkerülése érdekében végzett beavatkozások.

A védett erdőterületek természeti értékeinek megőrzése érdekében rendszeres vezetői szintű tárgyalásokat folytattunk az erdőgazdálkodókkal, melynek eredményeként együttműködési megállapodás is született. Továbbra is folyamatosan részt vettünk a körzeti erdőtervezés folyamatában.

Az inváziós fajok visszaszorítása érdekében folyamatos, intenzív felmérő valamint kezelési tevékenységet végzünk.

Kommunikációs és ökoturisztikai feladataink között kiemelhető egyes létesítményeink felújítása, valamint új létesítmények bevonása az ökoturisztikai bemutatóhelyeink sorába. Felújítottuk a Borostyán-vendégházat, Bükkszentkereszten a Bükk-vidék Geopark információs központjaként megnyitottuk a Geopark Panziót. Az újonnan átadott, járóplatform rendszerű kaptárkő-tanösvény a Szomolyai Kaptárkövek területén a bemutatást és a kaptárkövek védelmét egyaránt szolgálja.

A természetismereti oktatás témakörében belföldi oktatási intézményekkel együttműködési megállapodásban rögzítettek szerint részt veszünk a szakképzések, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezésében, irányításában, szakdolgozatok és diplomamunkák témavezetésében, közérdekű önkéntes tevékenység vagy közösségi szolgálat végzésében. Immár hagyományosan részt vettünk többek között a XXVII. Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny országos döntőjének megszervezésében és levezetésében.

Folytattuk hazai és nemzetközi pályázataink lebonyolítását, számos pályázatban partnerként vettünk/veszünk részt. KEHOP, LIFE/LIFE+, GINOP, Interreg, pályázataink sikeres menedzsmentje, a beszerzések, közbeszerzések lefolytatása, a tervezési és kivitelezési munkák irányítása folyamatos megfeszített munkát igényelt. Több programunk a befejezés fázisába került, új projektjeink kivitelezési munkái is elindultak. Szakmai szempontok alapján felülvizsgálatuk régi védetté nyilvánítási tervünket, elkészítettük a védelemre tervezett területek aktualizált lehatárolását. Elkészült a természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 1 db kiemelkedő földtani természeti érték, 4 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 4 db földtani alapszelvény és 1 db kiemelkedő földtani természeti érték kezelési terve.

Elkészítettük 55 Natura 2000 terület fenntartási tervét, amelyből 10 vár a Szakmai Bizottság elfogadására, a többit – a Szakmai Bizottság elfogadását követően – véglegesítettük. Megkezdtük 5 bükki területre a tervekészítési folyamatot (megalapozó kutatások, kezelési javaslatok kidolgozása).

Aktív, irányító szerepet vállaltunk a Bükk-vidék Geopark létrehozásának előkészítő munkálataiban. 2019. tavaszán beszámoltunk a tervezett Bükk-vidék Geopark szervezésének aktuális helyzetéről, az előkészítési és csatlakozási folyamatokról, a konferenciákról, a geoparki

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

arculatnak is megfelelő tanösvény táblák kihelyezéséről, kiadványokról, melyek átadásra is kerültek a bizottság tagjai részére.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerszervezetekkel, hanem külföldi természetvédelmi szervezetekkel is együttműködtünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, közös pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az EUROPARC szövetségnek és alapítói annak Kelet- Közép Európai Szekciójának. Kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk több külföldi intézettel, mely együttműködés keretében értékes új adatokat kaptunk természetvédelmi kezelési feladataink ellátásához is.

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2019-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	12	94	57	106
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	6	43	8	9	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
Összesen		6	55	102	66	106

1. A nemzetipark-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben	9
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	6
1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben	-
1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.6. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	-
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	52
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	1 150
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	650

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A személyügy területén Igazgatóságunk részére a legnagyobb változást a 2019. március 1-én hatályba lépett kormányzati igazgatásról szóló 2018.évi CXXV. törvény (továbbiakban: Kit.) hozta. Ennek következtében a kormánytisztviselők és munkavállalók álláshelyi azonosítószámra kerültek a törvény szerinti új besorolási kategóriáknak megfelelően. Az új besorolásokhoz a törvény új bérkategóriákat rendelt, ezáltal szükséges volt a beosztási okiratok és munkaszerződések módosítása minden dolgozóra vonatkozóan. A béremelés visszamenőleg 2019. január 1-től érvényesítésre kerülhetett, amelynek a kifizetése a márciusi bérral együtt áprilisban meg is valósult, ugyanis ennek fedezetére szolgáló pótelőirányzatot az Agrárminisztérium rendelkezésünkre bocsátotta.

A törvényi változásokkal a KIRA számfejtő rendszerben is szükségessé vált a módosítások átvezetése.

A Kit. hatályba lépésével az álláshelyek nyilvántartására új informatikai rendszer került kialakításra. Az Álláshely Nyilvántartó Rendszerben (ÁNYR) naprakészen nyomon követhető az Igazgatóság rendelkezésére bocsátott álláshelyek azonosító számai, az álláshelyek státusza, az álláshelyen lévők jogviszonya, az álláshely milyen forrásból finanszírozott, továbbá az álláshelyek érvényességi ideje, jellege, besorolása, hovatartozása. Igazgatóságunk naprakészen vezeti az Álláshely Nyilvántartó Rendszert.

A 2019. évi költségvetésünkben elfogadott létszám 2019. évre 180 fő volt. A Kit. új, álláshely alapú létszámgazdálkodást vezetett be, melynek következtében Igazgatóságunk szervezeti alaplétszáma 153 fő, központosított álláshelyen lévők létszáma 11 fő, így összes létszámunk 164 fő lett.

Az eredetileg elfogadott 180 főhöz képest csak 164 fő létszámmal lehetett gazdálkodnunk. A tervezett 16 fő erdész felvétele nem valósulhatott meg, ezáltal az Igazgatóságunk által elindított projektek továbbfolytatása nem volt biztosítható, a megvalósulás akadályoztatva lett ezáltal.

- Az Igazgatóság azon **KEHOP** projektje, mely a hazai erdőkbe őshonos fafajokat kíván telepíteni, teljes mértékben ellehetetlenült a létszámozárlat miatt. Két teljes brigád 8 fővel.
- A **Life4OakForests** „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek biológiai sokfélesége szerkezeti és összetételi növeléséhez” című, LIFE16 NAT/IT/000245 számú LIFE pályázat keretében betervezésre került két négy fős brigád (főként fizikai munkára), akiknek a feladatai közé tartozik többek között a kezelésünkben levő őshonos tölgyes állományok erdőszerkezetének javítása, ezáltal ezen erdők biodiverzitásának növelése, kis léptékű beavatkozások, valamint a hatások folyamatos monitorozása. Ezen feladatok kiadásaira (bér és dologi kiadások) hozzávetőleg 170 000 000 Ft LIFE támogatás lett elkülönítve a projekt időszaka alatt. A fent felsorolt feladatok ellátásához szükséges szakértelemmel és szabad kapacitással a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság nem rendelkezik. A projekt sikeres megvalósításához az említett munkaerő megléte elengedhetetlenül szükséges lett volna, mely nélkül a pályázatban vállalt feladatok nem teljesíthetők.

Alternatív megoldásokat keresve meg kellett állapítanunk, hogy ezen feladatokat a területek tagoltságára tekintettel a vállalkozók jelentős költségekkel árazzák be, így azok a kiadások megtöbbszöröződésével rendelhetőek meg, amire viszont a pályázatban beállított bérkeret nem nyújt megfelelő nagyságrendű fedezetet.

A fent részletezett két pályázat esetében, a projektben foglalt feladatok ellátása hátráltatva volt, nem kaptunk lehetőséget, engedélyt, álláshelyet a felvételhez.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A létszámgazdálkodásunk során felmerült problémákat egyéb területen az alábbi intézkedésekkel oldottuk meg:

- vállalkozások bevonása által
- tevékenységek, létesítmények külső vállalkozás általi üzemeltetésével

Szakterületi problémát okozott továbbá, hogy humánpolitikai feladatokat ellátó kollégával nem rendelkezünk, felvételét akadályozta az azonnali létszámszárlat is. A megnövekedett feladatok ellátásának biztosítása érdekében a bérügyintéző és egyéb szakterületekről kényszerültünk további egy főt átcsoportosítani a jelentéstételek és a megnövekedett adminisztrációs kötelezettségek teljesítése érdekében.

2018. év június 20-tól elindult Létszámszárlat tovább gyűrűzött 2019. évben is. A kormány 2019. évben két alkalommal rendelt el létszámszárlatot. Az elsőt 2019. augusztus 15-től a létszámgazdálkodással kapcsolatos egyes intézkedések elrendeléséről szóló 4061/2019. számú Korm. határozattal, a következőt a 4116/2019. számú Korm. határozattal 2019. november 6-tól. A Kormány a létszámszárlatot a 4128/2019. számú Korm. határozattal 2019. november 29. napjával vonta vissza.

A létszámszárlat ideje alatt 2 fő beléptetése már folyamatban volt. Igazgatóságunk külön kérelmezte és kormányhatározattal engedélyt kapott a személyek felvételére.

11 fő központosított állományba tartozó álláshely határozott ideje 2019.12.31-én lejárt volna, azonban kérelemre ezen álláshelyekből 8 álláshely határideje 2022.12.31-ig meghosszabbításra került. 3 álláshely hosszabbítására nem kaptunk engedélyt, ezáltal a létszámunk 161 főre csökkent le 2020. év január 1-ére.

2019. évi átlagos statisztikai létszámunk: 154 fő volt.

2019. évben az Igazgatóság a közfoglalkoztatás közel 100 fős létszámának hiányával, és a 19 fős elvonás kényszerű végrehajtásával jelentős hátrányba került a humánerőforrás gazdálkodás terén.

2019-ben Igazgatóságunk 5 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott, valamint 1 fő volt GYED-en. A megváltozott munkaképességű dolgozók esetén nem kellett fizetnünk rehabilitációs járulékot.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 87 %. Betöltetlen álláshely december 31-én 1 fő, mely később betöltésre került.

Igazgatóságunkon a nyelvismereti szint javítása fontos feladat (nyelvismerettel rendelkezők aránya 40,2 %), ezért dolgozóink nyelvtanulását támogatjuk. Beszélt nyelvek a következők: angol, német, orosz és portugál, finn.

2019-ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott. Ezek a következők:

- 1 fő sikeresen alapvizsgázott
- 2 fő sikeresen szakvizsgázott
- 2 fő felsőfokú képzésben sikeresen végzett
- 207 fő tanfolyamon /képzésen (6 fő kötelező mérlegképes továbbképzésen) vett részt.

Kormánytisztviselőink közel teljes mértékben teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Tárgyévben is sor került a 89/2019 (IV.23.) Korm. rendelet alapján a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR) használatára. Ez a központosított webes alkalmazás segíteni kívánja az értékelési folyamat végrehajtását. A teljesítményértékeléseket az értékelő vezetőknek évente két alkalommal, a minősítést január 31-ig kellett elkészíteniük.

2019-ben történt személyi változások:

- 21 fő kormánytisztviselő kinevezésére került sor.
- 19 fő esetében kötött az igazgatóság munkaszerződést.
- Kormánytisztviselőink közül 3 fő jogviszonya közös megegyezéssel, 2 fő jogviszonya a nyugdíjazásával szűnt meg.
- 21 kinevezés módosításokat hajtottunk végre.
- 25 fő Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott munkavállaló munkaviszonya szűnt meg.
- 1 fő gyeden lévő kolléganőnk kiesését helyettesítéssel oldjuk meg.
- Egyszerűsített foglalkoztatás 4 fő esetében valósult meg.

A Kormányiroda 2019. május hónapban új adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Igazgatóságunk részére, melyet az Agrárminisztérium részére is teljesítenünk kell. Az adatszolgáltatás körébe tartozik a kormányzati igazgatási létszámgazdálkodással kapcsolatos adatok, az összeférhetlenségre vonatkozó adatok, valamint, a nem rendszeres személyi juttatással kapcsolatos adatok. Az Igazgatóságunk ezen adatszolgáltatást a Kormányiroda által meghatározott havi rendszerességgel teljesíti.

A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal „a létszámgazdálkodással kapcsolatos egyes intézkedések elrendeléséről szóló Korm. határozatokban foglaltak végrehajtásának vizsgálata” tárgyában szeptemberben ellenőrzést kezdett. Ennek kapcsán többszöri adatszolgáltatást kellett tennünk.

2018-tól – az új jogi szabályozásnak megfelelően - Igazgatóságunk a munkáltatói intézkedéseket elektronikus úton juttatja el munkavállalói részére. A munkaviszonyban álló személyekkel való elektronikus munkaügyi kapcsolattartására a dokumentumküldési és hitelesítési szolgáltatást nyújtó eHR-FORM alkalmazás-t vesszük igénybe. Ennek során az aláírt hitelesített dokumentumokat az ügyfélkapun keresztül küldjük meg a dolgozóinknak. A munkavállalók szintén ezen a felületen küldik vissza az aláírt dokumentumokat.

A tapasztalatunk ezzel kapcsolatosan az, hogy a papírfelhasználás csökken, viszont jelentős többlet idő-ráfordítással jár a rendszer használata.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe: 884 736 ha

Megnevezés	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	43 169	6 010	0	1	1 981
Tájvédelmi körzet	9	79 817	6 751	0	9	17 032
Természetvédelmi terület	14	1 994,3	0	0	37	4 216
Természeti emlék	39	65,21	0	0		
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				0		
Védelemre tervezett földtani képződmények				0		
Összesen	63	125 045,51	12 761	0	47	23 229

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükki Nemzeti Park	138/NP/76	43 169	6 010
Borsodi Mezőség TK.	212/TK/89	17 932,2	0
Hevesi Fűves Puszták TK.	258/TK/93	15 805	0
Hollókői TK.	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK.	211/TK/89	6 619	519
Kelet-cserhádi TK.	210/TK/89	7 425	477
Kesznyéteni TK.	232/TK/90	6 083,9	0
Lázbérci TK.	118/TK/75	4 054,1	805
Mátrai TK.	180/TK/85	12 178,6	2 436

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Tarnavidéki TK.	260/TK/93	9 569,8	2514
Bél-kő TT.	318/TT/08	97,2	0
Erdőtelki arborétum TT.	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT.	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT.	54/TT/54	512	0
Kerecsendi-erdő TT.	72/TT/60	119,6	0
Kőlyuktető TT.	268/TT/98	117,5	0
Maconkai-rét TT.	327/TT/12	6	0
Márkházapusztai fás legelő TT.	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT.	79/TT/61	21	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT.	298/TT/04	104,7	0
Szomolyai kaptárkövek TT.	77/TT/60	4,6	0
Szőlőskei-erdő TT.	128/TT/76	27	0
Tardi-legelő TT.	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	376/TE/15	3	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény természeti emlék	378/TE/15	2,1	0
Güdör-kert földtani alapszelvény természeti emlék	379/TE/15	0,813	0
Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény természeti emlék	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény természeti emlék	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék	394/TE/15	0,364	0
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény természeti emlék	396/TE/15	0,235	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve természeti emlék	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei természeti emlék	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve természeti emlék	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve természeti emlék	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei természeti emlék	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék	350/TE/14	11,72	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Megnevezés	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecse-kő kaptárköve természeti emlék	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék	357/TE/14	0,101	0
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék	359/TE/14	2,215	0
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék	360/TE/14	0,591	0
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve természeti emlék	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék	365/TE/14	2,74	0
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve természeti emlék	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei természeti emlék	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve természeti emlék	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei természeti emlék	373/TE/14	0,599	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bükki Nemzeti Park	bővítés	1 980,9955		Kezelési terv alapidokumentációja részben elkészült
Borsodi-Mezőség TK	bővítés	3 462,8282		Középtávú terv
Hevesi Fűves Puszták TK	bővítés	172,7062		Középtávú terv
Hollókői TK bővítés	bővítés	53,0207		Középtávú terv
Ipoly-völgyi TK	egyedi	4 189,5076		Középtávú terv
Kelet-Cserhát TK	bővítés	191,7544		Középtávú terv
Kesznyéteni TK	bővítés	1925,6997		Középtávú terv
Mátrai TK D-i bővítés	bővítés	1891,7760		Középtávú terv
Mátrai TK Ny-i bővítés	bővítés	3 403,4811		Középtávú terv
Tarnavidéki TK	bővítés	1 741,4500		Középtávú terv
Ágói-patak TT	egyedi	97,8838		Középtávú terv
Bátonyterenye-vizslási mocsarak TT	egyedi	21,5088		Középtávú terv
Béri Kopasz-hegy TT	egyedi	1,8771		Középtávú terv
Borbás-hegy TT	egyedi	79,7728		Középtávú terv
Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét TT	egyedi	189,1962		Középtávú terv
Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét TT	egyedi	62,8147		Középtávú terv
Csernelyi-dombok TT	egyedi	112,6833		Középtávú terv
Drégelypalánki Vecei-rétek TT	egyedi	12,8504		Középtávú terv
Endrefalvai Szőlő-hegy TT	egyedi	11,5429		Középtávú terv
Etesi Fás-legelő TT	egyedi	61,4514		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Feldebrői Kopasz-hegy-TT	egyedi	202,6461		Középtávú terv
Gyöngyösi Sár-hegy TT	bővítés	225,0542		Középtávú terv
Gyöngyöspata Gereg-hegy TT	egyedi	32,2390		Középtávú terv
Hármas-határ TT	egyedi	3,0458		Középtávú terv
Hatvani Kisgombosi fás legelő TT	egyedi	25,2034		Kezelési terv alapidokumentációja folyamatban
Hatvani Zagyva-mente TT	egyedi	29,7590		Középtávú terv
Hatvani Zagyva-mente TT	egyedi	12,9101		Középtávú terv
Jobbágyi Szuha-völgy TT	egyedi	111,2940		Középtávú terv
Kisbágyoni rétek TT	egyedi	20,7867		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Kisnánai Szék-rét TT	egyedi	251,6591		Középtávú terv
Lator-patak völgye TT	egyedi	72,0290		Középtávú terv
Lucfalvai Felső-rét TT	egyedi	12,2048		Középtávú terv
Lyukas-kői TT	egyedi	64,7777		Középtávú terv
Mátraballai Balla-patak TT	egyedi	18,5099		Középtávú terv
Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	egyedi	871,9049		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagylóci Boros-völgy TT	egyedi	4,0979		Középtávú terv
Nagylóc-rimóci dombok TT	egyedi	197,6445		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Ózdi-dombok TT	egyedi	46,8380		Középtávú terv
Sóshartyáni láprét TT	egyedi	2,8330		Középtávú terv
Szalacsi-kő-völgy TT	egyedi	41,9568		Középtávú terv
Szarv-ágy-patak mente TT	egyedi	244,4183		Középtávú terv
Szarvasgedei rétek TT	egyedi	49,7162		Középtávú terv
Szilvásváradi Aszaló TT	egyedi	188,6591		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Tari Farkaslyuk-tető TT	egyedi	385,5312		Középtávú terv
Tarnóca-mente TT	egyedi	171,3215		Középtávú terv
Telki-legelő TT	egyedi	269,0208		Középtávú terv
Verpeléti Vár-hegy TT	egyedi	8,4257		Középtávú terv

A 2019-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása:

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- A Bükk Nemzeti Park kezelési tervének véglegesítése, a területi egyeztetés teljes dokumentációjának digitalizálása, rendszerezése, valamint megküldése az AM Környezetügyért Felelős Államtitkárság részére.
- Elkészült a természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 1 db kiemelkedő földtani természeti érték, 4 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 4 db földtani alapszelvény és 1 db kiemelkedő földtani természeti érték kezelési terve.
- Elkészült 10 db forrás vagy forráscsoport (összesen 16 db forrás) felmérése és védetté nyilvánítási felterjesztési anyaga (természetvédelmi felmérés).
-

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek:

2019-ben a helyi védett területekkel kapcsolatban megkeresés, javaslat az önkormányzatok részéről nem történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok	2	11,6598	39	968,3402
szikes tavak	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	103*	nincs adat
földvár	34*	nincs adat	97*	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok			41	980
szikes tavak			0	0
kunhalom			117*	Egyeztetés alatt
földvár			141*	Egyeztetés alatt
forrás			2 928	Egyeztetés alatt
víznyelő			0	0

* - a 2018-19-ben az AM NPTF-el folytatott egyeztetésnek megfelelően pontosítva

A források felmérése során a minisztérium és a nemzeti park igazgatóságok által kidolgozott terepi adatfelvételi lapot töltöttünk ki, amely alapján a minisztériumban elkészített számítógépes adatbázisba kerülnek rögzítésre az adatok. A források helyszíni leírásán, GPS-el történő helymeghatározásán, fotódokumentálásán, hozamadatain túl a források fizikai paramétereit (pH, vezetőképesség, hőmérséklet) is rögzítjük. A forrás beazonosítását a program generálta kataszteri szám segíti, és számos egyéb adat is rögzítésre kerül.

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére a következő földvárak és kunhalmok kataszterezése fejeződött be:

Földvárak:

1. Cserépfalu, Ódor-vár – őskori? középkori
2. Salgótarján, Baglyaskő vára – bronzkori? középkori
3. Salgótarján (Zagyvaróna), Zagyvafő vára – középkori
4. Vizslás, Pogányvár – ismeretlen korú

Kunhalmok:

5. Ároktő – Mezőcsát, Határ-halom – őskori (MePAR)
6. Erk, Pap-halom – őskori?
7. Mezőcsát, Látó-halom – őskori (MePAR)
8. Tarnaörs, Boros-halom – őskori? (MePAR)
9. Tarnaörs, Ló-halom – őskori? (MePAR)
10. Tarnaörs, Szent Anna-halom – őskori?
11. Zaránk, Erki-halom – őskori (MePAR)
12. Zaránk, Nagy-halom – őskori? (MePAR)

Földvárak:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

1. Alsópetény, Földvár – középkori
2. Dorogháza, Kastély-tető – középkori
3. Ecseg, Ilona-vár – bronzkori? középkori
4. Gyöngyös-Mátrafüred, Muzsla-tető – középkori
5. Gyöngyössolymos, Nyesettvár – középkori
6. Gyöngyössolymos, Óvár – középkori?
7. Mátramindszent-Iványpuszta, Óvár – középkori
8. Miskolc-Miskolctapolca, Várhegy – bronzkori
9. Szuha, Várbérc – középkori
10. Szuha-Mátraalmás, Galyavár – középkori
11. Vanyarc, Hraszti – középkori

Feladatok:

A kunhalmok és földvárak teljes területének, változatos földműveinek, felszíni morfológiában jelentkező régészeti jelenségeinek minél részletesebb (a 2009-ben megjelent útmutató, adatlap és kitöltési segédlet szerinti) felvétele, megismerése, a földvár- és kunhalom-kataszter teljesebbé, pontosabbá tétele.

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1 254		54	5
Összesen	1 254		54	5

• 3.1.3.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. 52 barlang lezárással ellátott, ami összesen 63 barlangajtó kezelését jelenti. Ezekből az alábbi 7 barlanglezárást nem az igazgatóságunk kezel:

- Diósgyőr tapolcai-barlang
- Garadna-forrásbarlang
- Királykúti-sziklaüreg
- Miskolctapolcai-tavasbarlang
- Szalajka-forrásbarlang
- Szinva-forrási-barlang
- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táró bejárata (az eredeti, forrástárási bejárata).

Két barlang több bejáratral rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők:

- Anna-barlang (4 db ajtó);
- Létrási-vizesbarlang (2 db ajtó).

Három barlangrendszer két külön bejáratral rendelkezik:

- Szepesi-Láner-barlangrendszer;
- Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer;

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

2019-ben a „Bükk barlangok megőrzését, természeti állapotának helyreállítását szolgáló beruházások IV. ütem” KEHOP pályázat kivitelezési munkálatainak befejezése megtörtént. Ennek során 2019-ben 1 barlang új lezárást kapott (Odor-vári K-i hasadék), 1 barlangban pedig a lezárás cseréjét valósítottuk meg (Esztáz-kői-barlang). A munkálatok során az Odor-vári K-i hasadék bejárati biztosítása, valamint a Kis-kőháti-zsombolyból és az Esztáz-kői-barlangból a járatokat feltöltő illetve bejárhatóságot veszélyeztető kitöltés valamint robbantási törmelék eltávolítása történt meg. A KEHOP pályázat kapcsán 18 ismertető tábla került kihelyezésre a pályázattal érintett barlangok bejáratához.

2019-ben lezártuk a Maja-barlangot. A lezárás a bejárat alatt 20 m-rel, egy szűk hasadékban, rúdszerelvénnyel történt meg.

• 3.1.3.2. Hasznosítási jelentések

3.1.3.2.1. Az idegenforgalmi barlangok (Anna-barlang, Szent István-barlang) 2019. évi látogatóforgalma az alábbiak szerint alakult:

A két idegenforgalmi barlangot együttesen 87 801 fő látogatta meg. A 2018-as látogatólétszám együttesen 80 497 volt, amelyhez képest 9 %-os emelkedés jelentkezett 2019-ben.

Anna - barlang 2019	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Fő összesen:
Felnőtt:	138	203	476	1 578	1 260	1 614	2 924	3 690	1 378	1 487	514	260	15 522
Diák,nyugd.:	40	58	193	1	461	661	1 503	1 837	532	681	225	78	6 270
Óvodás:	17	37	73	149	177	200	356	434	74	122	25	21	1 685
Csop. diák:	30	43	255	834	826	1 569	568	557	453	309	107	43	5 594
Csop. felnőtt:	71	166	111	333	252	540	892	997	499	479	172	86	4 598
Hosszú t. felnőtt:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hosszú t. diák:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reg. Jegy:	2	13	27	130	131	242	230	234	137	63	26	9	1 244
Összes:	298	520	1 135	3 025	3 107	4 826	6 473	7 749	3 073	3 141	1 069	497	34 913

Szt. István- bg. 2019	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Fő összesen:	
Felnőtt:	445	620	1 019	1 891	1 239	1 652	2 997	4 155	1 437	1 621	947	572	18 595	
Diák,nyugd.:	166	219	365	716	574	793	1 882	2 267	515	819	371	246	8 933	
Óvodás:	38	102	128	313	382	305	507	623	150	206	58	73	2 885	
Csop. diák:	84	164	190	864	3 852	4 345	894	866	743	1 027	180	120	13 329	
Csop. felnőtt:	132	182	313	481	666	614	1 075	1 272	862	602	321	176	6 696	
Reg. Jegy:	10	19	32	203	329	582	283	355	370	179	55	33	2 450	
Összes:	875	1 306	2 047	4 468	7 042	8 291	7 638	9 538	4 077	4 454	1 932	1 220	52 888	
													Mindösszesen:	87 801

A hasznosított barlangokban a folyamatos műszaki ellenőrzések és zárkarbantartások zajlottak (lakatcserék, lakat karbantartások, kulcsmásolás próbával stb.), ezen kívül az Esztáz-kői-barlangban egy járórács beépítése vált szükségessé a Templom-teremben. Az overallos túrák között a

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

barlangokban túrázó személyek általában, távolabbi magyarországi nagyobb települések lakosai, többnyire budapesti, vagy Budapest környékiek.

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2019-ben 70 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	42	366
	Kő-lyuk	20	180
	Hillebrand Jenő-barlang	0	0
	Lilla-barlang	2	14
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási-vizesbarlang rövid túra	5	21
	Kecske-lyuk	0	0
	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	0	0
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	0	0
	Létrási-vizesbarlang hosszú túra	1	7
	Vénusz-barlang	0	0
Összesen		70	588

2019-ben a barlangokban lebonyolított túrák száma a 2018-as évi túraszámhoz képest 10%-al csökkent, a résztvevők létszáma 13%-al csökkent. Az egyes barlangokban csökkent a látogatólétszám, kivéve a Kő-lyuk (növekedés 13%), és Lilla-barlangban, ahol azonban 2018-ban egyáltalán nem volt túra, az idei 2 túra/14 fővel szemben. Öt hasznosított barlangban egyáltalán nem volt szolgáltatás jellegű, overallos barlangtúránk, azonban ezek közül csak háromban volt 2018-ban egy-két túra.

3.1.3.2.3. Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban 2019-ben szintén csökkenés volt tapasztalható. Míg 2018-ban a túrakérelmek száma 86 volt, idén 79 barlangtúrára vonatkozó engedélykérelem érkezett be, a csökkenés mértéke 8%-os.

2019-ben összesen 250 barlangtúra zajlott le, ugyanakkor 2018-ban 246 barlangtúra volt, tehát 1,6%-os növekedés jelentkezik. A túrákon összesen 2 038 személy vett részt, ugyanakkor a 2018-as létszám 1975, így 3,1%-os növekedés jelentkezik. A túrák az alábbi barlangokban zajlottak:

Kis-kőháti-zsomboly, Diabáz-barlang, Szepesi-barlang, Láner-barlang, Bányász-barlang -120 m-ig, Jávorkúti-víznyelőbarlang, István-lápai-barlang, Létrási-vizesbarlang, Bolhási-víznyelőbarlang, Fekete-barlang, Pénz-pataki-víznyelőbarlang, Vénusz-barlang, Speizi-barlang, Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang, Balekina-barlang, Nagykőmázsa-völgyi-víznyelőbarlang, Szirén-barlang, Hajnóczy-barlang, Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang, Iker-tebri-víznyelőbarlang,

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Gyurkó-lápai-barlang, Viktória-barlang, Hillebrand Jenő-barlang, Kecske-lyuk, Kő-lyuk, Szivárvány-barlang, Cubákos-víznyelőbarlang, Lilla-barlang, Borókás-tebri 4. sz. víznyelőbarlang, Vár-tetői-barlang.

2019-ben a Bükk adott helyszínt a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat éves, háromnapos vándorgyűlésének, mely során 31 barlangtúra zajlott le. 2019-ben három barlangi mentőgyakorlat zajlott le a Fekete-, a Szepesi-barlangban, és a Kis-kőháti-zsombolyban.

- **3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek**

Dokumentációs tevékenységet elsősorban a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan a barlangok és források felmérésével végez igazgatóságunk.

Kilenc új barlang helyszínelésére és dokumentálására került sor munkatársunk által, melyek közül egy barlang korábban karsztos objektumként volt nyilvántartva, hat lakossági bejelentés alapján került felvételre, kettő munkatársaink által lett megtalálva.

Összesen 16 barlang fotórealisztikus 3D modelljét készítettük el.

- **3.1.3.4. Térképezés**

Elkészítettük a Jáspis-barlang részletes térképét 270 m hosszban.

- **3.1.3.5. Állapotfelvételek**

A barlangok állapotfelvételei munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység azonban monitorozás jellegű, és a barlangok állapot-felvételi nyomtatványa nem kerül kitöltésre. Támazkodunk az engedélyezett barlangtúrák, valamint a megbízási szerződések alapján barlangtérképezést végzők jelentéseire is.

- **3.1.3.6. Kezelési tervek**

2019-ben barlang kezelési terv nem készült.

- **3.1.3.7. Nagyobb feltárások**

Tárgyévben a kutatóegyesületek az Imó-kői 4. sz. barlangban tártak fel új szakaszokat, tíz méternél nagyobb hosszúságban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

3.1.4. Natura 2000 területek

A tárgyévben a Natura 2000 területek kiterjedése a tárgyévben nem változott.

Terület megnevezése	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi	6	229.748	0	0	0
Különleges Természetmegőrzési	60	80.850	0	0	0

Megnevezés / Területvédelmi kategória	Natura 2000 terület
A terület adott kategória szerinti besorolását tábla jelzi (területek száma)	40
Az adott területkategórián működő tanösvények száma	50
Az adott területkategórián illetve azzal (térben és tematikailag) összefüggésben működő látogatóközpontok száma	12
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók száma	6 db
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók kiterjedése (ha)	256 ha
Az adott területkategórián folytatott természetvédelmi kezelések összes kiterjedése (ha)	2 597,1

A Natura 2000 területek összesített adatai:

Terület kódja	Terület neve	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN10002	Borsodi-sík	26	2 (22 ismertető tábla)	850	10
HUBN10003	Bükk-hegység és peremterületei	1	18 (152 ismertető tábla)	118	5
HUBN10004	Hevesi-sík		3 (21 ismertető tábla)	825	17
HUBN10005	Kesznyéten	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN10006	Mátra	2	4 (35 ismertető tábla)	39	3
HUDI20026	Ipoly-völgy	5	2 ismertető tábla	15,4	4
HUBN20001	Bükk-fennsík és a Lök-völgy		11 (73 ismertető tábla)	37,05	2
HUBN20002	Hór-völgy, Déli-Bükk		1 (9 ismertető tábla)	1,5	1
HUBN20004	Szarvaskő		1 (1 ismertető tábla)		1
HUBN20005	Kisgyőri				1

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Terület kódja	Terület neve	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
	Ásottfa-tető - Csókás-völgy				
HUBN20006	Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc			1,5	1
HUBN20007	Kisgyőri Halomvár-Csincse-völgy - Cseh-völgy			3,5	2
HUBN20008	Vár-hegy - Nagy-Eged		3 (14 ismertető tábla)		1
HUBN20009	Tard környéki erdőssztyepp	1		42	2
HUBN20010	Szomolyai Kaptár-rét		1 (18 ismertető tábla)		
HUBN20011	Ostoros-patak menti erdőspuszta		1 ismertető tábla	0,05	
HUBN20012	Egerbakta - Bátor környéki erdők		1 (7 ismertető tábla)		
HUBN20013	Hevesaranyosi-fedémes dombvidék				
HUBN20014	Gyepes-völgy	1			
HUBN20015	Izra-völgy és az Arlói-tó				
HUBN20017	Borsodbótai Kotyindó-tető			12 5 5	1
HUBN20018	Upponyi-szoros	1		1	1
HUBN20019	Csernely-patak völgye				
HUBN20020	Sátai Tőkés-völgy				
HUBN20021	Domaházai Hangony-patak völgye	1			
HUBN20025	Nagybarcai Liget-hegy és sajtóvezdi Égett-hegy				
HUBN20027	Ózdi Harmaci-dombok				
HUBN20029	Girincsi Nagy-				

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Terület kódja	Terület neve	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
	<i>erdő</i>				
<i>HUBN20030</i>	<i>Hejő mente</i>				
<i>HUBN20031</i>	<i>Mezőcsáti Rigós</i>				
<i>HUBN20032</i>	<i>Tiszakeszi-morotva</i>	5			
<i>HUBN20034</i>	<i>Borsodi-Mezőség</i>	21	2 (22 ismertető tábla)	250	10
<i>HUBN20035</i>	<i>Poroszlói szikések</i>				10
<i>HUBN20036</i>	<i>Kétútközi-legelő</i>				10
<i>HUBN20037</i>	<i>Nagy-Hanyi</i>		1 (3 ismertető tábla)		10
<i>HUBN20038</i>	<i>Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part</i>		1 (ismertető tábla)	120	3
<i>HUBN20039</i>	<i>Pusztafogacs</i>				7
<i>HUBN20040</i>	<i>Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái</i>		1 (3 ismertető tábla)	200	14
<i>HUBN20041</i>	<i>Pélyi szikések</i>		1 (9 ismertető tábla)	500	15
<i>HUBN20042</i>	<i>Boldogi Vajdarejt</i>	1			
<i>HUBN20043</i>	<i>Verpeléti Várhegy</i>		3 ismertető tábla	0,5	
<i>HUBN20044</i>	<i>Recski Hegyeshegy</i>				
<i>HUBN20046</i>	<i>Gyöngyösi Sárhegy</i>		1 (14 ismertető tábla)	25	1
<i>HUBN20047</i>	<i>Mátra északi letörése</i>		2 (12 ismertető tábla)		
<i>HUBN20048</i>	<i>Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek</i>				
<i>HUBN20049</i>	<i>Mátrabérc - fallóskúti-rétek</i>		1 ismertető tábla	20	1
<i>HUBN20050</i>	<i>Gyöngyöspatai Havas</i>				
<i>HUBN20051</i>	<i>Nyugat-Mátra</i>				
<i>HUBN20052</i>	<i>Apci Somlyó</i>				
<i>HUBN20053</i>	<i>Petőfibányai Kopasz-hegy</i>				
<i>HUBN20055</i>	<i>Szentkúti Meszes-tető</i>	1			1

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Terület kódja	Terület neve	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN20056	Tepke	-	3 (10 ismertető tábla)	168	5
HUBN20057	Béзма	-		64	5
HUBN20058	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	3			1
HUBN20059	Szandai Várhegy	1			1
HUBN20060	Sóshartyáni Hencse-hegy	1			2
HUBN20062	Középső-Ipoly-völgy	5			3
HUBN20063	Karancs	-	3 ismertető tábla	1,5	1
HUBN20064	Salgó	-			1
HUBN20065	Gortva-völgy	-			1
HUBN20067	Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente				
HUBN20068	Sajómercsei Körtvélyes-dűlő				
HUBN20069	Kesznyéteni Sajó-öböl	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN21094	Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét				
HUBN21095	Nagylóci Kő-hegy				
HUBN22096	Tiszaújvárosi ártéri erdők				

*Mivel az átfedő Különleges Madárvédelmi valamint Különleges Természetmegőrzési Területeken végrehajtott rekonstrukciós programok területi adatai mindkét kategóriánál fel vannak tüntetve, így ezek adatait összeadva magasabb értéket kapunk, mint a rekonstrukcióval érintett területekvalós össz- kiterjedése. Az élőhelyrekonstrukciók valós hatása – főként vizesélőhely-rekonstrukciós programok esetében például a talajvíztükör befolyásolásán keresztül – ugyanakkor jóval nagyobb területeket érint.

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai munkatervükbe beépítve botanikai (Natura 2000 közösségi jelentőségű fajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár és lepke), madártani és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

„A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-15-2016-00001) projektnek „a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése (NATURA)” fejlesztési elem keretében az

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

eddig elkészült szakértői anyagok véleményezését végeztük. A projekt másik elemét képviselő „Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás térképezés és értékelés (NÖSZTÉP)” keretében munkatársaink az alaptérkép validálását végezték el.

2019. január 1-étől hivatalosan elindult „A pannon gyepék és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” (GRASSLAND-HU) témacímű LIFE Integrát Projekt, melynek keretében megkezdtük a beavatkozással (cserjeirtás és inváziós növény visszaszorítás) érintett területek felmérését, a beavatkozások tervezését és a földvásárlás előkészítését.

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

Megnevezés / Területvédelmi kategória	Ramsari terület	MAB BR	Európa Diplomás terület	Világ-örökségi terület	Geopark
A terület adott kategória szerinti besorolását tábla jelzi (területek száma)	1	0	1	1	1
Az adott területkategórián működő tanösvények száma	1	0	5	2	>20
Az adott területkategórián illetve azzal (térben és tematikailag) összefüggésben működő látogatóközpontok száma	0	0	1	1	0
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók száma	0	0	0	1	1
Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók kiterjedése (ha)	0	0	0	15	330,56
Az adott területkategórián folytatott természetvédelmi kezelések összes kiterjedése (ha)	1 136,3	0	220	30	220

Megnevezés	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari területek	1	17 932	0	0	0
MAB bioszféra-rezervátumok	0	0	0	0	0
Európa diplomás területek	1	512	0	0	0
Világörökség/várományos területek	1/1	151/512*	0	0	0
Geopark	1	1 619 km ² **	2 800 km ²	1	2 800 km ² ***

*jelölt/puffer terület

**a nemzetközi Geopark magyar és szlovák oldali részeinek összterülete

*** a Bükk-vidék Geopark

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- **Ramsari területek**

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták.

- **MAB bioszféra-rezervátumok**

MAB bioszféra rezervátum terület nem található a működési területünkön.

- **Európa Diplomás területek**

Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület

A terület 2016. évi jelentését az Európa Tanács ellenvetés nélkül elfogadta (T-PVS/DE (2017) 12). A jelentések utolsó pontja az Európa Tanács ajánlásaira tett intézkedéseket tárgyalja, ezért az érvényben levő előírások a kezelési tevékenységet mindenkor meghatározzák.

2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az 512 hektáros Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította. A szakértői vélemények és alapos konzultációk figyelembevételével hozott döntés az ez idáig szokásos 5 éves időtartam helyett rendkívüli módon, 10 évre előlegezte meg a bizalmat.

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak. Az 1995-ben először megítélt kitüntető címmel felelősség is jár, a döntéshez – miként minden megelőző határozatban - ajánlásokat is csatoltak. Ezen irányelveket a terület működtetője követni fogja, éves jelentésekben előrehaladásukról számot ad.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező ajánlások közé tartoznak:

- a további kutatások, őslénytani feltárások folytatása, a természeti értékek megőrzésének, bemutatásának és a tudományos eredmények közzétételének elősegítése;
- aktív szerepvállalás a szlovák-magyar Novohrad-Nógrád Geoparkban, a térség természeti értékeinek hatékony megőrzése és interpretálása, valamint az Ósmaradványoknak a geoturizmus többnyelvű információs központjává válása érdekében;
- a terület határánál beléptető kapu létesítése a pufferzóna és központi terület turizmusának kontrollálása érdekében;
- a geológiai tanösvény védőépületeinek további tájba illesztése, a falu és látogató központ közötti elektromos légvezeték földkábelre cserélése;
- a régebben telepített akác és fenyvesek fokozatos visszaszorítása, őshonos fafajok térnyerésének elősegítése, erdőkben és védett állatfajokban kárt okozó vadállomány kontrollálása természetkímélő vadgazdálkodás révén;
- zárt és nyílt területek egyensúlyának fenntartása a faluhatár menti tájképi mozaik szerkezet és a biológiai változatosság megőrzése érdekében;

- **Világörökségi területek**

Hollókői Tájvédelmi Körzet

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemlékvédelmi Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókő Ófalú és környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdősült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a világörökségi terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókő Ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik.

Hollókő Ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizzze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnek egybe.

- Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a várromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.

- Gazdaságtörténeti értéként tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.

- Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.

- Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.

- Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtájat ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével, és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi önkormányzatnak. Az Ófalui tájház elavult kiállítását 2019-ben szintén felújítottuk.

Turnóci Ősélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listán található. Központi részének (Tarnóci Ősélőhely, 104 hektár) 2003 évi nevezésére a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került.

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

- ***UNESCO Geoparkok - Novohrad-Nógrád Geopark***

A világ első, határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának, az Európai Geoparkok Hálózatának (EGN) és a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NNG) eredetileg 63 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglalt magában. Vanyarc település időközbeni hozzácsatolásával területe a nevezési 1.585 km²-ről 1.619 km²-re nagyobbodott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A kistérségi kezdeményezéssel 2008-ban alakult NNG az egykor szétszakadt tájat és palóc közösségeket öleli határok nélküli egységbe. Az ilyen alulról jövő kezdeményezések közös, egymást kiegészítő hálózati munkájának ösztönzése a térségi természetvédelem állami letéteményese (BNPI) számára is fontos feladat. A helyi lakosság aktív közreműködésével a természetvédelem missziója nagyobb hatékonysággal teljesíthető. Egy élő geopark létrehozása és működtetése a BNPI számára egy olyan erős társadalmi bázis kiépítését jelenti, melynek támogatása révén a természet-megőrzési törekvések hatékonyabban érvényesülhetnek. Ráadásul természetvédelem példájával a BNPI jelenlétét regionális szinten is erősítheti.

A BNPI már a kezdetektől kezdeményezője és vezető partnere volt a nógrádi geológiai értékek közérthető interpretációjának. Az 1990-es évek óta a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és a Cerova Vrchovina CHKO (Szlovákia) szakértői szoros kapcsolatot ápoltak a földtani bemutatóhelyek fejlesztésében. A 2005-ben elkezdődött geoparki törekvéseket előmozdítva, a BNPI támogatásával, az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen alakult meg a Nógrádi Geopark Egyesület (NGE), melyet a magyar oldali települések összefogására hoztak létre. A nemzetközi cím elnyeréséig tartó kooperációt mutatja, hogy a geopark nemzetközi vezetőségébe a BNPI képviselőjét delegálták.

Sajnos 2010 végétől, a nemzetközi cím elnyerése után a menet közben átalakított Geopark Nonprofit Kft megalakulásával a Geopark vezetőségéből igazgatóságunk kiszorult. Ennek ellenére közreműködtünk a Geopark irányításából szintén kiszorult Nógrádi Geopark Egyesülettel az ország első geoturisztikai térképének elkészítésében. A geoparki fejlesztésként megnyitott Baglyaskői Látogatóközpont időközben élő geoparki információs központtá vált, nemzetközi szakmai találkozóknak is teret adva. Ipolytarnócon az Európai Geoparkok Hete programot mindig lebonyolítottuk.

Igazgatóságunk az elmúlt néhány évben is számos projekt helyszínt alakított ki geoparki arculat szerint, a geosite megjelenés egységesítésével nagymértékben segítve az EGN felülvizsgálat sikerét. 2015 nyarán a Geopark Nonprofit Kft vezetőség átalakult, illetve 2016 júliusában újból vezető váltás volt. 2015 novemberében a Globális Geoparkok Hálózatának tagjai - az NNG kivételével - UNESCO Geoparkká váltak.

A Novohrad-Nógrád Geopark UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozásának támogatását az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága az NNG és igazgatóságunk között létrejövő szorosabb együttműködéshez kötötte. 2016. január 26-án az FM székházában, az FM és az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága képviselőinek jelenlétében, a felek aláírták az együttműködési megállapodást. Ezzel egy időben az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága (Dr. Réthelyi Miklós elnök) is aláírta az NNG UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozását támogató levelét. Igazgatóságunk és az NNG együttműködési megállapodását követően, a geopark 2016. február 15-én kapta meg az UNESCO címet.

A Novohrad - Nógrád Geopark Nonprofit Kft. új ügyvezető igazgatója, Dr. Oláh Péter kezdeményezésére az együttműködési megállapodást a felek 2016. szeptember 28-án módosították. A módosítás lényegi elemei a következők:

- A Geopark küldetését, az NNG Nonprofit Kft. hosszú távú céljait, szakmai feladatait, legalább egy évet elérő megvalósítási idejű projektjeit, kiemelkedő beruházásait érintő kérdésekben a BNPI számára teljes betekintést, szakmai ellenőrzési lehetőséget és előzetes egyetértési jogot biztosít. A BNPI szakmai előzetes egyetértési joga alapján hozott döntését indoklással köteles alátámasztani. Az NNG Nonprofit Kft. a fenti tárgyú döntéseiről a döntés meghozatalát megelőzően legalább nyolc munkanappal írásban tájékoztatja a BNPI-t. A BNPI egyetértési jogát a tájékoztatás kézhezvételét követő nyolc munkanapon belül írásban gyakorolja. A határidő eltelte után az egyetértés megadottnak tekinthető.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy azóta ilyen megkeresés hozzánk nem érkezett, véleményyt nyilvánítani nem tudtunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

2019-ben a Geopark hivatalos megkeresésére az egyetlen kivétel egy megbeszélés volt, melyben a Geopark vezetője utólagosan kérte jóváhagyásunkat a korábban beleegyezésünk nélkül Ő általa vállalt, magas költségigényű program lebonyolítására – amit természetesen nem tudunk támogatni.

- Az NNG Nonprofit Kft.-t érintő külföldi szerepvállalás, kötelező megjelenés, kapcsolattartás esetében – különösen fórumokon, konferenciákon, tanácskozásokon, érdekképviselési megbeszéléseken, döntéshozatali üléseken, az UNESCO szakmai szervezeteivel való kapcsolattartásban, a Globális Geopark Hálózat Koordinációs Bizottságának tagsági delegálásban – átadja a korlátozás nélküli, teljes körű szakmai képviselési jogot a BNPI-nek.

A BNPI részéről a joggyakorló személy Szarvas Imre TT vezető, melynek eleget is tett a Globális Geoparkok Hálózatának 7. Kongresszusán. Az NNG Nonprofit Kft. biztosítja az e pontban meghatározott feladatok ellátásához szükséges információkat, anyagi és pénzügyi forrásokat a Felek által előzetesen jóváhagyott költségvetésnek megfelelően. A Geopark a nemzetközi képviselés ellátásával kapcsolatban teljes körűen igényli a jelentések, dokumentációk kidolgozását a BNPI bérkeretéből finanszírozott munkaidejében az Igazgatóság munkatársától, mindamelllett, hogy ezzel kapcsolatban a Geoparki vezetés döntéshozatali folyamatában a BNPI nem vehet részt.

- 2018-ban sikeresen lezajlott a Novohrad-Nógrád Geopark UNESCO általi nemzetközi felülvizsgálata, melyben aktív vezető szerepet vállaltunk, annak ellenére, hogy jogilag a mai napig nem rendeződött státuszunk, szerepvállalásunk a Geoparkban. Így továbbra sem tudunk véleményt nyilvánítani, hiszen megkeresések nem érkeznek. Az ellenőrök - Ibrahim Komoo professzor és dr. Henning Zellmer – 2018. július 25. és 28. folytatták le az ellenőrzést, melynek jóváhagyó dokumentuma 2019. 02.19-én vált ismertté. A felülvizsgálat eredményeként a terület újabb négy évig viselheti a Globális Geopark címet.

Továbbra is problémák forrásának tekintjük az együttműködés hiányát, a természet- és tájvédelem szerepének érvényesülését a Novohrad-Nógrád Geopark magyarországi területén, hiszen a jelenlegi szervezet csak a salgótarjáni területre fókuszál.

• **Bükk-vidék Geopark**

Négy bükk-vidéki település (Borsodnádásd, Felsőtárkány, Répáshuta, Szomolya) kezdeményezésére 2017. július 20-án a Bükk-vidék települései nyilatkozatban kezdeményezték a Bükk-vidék Geopark létrehozását és egyben felkérték a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságot, hogy készítse el a felterjesztés szakmai anyagát, elsőként a Magyar Geopark Bizottság felé véleményezésre és javaslatételre, majd az UNESCO, és a Geoparkok Európai Szövetsége felé, illetve a későbbiekben lássa el a program koordinálását és a kapcsolódó operatív feladatokat. Cél az Európai Geoparkok és az UNESCO Globális Geoparkok hálózatába kerülés.

A Bükk-vidék Geopark 2.800 km²-e az összefogásban szereplő 109 település közigazgatási területére terjed ki, mely magába foglalja a Bükk-vidék középtájon található értékes természeti területeket, továbbá a kiemelkedő értékekkel rendelkező Bükki Nemzeti Parkot, a Lázberci Tájvédelmi Körzetet és a Tarna-vidéki Tájvédelmi Körzet egy részét, valamint hat természetvédelmi területet is.

Az Igazgatóság felülvizsgálva a települések összefogásával létrejött területetegységet, megállapította, hogy egyrészt tartalmaz védett területeket, de azzal nem áll fenn a teljes egyezősége, annál szélesebb a kiterjedése, továbbá megfelel a geoparki csatlakozás geológiai követelményrendszerének.

A geopark földtudományi szempontból legkarakteresebb része a gyúrt, takarós szerkezetű Bükk hegység és az északról hozzá kapcsolódó Upponyi-hegység. A kréta időszakban kialakult

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

hegységek köztetei nagyrészt az ordoviciumtól a jura időszakig képződtek. Meghatározó ezen belül a triász mészkő, de különleges képződmények a jura párnalávák, melyek a mélytengeri vulkanizmus emlékei. A Bükk hegységet keretező dombságban harmad- és negyedidőszaki üledékes kőzetek, valamint robbanásos működéshez kapcsolódó miocén vulkanitok a jellemző felépítő kőzetek.

Az európai kontinensen a Bükkalja térségében történtek az elmúlt 20 millió év legnagyobb vulkánkitörései: több mint 4000 km³ vulkáni törmelék terült szét és tömörödött kőzetté, ún. piroklasztitá (ignimbrit és tufa) a Pannon–Kárpát-medencében, de még ezer kilométer távolságban is hullott vulkáni anyag. A Pannon–Kárpát-medence kialakulását kísérő robbanásos vulkánkitörések (18,2–14,4 millió év között) termékei a „Bükkalja vulkáni terület” felszínén teljes terjedelemben és nagy változatosságban tanulmányozhatók.

A geopark felszínalaktani, víztani karakterét a karsztformák (karrmezők, töbrök, víznyelők, barlangok), a karbonátos kőzetekben kialakult karszt-hidrodinamikai rendszer (stratégiai ivóvízbázis) és a mélyben meghúzódó termálkarszt (gyógyvizek) alkotják.

A kőzetekhez kötődő régészeti, történelmi, néprajzi örökség a régészeti lelőhelyekként nyilvántartott ősemberbarlangoktól a bányászat- és ipartörténeti emlékeken (bányatárók, őskohó, üveghuták) át a bükkaljai kőkultúráig (kaptárkövek, borospincék, barlanglakások) ível.

A geoturisztikai bemutatási tevékenységet földtudományi tematikájú tanösvények, valamint a BNPI és partnerei által indított, népszerű földtudományi témájú szakvezetések, tájséták (pl. a „bükkaljai kőkul-túra”) és egyéb ismeretterjesztő programok, előadások, vetélkedők egészítik ki. A térség felsőoktatási intézményeivel és a helyi közösségekkel megkötött földtudományi, természetvédelmi és geoturisztikai célú együttműködések a geopark kialakításába és működtetésébe jó eséllyel bevonhatók.

A geopark területén lévő bemutatóhelyek közül számos tanösvény, idegenforgalmi barlang és kiállítóhely – részben vagy egészben – a földtudományi értékek köré szerveződött. Ilyen a Szarvaskői geológiai tanösvény, a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület, a Szent István-barlang, az Anna-barlang (mésztofubarlang), a Karszt és élővilága c. kiállítás a Nyugati kapu Látogatóközpontban, a miskolci Herman Ottó Múzeum ásványtára, a Pannon-tenger Múzeum stb.

Geoparki felterjesztési dokumentáció

A BNPI külső szakemberek bevonásával elkészítette a Bükk-vidék Geopark felterjesztési dokumentációjának magyar nyelvű változatát, amit beterjesztett a Magyar Geopark Bizottság felé, amit az az őszi ülésén tárgyalt. Több nyitott kérdés maradt a bizottsági ülés végén, amelyre vonatkozóan az Igazgatóság az UNESCO választ várta – többek között a menedzsment szervezet, finanszírozás kérdéseiben.

A Magyar Geopark Bizottság ülésein folyamatosan beszámolók hangzottak el az előrehaladásról

- 2019. tavaszán beszámoltunk a tervezett Bükk-vidék Geopark szervezésének aktuális helyzetéről, az előkészítési és csatlakozási folyamatokról, a konferenciákról, a geoparki arculatnak is megfelelő tanösvény táblák kihelyezéséről, kiadványokról, melyek átadásra is kerültek a bizottság tagjai részére.
- 2019. novemberében a bizottság tagjai elektronikusan megkapták a csatlakozási dokumentumokat és 14-én Csupakon a bizottsági ülésen az Igazgatóság 4 szakembere részletes előadást tartott az elkészített csatlakozási dokumentumról. A Bizottság tagjai megfelelőnek ítélték az előkészítést, a végzett tevékenységeket és a csatlakozási dokumentumot. Javaslatokat, észrevételeket fogalmaztak meg az UNESCO Globális Geopark részére benyújtandó dokumentáció teljessé tételére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság képviselője az ülésen jelezte, hogy a végleges dokumentációt beküldés előtti jóváhagyásra 2020-ban ismételten felterjesztik a Bizottság elé.

A felterjesztési dokumentációhoz kapcsolódva az Igazgatóság közel 1 000 fős felmérést készített a látogatóközpontok és egyéb bemutatóhelyek iránt felmerülő látogatói igényekkel kapcsolatban, megvizsgálta azt is, hogy milyen összefüggések és lehetőségek vannak a geo- és örökségturisztikai kínálat csomagban való összekapcsolásában. A felmérés eredményei beépítésre kerültek a felterjesztési dokumentáció geoturisztikai fejezetébe.

Szintén fontos anyag a geosite-ok minősítésére vonatkozó összefoglaló, amit a BNPI megbízásából az Eszterházy Egyetem kutatói készítettek. Az igényes munka több szempont alapján vizsgálja és minősíti a geosite-okat, segítséget nyújtva a geopark földtani értékeinek jobb megértéséhez és az értékminősítés alapján a Bükk-vidék Geopark unikális értékei bemutatásának.

Egyetemekkel való együttműködés konkrét terepi programokon keresztül

2019 elején közös gondolkodás indult el az Eszterházy Egyetem és a Miskolci Egyetem különböző tanszékei és a BNPI között a Bükk-vidék Geopark geoturisztikai programjának a kidolgozása és majdani megvalósításra érdekében.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak és a Bükki Természetvédelmi, Kulturális és Ökoturisztikai Alapítványnak is nagyon fontos, hogy az Észak-magyarországi egyetemeken tanuló hallgatók ismerjék a térség öko- és geoturisztikai kínálatát, illetve az oktatók és a hallgatók is bevonásra kerüljenek a Geoparkhoz kapcsolódó térségfejlesztési munkába. Április 2-án az Eszterházy Egyetem turizmus szakos hallgatóinak mutattuk be Szilvásvárad komplex kínálatát. A kisvasútról és az erdészet által nyújtott turisztikai szolgáltatásokról Dobre-Kecsmár Csaba, az Egererdő vezérigazgató helyettese, valamint Vigh Ilona, az erdészet közjóléti vezetője beszélt.

Április 17-én félszáz egyetemi hallgató vett részt Lillafüreden a BNPI, a Bükki Természetvédelmi, Kulturális és Ökoturisztikai Alapítvány és a Miskolci Egyetem Marketing és Turizmus Intézete által szervezett terepi szakmai napon. A terepi nap fontos célja volt Bükk-vidék Geopark turisztikai feladatainak a bemutatása.

Nagy Júlia és Gasztonyi Éva azt próbálta bemutatni a gyakorlatban a hallgatóknak, hogyan lehet egy geoparkot, amely mást jelent geológiai, természetvédelmi, térségfejlesztési és turisztikai szempontból, turisztikailag felépíteni - azaz hogyan indul el a turisztikai termékfejlesztés és márkázás egy geológiai értékekre építő, termék alapú turisztikai desztinációban.

Az őszi időszakban szintén az Eszterházy Egyetem hallgatói látogattak el a Szomolyai Kaptárkövek geoturisztikai bemutatóhelyhez, ahol Baráz Csaba tartott nekik lebilincselő előadást.

Párhuzamosan elindult az egyeztetés az Eszterházy Egyetem Természettudományi karának munkatársaival is, elsősorban a közös geoturisztikai képzési csomag kialakításával kapcsolatban. A terv az, hogy különböző szintű képzési csomagok formájában indul meg a geoturisztikai képzés az Egyetem és a BNPI közös szervezésében. A képzési csomag kidolgozására és a képzések megvalósítására szlovák-magyar INTERREG pályázatot nyújtott be a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság.

A geoparkot népszerűsítő, bemutató programok és túrák

2019. április 6-án sok száz érdeklődő volt kíváncsi Lillafüreden a geoparki nyílt nap programjaira. A miskolciak számára kedvezményes árú belépőt biztosítottunk a barlangokba, emellett a geopark értékeit bemutató filmvetítésre és helyi termék kóstolóra is sor került. Az egész napos program során próbálhatták ki az érdeklődők először a két barlang 360 fokos virtuális sétáját is a GUIDE@HAND BNPI alkalmazásban.

Szintén jelentős volt az érdeklődés a Szomolyai Kaptárkőnapon, ahol nemcsak az új Kaptárkő Tanösvény került átadásra, hanem bemutatásra került a Kaptárkő Himnusz is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az év során további, részben az Alapítvány, részben a BNPI által szervezett geotúrák is meghirdetésre kerültek a geoparki értékek minél szélesebb körű népszerűsítése érdekében.

Kitelepülések, előadások, személyes tájékoztatás

2019 tavaszán az Eszterházy Egyetem által szervezett Turisztikai Klaszter Napon tartott Nagy Júlia előadást a Bükk-vidék Geoparkban folyó geoturisztikai munkáról, amihez kapcsolódva a Geopark prospektusokkal és személyes információnyújtással is bemutatkozott.

A személyes tájékoztatás fontos platformja volt egész évben a Szalajka-völgyi Információs Ház, valamint a Szent István-barlangnál működő információs pont is, ahol több ezer embert értek el.

Geopark Panzió, mint geoparki központ

Bükkszentkereszten 2019 őszén nyílt meg a Geopark Panzió, amely szándékaink szerint a Bükk-vidék Geopark ökoturisztikai központja lesz. Bükkszentkeresztről számos földtani és kultúrtörténeti érték elérhető, akár gyalogosan, kerékpárral vagy gépkocsival. A Geopark Panzió épületében található geoparki információs pont nemcsak különböző szakmai konferenciáknak, képzéseknek ad otthont a tervek szerint, hanem információs pontként is működik, a betérő látogatók tájékozódhatnak a térség turisztikai kínálatából, a térség földtani értékeiről.

Geoparki kiadványok és online megjelenések

2019-ben megjelentetésre került a Bükk-vidék geopark kiemelt értékeit bemutató új kiadvány, amely fotók és leírások segítségével mutatja be a geopark földtani értékeit, de a turisztikai szempontokat is figyelembe véve.

További hasznos eszközként jelentek meg tájékoztató térképek az egyik KEHOP pályázatunknak köszönhetően, ezen túl a geosite-ok bemutatását célzó táblák is kihelyezésre kerültek.

A Bükk-vidék Geoparknak 2019-ben elindult a Facebook oldala, ahol napi szinten jelennek meg információk a Bükk-vidék Geopark értékeiről.

Környezeti nevelési szempontból is hasznosnak bizonyult a GUIDE@HAND BNPI alkalmazásban és a www.bnpi.hu oldalról is elérhető 360 fokos virtuális barlangtúra a Szent István-barlangba és az Anna-barlangba, amit az iskolai osztálykirándulások felkészüléséhez, valamint a látottak feldolgozásához is előszeretettel használnak a pedagógusok az elérések száma alapján.

Partnerek bevonása

A geopark fejlesztés jelen fázisában kiemelten fontos cél volt a partnerek bevonása a tervezésbe. Ebben részben felhasználtuk az EcoKarst INTERREG projektet, amelynek keretében helyi termelőkkel, turisztikai szolgáltatókkal, gazdákkal és civilekkel beszélgettünk arról, hogy milyen jövőt számunk a Bükknek. Szintén ennek a projektnek a részeként került meghirdetésre a Zöld Vállalkozói Díj is, amelynek pályázóival a geopark munkatársai azóta is élénk munkakapcsolatban állnak.

Jelentős kapcsolatépítésre került sor a Geopark panzió átadása kapcsán. Itt esett szó először a geoparki mintaprojektről, valamint a geo-szállás programról, amely programok 2020 elején indultak el.

Az oktatási intézményekkel való együttműködések közül kiemelendő az Eventus Középiskola és a BNPI közös egész éves programja, amelynek keretében a diákok számára geoturisztikai és természetvédelmi programokat kínál a BNPI, az iskola pedig kiállításokkal, filmekkel segíti az igazgatóság munkáját.

A geopark fejlesztését célzó pályázatok

A Bükki Nemzeti park Igazgatóság 2019 végén több szlovák-magyar INTERREG pályázatot is benyújtott. Vezető partnerként veszünk részt egy geoturisztikai képzési csomag kialakítását célzó pályázatban, amelynek célja ezen kívül több geosite megközelíthetőségének fejlesztése, valamint egy, a Novohrad-Nógrád Geoparkkal közös geotúra útvonal kidolgozása. Ezen túl projektpartnerként veszünk részt a Miskolci Egyetem által összeállított, elsősorban a geológiai felméréseket támogató pályázatban is.

Pályázatok, projektek (amelyek közvetve kapcsolódnak a Bükk-vidék Geoparkhoz):

- KEHOP-4.1.0-15-2016-00031
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00022
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00030

- ***Hungarikum***

Hollókő Ófalu és környezete, a különlegesen egyedi palóc értékeket ápoló terület a Hungarikumok Gyűjteményében szerepel.

A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-ei ülésén a „Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra” természeti környezet kategóriaként a Hungarikumok Gyűjteményébe emeléséről, ezzel elnyerte a Hungarikum címet. Az ajánlást a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület tette, melyet előbb az Ágazati Értéktárba, majd a Magyar Értéktárba és végül a Hungarikumok Gyűjteményébe is elfogadták.

Május 11-én harmadik alkalommal rendezte meg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és Szomolya Község Önkormányzata a Kaptárkő Napot, melynek idei érdekessége a Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Területen kialakított KEHOP pályázati forrásból kialakított járóplatformos tanösvény, valamint a kaptárkövek himnuszának közös bemutatása volt.

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi jelenleg ismert és ez idáig még nem védett kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkö	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,31 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárköve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész,	1,40 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
			0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész,			
			0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész			
6.	Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

2019-ben a Szomolyai Kaptárkövek környezetéből inváziós fajok eltávolítása, a sziklák növénymentesítése zajlott.

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet nyomán 2 alapszelvény a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 1,862 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ből az Y756348,X307572; Y756303,X307533;Y756282,X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükki Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvaskő	070/6b	1,66	Bükki Nemzeti Park

2019-ben a földtani alapszelvényeknél nem zajlottak fenntartási munkák.

3.2. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3. 2.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján változatlanul 7 mesterséges üreg áll természetvédelmi oltalom alatt igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejáratni koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parádsasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátrászentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

2019-ben a Béke-tározó lezárását két alkalommal is kellett javítani, illegális behatolók rongálása miatt. Az Antal-tározóban rendszeresen ellenőrizzük a denevérek megtelepedést.

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

- **Erdőrezervátum**

A működési területünkön 10 erdőrezervátum található:

A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG ILLETÉKESSÉGI TERÜLETÉN LÉVŐ EGYES VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK ERDŐREZERVÁTUMMÁ NYILVÁNÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ 3/2000. (III. 24.) KÖM RENDELETTEL kihirdetett ER-63 Csókás-völgy (magterület: 144,4 ha, összesen: 402,8 ha), ER-55 Csörgő-völgy (magterület: 51,2 ha, összesen: 133,1 ha), ER-57 Hór-völgy (magterület: 61,1 ha, összesen: 439,1 ha), ER-58 Kecskés-galya (magterület: 87,0 ha, összesen: 211,6 ha), ER-56 Kékes (magterület: 54,8 ha, összesen: 142,8 ha), ER-61 Leány-völgy (magterület: 56,9 ha, összesen: 376,9 ha), ER-60 Óserdő (magterület: 59,3 ha, összesen: 375,3 ha), ER-62 Paphárs-Kecskevár (magterület: 57,8 ha, összesen: 191,5 ha), ER-67 Pataj (magterület: 65,7 ha, összesen: 257,1 ha), ER-59 Vár-hegy (magterület: 94,1 ha, összesen: 338,9 ha).

Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk.

2019. évben személyes szakmai egyeztetések kezdődtek a hatóságokkal és a legnagyobb erőgazdálkodókkal, melynek eredményeképpen konzultációk indultak, több alkalommal közös bejárásokon egyeztettünk a védőzónában folytatható, minden fél által elfogadható gazdálkodási lehetőségekről.

- **Nemzeti Ökológiai Hálózat**

A településrendezési tervek véleményezésével párhuzamosan az ökológiai hálózat elemei is pontosításra kerültek. 2019-ben az alábbi településeken végeztük el az országos ökológiai hálózat felülvizsgálatát: Csány, Demjén, Detk, Kazincbarcika, Kispáncs, Maklár, Mályi, Nyékládháza, Petőfibánya. Az adatok pontosítása során – az elmúlt évben végzett felmérések alapján - egyes területek (pl. tájidegen akácok és erdei fenyvesek, degradált másodlagos gyepek, művelt és felhagyott bányaterületek, használaton kívüli sportpályák és utak, mesterséges árkok) kikerültek az ökológiai hálózathoz, míg a legutóbbi módosítás óta eltelt időszakban feltárt természeti értékeket magukba foglaló területeket a hálózat részévé tettük.

Összességében az Országos Ökológiai Hálózat nagysága lényegesen nem változott, kiterjedése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 462 362 ha, ebből magterület 231 610 ha, ökológiai folyosó 115 938 ha, puffer terület 114 813 ha (2018-ban 462 366 ha, ebből magterület 231 610 ha, ökológiai folyosó 116 027 ha, puffer terület 114 729 ha).

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez – részben, vagy egészében – az alábbi 4 db, Magas Természeti Értékű Terület tartozik.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121 104 ha, melyből a támogatható terület 70 758 ha kiterjedésű.
A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13 110 ha kiterjedésű.
A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61 626 ha, melyből a támogatható terület 57 523 ha kiterjedésű.
A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Teljes területe 39 206 ha, melyből a támogatható terület 27 189 ha kiterjedésű.
A NATURA 2000 területek aránya 58%.

Az új támogatási ciklusban a támogatott területek aránya a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következők szerint alakult.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	309,55		1527,26		1836,81
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		121,31		963,25	1084,56
gyep tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	2824,26		13,45		2837,71
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	708,45		4138,88		4847,33
szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"				1,58	1,58
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	778,79		12,84		791,63
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	480,11		214,60		694,71
Végösszeg	5101,16	121,31	5907,03	964,83	12 094,343

A 2016-ban induló támogatási ciklusban, az előző ciklushoz (2010-2014) viszonyítva a támogatott területek aránya jelentős mértékben lecsökkent, 47 110 ha-ról 12 094 ha-ra, amely közel 75 %-os területvesztést jelent. A Bükkalja MTÉT-en gyakorlatilag megszűnt a program támogatása (a támogatható terület 1 %-ára csökkent), a Taktaközben az előző ciklus támogatott területeinek 20 %-ára csökkent az arány, ugyan ez a Borsodi Mezőségen 25 %, a Hevesi-síkon pedig 30 %. Az alacsony nyereségi arány mellé társult az elhúzódozó értékelés és eredményhirdetés, melynek következtében egy év a cikusból teljes mértékben kiesett. Az eredmények megjelenését követően a nemzeti park igazgatóság az általa támogatott programban teljesen kiszolgáltatót, eszköztelen helyzetbe került, hiszen a korábbi kommunikációval ellentétes eredmények születtek. A természetvédelmi érdekek érvényesítése jelentős hátrányt szenvedett a régióban, és a korábban a természetvédelemmel jó és egyre javuló kapcsolatban lévő gazdálkodók eltávolodtak az Igazgatóságtól, és más gazdálkodási utakat kezdtek keresni. A korábban meglévő, nagyterjedésű, összefüggő támogatási zónák, amelyeken a természetvédelmi érdekek érvényesültek, mára megszűntek és felaprózódtak, így a meglévő területek hatása is töredékére csökkent. A támogatással érintett területek csökkenésével a napi élő, jó kapcsolat a gazdákkal visszaszorult.

3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Tárgyi évben az Igazgatóságnak területvásárlási célokra az alábbi pénzügyi források álltak rendelkezésére:

- Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 1. számú melléklet XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi előirányzatok” alcím, 09 „Természetvédelmi kártalanítás” alapján a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására biztosított 30.000.000,- Ft.
- Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 1. számú melléklet XII. Agrárminisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi cél-előirányzatok” alcím, 08 „A védett természeti területek védettségi szintje helyreállításának költségei” jogcímcsoport előirányzat szerinti 133.398.580,- Ft.
- Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 1. számú melléklet XII. Agrárminisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi cél-előirányzatok” alcím, 10 „Természetvédelmi pályázatok támogatása” alapján a „Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök” projekt megvalósításhoz kapcsolódó területek vásárlására biztosított forrásból 11.512.800,- Ft.
- Költségvetési támogatás 125.000.000,- Ft.

Igazgatóságunk 2019. évben összesen 142,3702 ha térmértékű ingatlant vásárolt meg. Elővásárlási jog gyakorlásának lehetőségével egy esetben élt, a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet Nógrád-Ipoly Tájegységében 0,5050 ha nagyságú területre vonatkozóan. Jogosulti kártalanítást a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet Dél-borsodi Tájegységében 1,3765 ha, a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet Dél-hevesi Tájegységében 3,3477 ha területre hajtott végre.

A vásárolt 142,3702 hektár terület az alábbi művelési ágak szerint oszlik meg:

– szántó:	13,3160 ha
– legelő:	37,4279 ha
– rét:	2,7880 ha
– erdő:	87,6231 ha
– fásított terület	0,1956 ha
– kivett:	1,0196 ha

Az aláírt szerződésekben rögzített vételárak, melyek összértéke 265.410.130,- Ft, tárgyi évben kifizetésre kerültek.

A vásárlások a Dél-borsodi Tájegység (5,2413 ha), Dél-Hevesi Tájegység (47,7059 ha), a Kelet-bükki Tájegység (0,2410 ha), a Mátrai Tájegység ((42,5235 ha), a Nógrád-Ipoly Tájegység (29,1874 ha), a Nyugat-bükki Tájegység (17,4711 ha) területén valósultak meg.

Az ingatlanügyi hatóságok a megvásárolt 142,3702 ha teljes területére bejegyezték a Magyar Állam tulajdonjogát, egyben a kapcsolódó vagyionkezelői jogra vonatkozóan az Igazgatóságot 90,7042ha területre, a tulajdonosi joggyakorlót 51,6660 ha területre jegyezték fel nyilvántartásaikban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

3.6. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévi változás (ha)	Össz-kiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			ha	%	ha	%
Szántó	80,2	4 505,03	1 533,82	34	2971,21	66
Rét / legelő	300,96	20 384,49	5429,92	27	14 954,57	73
Kert	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
Szőlő	0,00	3,04	2,06	68	0,98	32
Gyümölcsös	0,00	18,77	18,77	100	0,00	0
Nádas	0,00	117,41	117,16	100	0,25	0
Halastó	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
Erdő / fásított terület	92,98	4 740,70	4690,11	99	50,59	1
Kivett	24,05	1 636,08	1601,09	98	34,99	2
Összesen	498,19	31 405,52	13 392,93	43	18 012,59	57

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódó munka gerincét az osztatlan közös tulajdonban álló területek megosztásával járó adatok változásának átvezetése, a védett és a védelemre tervezett földrészletek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapon tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A haszonbérleti szerződések rögzítése és a beszkenelt szerződések feltöltése is megtörtént az OKIR programba.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között kettő vagyonkezelési szerződés került aláírásra. SZT-42096/5, és a SZT-125985 azonosító számon. A vagyonkezelési szerződés aláírása után megkerestük az illetékes földhivatalokat, hogy az Igazgatóságot, mint vagyonkezelőt bejegyezze.

A Nemzeti Földügyi Központ és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között is létrejött a VK-2019/1 számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt vagyonkezelési szerződés. A vagyonkezelési szerződés után az illetékes földhivataloknál megtörtént Igazgatóság vagyonkezelői jogának bejegyzése. Az OKIR-ban átvezetésre került a vagyonkezelői jogunk, és a vagyonkezelési szerződések is alrészlet szinten rögzítve lettek.

2019 évben a beszédett vadásztársaságok többlethasználati díjai 6.469.778- Ft. A 2016-os NFK szerződésben foglaltak alapján az 50% -át letéti számlán elkülönítettük az NFK részére.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. december 13. kezdő nappal haszonbérleti felhívást tett közzé 21 blokk vonatkozásában.

A beérkező igények alapján, pályázatás nélkül folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2019. évben 13 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre. Az osztatlan közös tulajdon megszüntetése és telekalakítás következtében 5 db szerződést módosítottunk.

A 2019. évben 2 db szerződés került felmondásra díjtartozás miatt, (a peres eljárás folyamatban van). 6 db szerződést közös megegyezéssel megszüntettünk, mert a haszonbérelő családi és életkörülményeiben olyan tartós változás állt be, amely a haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítését akadályozta. Egy haszonbérelőnk halála miatt 1 db szerződést az örököse nevére átkötöttük.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A 2019. évben megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFA által ajánlott 1250 Ft/AK/év összeget érvényesítettük.

Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjainak fajlagos mértékét 2019-ben a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett 2018. évre vonatkozó inflációs ráta mértékével, azaz 2,8 %-al emelte meg.

Kezelési tevékenység

A 2019. évben a Dél-borsodi Tájegységben kialakított Batúz-tanyát körülvevő gyepterületek természetvédelmi kezelését 95 Furioso-North Star fajtájú lóval, 398 egyeddes magyar merinó juh állománnyal, 27 egyedből álló hortobágyi feketeracka juh állománnyal és 61 egyedből álló magyartarka szarvasmarha gulyával végeztük.

A Dél-hevesi Tájegységben kialakított Tarnaszentmiklósi állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha állomány összlétszáma jelentős nem változott. A 2019. évben az állomány tehén létszáma 100 db volt. 92 db borjú született. Összesen 90 db növendék tinó és selejt növendék üsző került értékesítésre, valamint 13 db növendék bika borjút tovább tenyésztésre értékesítettünk. Az év végén az állomány létszáma 272 egyed volt.

Dél-hevesi Tájegységben kialakított Tarnaszentmiklósi állattartó telepen került elhelyezésre a kárpáti borzderes állomány is, melynek létszáma az előző évi 35-ről 44 egyedre növekedett.

Az Ipolytarnóci telephelyünkön bemutatás céljából 2 db hortobágyi feketeracka kos tartásával járó feladatokat végeztük el.

Az egyre bővülő állatállományunk részére történő kaszáló és legelőterületek biztosítása, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállításának során a természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével végezzük ezen tevékenységünket.

A 2019-es évben összességében 2752,5227 hektár területre nyújtottunk be egységes területalapú támogatási kérelmet.

A 2019-ben elvégzett kezelési tevékenységeket tájegységenként az alábbiakban mutatjuk be:

Nyugat-bükki Tájegység

A tájegységben jellemzően gyepterületkezelési feladatok jelentkeztek 2019-ben, amelynek jelentős részét a korábbi KEOP pályázat keretében folytatott élőhely-rekonstrukciók további kezelése, fenntartási munkái tették ki. A fenntartási munkák a felsőtárkányi Barát-réten, a bükkzsérci Ortás-réten, a cserépfalui Perpác-réten, az Oszla réten valamint Túr bucka környezetében a helyreállított réteken történtek. A rétre begyalogló erdő további térnyerésének megakadályozására szárazzásokat végeztük a rétek szegélyében. Az Oszla réten, az itt lévő tájházunk közvetlen környezetében kézi kaszálást végeztünk.

A Hidegkúti legelő visszacserjésedésének megakadályozására hosszú távú megállapodást kötöttünk egy helyi állattartó gazdálkodóval, aki kecske- és juh állomány legeltetésével végzi el a természetvédelmi területkezelési feladatokat.

2019. évben a bükki hegyi rétek vagyongazdálkodójával együttműködési megállapodást kötöttünk a területkezelési munkákra, mintegy 85 ha-on, kártalanítási keretből. A számos természeti értékkel bíró gyepterület kezelése így természetvédelmi szakember felügyelete mellett történtek.

Kelet-bükki Tájegység

2016-tól a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a tájegységben lévő saját vagyongazdálkodású területeken, az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írnak elő a haszonbérleti szerződések.

A 2019-es év végén kártalanítási keretből fedezett területkezelési munkákat végeztünk vállalkozók bevonásával a tájegységben. A Bükk-fennsík az Észak-Bükkben és Miskolc város külterületén mintegy 56 ha-on történt meg hegyi rétek rekonstrukciója és kezelése (kézi és gépi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

cserjeirtás, kaszálás, száruzás). A munkálatok ez esetben is természetvédelmi szakember kollégáink irányítása és felügyelete mellett zajlottak.

Tardi-legelő Természetvédelmi Területen lévő 2 ha-os, hagyományos fajtákból álló gyümölcsös-telepítésünket 2 ízben ápoltattuk (kaszálás, kapálás, öntözés) szintén a kártalanítási keret terhére. Ugyanezen forrásból gyümölcsös-rekonstrukciót végeztünk a cserépváraljai Várhegyen (1 ha), illetve a kácsi Békaháza extenzív gyümölcsösében (2 ha érintett terület).

Szintén a Tardi-legelő Természetvédelmi Területen újítottuk fel a gémeskutat és a hozzá tartozó nagy betonvályukat, amelyek a nagy kiterjedésű gyepeken, haszonbérleti szerződés keretében megvalósuló legeltetést szolgálják (szintén kártalanítási keretből).

Dél-borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyongezelt területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része az elmúlt években haszonbérbeadásra kerültek, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére. Saját kezelésű tevékenységet mintegy 3.500 hektáron végzünk. Az Igazgatóság saját kezelésű területeit 2 csoportra lehet bontani. Az egyik ahol aktív, rendszeresen ismétlődő természetvédelmi kezelés történik, jellemzően a rét, legelő, szántó, erdők és nádas művelési ágú, mintegy 2.000 hektárnyi területen, melyből erdő mintegy 600 hektár. A másik kezelési csoportban tartoznak az aktív, rendszeres kezelést nem igénylő területek, pl. vizes élőhelyek, mocsarak, kivett területek, amelyek kiterjedése megközelíti az 1.500 hektárt.

A tájegységben a természetvédelmi élőhely kezelési feladatok ellátását a Batúztanyán lévő Furoso-North Star ló, magyartarka szarvasmarha, magyar merinó és hortobágyi racka juh állománnyal végeztük a tavalyi évben. A telepen lévő állatállomány szálás takarmány szükségletének túlnyomó részét, saját erőből, az előzetesen pályázati forrásból beszerzésre került erő-, és munkagépek segítségével állítottuk elő, kisebb részének előállítását külső vállalkozó bevonásával oldottuk meg. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét voltak hivatottak kielégíteni.

2019. évben 39,2336 hektáron őszi árpát, 5,07 hektáron tavaszi zabot termeltünk. 2019. őszén az árpa után 27,7469 hektáron őszi árpát, 11,4867 hektáron őszi zabot vetettünk. A szántóföldi munkák jelentős részét vállalkozó bevonásával végeztettük. A száraz időjárás és az eleve kevés kalászos terület miatt a szalmaszükséglet döntő részét vásárlás útján a szomszédos nagygazdaság területéről szereztük be.

A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetben közel 400 db lucernabálát sikerült betakarítanunk, ami beszállításra került a Batúzi telepünkre, az állatok takarmányellátása céljából.

Tarna-Lázbérc Tájegység

A tájegységben a saját vagyongezelt területek összesen ~700 ha-t tesznek ki. Ezek közt csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alattiak, összesen 3,8 ha) kiterjedésűek. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt már évek óta a szántóként való művelés helyett természetvédelmi gyepterületként kezeljük. A saját kezelésben lévő gyepek közt 50 hektáron mezőgazdasági kezelést nem igénylő terület található.

A Tarna-Lázbérc Tájegységben 2019-ben gépkezelő hiány miatt sajátgéppel történő területkezelési munka nem folyt. Kártalanítási keretből, vállalkozók bevonásával 73,71 ha-on kézi és gépi cserjeirtást, felnövekvő sarjak, siskanádtippán és nád kézi motoros fűkaszával történő levágását, száruzást, valamint akác törzsfűrészes injektálását végeztünk el Bánhorváti, Borsodbóta, Bükkszenterzsébet, Sajónémeti, Szentdomonkos és Uppony települések határában. Bükkszenterzsébeten kártalanítási keretből még további 8 óra földmunkát végeztünk vállalkozóval védett fajok és társulások védelme érdekében, valamint Sajónémetinél tanösvényt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

tisztítottunk ki. A vállalkozói munkák minden esetben természetvédelmi szakembereink iránymutatása és felügyelete mellett történtek.

Ezek mellett a Borsodszentgyörgy 0111 helyrajzi számon, a Palinai gyümölcsösben saját mezőgazdasági munkásunk elvégezte a csemeték ápolását, a kerítés javítását, szemétyűjtést, továbbá a terület szárazúzása, kézi kaszálása is megtörtént. A gyümölcsösből a tavaszi időjárás és a nyári aszály valamint a rovarok károkozása miatt 2019. évben nem történt betakarítás.

Tíz – egyenként néhány 10 m²-es – helyszínen pontpermetezéssel selyemkóró visszaszorítását végezték a természetvédelmi őrszolgálat tagjai.

Mátrai Tájegység

Élőhelykezeléseinket a Mátrai TK négy különböző élőhelyén, Mátraszentimre, Parád, Gyöngyössolymos települések közigazgatási területéhez tartozó legelőkön, végeztünk saját kapacitásaink bevonásával. További két helyszínen, (Gyöngyös, Mátraszentimre) közigazgatási területén végeztünk 2019 év végén összesen 9,1217 hektáron vállalkozók bevonásával gyepterületkezelést a felferődött fás szárú sarjak, siskanádtíppan leverésével, amit a nehéz terepviszonyok miatt csak kézi eszközökkel lehetett elvégezni.

A parádi terület egységünkben mintegy 3,5 hektár területet kaszáltunk élőhely-fenntartási céllal vállalkozók bevonásával. A legértékesebb élőhelyek itt a sztyeppesedő hegyi rétek, illetve a kis foltokban megtalálható kékperjés láprétek. A természetvédelmi kezelés során fontos szempont volt a kezelés mozaikosságának biztosítása a kaszálás időbeli és térbeli széthúzásával, illetve kisebb területrészek érintetlenül hagyásával.

Dél-hevesi Tájegység

A szántóföldek a térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két fontos szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetvédelmi technológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások korlátozták.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat vállalkozóval végeztettük el.

A 2019/20-as gazdálkodási évben is fontosnak tartjuk a természetvédelmi célú területkezelést mindazok ellenére, hogy a támogatási rendszer átalakulása az ilyen jellegű gazdálkodást nem segíti. Célunk, hogy a gazdasági fenntarthatóság elérése mellett a vagyongazdálkodás ezen szegmense ténylegesen természetvédelmi terület-, illetve élőhely kezelést jelentsen. Mindezen célok elérése érdekében az elmúlt években megkezdtük a természetvédelmi szempontokat még inkább prioritizáló gazdálkodási gyakorlatunk átalakítását, melynek legfontosabb elemei és megvalósításuk gyakorlati tapasztalatai, ill. eredményei az alábbiak:

- átlagos táblaméretetek csökkentése első lépésben a jelenlegi 15 hektárról 10 hektárra; szántóföldi növénykultúrákkal hasznosított területek vonatkozásában az átlagos táblaméret 11,3 hektárra csökkent.
- a jelenlegi nagyobb parcellák felosztása 6-8 méter széles vetett mezsgyék kialakításával: A nagyobb táblák mindegyikében, összességében 12 hektáron kerültek kialakításra 8 méter széles mezsgyék.
- a mezsgyék elsősorban évelő méhlegelő jellegű magkeverékekkel kerültek elvetésre: A méhlegelő mezsgyék gyenge télállóságuk miatt hosszabb távon nem fenntarthatóak, ezért áttértünk a füves mezsgyék telepítésére
- helyben termelt fűmagtermés begyűjtése és termesztése: A megfelelő technológia és technika hiányában ezen a területen nem sikerült előre lépni;

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- a termesztett szántóföldi növénykultúrák diverzifikációja, mely érinti egyrészt az eddigiek fajtaválasztékát (pl. durum) és jelenti új, elsősorban pillangós takarmánynövények (baltacím, szarvaskerep, stb.), méhlegelő, valamint azok keverékeinek termesztését: Az árunövények, különösen a kalászosok tekintetében a fajtaválaszték jelentősen bővült, jelenleg őszi búza mellett durum búza, sörárpa, valamint tritikálé szerepel a palettán. A takarmánynövények tekintetében a termőhelyi adottságok erősen bekorlátozzák a fenntartható módon termesztendő fajtaválasztékot, ezért ezen a téren a zöldsügarok arányát sikerült növelni.
- évelő növénykultúrák vetésterületének növelése: A fent említett zöldsügarok mellett jelentősen nőtt gyeptelepítések vetésterülete (38 ha);
- a kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg: Minden kaszálással hasznosított területen bevezetett és napjainkban is alkalmazott gyakorlattá vált
- Folyamatban van egy harminc hektáros területen kísérleti fűmagkeverék telepítése, és tervezzük mulcsos termesztéstechnológia alkalmazását is: A fűmagkeverék telepítése összesen 38 hektáron valósult meg, míg a mulcsos termesztéstechnológia a kukorica termesztésénél eredményesen alkalmazott gyakorlattá vált.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szálás és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 617 hektár, amiből 132 hektár lucerna, 143 hektár zöldsügar és a maradék 342 hektár egyéb szántóföldi növénykultúra (árunövény). A növénytermesztés munkálatait - tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is teljes egészében vállalkozói bérmunkára alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepterületet a tájegységben mintegy 736 hektár területen végzünk, ebből Dormánd és Poroszló külterületén 205 hektárt kaszálóként hasznosítunk. A kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér- és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a magyar szürkemarha gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó 531 hektáros területen magyar szürkemarha gulyával történő legeltetési területkezelést valósítunk meg Tarnaszentmiklós és Pély határában. A legeltetési állattartás alapjait a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE+ projekt keretében sikerült lefektetni és azóta is az abban kikísérletezett módszertan szerint folyik.

Nógrád-Ipoly Tájegység

A tájegységben vállalkozó bevonásával Buják, Ecseg, Kozárd, Mátraszőlős és Sámsonháza külterület, összességében 17 ha kiterjedésű részein végeztünk kézi cserjeirtást. Továbbá Ecseg, Kozárd, Márkháza, Mátraszőlős, Sámsonháza külterület, megközelítőleg 80 ha kiterjedésű részein végeztünk gépi szárazzást.

Az *Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen* több helyszínen folyamatos kezelési feladatot láttunk el. Ezek keretében folytatódott a Holya-tanya környékén található öreg gyümölcsös felújítása, a vizes élőhelyek fenntartása, valamint az erdei tisztások kezelése is. Őzönnyövények visszaszorítására a közeli litkei Csádalj és az ipolytarnóci állattartó telep térségében került sor. Az év eleji bozótirtás után háromszori kaszálás és a széna összegyűjtése történt meg a mozaikos biotópok fenntartása érdekében.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az élőhelyek mellett jelentős feladatot jelentett a bemutatóhely infrastruktúrájának állagmegőrzéséhez kapcsolódó munkák elvégzése.

A **Hollókői Tájvédelmi Körzetben** található tanösvények karbantartása folyamatos volt az év során a járhatóság és hulladékmentesítés biztosítása érdekében az andezit telér kőbánya bemutatóhely közelében.

A vár alatti, rehabilitált fás legelő bemutatását célzó ismertető táblák állagmegóvására különös figyelmet fordítottunk. A fás legelő fenntartása haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségeknek köszönhetően hosszútávon biztosított.

A Kelet-cserhádi és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzetben lévő tanösvények karbantartása szintén folyamatos volt az év során. Saját vagyonkezelésű területeinken, több helyszínen számoltunk fel illegális hulladéklerakót saját erőből.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya,	Kutató	Kutatási projekt helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Biotikai adatbázis és terepi adatgyűjtés szoftveres fejlesztése	Gáspár Ákos	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	999	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság annak érdekében, hogy biotikai adatai rendezett, könnyen hozzáférhető módon álljanak a rendelkezésére, 2017-ben elindított egy saját szervert, amelyen az OpenBioMaps keretrendszer fut. A megrendelt feladat a jelenleg működő biotikai adatbázis, valamint hozzá kapcsolódóan a terepi adatgyűjtés szoftveres fejlesztése volt.
	Kerecsensólyom populáció genomikai elemzése	Dr. Sramkó Gábor	országos	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	550	A vizsgálat során összehasonlítottuk a pannon állomány konzervációgenetikai jellemzőit egy oroszországi állományéval. A két populáció egymástól jelentősen elkülönül, ami a földrajzi különbség (keleti és nyugati kerecsen állományok) meglétére utal. A genetikai diverzitás egyik populáció esetében sem magas.
2.	Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	Kaptárkő Egyesület	Alsópetény: Földvár, Dorogháza: Kastély-tető, Ecseg: Ilona-vár, Gyöngyös-Mátrafüred: Muzsla-tető, Gyöngyössolymos: Nyesettvár, Gyöngyössolymos: Óvár, Mátramindszent-Iványpuszta: Óvár, Miskolc-Miskolctapolca: Várhegy, Szuha: Várberc, Szuha-Mátraalmás: Galyavár, Vanyarc: Hraszti	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	550	A 11 földvár tekintetében megtörtént a terepi földvár felmérőlapok kitöltése és az objektumok területi kiterjedésének ingatlan-nyilvántartásra alkalmas módon történő meghatározása, ennek alapján pont- és poligon fedvény létrehozása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya,	Kutató	Kutatási projekt helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
3.	Egyedi tájérték kataszterezése	Kaptárkő Egyesület	Girincs, Kiscséc, Muhi, Nagycséc	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	400	A bejárt négy település esetében a teljes településre kiterjedően elkészült a teljes felmérés. Összesen 77 db egyedi tájértéket rögzítettünk.
4.	Barlangi térbeli fotómodell készítése 8 barlangról	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	Berva-barlang, Lambrecht Kálmán-barlang, Lilla-barlang, Lök-völgyi-barlang, Pongor-lyuk, Puskaporosi-kőfülke, Szinvaszorosi-barlang, Zsendice-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	740	A munka célja a barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása, fotókból számítógép által összeállított térmodellel. A hagyományos térképrajzokkal ellentétben ez a fotórealisztikus térmodell pontosabban határozza meg a barlangok térbeli kiterjedését, egyben természeti állapot-felvételi dokumentációként is használható.
5.	Barlangjáratok felszín alatti meghatározása	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	Jáspis-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	351	Jáspis-barlang részletes térképe 270 m hosszban (2018. évi keret, 2019-es teljesítéssel)
6.	Egyedi tájértékek felmérése	Kaptárkő Egyesület	Bükkaranyos, Hejőkeresztúr, Hejőszalonta., Szakáld	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	500	4 település egyedi tájértékeinek felvétele (2018-as keret, 2019. május 30. zárással)

Barlangok közhiteles természetvédelmi nyilvántartására 2 000 000 Ft-ot használtunk fel a kártalanítási keretből barlangtérképezésre, bibliográfia aktualizálására, barlangok 3D fotómodell készítésére.

A források közhiteles nyilvántartásának felülvizsgálatát folyamatosan végeztük. 2019-ben 16 db forrásfelmérés történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Magas istác (<i>Armeria elongata</i>) monitorozása	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András (BNPI)	Bükkzsérc: Nagy-Galya, Tárkányi-orom, Felsőtárkány: Galya-kopasza, Noszvaj: Vadászház-oldal	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	3	A növényfaj állománya ingadozó, jelenleg 3243 egyed a teljes állomány.
2.	Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) eseménykövetés	Seres Nándor (BNPI)	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj újabb populációja lett felmérve, 1 lelőhelyen 50 egyed. 2019 végén a BNPI működési területén a faj felmért állománya 193 lelőhelyen 2 593 543 egyed.
3.	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>) monitorozása	BNPI dolgozói	Borsodnádasd: Nagy-orom, Bükkzsérc: Kerek-hegy, Cserépfalu: Kerékkötő-hegy, Csernely: Kis-Horsó-völgy, Nagy-Horsó-völgy, Velyva, Eger: Nagy-Eged, Egerbocs: Fedémesi-völgy, Felsőtárkány: Bikk-bérc, Csák-pilis-tető, Hevesaranyos: Darcsontvány, Mályinka: Nyírkő, Miskolc: Érseki-kőbánya, Kis-Köves, Nagylóc: Kőkapu, Nagyvisnyó: Bálvány, Noszvaj: Cseres-tető, Parasznya: Galya-oldal, Sajómercse: Ágazat-völgy, Sajóvelezd: Bába-szék, Varbó: Osztra-tető	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj egyedszáma csökken, jelenleg 617 egyed a teljes állomány.
4.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) monitorozása	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi	Eger-Felnémet: Gazsi-lápa, Kisgyőr: Ásottfa-tető, Kerecsend: Lógó-part, Rimóc: Szél-hegy, Gyöngyös: Sár-hegy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű	5	A növényfaj állománya ingadozó, jelenleg az 5 lelőhelyen 2 139 egyed a teljes állomány.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
		András (BNPI)		előirányzat		
5.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj újabb populációi lettek felmérve, 17 lelőhelyen 1 073 egyed. 2019 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 306 lelőhelyen 38 162 egyed.
6.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>) monitorozása	BNPI dolgozói	Bélapátfalva: Bélkő	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	1	A növényfaj állománya csökken, jelenleg 79 egyed a teljes állomány.
7.	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj újabb populációi lettek felmérve, 48 lelőhelyen 28 9761 egyed. 2019 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 390 lelőhelyen 8 229 077 egyed.
8.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>) monitorozása	Magos Gábor (BNPI)	Bátonyterenye: Lengyendi-Galya	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	1	A növényfaj egyedszáma növekszik, jelenleg 99 egyed a teljes állomány.
9.	Heverő iszapfü (<i>Lindernia procumbens</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	2	A növényfaj jelenlétét 2019-ben nem észleltük.
10.	Magyar kőhúr (<i>Minuartia frutescens</i>) monitorozása	BNPI dolgozói	Bátor: Büdös-kő, Közép-hegy, Pusztafalu; Eger: Afrika-tető, Czakó-föld, Czakó-kő, Czakó-tető, Kavicsos-tető, Mész-hegy, Nagy-Czakó, Rakottyás, Rókafarm, Nyerges, Nyerges-tető, Üveg-hegy; Noszvaj: Engedi-oldal; Ostoros: Mocsár-kút-tető, Nagy-Pajdos;	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	2	A növényfaj állománya stabil, 2019-ben 21 lelőhelyen 14 017 egyed lett felmérve.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
			Szarvaskő: Major-tető			
11.	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj újabb populációi lettek felmérve, 32 lelőhelyen 5 411 egyed. 2019 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 384 lelőhelyen 311 115 egyed.
12.	Teleki-virág (<i>Telekia speciosa</i>) monitorozása	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András (BNPI)	Bükkzsérc: Hór-völgy, Cserépfalu: Hosszú-völgy, Hór-völgy, Kisgyőr: Ilona-ház, Béni-völgy, Galuska-völgy, Szent-Miklós-kút	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	1	A növényfaj egyedszáma csökken, jelenleg 123 egyed a teljes állomány.
13.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>) monitorozása	BNPI dolgozói	Miskolc: Nagymező, Apc: Somlyó, Dormánd: Nagy-Hanyi, Cserépfalu: belterület, Verpelét: Kő-hegy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj állománya stabil, jelenleg az 5 lelőhelyen 32 167 egyed a teljes állomány.
14.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	5	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 32 lelőhelyen 13 457 egyed. 2019 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 923 lelőhelyen 1 021 774egyed.
15.	Erdőtervezéshez kapcsolódó, természetvédelmi szakmai véleményt megalapozó botanikai felmérések	Szalakóta Egyesület	Kelet-bükki tájegység	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	750	A felmérés során 24 faj 23 742 egyedének előfordulása lett rögzítve.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
16.	A Bükk Nemzeti Park botanikai állapotfelmérése	Dr. Vojtkó András	Leány-völgy – Gerenna-vár, Tarkó, Mész-hegy – Hidegkút-lapos, Ódor-vár – Alsó-Csákány, Lök-völgy – Lök-bérc, Vár-hegy – Miklós-völgy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	980	A kijelölt 6 mintaterületen 98 cönológiai felvétel készült el. A munka az alábbiakat foglalta magában: állandó kvadrátok visszakeresése, a sarokpontok EOV koordinátája bemérése, pontosítása, a festékjelölés felújítása, fotódokumentáció készítése, cönológiai felvétel készítése.
17.	Hegyi rétek természetvédelmi kezelésének monitorozása a Bükk-fennsíkon	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András (BNPI)	Bálvány-rét, Huta-rét, Keskeny-rét, Nagymező	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A mintavételi területeken összesen 100 db cönológiai felvételt készítettünk. A természetközeli állapotú élőhelyeken átlagosan 52,6, a leromlást mutató élőhelyeken átlagosan 28,8 faj volt kimutatható a mintavételi területekről.
18.	Pacsirtafüves szálkaperjerét (<i>Polygalo-Brachypodium pinnati</i>)	Dr. Vojtkó András	Szilvásvár: Aszaló-hegy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	100	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés).
19.	Szörfűgyep (<i>Festuco ovinae-Nardetum</i>)	Dr. Vojtkó András	Miskolc: Nagymező	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	100	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés).
20.	Közösségi jelentőségű erdős élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Dr. Vojtkó András	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	720	Natura2000 erdős növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata, 18 adatlap kitöltése történt meg.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
21.	Kesznyéten kvadrát (T5x5_074) élőhelyterképezése	Somogyi Gabriella	Kesznyéten kvadrát (T5x5_074)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	800	A vizsgált területen 2 500 ha-t lefedő, 745 db poligont tartalmazó vektoros állomány készült el az Á-NÉR élőhely-osztályozási rendszer alapján.
22.	Inváziós növényfajok monitorozása	Somogyi Gabriella	Kesznyéten kvadrát (T5x5_074)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	40	Az élőhelyterképezés során négy idegenhonos inváziós növényfaj (<i>Solidago canadensis</i> , <i>Asclepias syriaca</i> , <i>Ailanthus altissima</i> , <i>Amorpha fruticosa</i>) gyakoriságát rögzítettük az egyes élőhelyfoltokon. A bálványfát (<i>Alianthus altissima</i>) csupán 1 helyen észleltük, a selyemkóró (<i>Amorpha fruticosa</i>) 3 élőhelyfolton fordult elő, a gyalogakácot (<i>Amorpha fruticosa</i>) 9 élőhelyfolton észleltük, a kanadai aranyvesszőt (<i>Solidago canadensis</i>) pedig 14 folton rögzítettük. A kötelezően felmérendő fajokon túl a területen még 14 inváziós növényfaj előfordulását mutattuk ki, ezek a következők: <i>Acer negundo</i> , <i>Ambrosia artemisiifolia</i> , <i>Aster lanceolatus</i> , <i>Conyza canadensis</i> , <i>Echinocystis lobata</i> , <i>Fraxinus pennsylvanica</i> , <i>Helianthus tuberosus</i> , <i>Humulus scandens</i> , <i>Juglans regia</i> , <i>Phytolacca sp.</i> , <i>Robinia pseudacacia</i> , <i>Sorghum halepense</i> , <i>Stenactis annua</i> , <i>Xanthium italicum</i> . A leggyakoribb inváziós növényfaj a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>) volt, jelenlétét 94 élőhelyfolton észleltük.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
24.	Tiszavirág felmérése	BioAqua Pro Kft	Tisza (Rákóczipfalva és Szeged, valamint Győröcske és Tiszakarád között), a Maros teljes hazai szakasza	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	1650	A felmérés során mintegy 490 kilométernyi partszakaszt vizsgáltak át, ennek eredményeképpen 2 415 lárvatelepet rögzítettek.
25.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása szikes növénytársulásokban	Dr. Nagy Antal	Heves: Bika-Nyilas, Tiszanána: Sáros-ér-dűlő	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A 2019-es mintavételek során összesen 19 egyenesszárnyú faj (<i>Ensifera</i> : 8, <i>Caelifera</i> : 11) összesen 396 identifikálható egyede került befogásra.
26.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok felmérése (<i>Stenobothrus eurasius</i> <i>Saga pedo</i>)	Dr. Nagy Antal	Gyöngyös: Sár-hegy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	150	45 mintaterületen végeztünk felmérést a gyöngyösi Sár-hegyen. A <i>Stenobothrus erasius</i> nem került elő az intenzív vizsgálat ellenére sem, a <i>Saga pedo</i> 9 területen volt kimutatható.
27.	Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása (országos) (sztyepplepke <i>Catopta thrips</i> , füstös ősziaraszoló <i>Lignyopectera fumidaria</i> , magyar ősziaraszoló <i>Chondrosoma fiduciaria</i> , villányi télibagoly <i>Polymixis rufocincta isolata</i> , nagy szikibagoly <i>Gortyna borelii</i>)	Korompai Tamás (koordinátor, BNPI)	országos	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	1700	A monitorozás keretében 2019-ben 5 lepkefaj vizsgálata valósult meg. A <i>C. thrips</i> esetében új populációk kerültek elő, a <i>P. rufocincta isolata</i> esetében a faj élőhelyén 2019. tavaszán történt tüzeset hatását vizsgálták, a <i>G. borelii lunata</i> esetében a Borsodi-Mezőségen a tíz évvel ezelőtti felmérés megismétlése történt, ezzel az állomány változásának trendje meghatározhatóvá vált. A <i>L. fumidaria</i> és <i>Ch. fiduciaria</i> esetében nem sikerült új populációkat találni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
	<i>lunata)</i>					
28.	Lepkefajok felmérése szerkezetátalakítással érintett erdőkben	Szmorad Ferenc	Cserépváralja, Tiszabábolna, Salgótarján–Zagyvaróna	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	950	A beavatkozások előtti és utáni fénycsapdás mintavételek kimutathatják, hogy az idegenhonos fajok által dominált állományrészek nagylepkefaunája hogyan változik az őshonos fajok arányának növekedésével.
29.	A kerecsendi erdő nagylepke-faunisztikai vizsgálata	Kozma Péter	Kerecsendi-erdő TT	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A felmérés során 178 nagylepke-fajt (<i>Macrolepidoptera</i>) sikerült kimutatni a vizsgált területekről, ezek közül 48 nappali és 130 éjjeli lepke.
30.	Éjjeli lepke-faunisztikai felmérés a Kemesnye-hegyen	Dr. Gyulai Péter	Északi-Bükk, Mályinka: Kemesnye-hegy	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A Bükk lepkefaunájában főleg az utóbbi 15 évben végbement kedvezőtlen változások a Kemesnye lepkefaunáját sem kímélték. Egyrészt eltűnt a ritka <i>Cryphia domestica</i> sziklafallakó bagolylepke, a továbbra is előforduló védett fajok egyedszáma nagyon lecsökkent (pl. <i>Chersotis margaritacea</i>). Lényeges változást jelent a déli, mediterrán fajok megjelenése is.
31.	Védett lepkefajok biotikai adatainak gyűjtése	Dr. Gyulai Péter	Bükk hegység	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A múlt század hatvanas-hetvenes éveiből származó gyűjteményből archivált adatok fontosak a hegység lepke faunájának ismeretéhez és a természetvédelmi döntésekhez, továbbá jól mutatják a hegység egykori hihetetlen gazdagságát lepkékben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
32.	Vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) jelölés visszafogásos vizsgálata	Kozma Péter		Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	400	A populáció becsült egyedszáma a 2018-as kb. 50 példányról 2019-re kb. 230 példányra nőtt. Ez egyértelműen mutatja, hogy sikeresek voltak a 2017. és 2018. évben elvégzett fajvédelmi intézkedések.
33.	Bükk-fennsíki rétek nappali lepke felmérése	Kozma Péter	Bükk-fennsík	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	400	62 nappali lepke-fajt sikerült kimutatni a területekről. Jól látható összefüggés rajzolódik ki a rétek kezelési módja és a fajsám között: a 4 nyár végi kaszálású terület a legdiverzebb (38-44 faj), szemben a 3 kezeletlen területtel (28-35 faj).
34.	Hegyi rétek és száraz gyepek talajlakó ízeltlábúinak vizsgálata	Kozma Péter	Gyöngyös: Sár-hegy, Gyöngyössolymos: Tarma-oldal, Mátraszentimre: Tugár- és Fallóskút-rét	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	900	A vizsgálat során 62 pókfaj 2 265 egyede került begyűjtésre. Négy védett fajt sikerült kimutatni (<i>Nemesia pannonica</i> , <i>Eresus kollari</i> , <i>Geolycosa vultuosa</i> , <i>Atypus affinis</i>). Mellettük ritka fajok is előkerültek, köztük az <i>Arctosa figurata</i> , a <i>Drassodes cupreus</i> , a <i>Gnaphosa modestior</i> és a <i>Zelotes aurantiacus</i> . Eredményeink alapján elmondható, hogy a cserjeirtás pozitív hatással van a talajlakó pókok diverzitására.
35.	Futóbogarak (Carabidae) felmérése	Hegyessy Gábor	Kelet-bükki természetvédelmi tájegység	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	900	A Kelet-bükki tájegység vizsgált területéről a jelen kutatásban a 206 hazai védett bogárfajból 19 fajt tudtunk kimutatni.
36.	Erdőkhöz kötődő védett bogárfajok felmérése	Kovács Tibor	Kelet-Cserhát, Berceli erdőtervezési körzet, Bujáki Csirke-hegy és Szandai Vár-hegy Natura 2000 területek	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A Csirke-hegyen a közösségi jelentőségű szaproxilofág bogárfajok közül hármát sikerült kimutatni: <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Limoniscus violaceus</i> , <i>Lucanus cervus</i> .

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						További 11 védett bogárfaj is előkerült. A szandai Vár-hegyen a közösségi jelentőségű fajok közül négyet sikerült kimutatni: <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Limoniscus violaceus</i> , <i>Lucanus cervus</i> . További 7 védett bogárfaj is előkerült.
37.	Halközösségek monitorozása	Csipkés Roland (koordinátor, BNPI)	országos	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	3 000	27 vízternek összesen 55 mintavételi szelvényében történt elektromos halászgéppel végzett kutató halászat.
38.	Idegenhonos halfajok felmérése	Csipkés Roland (BNPI)	Dél-borsodi tájegység	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	80	23 vízternek összesen 39 mintavételi szelvényében végeztünk halfauna felmérést. Összesen 11 halfaj 2.931 példányát határoztuk meg. A fogott halegyedek 94%-a Magyarországon nem őshonos, a vizsgált vízterek domináns fajai mind idegenhonosak. A fekete törpeharcsának (<i>Ameiurus melas</i>) csak egy juvenilis példány került elő a Csikós-érben, a fiatal egyed jelenlétéből azonban valószínűsíthető, hogy nagyobb számban él a faj a vízfolyásban. Az ezüstkárásznak (<i>Carassius gibelio</i>) összesen 1.386 példány került elő. Ezek 91%-a az Inérháti-főcsatornában fordult elő, a többi egyed a Tiszavalki-főcsatornában és a tiszalúci Süllyedésben regisztráltuk. Az amurgéb (<i>Perccottus glenii</i>) nyolc vízterben, a Tiszavalki-főcsatornában, az Orosz-érben, a Fehérnádi-csatornában, az

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						Inérháti-főcsatornában, az Abonyi-tóban, a Tiszadobi-főcsatornában, a Csikós-érben és a Prügyi-főcsatornában fordult elő, összesen 1.306 példányban. A razbóranak (<i>Pseudorasbora parva</i>) összesen 59 példánya került elő a vizsgálatok során, ezek három vízfolyásban, a Tiszavalki-főcsatornában, az Inérháti-főcsatornában és a Csikós-érben fordultak elő.
39.	Pannon gyík monitorozás	Harmos Krisztián, Pongrácz Ádám (BNPI)	Kozárd, Szarvaskő	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	30	A faj populációinak állományai stabilak.
40.	Ragadozómadarak felmérése	Magyar Madártani Egyesület	országos	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	2.300	A 14 ragadozómadár-faj állományainak országos felmérése megtörtént. Az ismert költőpárok száma 2019-ben: vörös kánya 13 pár, barna kánya 138 pár, hamvas rétihéja 49 pár, kígyászölyv 45 pár, szirti sas 3 pár, parlagi sas 285 pár, békászó sas 38 pár, rétisas 340 pár, kerecsensólyom 152 pár, vándorsólyom 80 pár, kék vércse 1 163 pár, uhu 85 pár, fekete gólya 145 sikeres költés.
41.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	BNPI országos felmérés	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	250	A felmérések során a ritka fajok esetében 32 madárfajról, a telepesen fészkelő fajok esetében 28 fajról gyűjtöttünk adatokat.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
42.	Fehérhátú harkály felmérés	Szalakóta Egyesület	BNPI Nyugat-bükk Tájegység, Felsőtárkányi erdőtervezési körzet	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	750	<p>A kutatás során rögzítettük a bemért fehérhátú harkály adatokat és javaslatokat tettünk a faj védelmével kapcsolatos területi korlátozásokra. Az 1. sz. kutatási területen (Felsőtárkány: Imó-kő, Fekete-len, Tamás-kút környéki erdők) 7 fehérhátú harkályt figyeltünk meg, valamint sikerült egy új költőterületet is lehatárolni. A 2. sz. kutatási területen (Bükkzsérc: Vizes-lápa, Bocfa-lápa környéki erdők) 9 fehérhátú harkály adatot mértünk be, illetve 1 új költőterületet is sikerült lehatárolni friss költőüreggel. A 3. sz. kutatási területen (Bükkzsérc: Oldal-völgy menti erdők) 9 fehérhátú harkály adatot sikerült bemérni, illetve 2 új költőterületet is lehatároltunk friss költőüregekkel. A 4. sz. kutatási területen (Cserépfalu: Belyvács környéke) sikerült bemérni egy éppen odút ácsoló fehérhátú harkályt. Az 5. sz. kutatási területen (Cserépfalu: Cseresznyés-lápa, Setét-völgy, Hárs-fertő, Kanheverés-völgy menti erdők) 7 fehérhátú harkály adatot figyeltünk meg. A területen friss költést nem sikerült azonosítani, de a korábbi években használt költőüregeket itt is bemértük.</p>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
43.	Gyurgyalag és partifecske állományainak felmérése	Üröm Egyesület	Hevesi-homokhát	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	650	A felmérés eredményeit összevetve az archív adatokkal a gyurgyalag esetében az országos trendekkel szemben kismértékű, de határozott állománycsökkenés mutatható ki, míg a partifecske dél-hevesi költőállománya stabilnak, enyhén erősödőnek mutatkozik
44.	Odúköltő madárfajok felmérése	Dr. Málnás Kristóf András	Kelet-bükki tájegység	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	500	A két projektterületen 276 viselkedésadatot gyűjtöttünk, a legtöbb adatot a nagy fakopáncsról, a legkevesebbet a hamvas küllőről. Mindkét területen sikerült kimutatni a fokozottan védett fehérhátú fakopáncs jelenlétét.
45.	Országos Ürgemonitorozó Akció	Pozsonyi András (BNPI)	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	10	A maklári reptéren és a lőtéren ürgék jelenlétét nem észleltük. A miskolci reptéren a korábbi százas nagyságrendű állomány kiemelt beruházás miatti áttelepítése után csupán néhány egyed maradt a területen, de a beruházás visszamondása után az ürgepopuláció a szomszédos területekről kiindulva újra növekedésnek indult.
46.	Nagyragadozók felmérése (farkas, barnamedve, hiúz)	BNPI őrszolgálat	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	900	A farkas állománya működési területünkön 25-35 egyed közt valószínűsíthető, emellett néhány hiúz, valamint több bizonyítottan tekinthető barnamedve adattal rendelkezünk.
47.	Molnárgörény felmérés	Seres Nándor (BNPI)	Borsodi Mezőség	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	50	Idén két adata volt a fajnak a területről: Mezőnagy Mihály, Szomolló-Fekete tábla és Tiszakeszi, Zúgó. Ezen kívül 2 házi görényt figyeltünk meg egy külterületi fasorban egy elhagyott rókakotorék bejáratában.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
48.	Magyar szöcskeegér felmérése	Seres Nándor (BNPI)	Borsodi Mezőség	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	50	Az Ároktő mellett található Nagy legelőn 67 csapdával két területen végeztünk felmérést. 2019.08.18-án hajnalban sikerült fognunk egy fiatal egyedat.
49.	Pelefajok monitorozása	Szikra-Szabó Bt.	Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	300	A mintavételi területen három pelefaj (mogyorós pele, erdei pele, nagy pele) odúfoglalását tapasztaltuk. Az odúk átlagos foglaltsági mértéke 8-20 % körül mozgott. A domináns faj az erdei pele volt, míg a nagy pele egyetlen egyedével csak októberben talákoztunk.
50.	Bagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből	Dr. Estók Péter	Borsodi Mezőség	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	600	Három mintavételi helyről származó gyöngybagoly köpetanyag került elemzésre. 700 zsákmányállat maradványai kerültek meghatározásra, melyek 13 kisemlőstaxonhoz tartoztak. Kiemelendő a magyar szöcskeegér két példányának megkerülése.
51.	Denevér közösségek monitorozása	Bükk Emlőstani Kutató-csoport Egyesület, dr. Estók Péter	BNPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	750	Az épületlakó denevérek monitorozása során 23 épületből 8 denevérfaj 3051 egyede került elő. A nászbarlangi monitorozás során négy barlangban 16 denevérfaj 948 egyede került befogásra. A hosszúsárnyú denevérek monitorozása során a kölykezőhelyek és a gyülekezőhelyek vizsgálata történt meg, 5447 egyedat figyeltünk meg.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
52.	Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása	Üröm Egyesület	Hevesi-sík MTÉT	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	2800	Az élőhelyek struktúrájának elemzése során vizsgáltuk az egyes élőhelytípusok összterületét, felszínborítási arányát, az adott élőhelytípusba tartozó parcellák darabszámát és átlagos területét. Az eredmények alapján jól látszik, hogy a természetes élőhelyek aránya rendkívül alacsony, és azok is jellemzően szétszabdaltak. Az egyes tömbök közötti határokat az elmúlt időszakban egyre inkább megszüntetik, amelynek eredménye az, hogy a szegélyen lévő, változatosabb életközösségek élettere beszűkül.
53.	Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	Kaptárkő Egyesület	Ároktő, Cserépfalu, Erk, Mezöcsát, Salgótarján, Tarnaörs, Vizslás, Zaránk	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	600	4 földvár és 8 kunhalom kataszterezése készült el. (2018. évi keretből)
54.	Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	Kaptárkő Egyesület	Alsópetény, Dorogháza, Ecseg, Gyöngyös, Gyöngyössolymos, Mátramindszent, Miskolc, Szuha, Vanyarc	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	550	11 földvár kataszterezése készült el
55.	Védelemre érdemes földtani alapszelvények, valamint ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek felmérése	Kaptárkő Egyesület	Bátor, Bükkzsérc, Felsőtárkány, Eger, Nagyvisnyó, Nézsa, Szilvásvár, Szomolya	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	700	8 db alapszelvény és 2 db értékes földtani feltárás kezelési terve készült el. (2018. évi keretből)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
56.	Egyedi tájérték kataszterezése	Kaptárkő Egyesület	Bükkaranyos, Hejőkeresztúr, Hejőszalonta, Szakáld	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	500	4 település egyedi tájértékeinek felvétele (2018. évi keretből)
57.	Egyedi tájérték kataszterezése	Kaptárkő Egyesület	Girincs, Kiscséc, Muhi, Nagycséc	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	400	4 település egyedi tájértékeinek felvétele
58.	Ex lege források és víznyelők felmérése	Kaptárkő Egyesület	Eger, Ostoros, Mónosbél, Noszvaj, Sajópüspöki	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	500	7 forrás és 3 forráscsoport (összesen 16 forrás) természetvédelmi felmérése (2018. évi keretből)
59.	Barlangjáratok felszín alatti meghatározása	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	Jáspis-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	351	Jáspis-barlang részletes térképe 270 m hosszban (2018. évi keret, 2019-es teljesítéssel)
60.	Barlangi térbeli fotómodell készítése 8 barlangról	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	8 db barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	800	8 barlang 3D fotómodell elkészítése (2018. évi keret, 2019-es teljesítéssel)
61.	Barlangtani Bibliográfiai adatbázis aktualizálása	Révai Digitális Kiadó Kft.		Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	850	Barlangtani Bibliográfiai adatbázis kiegészítése, aktualizálása (2018. évi keret, 2019-es teljesítéssel)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
62.	Barlangi térbeli fotómodell készítése 8 barlangról	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	8 db barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	740	8 barlang 3D fotómodell elkészítése
63.	Maja-barlang lezárása	Bátori Károly	Maja-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	245	A lezárás a bejárat alatt 20 m-rel, egy szűk hasadékban, rúdszerelvénnyel történt meg.
64.	Idegenforgalmi barlangok lámpaflóra mentesítése	Meteor Természetbarátok Turista Egyesülete	Szent István-barlang, Anna-barlang	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	500	Szent István- és Anna-barlangban a cseppköveket, barlangi képződményeket ellepő, veszélyeztető lámpaflóra mentesítés megtörtént.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását az Agrárminisztérium keretében működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2019-ben az alábbi feladataink voltak: 12 védett és 4 inváziós edényes növényfaj monitorozása, gombaközösségek, gerinces (*halfajok, pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, pelefajok ürge, kisemlősök, molnárgörény, nagyragadozók,*) és gerinctelen állatfajok (*pókok, tiszavirág, egyenesszárnyúak, lepkék, bogarak*) felmérése, 1 élőhely-térképezési kvadrát (Kesznyéten), 2 gyeptársulás monitorozása, 18 db közösségi jelentőségű erdős élőhely felmérése extenzív adatlapokkal, valamint Magas Természeti Értékű Területek monitorozása és élettelen természeti értékek felmérése (*ex lege források és víznyelők, ex lege védett földvárak és kunhalmok, védelemre érdemes földtani alapszelvények, ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek, egyedi tájértékek, ex lege védett barlangok*).

Inváziós fajok szisztematikus felmérése

A legfontosabb tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2020. januárjában.

Folytattuk a védett, illetve Natura 2000-es területeken az aktuális inváziós állapotok felmérését. Idei évben a Sátai Tőkés-völgy SAC területen és környékén szisztematikus botanikai adatgyűjtést végeztünk, az inváziós fajok adatait – állományok méretétől függően – pont és polygonfedvényekben rögzítettük. Az egyes pontokhoz pontos állományadatokat rendeltünk. A felmérés során az EU listán szereplő fajok mellett a listán nem szereplő, de a hazai gyakorlatban inváziós fajok felmérése is megtörtént. A terület felmérése várhatóan 2020-ban fejeződik be.

A bíbor nebánsvirág (*Impatiens glandulifera*) valamennyi bükki előfordulását monitoroztuk évi két alkalommal. A kiirtás mellett vizsgáltuk a módszer hatékonyságát és a faj esetleges reakcióját a védekezésre.

A tavalyi évben megtalált Szosznovszkij medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*) Kompolt község melletti állományának teljes állományfelmérésére sor került. Az 1100 töves állomány jól körülhatárolt területen található. Feltárássra került a kivadulás forrása is. Az állomány kb. 30 éve szabadult ki a szomszédos növényvédelmi kutatóintézetből. Az elmúlt 30 év alatt drasztikusan nem terjedt el, így jó esély van a felszámolására.

Grassland LIFE IP programhoz kapcsolódva megkezdődött a projektben szereplő mintaterületeken található inváziós növényfajok állományainak felmérése.

Lepkefajok felmérése

Igazgatóságunk saját erőből is végez természetvédelmi szempontból fontos lepkefajokkal kapcsolatos kutatást, monitorozást. Ezen munkának a 2019. évi eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Északi gyökérrágólepke (*Pharmacis fusconebulosa*): közel 40 éve nem észlelte senki ezt a jégkorszaki reliktumfajt, mely állatföldrajzi szempontból a hazai lepkefauna egyik legértékesebb tagja. Az egykori bükki élőhelyek egyikén, a Leány-völgy felső bejáratánál, egy páfrányokban gazdag erdőfoltban sikerült újra kimutatni a fajt. A mintavételek eredményei azt mutatják, hogy stabil, nagyobb egyedszámú populáció tenyészik ezen az élőhelyen. A Bükk magasabb részein, a faj számára alkalmas élőhelyeken tovább folytatjuk a vizsgálatokat.

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): az utóbbi években ismertté vált, hogy a faj populációinak egyedszáma évről évre erősen változhat, ami valószínűleg az időjárási körülményekkel, illetve a hernyó több éves fejlődésmentével lehet összefüggésben. Száraz években a hernyók nem tudnak elég gyorsan fejlődni, ezért meghosszabbodik a hernyók fejlődési ideje, és az adott évben nem érik el a bábozódási állapotot, így kevés imágó kel ki.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a nagy egyedszámú, jelentős élőhelyi kiterjedésű populációk esetében (pl. Vécs: Teleki-legelő) a fajt minden évben ki lehet mutatni, még akkor is, amikor alacsony egyedszámban rajzik a faj. 2019-ben azonban ez a megállapítás nem bizonyult igaznak, mert a vécsi élőhelyen egyetlen példányt sem észleltünk a mintavételek során. Holott az előző évben a rajzáscsúcs közelében 20-25 példány is jött a lámpafényre egy-egy mintavétel alkalmával. Ez a tapasztalat is alátámasztja, hogy ezt a fajt nagyon nehéz monitorozni, a negatív eredmények nem feltétlenül jelentik azt, hogy a faj nem fordul elő az adott élőhelyen, ezért legalább egymást követő 3 évig kell folytatni a vizsgálatokat ahhoz, hogy a faj jelenlétéről megbízható információkat szerezzünk.

Viszont nagyon érdekes, hogy voltak olyan kis egyedszámú populációk, ahol ki lehetett mutatni a fajt 2019-ben is (pl. Felsőzsolca: Zsolcai-halmok). Ez is alátámasztja a 2018-as megállapítást, miszerint az egyes tájegységek között nagy eltérés mutatkozhat a populációk egyedszámának alakulásában. Tehát lehet olyan eset, hogy 100 km-en belül az egyik tájegységben jól lehet monitorozni a fajt, mert sok imágó rajzik az élőhelyeken, míg a másik tájegységben alig repül a faj, így új populációk keresésére alkalmatlan az adott év.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*): a fajt a hernyófészkek számolása alapján vizsgáljuk. 2019-ben nagyon kevés hernyófészket találtunk a rendszeresen vizsgált élőhelyeken, hasonlóan a 2018-as évhez.

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): 2019-ban is folytattuk a 2012-ben elkezdett intenzív kutató, monitorozó tevékenységet. A bükki és a mátrai populációkon 2018-ban tapasztalt drasztikus egyedszámcsökkenés ebben az évben is éreztette hatását, nagyon kevés egyed lehetett észlelni az élőhelyeken. Jó hír, hogy további egyedszámcsökkenést nem tapasztaltunk.

Bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*): a szubendemikus fokozottan védett fajt a 80-as évek óta nem észlelte senki az ismert élőhelyein. Megvizsgáltuk a Bél-kő északi oldalának havasi ikravirágban gazdag szurdokvölgyét, de sajnos nem járt eredménnyel a keresés. A vizsgálatokat a következő években is folytatni fogjuk.

Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): A rendszeresen vizsgált populációk egyedszámában nem tapasztaltunk jelentős változást. Néhány új helyről előkerült a faj.

Nagy nyárfalepke (*Limenitis populi*): elsősorban a Tarna-vidéki Tájvédelmi Körzet területén kerestük a fajt, de nem sikerült kimutatni a fajt.

Sápadt szemeslepke (*Lopinga achine*): a 70-es évek óta nem látták a Bükkben a fajt. Idén a korábbi élőhelyén, továbbá potenciálisan alkalmasnak tűnő élőhelyeken kerestük a fajt, de nem találtuk.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeket tartalmazó nyilvántartási részének felülvizsgálata és aktualizálása, a védetté nyilvánító/védettséget fenntartó jogszabályok mellékleteiben szereplő ingatlanok adatai és a TIR nyilvántartásában szereplő ingatlan adatok közötti ellentmondások megszüntetése, azok térképi fedvényeinek pontosítása és javítása érdekében kért felülvizsgálat az állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis és a megküldött segédanyagok felhasználásával, továbbá a helyben rendelkezésre álló információk alapján a TT-k esetében megtörtént.

TIR-be betöltésre előkészített 2019-es adat:

botanikai adat: 19 282 db

zoológiai adat: 22 683 db

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése).

Igazgatóságunk munkatársa a 2019-ben az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentéstételi kötelezettség teljesítéséhez szükséges közösségi jelentőségű fajok és élőhelyekre vonatkozó adatszolgáltatásokat, az adatlapok módosításait, valamint a Priorizált Intézkedési Tervhez összeállításához szükséges adatoknak és javaslatokat az Agrárminisztérium felé történő betérjesztését elvégezte. A Bizottság fenti fajok esetében kért jelentésbeli kiegészítéseit megtette, a kérdéseikre adott válaszokat 2019. november 31-ig az Agrárminisztérium felé megküldte.

A legfontosabb inváziós felmérési és védekezési tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2020. januárjában.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. A) Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42 269	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Lázbérci TK	3 633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserháti TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi Mezőség TK	17 932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9 569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6 083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestó TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelete
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	402,6	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
12	Kölyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	elkészült	folyamatban
14	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	513	folyamatban	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
15	Lázbérci TK bővítése		elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11 841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6 619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Füves Puszták TK	16 114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Füves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szóllóskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Tervezett Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	189	elkészült	elkészült	-
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1 192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3 496	-	-	-
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet
32	Mátrai TK déli bővítése	1 500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	3 600	-	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogsabályban megjelenő rész)
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	4 000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	6,4499	elkészült	elkészült	folyamatban
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	folyamatban
44	5 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	8,3969	elkészült	elkészült	folyamatban
45	13 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	10,4970	elkészült	elkészült	folyamatban
46	2 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	1,1059	elkészült	elkészült	folyamatban

5.1. B) Natura 2000 fenntartási tervek

Különböző források felhasználásával elkészült 55 terv, amelyből 10 vár a Szakmai Bizottság elfogadására, a többit – a Szakmai Bizottság elfogadását követően – véglegesítettük. A tárgyévben megkezdtük 5 bükki területre a tervekészítési folyamatot (megalapozó kutatások, kezelési javaslatok kidolgozása).

A természetvédelmi kártalanítási keretösszegeből készített tervek közül két terv (HUBN20060 Sóshartyáni Hencse-hegy és a HUBN20067 Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente Natura 2000 területek tervei) a szaktárca által létrehozott Szakmai Bizottság 2019. novemberi ülésén elfogadásra került. További 3 nógrádi terv (HUBN20063 Karancs; HUBN20064 Salgó és HUBN20065 Gortva-völgy) került benyújtásra – aktualizálást követően – a Szakmai Bizottság részére. Ezek elfogadására 2020-ban sor kerül, a 2019-ben leegyeztetett és véglegesített alábbi dél-hevesi területekkel:

- HUBN20037 Nagy-Hanyi
- HUBN20036 Kétútközi-legelő
- HUBN20035 Poroszlói szikések
- HUBN20039 Pusztafogacs
- HUBN20038 Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part

A 2017-2018. évi természetvédelmi kártalanítási keretből az alábbi területek esetében elkészültek az egyeztetési tervdokumentációk. A csillaggal [*] jelölt két terület esetében az fórumokat és a szükséges egyeztetéseket is elvégeztük (ezeket 2019-ben megküldtük a Szakmai Bizottság számára). A maradék területek fórumait 2020. első félévében tervezzük megtartani.

- HUBN20004 Szarvaskő*
- HUBN20006 Miskolctapolcai Tatár-árok–Vörös-bérc*
- HUBN20014 Gyepes-völgy
- HUBN20015 Izra-völgy és az Arlói-tó
- HUBN20025 Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett-hegy
- HUBN20040 Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái
- HUBN20041 Pélyi szikések

A 2019. évi kártalanítási keretből az alábbi három terület egyeztetési tervdokumentációi készültek el:

- HUBN20005 Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy
- HUBN20008 Vár-hegy - Nagy-Eged
- HUBN20018 Upponyi-szoros Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése

Két nagyobb kiterjedésű bükki erdős területnél (HUBN20001 Bükk-fennsík és a Lök-völgy és HUBN20002 Hór-völgy, Déli-Bükk) a megalapozó dokumentáció készült el a támogatási szerződésnek megfelelően (élőhelytérképek pontosítása, aktualizálása, fajfelmérések). A tervek véglegesítése a 2020. évi kártalanítási keretből fog megvalósulni.

A Natura 2000 szakmai feladatok során számos jelölő faj és élőhely felmérését végeztük el (a természetvédelmi kártalanítási keret részét képező „Natura 2000 monitorozás” célkeret felhasználásával), részben külső kutatók bevonásával (Bioaqua Pro Kft. megbízásával).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A 2020-ig elfogadott Natura 2000 fenntartási terveket az alábbi táblázat ismerteti

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Terv-készítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN10002	Borsodi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10004	Hevesi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN20007	Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy-Cseh-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20009	Tard környéki erdőssztyepp	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20010	Szomolyai Kaptár-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20011	Ostoros-patak menti erdőspuszta	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20012	Egerbakta-Bátor környéki erdők	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20013	Hevesaranyosi-Fedémesi dombvidék	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20017	Borsodbótai Kotyindó-tető	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20018	Upponyi-szoros		
HUBN20019	Csernely-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20020	Sátai Tökés-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20021	Domaházi Hangony-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20027	Ózdi Harmaci-dombok	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20029	Girincsi Nagy-erdő	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20030	Hejő mente	2009	2006/18/176.02.01 számú Átmeneti Támogatás
HUBN20031	Mezőcsáti Rigós	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20032	Tiszakeszi-morotva	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20042	Boldogi Vajda-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20043	Verpeléti Vár-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20044	Recski Hegyes-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20046	Gyöngyösi Sár-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20047	Mátra északi letörése	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20048	Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20049	Mátrabérc-Fallóskúti-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Terv-készítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20050	Gyöngyöspatai Havas	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20051	Nyugat-Mátra	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20052	Apci Somlyó	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20053	Petőfibányai Kopasz-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20055	Szentkúti Meszes-tető	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20056	Tepke	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20057	Bézma	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20058	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20059	Szandai Várhegy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20060	Sóshartyáni Hencse-hegy	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20062	Középső-Ipoly-völgy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20067	Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20068	Sajómercsei Körtvélyes-dűlő	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN21095	Nagylóci Kő-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN21096	Tiszaújvárosi ártéri erdők	2012	Kötelezettségszegési eljárás (2008/2011)

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

Az erdőgazdálkodók a hegyi rétek esetében az előző években támogatásra beadott és kaszált réteket 2019-ben is kezelték kaszálással, kisebb részben extenzív legeltetéssel, az évben beadott engedélykérelmükben újabb gyepterületek helyreállítását tervezték be. A legeltetni kívánt gyepterületek aránya növekedett. A hegyi rétek esetében Igazgatóságunk 2019-ben jelentős helyreállító kezelést végzett, amelynek során a gyepterületek gépi és kézi kaszálása valósult meg. A kezeléseket külön figyelmet fordítottunk a gyepeken terjedő és gondot okozó honos fajokra, a málnára (*Rubus idaeus*), a siska nádtippanra (*Calamagrostis epigeios*) és a gyapjas aszatra (*Cirsium eriophorum*), amelyek előfordulásai többször is kezelve lettek. A rétek fajösszetétele láthatóan változik, az üdőbb típusok egyre inkább a franciaperjés uniformizálódás irányába alakulnak át.

A réteken, mint például a Nagymezőn a félszáraz típusok és sztyeprétek aránya növekszik.

A hegy- és dombvidéki sztyeprétek, löszgyepek, erdős-sztyeprétek esetében a gyepterületek csökkenése nem állt meg. A csökkenés oka a területek cserjésedése, beerdősülése, tájhasználat változása (pl. Mátrában vadaskert bővítés, erdő-, szőlő-, gyümölcsös telepítés). A tavaszi avartüzek még mindig jellemzőek elsősorban a dombvidéki részeken.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az alföldi nem védett gyepterületek is csökkenő tendenciát mutatnak, amelynek oka a támogatási rendszerekben keresendő. Újabb elemként jelentős kiterjedésű napelem-parkok telepítése is tényezővé vált.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében a hatóságok továbbra is csak 5 % hagyásfát hajlandóak előírni az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az egyébként klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészlet ellenére további fahasználatokat terveznek és amelyek továbbra is konfliktus forrást jelentenek a gazdálkodó és a természetvédelmi kezelő között.

A klímaváltozás az erdőkben is kimutatható, amely a sziklaerdők montán fajainak a állománycsökkenésében mutatkozik meg. Az egyik legjobb indikátor faj a havasi ikravirág (*Arabis alpina*), amelynek állománya jelentősen visszaesett az elmúlt 30 évben.

A 2019-es évben a tájidegen lucfenyő (*Picea abies*) klímaváltozás okozta rohamos pusztulása miatt több gazdálkodási probléma is felmerült a Bükk Nemzeti Parkban. A Bükk-fennsíkon a lucfenyő viszonylag jelentős arányban van jelen, amelynek száradása jelentős mértékűvé vált. A gazdálkodók kármentési igényei, bizonyos esetekben nem estek egybe a természetvédelmi célokkal és elvárásokkal (pl. Őserdő), ezért többször szükség volt szakmai egyeztetésekre.

Harkályfajok védelme szempontjából problémát jelent a véghasználati területtel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat. Ugyancsak veszélyeztető tényezőként jelennek meg az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. További probléma a nem megfelelő fahasználati módok előtérbe kerülése. Sokszor szálaló vágás helyett részterületes véghasználatot végeznek. Ezek a tevékenységek nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni erdőtervezéseknél. Erdészeti korlátozást kezdeményeztünk továbbá 48 ismert fehérhátú harkály territóriumában a természetvédelmi hatóságoknál.

A vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat nem szolgálja az erdőlakó denevérfajok megőrzését. Természetvédelmi szempontból a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás, a fajgazdag és többkorú erdőszerkezet, a jelenleginél jóval több holtfa visszahagyása a szükséges.

Vizes élőhelyek vízfolyások

2019-ben a BNPI működési területén 83 víztér összesen 161 mintavételi szelvényében történt elektromos halászgéppel végzett halfauna kutatás, vagy kézi hálóval végzett vízi makroszkopikus gerinctelen fauna felmérés. Ezek eredményeként 70 faj összesen 11.092 egyedéről rögzítettünk új biotikai adatokat.

Sajnálatos tény, hogy a 2019. évben számos halpusztulásról kaptunk bejelentést, amelyek közül több jelentős mértékű (pl. Szinva-patak), sőt országos visszhangot kiváltó volt (pl. Béné-patak, Eger-patak). A halpusztulást okozó szennyezéseket követően minden esetben történt halállomány felmérés, ezeket a vizsgálatokat a halközösség regenerálódásának nyomon követése érdekében a következő években is folytatni fogjuk. Emellett több olyan vízszennyezés is volt ez évben, amely nem okozott halpusztulást, de jól jelzi vizeink folyamatos terheltségét, illetve sérülékenységét (pl. Eger-patak).

A saját vagyongazdálkodású Tiszalúci Holt-Tisza esetében 2019-ben is folyamatos munkát adott a vízi állások helyzetének rendezése az Igazgatóságunk által kiadott helyi Szabályzat alapján. Számos létesítési kérelem érkezett, ami a kulturált horgászat pozitív hatása mellett negatív hatásként a

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

vízpart feldarabolását eredményezi. Ennek elkerülése érdekében a víztér egyes alterületein (azok ökológiai értéke alapján) más és más feltételekhez szükséges kötni az engedély kiadást.

2019-ben az előző éveknél nagyobb számban érkeztek olyan megkeresések Igazgatóságunkra, amelyek kollégáink szakmai állásfoglalását kérték idegenhonos halfajok telepítésében. A telepítések egy része szerencsére meghiúsult, más részét azonban lehetővé tette a jogszabályi környezet.

Igazgatóságunk működési területén több víztérben is megtelepedett a hód, ami pl. a Strázsa-patak esetében kifejezetten pozitív hatásként – a víz visszaduzzasztása által – élőhelyet biztosít olyan kiemelt természeti értékű mocsári halfajoknak, mint a fokozottan védett lápi póc, vagy a védett réticsík.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájegység	1000,00	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezősége jellemző életközösség megőrzése céljából
2.	Dél-Borsodi Tájegység	44,50	szántó	Abrak takarmány (őszi árpa; tavaszi zab) előállítás a területen tartott állatállomány számára.
3.	Dél-Borsodi Tájegység	78,38	szántó	Lucerna, füves lucerna - szálas takarmány előállítása céljából
4.	Nyugat-bükki Tájegység, Felsőtárkány	7,3	szántó	Visszagyepesített terület, kaszálás a kialakított kultúrállapot fenntartását érdekében
5.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu 053/d	57,8	legelő	Tisztító kaszálás, legeltetés (juh, kecske állománnyal) vállalkozó bevonásával (fás legelő kultúrállapot megőrzése érdekében)
6.	Kelet-bükki Tájegység, Tard	1,7	szántó	Szórvány gyümölcsös ápolási munkái
7.	Tarna-Lázberc Tájegység, Borsodszentgyörgy	9	gyümölcsös	Gyümölcsös fenntartási munkái, csemeték ápolása, kézi kaszálás
8.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Tugár- és Fallóskúti-rét	2	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárazúzása.
9.	Mátrai Tájegység, Parád: Somhegy-bükki legelő	3	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása legeltetéssel, a területszélek szárazúzása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
10.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Hidegkút, Kutyatörő rét	4	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárazúzása, a területszélek szárazúzása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
11.	Mátrai Tájegység, Gyöngyösi Sár-hegy TT	5	sztyeprét	Kaszálás, sarjleverés
12.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	138	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2018/2019
13.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	81,4	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2019/2020
14.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	65,4	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése 2019/2020
15.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	69	szántó	Őszi talajelőkészítés
16.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	49,7	szántó	Őszi árpa betakarítása 2018/2019
17.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	45	szántó	Durum búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2018/2019
18.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	18,5	szántó	Triticale gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2018/2019

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
19.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	64,7	szántó	Sörárpa talaj-előkészítése, vetése 2019/2020
20.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	74	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
21.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	132	szántó	Lucerna kaszálása
22.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	18,2	szántó	Triticale vetése 2019/2020
23.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	16,3	szántó	Méhlegelő mezsgyék kaszálása
24.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	170,2	szántó	Zöldugár telepítések kaszálása
25.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	13,5	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása, kukoricaszár bálázása
26.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	14,7	szántó	Kukorica talaj-előkészítése
27.	Dél-hevesi Tájegység: Hamvajárás, Tarnaszentmiklós	531	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés
28.	Dél-hevesi Tájegység: dormándi, poroszlói, tarnaszentmiklói táblák	204	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés
29.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	18,5	szántó	Triticale gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2018/2019
30.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	64,7	szántó	Sörárpa talaj-előkészítése, vetése 2019/2020
31.	Dél-hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása
32.	Nógrád-Ipoly Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	40		A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
33.	Nógrád-Ipoly Tájegységben lévő rehabilitált bányák hulladékmentesítése	7		A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
34.	Nógrád-Ipoly Tájegységben legelő művelési ágú területek fenntartása	130	legelő	Nagy természeti értékű, korábban helyreállított gyepek fenntartása szárazúzással, tisztító kaszálással
35.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több helyszín és művelési ág, inváziós fajok visszaszorítása	20	gyep	A természeti és ökológiai állapot javítása, a lokálisan jelentkező inváziós növényfajok (parlagfű, feketéllő farkasfog, selyemkóró, fehér akác, nebánsvirág, kisvirágú őszirózsa, ezüstfa) visszaszorítása mechanikai módszerekkel
36.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több	1	vizes élőhely,	Védett kételtűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
	helyszín		gyep	madárfajok odútelepeinek karbantartása
37.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madármenhely működtetése
38.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	6	kivett	Őshonos rackaállomány bemutató jelleggel történő fenntartása
39.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	5	vizes élőhely	Vizes élőhely fenntartása, kaszálás, karbantartási munkák
40.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	1	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái
41.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	10	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása, régi drótkerítések felszámolása
42.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	12	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése
43.	Dél-hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása
44.	Nógrád-Ipoly Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	40		A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-hevesi Tájegység és a Dél-borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Füves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található 617 hektár szántón és 735 hektár gyepen saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

A Dél-borsodi tájegységen a Furioso-North Star lóállománynak, a Magyar Tarka szarvasmarha, a Magyar Merinó és Hortobágyi fekete racka juhállománynak a Borsodi Mezőség Természetvédelmi Körzetben történő tartásával jelentős területek saját kezelését végeztük a legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

Hegy- és dombvidéki területeinken kiemelhető a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása a Bükki Nemzeti Parkban, a Mátra, a Kelet-Cserhát, a Tarnavidéki, valamint a Hollókői Tájvédelmi Körzet területén.

A bükki és mátrai hegyi rétek kezelése esetében a korábbi évek során bebizonyosodott, hogy a kizárólag kaszálással történő hasznosítás természetvédelmi szempontból, hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat hagyományos módon történő legeltetéssel kell kombinálni vagy felváltani. A 2019-ben a kártalanítási keretből folytattuk a nyílt - nem saját vagyonkezelésünkben lévő - bükki hegyi rétek kezelésének megvalósítására.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Így már közel 3.500 négyzetméteren végzünk gypekezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek stabilizálódnak, a virágzó egyedek száma sokszorosa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest.

Az Ostoros településhez tartozó, Rétre-járó-dűlőben ~1ha-on idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek és a sztyepecserjések állapota tovább javult.

A Pásztó közigazgatási határában lévő Nyikom-rét kornis tárnicsos kiszáradó kékperjés láprétjének cserjeirtását 2018-ban végeztük el, és ezt 2019-ben kaszálással folytattuk. Ezzel remélhetően a kornis tárnics állományát és a hozzá kötődő szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*) populációt is sikerül megőrizni.

A bükkszentkereszti Lófő-tisztáson elvégeztük a kockásliliom (*Fritillaria meleagris*) egyetlen bükki állományának élőhelykezelését, amelynek során az élőhelyre benőtt fa- és cserje egyedeket eltávolítottuk, a gyepterületet lekaszáltuk és az élőhelyen felhalmozódott elhalt növényi törmelékot legereblyéztük.

A Nógrád-Ipoly, Mátrai és Nyugat-bükki Tájegységünkben ennek megfelelően részben a természeti értékeket fenntartó extenzív legeltetéssel történő hasznosításra készítjük elő folyamatosan egyes területeinket. A Nyugat-bükki Tájegységünkben egyes területek tényleges legeltetéses hasznosítása is megkezdődött helyi gazdálkodó bevonásával. A Nyugat-bükki Tájegységben részben haszonbérlettel, részben bérlegeltetéssel oldjuk meg a területek kezelését.

A kezelések részeként több védett területünkről távolítottuk el a nemcsak a tájképet rontó és szennyező forrásként funkcionáló, hanem ökológiai csapdaként is működő kommunális hulladékot.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – továbbra is a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természet-megőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyultak. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtögető tevékenységek (kamilla, gomba)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyónbiztonságot élvezhetnek, így a rendszert ők is támogatják.

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Nyugat-bükki Tájegység, Szilvásvárad, Nagyvisnyó	85	hegyi rétek	Természetvédelmi kártalanítás	2018-2019	Kaszálás, szárazzás, kézi cserjeirtás –a fajgazdag hegyi rétek életközösségeinek megőrzése érdekében
2.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc	40	hegyi rét	Természetvédelmi kártalanítás	2018-2019	Kaszálás, szárazzás, kézi cserjeirtás –a fajgazdag hegyi rétek életközösségeinek megőrzése érdekében
3.	Tarna-Lázbérc Tájegység, Bánhorváti, Bükkszenterzsébet, Tarnalelesz Borsodbóta, Uppony, Szentdomonkos	51,12	rét	Természetvédelmi kártalanítás	2018-2019	Kaszálás, sarjleverés, szárazzás, akácinjektálás a területen található fajgazdag életközösség megőrzése érdekében

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

A területen továbbra is megfigyelhetőek azok a tendenciák, amely a montán, szubalpin fajok visszaszorulását mutatják. A szubmontán régióban általánosan megfigyelhető például a védett lisztes berkenye (*Sorbus aria agg.*) egyedek tüzelhalásos pusztulása, amely kifejlett és termőképes fákat is érint. Helyenként az egyedek 15 %-a is elpusztult 3-4 év alatt. 2019-ben a pusztulás okainak kiderítésére az Eszterházy Károly Egyetemen közös vizsgálatokat kezdtünk, amelynek a mintavételei októberben megtörténtek.

Egyes fajok populációi az 1990-es évek adataihoz képest jelentősen csökkentek, ezek például a következők: *Pleurospermum austriacum*, *Lathyrus laevigatus ssp. transsylvanicus*, *Arabis alpina*, *Cimicifuga europaea*, *Centaurea mollis*, *Gentianella livonica*, *Gentianella austriaca*, *Botrychium multifidum*, *Pyrola rotundifolia*, *Pyrola minor*, *Draba lasiocarpa*.

A tájidegen telepített lucfenyvesek egyre fokozottabb ütemben pusztulnak, amely természetvédelmi szempontból alapvetően nem jelent problémát, viszont ennek következtében az ezekhez kötődő védett *Moneses uniflora* mára gyakorlatilag kipusztult a hegységből. A fenyvesek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

gyors ütemű pusztulása ugyanakkor mezoklíma-védő hatása miatt természetvédelmi szempontból is problémás lehet például a Bükk fennsíki területein, vagy kiemelten az Őserdő erdőrezervátum pufferezónájában.

Állatfajok

A Kács község határában található langyosvízű forrás a fokozottan védett fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*) kiemelt fontosságú élőhelye. Az élőhely egy részét elborítja a *Myriophyllum aquaticum* nevű idegenhonos inváziós hínár faj. A 2019. évben tartott terepbejárások során körülbelül 300 méter hosszúságú szakaszon a meder teljes szélességében jelen volt a hínárfaj. A csigafaj egyedei jelen voltak ezen a szakaszon, de mennyiségük nem volt becsülhető. Tervben van 2020-ban a hínár hatásainak vizsgálata, illetve az állomány csigabarát felszámolásának kísérlete.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	2019-ben csak a Hevesi-Borsodi- síkon 5 tyúkot és 2 kakast sikerült összesen felmérni költési időben. Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk. Az új LIFE program keretében elsősorban a fajt veszélyeztető predációs nyomást próbáljuk mérsékelni.
2.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád megye	Az ismert költőállománya stabilnak mondható a BNPI működési területén. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál. Összesen 26 pár került felmérésre 2019-ben. 15 biztos fészkelésből 8 volt sikeres ezekből 22 fióka repült ki.
3.	Fehér gólya (<i>Ciconia alba</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet. 2019-ben összesen 30 db fészektartó állványt készítettünk el. Az ismert fészkek kontrollját is folyamatosan végeztük.
4.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2019-ben a 16 ismert revírből 14 pár költött sikeresen, melyből minimum 20 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságnál.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

5.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 1000610005	2019-ben, a faj 56 ismert territóriumából 48-ban volt biztosan költés. A 33 sikeres költésből 58 fióka repült ki. Monitorozást végeztünk a faj védelme érdekében. A faj bizonyos fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
5.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 10006	2019-ban 15 ismert revírben 12 helyen volt bizonyított költés. A 9 sikeres költésből összesen 9 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését.
6.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád Megye	Fészkelő állománya stabilnak mondható. 16 ismert revírből 11-ben volt bizonyított fészkelés. A 10 sikeresen fészkelő pár 10 fiókát rejtett ki. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
7.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	Költési eredmények: 18 ismert territóriumából 11 esetében volt bizonyított fészkelés. 7 sikeres költésből 21 fióka repült ki. Két fészkeknél pedig táplálékvizsgálatokhoz kameracsapdát helyeztünk ki a Prey of LIFE+ program keretében.
8.	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	2019 évben folytatódott a faj védelmét szolgáló LIFE+ afterLIFE programja. Ennek keretében a meglévő költőtelepek felújítását karbantartását és ellenőrzését végeztük. Valamint folytatódott a gyepterületek lekeltetéses és kaszálásos kezelése Dél-hevesi Tájegység Területén.
9.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		FV, Be.	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék településein.	2019-ben 2 új költőládát helyeztünk ki a faj védelme érdekében. A meglévő költőládákat ellenőriztük.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	18 ismert fészkelő pár volt, 6 esetben sikerült a fészket megfigyelni.
11.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	A fajvédelme érdekében költőládákat helyeztünk ki a működési területünkön. A faj felmérését végeztük egyes tájegységekben.
12.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. 2019-ben 27 fészkelő párról volt adatunk.
13.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	2019-ben nem volt ismert költési adata a fajnak.
14.	Fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	nincs	FV	Bükk, Mátra hegység, Tarnavidék, Karancs-Medves	Ebben az évben 70 revírt sikerült felmérni. A faj veszélyeztetett fészkelőhelyein korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
15.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2019-ben folytatódott a mesterséges odúk kihelyezése és ellenőrzése a Dél-borsodi és Dél-Hevesi tájegységekben a LIFE projekt keretében. A Dél-Hevesi tájegységben 220 költőpár volt ismert.
16.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj Zemplén Heves és Nógrád megyék	Az idei évben is monitoroztuk az ismert fészkelőhelyeket.
17.	Haris (<i>Crex crex</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	Ebben az évben 37 revírt sikerült felmérni.
18.	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	2019-ben a felsőtárkányi élőhely őrzése valósult meg, valamint az állományok monitorozását végeztük el. A faj fajvédelmi tervét aktualizáltuk.
19.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	van	FV, NATURA	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Az élőhely kezelése 2019-ben is megvalósult.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

20.	Zöld koboldmoha (<i>Buxbaumia viridis</i>)	van	2000 NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj előfordulásának szisztematikus keresése zajlott specialisták bevonásával, amelynek során több helyen került elő.
21.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj élőhelyének villanypásztorral történő lekerítése valósult meg amelynek célja a virágzatok lerágásának megakadályozása. Az élőhelyen a cserszömörce visszaszorítása folytatódott.

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
<i>Alga, makrofíton, makroszkópikus gerinctelen és halfajok</i>	V/FV	MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
<i>Nagyfejű csajkó (Lethrus apterus)</i>	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
<i>Örvös légykapó (Ficedula albicollis)</i>	V	Eötvös Loránd Tudományegyetem	Madárénekek földrajzi mintázatának leírása
<i>Gyöngybagoly (Tyto alba)</i>	FV	MME Heves Megyei Csoport/ Dr. Solti Béla	Fém lábgyűrűs jelölés
<i>Dunai tarajos götte (Triturus dobrogicus)</i>	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
<i>Foltos szalamandra (Salamandra salamandra), Barna varangy (Bufo bufo)</i>	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
<i>Szalakóta (Coracias garrulus)</i>	FV	Szegedi Tudományegyetem MME Bükki Helyi Csoport	Ürülék és tollminta gyűjtése genetikai vizsgálatok céljából. Gyűrűzés.
<i>Parlagi sas (Aquila heliaca)</i>	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
<i>Denevér-fajok (Chiroptera)</i>	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
<i>Magyar szöcskegér (Sicista trizona)</i>	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
<i>Vidra (Lutra lutra)</i>	FV	Kaposvári Egyetem	Post mortem vizsgálatok
<i>Ragadozók (Ursidae, Canidae, Felidae)</i>	FV	NAIK	Genetikai vizsgálatok

Növényfajok

A boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*) felsőtárkányi élőhelyen őrzés valósult meg 2019. májusában.

A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) esetében megtörtént az élőhely kezelése.

A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) esetében az élőhelyet villanypásztorral bekerítettük, amelynek célja a területen még mindig előforduló muflon kártételének a megakadályozása volt. A villanypásztor megakadályozta a virágzó egyedek virágzatainak lerágását. Az élőhelyen erősen terjedő cserszömörce visszaszorítását és irtását is végeztük ebben az évben. A cserszömörce által borított területekről a faj kiszorul, állománya csökken.

A bükkisztvári Lófő-tisztáson elvégeztük a kockásliliom (*Fritillaria meleagris*) egyetlen bükki állományának élőhelykezelését, amelynek során az élőhelyre benőtt fa- és cserje egyedeket eltávolítottuk, a gyepterületet lekaszáltuk és az élőhelyen felhalmozódott elhalt növényi törmelékot legereblyéztük.

2019-ben részt vettük a fajvédelmi tervvel rendelkező fajok terveinek aktualizálásában.

Állatfajok

Lepkefajok

Vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*): a fajnak egyetlen populációja ismert a Mátra hegységben, két egymáshoz közeli, de térben elkülönülő élőhelyfolton (Sirok: Alsó-rétek). Ezt a populációt nagyon erősen veszélyezteti a kedvezőtlen időpontban történő kaszálás. A regionálisan jelentős populáció megmentése érdekében felvettük a kapcsolatot az élőhelyen gazdálkodó magánszeméllyel, és megegyeztünk vele, hogy kijelölünk kaszálatlanul hagyandó területeket. Emellett a két elkülönülő élőhelyfolton élő szubpopuláció között áttelepítést is végeztünk. Ennek eredményeként 2018-ban megállt a populáció egyedszám-csökkenése. Az idejeli jelölés-visszafogásos vizsgálat eredményei egyértelműen mutatják, hogy sikeresek voltak a fajvédelmi intézkedések. A populáció becsült egyedszáma a 2018. évi 50-ről 2019-ben 230-ra nőtt.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink hegylábi szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kigyászölyv*, *darázsölyv*, *feketególya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható, melyre vonatkozóan elkezdődtek a jelentősebb erdőgazdálkodókkal az általános elvi egyeztetések és az egyes területek konkrét megvalósítási lehetőségeinek áttekintése.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradálnak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Kételtűek

A korábban végrehajtott, vonalas létesítmények mentén végzett, kételtűek védelmét szolgáló beruházások megléte, fenntartása mellett a további problémás helyszínek felderítése is folyamatos.

Igazgatóságunk nemzeti parki törzsterületén jelentős számú kételtű élőhely rekonstrukcióját végezte el, melynek elsősorban az alpesi götte állományok stabilizálása volt a célja.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervnek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fateleptetés, illetve korábbi telepítések ápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokállomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a befejezett KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkábel fektetési projektjeitől.

A középvezetékű vezetékszakaszok szigetelését célzó pályázatokat követően, már azok fenntartási időszakában egyre több vezetékszakaszon jelentkeznek – a madarak igazolt pusztulásával járó – állagromlási jelenségek és karbantartási igények. Természetvédelmi szempontból nem engedhető meg a vezetékszakaszok korábbi, „madárgyilkos” állapotok visszaállása. Ennek érdekében igazgatóságunk egyeztetést kezdeményezett a működési terület áramszolgáltatójával.

A madarak nyár végi vonulási időszakában tömeges pusztulást okozó vezetékszakra derült fény a Hejőpapi Regionális hulladéklerakó körüli vezetékeknél, ami azonnali madárvédelmi megoldásokat kíván.

Újonnan létesülő magasfeszültségű szakasz létesítésekor (Sajó-völgy) tervezői szintű egyeztetéseket folytattunk a madárvédelmi eszközök hatékony alkalmazása érdekében.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri, valamint salgótarjáni (Baglyaskő) központjában, valamint az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos és közmunkaprogramban dolgozó személyek bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorososan együttműködünk a Miskolc Városi Vadasparkkal, a HNPI-vel, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel, valamint a Mályi Természetvédelmi Egyesülettel.

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költési időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra, Borsodi Mezőség, Hevesi-sík): 2019-ben, a faj 56 ismert territóriumából 48-ban volt biztosan költés. A 33 sikeres költésből 58 fióka repült ki. *A parlagi sas-védelme Magyarországon (Conservation of imperial eagles by managing human-eagle conflicts in Hungary)* LIFE+ pályázatot követően After LIFE programot folytattunk. Ennek keretében a fészkelések monitorozását folytattuk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*) (Borsodi Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A MAVIR ZRT-vel közösen traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását végeztük el. A faj által lakott gally műfészkek közül többet felújítottunk a biztonságos költések érdekében. Költsési eredmények: 18 ismert territóriumából 11 esetében volt bizonyított fészkelés. 7 sikeres költésből 21 fióka repült ki.

Kék vércse (*Falco vespertinus*) A faj védelmét részben a 2017-ben befejezett LIFE+ projekt után *after LIFE* keretében folytatjuk. Az Igazgatóság a Dél-hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, hozzávetőlegesen 300 szürke marhával történő legeltetési kezelést valósít meg. E mellett folyamatosan történik a fészkelőtelepek éves karbantartása és ellenőrzése.

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja) A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken kihelyezett odúkat ellenőriztük.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Amennyiben az idős állományok területe csökken a hegységeken, a harkály-fajok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Száraló vágás helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megyék): a faj fészkelőhelyeül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Szalakóta (*Coracias garrulus*) (Borsodi Mezőség, Hevesi-sík) a faj védelme érdekében 2016-ban 500 odút gyártattunk le és ezek kihelyezése jelenleg is folyamatban van a faj számára alkalmas élőhelyeken. A szalakóta állománya stabil, kismértékű emelkedés tapasztalható, a dombvidéki élőhelyeken is terjeszkedik a faj.

Fehérgólya (*Ciconia ciconia*) (Borsod, Heves és Nógrád megyék) Az áramszolgáltatókkal közösen folytattuk a vezetékre épült új fészkek fészektartókra történő áthelyezését. Ehhez a fészektartókat igazgatóságunk biztosította. 2019-ben 30 darab fészektartót készítettünk el. A nagyméretű fészkek vékonyítását is több helyszínen elvégeztettük. Egy helyszínen pedig a kémény átalakítása is megtörtént, hogy az élet és tűzveszélyt elhárítsuk.

A fajhoz kapcsolódóan számos lakossági konfliktus generálódik a lakosság körében. Egyes esetekben a kialakult fészkelőhelyek – alternatív megoldások hiányában – áthelyezése nem lehetséges, ilyenkor természetvédelmi kezelőként nem tudunk ehhez hozzájárulni. Míg más esetekben a madarak műszaki távoltartása okoz konfliktusokat.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A rendkívüli száraz nyár, tovább rontott a hegyvidéki patakok vízhozamán, ami a faj számára alkalmas élőhelyek tovább romlottak, és csökkentek. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységeken. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: Erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekszünk megoldani. Az erdős területeken jelenleg folytatott vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő denevérfajok jelentős élőhely-vesztést (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbázison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra. A jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a fajsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. Ezek a fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlenül pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb erdőállomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig) megsemmisít.

Barlanglakó denevérfajok: A barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindróma (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek az legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-víznyelőbarlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása érdekében a véghasználati területekkel jellemezhető erdőgazdálkodásról a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodásra való áttérésre van szükség.

Épületlakó denevérfajok: Panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett kisebb szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. Az épületek szigetelésével kapcsolatosan jelentős számú lakóingatlan került helyszínelésre. 2019-ban jelentős összeggel támogattunk egy egri ingatlan denevérbarát felújítását.

A panelépületekben előforduló denevérfajokkal kapcsolatos problémákat rendszeresen kezeljük.

Vadmacska: Egy olasz konzorcium vadmacska genetikai tisztaságnak megőrzését célzó Life-pályázat partneri megkeresésére a pályázat második szakaszában részt veszünk a pályázat kidolgozásában. Igazgatóságunk működési területén országos léptékben is jelentős vadmacska állomány él, nem csupán a bükki- és a mátrai nagy kiterjedésű erdőségekben, de a nógrádi-, vagy a bükkaljai mozaikosabb élőhelyeken is. Ugyanakkor a vadmacska-házi macska hibridizáció mértékéről nincs átfogó információnk. Sajnos sok erdőmenti település környékén jelentős számú házi macska kóborlás figyelhető meg, ami a hibridizáció veszélyét jelentős mértékben emelheti.

Nagyragadozók: A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos. A kártalanítási keretből lehetővé vált kamerabeszerezéseknek köszönhetően egyre teljesebb kép rajzolódik ki a védett területen előforduló nagyragadozóink előfordulásáról. A fajok territóriumai túlnyúlnak a védett területek határain, így a további jövőbeni eszközfejlesztések, illetve a külterületen gazdálkodók, rendszeresen ott tevékenykedő bevonása megkerülhetetlen lesz a fajok állományának reális értékeléséhez.

A szlovák oldali természetvédelmi szervezetekkel és szakértőkkel telefonos konzultációkat folytattunk a farkas előfordulásáról. Egyeztetjük a gazdasági állatokon történt károkozások tapasztalatait Zabar községben, illetve a farkas elhullásáról/ elejtéséről szóló adatokat A szlovák

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

természetvédelmi szervezetekkel szoros együttműködésre van szükség a határ menti területek nagyragadozóinak megőrzésére érdekében. A rendelkezésre álló információk alapján illegális elejtések vannak a határ mindkét oldalán. Felmerült közös nagyobb pályázat ötlete is a vadgazdálkodók, állattartók problémáinak kezelésére, a határ két oldalán élő nagyragadozók populációinak megőrzésére, illegális elejtések kizárására, zöld folyosók biztosítása, az infrastrukturális fejlesztések kompenzálására. A szlovák oldalon bevált jó gyakorlatot (például hulladékkezelés) indokoltnak látjuk megismerni, a kedvező tapasztalatokat pedig átvenni.

E problémakört kezelendő igazgatóságunk Life- pályázatot nyújtott be az Európai Bizottsághoz, amit a Bizottság átdolgozás utáni beadásra javasolt. A pályázat átdolgozása zajlik.

A nagyragadozókkal kapcsolatos káresemények csökkentése és megelőzése érdekében igazgatóságunk újabb villanypásztorok beszerzésével és átadásával támogatta a helyi gazdálkodókat. 2019-ben öt gazdálkodó részére nyújtottunk kármegelőző támogatást, a Bükkben és környékén, a Heves-Borsodi-dombság, valamint Nógrád megyében. A farkas nógrádi megjelenését több módszerrel, többek közt káresemények kapcsán genetikai úton is igazoltuk.

A kármegelőzési tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódik a Kuvasz-Őr Alapítvány tevékenysége is, mely immár állami támogatás révén is segíti a működési területünkön élő gazdálkodókat és fokozottan védett nagyragadozóink megőrzésében.

Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését és a legeltető állattartás, mint a gyepek természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását. A hazai nagyragadozó-védelem kiemelt feladata az állattartók tevékenységével kapcsolatban felmerülő esetleges veszélyeztetettségek kezelése.

A faj folyamatos jelenlétének ténye és terjedése indokoltá tette a fajmegőrzési terv aktualizálását, valamint a gazdálkodók részéről esetlegesen a jövőben jelentkező konfliktushelyzetek megelőző jellegű, a faj élőhelyen maradását biztosító fajmegőrzési intézkedési rendszer mielőbbi kidolgozását. A faj észlelhető nyári egyedszáma a vadászati szezon előrehaladásával csökken. A társas vadászatok során az állomány részben szétszóródott, de az illegális kilövések sem kizárhatók.

E témával kapcsolatban részt vettünk a „Nagyragadozókkal való együttélés elősegítése” (LIFE16 GIE/DE/000661) projekt répáshutai, WWF Magyarország által szervezett újabb rendezvényén, továbbá társult tagként (szakértőként) a ConnectGreen Interreg pályázatban, melynek keretében 2019-ben már több informális rendezvény is megrendezésre került. Jelenleg a nagyragadozók élőhelyi hálózatának modellezéséhez, a nagyragadozófajok adatainak elemzéséhez nyújtunk előfordulási adatokat.

A nagyragadozók körében a barnamedve és hiúz ismert hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek.

Igazgatóságunk „LIFE of PannonWOLFPACKS” - A Pannon Régióban meglepedett nagyragadozó fajok megőrzése és erősítése érdekében konfliktuskezelő gyakorlatok címmel pályázatot nyújtott be az Európai Bizottság LIFE Nature rendszerébe. A benyújtott pályázata nem rszezsült támogatásban.

Ürge (Spermophilus citellus)

Tiszalúc területén állománymentés várható, részben az ott élő, lakóterületen megjelent állomány feldúsulása miatt. Az ürgék egy közeli, korábban ürgék által lakott élőhelyre kerülnek.

Az elmúlt években Szirmabesenyőn kiemelt beruházás előmunkálati által indokolatlanul megzavart ürgeállomány regenerációjára utaló jeleket tapasztaltunk. A beruházás egyébként megghiúsult.

Igazgatóságunk a Szirmabesenyő és Miskolc Repülőtér ürgeállományát 2019 júliusában részletesen felmérte és 1000 körüli egyedszámú állomány nagyságot becsült a területen. A területre tervezett beruházások, köztük a nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházás kapcsán az érintett önkormányzatokkal, beruházókkal többszöri egyeztetést folytatott. A megállapodás szerint

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

az Igazgatóság részletes szakmai állásfoglalást a területen élő ürgeállomány esetében 2020 április 30-ig, egy, az ürgek téli álomból való ébredése után elvégzett állományfelmérés eredményeinek birtokában tesz.

Magyar szöcskegér (Sicista trizona)

A faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel.

Hód (Castor fiber)

Igazgatóságunk az elmúlt években több áttelepített hódcsaládot fogadott be a kezelésében levő területekre, ahol a faj tevékenysége vízviszatarató képessége révén látványos és a természetes élőhelyek rekonstrukciója szempontjából pozitív hatást eredményezett.

2019-ben az Igazgatóság munkatársa elkészítette és az Agrárminisztérium felé elfogadásra betervezte a rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosinesis* Méhely) aktualizált fajmegőrzési tervét, valamint az északi pocok (*Microtus oeconomus* Méhely) új fajmegőrzési tervének lektorálását.

A farkas fajmegőrzési tervének felülvizsgálata keretében átdolgozásra kerül a fokozottan védett farkas (*Canis lupus*) fajmegőrzési terve is, mely 2020-ban kerül végleges formába.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őre helyi rendőrségi segítséggel a fokozottan védett közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) étkezési célú befogását végző személyt ért tetten a Nógrád-Ipoly természetvédelmi tájegységben. Korábban észlelt „horkozás” (azaz kihelyezett csapdák voltak a területen) helyszínén történt a tettenérés. Az intézkedés során 3 példány volt befogva, mindhárom élve sikerült elengedni. Az intézkedés hiányában minden bizonnyal több (akár 10 példány) pusztult volna el. Büntetőeljárás indult, az ügyet az illetékes rendőrkapitányság megrovás javaslatával küldte meg az ügyészség felé. Az ügy további részleteiről nincs információnk.

A Tarna-Lázberc természetvédelmi tájegység területén hatósági határozatban elrendelt korlátozás ellenére fekete gólya (*Ciconia nigra*) fészek védőzónájában fahasználat történt a Tarnaleleszi Ebt. által, melynek következtében szabálysértési eljárás kezdeményezése történt.

A Mátrai természetvédelmi tájegységben két alkalommal is történt feljelentés természetkárosítás büntette címén. Az első esetben mintegy 2,5 ha, a HUBN10006 Mátra SPA részét képező Natura 2000 gyepterület feltörése miatt tettek őreink bejelentést. A gyepterülettel adatbázisunk alapján legalább 68300 tő agárkosbor (*Orchis morio*), 50 tő kacstalan lednek (*Lathyrus nisolia*), 135 polikormon réti szegfű (*Dianthus deltoides*) károsodott, illetve pusztult el. A nyomozás megszüntető határozattal zárult, mellyel szemben igazgatóságunk panasszal élt. Új eljárás lefolytatására, illetve új szakértő kirendelésére került sor. A nyomozás jelenleg is folyamatban van.

A második esetben, szintén Natura 2000 gyepterületen – egyébként jogerős építési engedély birtokában a tulajdonos karámrendszert, fedett szín, homokkal borított lovas kifutót, illetve stabilizált utat létesített. Ezzel 5 000 tő agárkosbor (*Orchis morio*), 25 tő kacstalan lednek (*Lathyrus nisolia*), 30 polikormon réti szegfű (*Dianthus deltoides*), 165 polikormon dunai szegfű (*Dianthus collinus*) és 97 tő kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*) pusztulhatott el adataink alapján. Itt az ügy szintén nyomozati szakaszban van.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

- A kezelési tevékenységekről részletes éves jelentést nyújtottunk be a Minisztériumnak 2020. január hónapban.
- 2019-ben nevesített feladataink egyike volt az idegenhonos halfajok felmérése a Dél-borsodi tájegységben. Ennek keretében 23 víztérnek összesen 39 mintavételi szelvényében történt felmérés – a vizsgált víztereknek azonban mindössze a felében, 12 víztérben volt sikeres a mintavétel a kedvezőtlen környezeti adottságok miatt (pl. száraz, vagy mocsári vegetációval 100%-ban borított meder). A halfauna vizsgálata mellett a makroszkopikus vízi gerinctelen fauna felmérése is megtörtént a mintavételi helyeken. A mintavételek során 33 fajnak összesen 3055 példányát azonosítottuk, melyek összesen 8 taxonba sorolhatók (*Pisces és Cyclostomata, Amphibia, Heteroptera, Crustacea, Odonata, Hirudinea, Mollusca, Reptilia*). A vizsgált vizekben összesen 11 halfaj 2931 példánya került elő. A fajok mintegy harmada idegenhonos, ezek a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), az amurgéb (*Perccottus glenii*) és a razbóra (*Pseudorasbora parva*). A fogott halegyedek 94%-a Magyarországon nem őshonos, sőt a vizsgált vízterek domináns fajai is minden esetben idegenhonosak voltak.

Fajspecifikus felmérések és kezelések, irtási tapasztalatok

Bíbor nebánsvirág (*Impatiens glandulifera*)

- A szezon során a Bükk-hegység területén levő valamennyi ismert állományt kezelését elvégeztük, egyszeri ismétléssel. A módszer a tövek kézzel történő eltávolítása volt júliusban, amit szeptemberben egy alkalommal újra elvégeztünk. Az állományok jelentős csökkenése tapasztalható. A legrégebbi és egykor legnagyobb Répáshuta: Balla-völgyben élő állomány helyén idén mindössze egyetlen tövet találtunk.
- A Noszvaj községtől délre található, hosszán elnyúló állomány felszámolását a kártalanítási keretből, külső vállalkozó végezte el.
- A növény irtása során alkalmazott jól bevált módszer tapasztalatait az invaziosfajok.hu oldalon megosztottuk a nagyközönséggel.

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

- A működési területünkön a selyemkóró 14 állományának kezelése zajlott ebben az évben.

Szosznovszkij medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*)

- Az egyetlen állomány idej részletes felméréssel együtt sor került az irtási tevékenység előkészítésére. Az állomány nagy része egy magas, szinte átjárhatatlan ruderalis növényzetben volt. Ezért az idej évben a teljes területen sor került a magas növényzet szárazzására, még a virágzási időszak elején. A növényekből így visszamaradt részek az idén alkalmatlanok voltak a további, elsősorban kémiai kezelésre. Következő évben az előkészített területen már növényvédőszeres védekezésre készülünk.

5.6. Génmegőrzés

5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében

A Dél-borsodi Tájegységben lévő Batúz-tanyán 2019-ben tovább folytattuk a Furioso-North Star lófajta genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében a Furioso-North Star Országos Lótenyésztő Egyesülettel kialakult kapcsolatunk felhasználásával célpárosításokat hajtottunk végre 2019-ben is. A génmegőrzési programunk keretében ritka, csak az Igazgatóság ménesében

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

fellelhető vérvonalak stabilizálása és lehetőség szerint a vérvonalak bővítése a célunk. 2019 évben a célpárosításnak köszönhetően a ménes létszáma 19 db csikóval (11 db kancával, és 8 db ménnel) gyarapodott.

Jelenleg a fajta törzskanca állományának 20%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyészetünkben.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a 2019. évben a Furioso-North Star lófajta génmegőrzésével kapcsolatos, 2 pillérből álló feladattervet hajtott végre. Az Igazgatóság az Agrárminisztérium anyagi támogatásával, melyben részletezett feladatterv kapcsán rövid távú célként tűzte ki a nyers, ménesbeli tartáshoz szokott lovak folyamatos fejlesztését, képzését, illetve az ehhez szükséges feltételek megteremtését. Ezen célok eléréséhez gondoskodni kellett a Batúztanya humán erőforrás fejlesztéséről, továbbá a minőségi munkavégzéshez, a trenírozáshoz szükséges eszközbeszerzésekről és infrastrukturális beruházások végrehajtásáról.

Így tehát az Igazgatóság génmegőrzési feladatterve alapvetően két pillérből tevődött össze:

- 1. pillér: az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő Furioso-North Star ló állomány tartásához szükséges feltételek, infrastruktúra biztosítása;
- 2. pillér: az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő Furioso-North Star egyedeinek kipróbálása, képzésben történő részesítése

Az infrastrukturális beruházások következtében a ménes mindennapi ellátásán túl egyrészt javítani tudtunk az állatok életkörülményein, növelni tudtuk az épületek, épületrészek, építmények kihasználtságát, komfort és minőségi fokozatát, ami nagyarányú pozitív változást hozott az állatok ellátásában, kezelésében, kézhez szoktatásában, trenírozásában is, továbbá lehetőségünk nyílt egy fő lovász képzésére is.

A 2019. évben több szakmai rendezvényen is meg tudtunk jelenni lovainkkal, egyrészt bemutató jelleggel, másrészt vizsgán történő megmérettetésen.

- Két kancával részt vettünk a hódmezővásárhelyi XXVI. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon, ahol a lovak küllemi és mozgási pontozására került sor.
- Egy kancával és egy ménnel részt vettünk a XXVIII. Farmer Expon Debrecenben, ahol a lovaink mind a szabadonugró versenyben, mind a felvezetőik versenyében jól, az első két helyet megszerezve szerepeltek.
- Szintén részt vettünk a 79. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon, ahol szintén egy ménnel és egy kancával képviseltettük magunkat.
- 2019. október 19 – 2019. október 20-án, Nagycenken a Furioso - North Star Lótenyésztő Országos Egyesülete Vadászlovaglást és mén saját teljesítmény vizsgát rendezett, melyen a 6001 Furioso XLIV-101 Űti nevű mén sikeres STV II nyereg alatti vizsgát tett és így megkapta a végleges tenyésztési engedélyt.
- 2019. november 06-án a Furioso - North Star Lótenyésztő Országos Egyesülete STV I és STV II nyereg alatti vizsgát rendezett ménnek és kancák részére, melyen az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő, Furioso-60 Lutri és Furioso-65 Liget sikeres STV I vizsgát tettek.

A Batúztanyában tartott magyar tarka szarvasmarha állományunk 40 db borjúval növekedett, 21 db nőivarú és 19 db hímivarú állat született. 2019. év elején értékesítettük a 2018-ban született borjakat, év végén pedig 2019-ben születetteket, összesen 56 db borjú került értékesítésre. Az év végén a magyar tarka szarvasmarha állományunk 49 db tehénből 9 db vemhes üszőből és 3 db tenyész bikából állt.

A magyar merinó juh állományunkban az anyák száma 183 egyed. A jerke bárányok nevelésével az a célunk, hogy az anyaállomány létszámát növeljük. 2019. évben a született jerke bárányok kisebb hányada kerültek csak értékesítésre, a juhászatban a növendék jerkék felnevelése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

kapott nagyobb hangsúlyt. Figyelembe véve azt a tényt, hogy az induló anya állomány öregszik és a létszám növelése mellett a kieső anyák pótlásáról is gondoskodni kell, a született jerkebárányok megtartásával gondoskodtunk a tenyésztési-, és egészségügyi szempontból is megfelelő anyaállomány létszámának növeléséről, tartásáról. A 2019-ben egy kos és a tenyésztésre nem alkalmas jerke és kos bárányok értékesítésre kerültek.

Batúz-tanyai állattartó telepünkön van elhelyezve az őshonos hortobágyi fekete rackajuh állományunk. Az állomány létszáma jelenleg 27 db anyajuh, aminek kb. egyharmada idős egyed. A 2 db tenyészkos továbbra is az Ipolytarnóci telepen van elhelyezve, bemutatás céljából.

A Tarnaszentmiklósi állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha állományunkkal a Dél-hevesi Tájegység közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületét kezeljük, mely más állatfaj legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. Az állomány teljes létszáma 2019 végén 272 egyed volt, a gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyészállományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. Az elmúlt évben ennek a munkának az eredménye volt, hogy 13 db bikaborjút tudtunk értékesíteni tenyészállat nevelés céljából. A többi borjú-szaporulatot hizlalás után vágó állatként értékesítettük.

A kárpáti borzderes szarvasmarha állomány egyedszáma 2019. évben 35-ről 44-re növekedett.

Az év során az Igazgatóság egy 3 pillérből álló génmegőrzési mintaprogramot hajtott végre a Kárpáti borzderes szarvasmarha génmegőrzésével kapcsolatban. Ez vonatkozott a Magyarországon lévő állomány felmérésére, az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő állomány közép-, és hosszú távú fenntartásához szükséges feltételek megteremtésére, valamint a fajta népszerűsítéséhez szükséges marketing tevékenységekre. 2019-ben a hazai állomány nagy részét sikerült felmérni, valamint a levett minták alapján a genetikai vizsgálatokat elvégezni. A tavalyi évben történt beszerzések által kellően meg tudtuk alapozni a fajta hosszú távú tartásához szükséges feltételeket. A program keretében sikerült szép eredményeket elérnünk a kárpáti borzderes szarvasmarha népszerűsítése terén is, a marketing tevékenység által a XXVI. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon, a 79. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon történ élőállat bemutatással, kárpáti borzderesből készült termékek kóstoltatásával, kiadványok, szórólapok osztásával, valamint honlap készítésével.

A nemzetipark-igazgatóságok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat. Állattartó telepek őrzésére komendorokat, pásztoroló legeltetési feladatának ellátására mudi fajtájú kutyákat tartunk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő állatállomány 2019. december 31-i állapot szerinti létszámát az alábbi táblázat mutatja:

Faj	Fajta	Besorolás	Nemenkénti megoszlás	Egyedszám (db)
szarvasmarha	magyar szürke marha	tenyészállat	hímivar	3
			nőivar	100
		egyéb	hímivar	0
			nőivar	96
			ivartalanított	73
		magyar tarka marha	tenyészállat	hímivar
	nőivar			49
	egyéb		hímivar	0
			nőivar	9
			ivartalanított	0
	kárpáti borzderes		tenyészállat	hímivar
		nőivar		23
egyéb		hímivar	0	
		nőivar	11	
		ivartalanított	9	
ló		Furioso North Star	tenyészállat	hímivar
	nőivar			40
	egyéb		hímivar	19
			nőivar	31
juh	Hortobágyi fekete racka	tenyészállat	hímivar	2
			nőivar	27
		egyéb	hímivar	0
			nőivar	0
	magyar merinó	tenyészállat	hímivar	6
			nőivar	183
		egyéb	hímivar	88
			nőivar	121
kutya	komondor	tenyészállat	hímivar	1
			nőivar	1
	puli	tenyészállat	hímivar	1
			nőivar	1
	mudi	tenyészállat	hímivar	1
			nőivar	3

5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Egyéb állatállomány nincs a kezelésünkben.

5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

1. Eger: Ostoros-völgy

Kiterjedése: kb. 6 ha

Leírás: KEOP forrásból történt meg a rekonstrukció. Jelenleg néhány idős gyümölcsfa található területen: bacsa körte (3 fa), ismeretlen körtefajta (4-5 fa) sóvári alma (1 fa), kanadai renet (1 fa), ismeretlen, magról kelt almák (5-6 fa) beszercei jellegű szilva (30-40 fa), dió idős magról fái (2-3 fa), cseresznye idős magról kelet fái (10-12 fa), konstantinápolyi jellegű birs (8-10 sarjtelep idős egyedekkel), házi berkenye (1 fa). Telepítésre került 400 db bereczki és konstantinápolyi birs, körte (28 db – kálmán, árpával érő, Liegle-vaj, Favréné), alma (58 db – batul, sóvári, fahéj, húsvéti rozmaring, aranyparmen, fontos), szilva (112 db beszercei, ageni, bódi, debreceni muskotály), cseresznye (2 db szomolyai).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyéb génmegőrző tevékenysége:

1. Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

Nemzeti parki területen lévő Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő terület: Kács, Békaháza: 8-10 régi körtefajta és 6-8 régi almafajta körülbelül 100 öreg fával

Egererdő Zrt. által kezelt, Tarnavidéki TK részét képező Arló: Ivánkai vadászkastély almáskertje: 10-12 régi almafajta: boskoopai szép, Bismark alma, delicious, hercegnő alma, batul, fehér téli tafota, Simonffy piros és 3-4 meg nem határozott fajta.

Mónosbél, önkormányzati tulajdonú, helyi védelemre javasolt almáskert. 35-40 fa, batul, nyári piros kálvil, sárga szépvirágú, sikulai, Entz-rozmaring, aranyparmen, hercegnőalma, sóvári, jonatán, fontos és 1-2 azonosítatlan fajtával.

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. megkeresésekre adott válaszok keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett terület természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2019-ben is szinte az összes, az Igazgatóság működési területén található védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági engedélyhez adtunk szakvéleményt.

A természetvédelmi hatóság helyett/mellett képviseltük a természetvédelmi érdekeket a Berceli, a Dél-bükk, a Gyöngyössolyosi, a Hatvan-Hevesi, a Kiskörei, a Parasznai és a Verpeléti körzet erdőtervezése során (ezekből három jelenleg is folyamatban van). 2019-ben több, vezetői szintű egyeztetést folytattunk az erdészeti részvénytársaságokkal, melyek eredményeként együttműködési megállapodás is született. A folyamatos kommunikáció révén sikerült több problémás helyzetre is megoldást találnunk.

5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei

No.	Kutatási projekt tárgya,	Kutató	Kutatási projekt helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Nagygomba közösségek monitorozása	Dr. Benedek Lajos Krisztián	Bükk Őserdő erdőrezervátum	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	450	Összesen 77 vörös listás, veszélyeztetett nagygomba fajt sikerült kimutatni, ez 22 fajjal több, mint 2018-ban. Ezen fajok száma a legmagasabb a magterületen volt (57 faj), lényegesen kevesebb a kezelt állományban (24 faj) és a lucosban (21 faj).

Nagygomba-monitorozás a Bükk hegységi Őserdő erdőrezervátumban (ER-60)

A kutatás célja a bükki Őserdő erdőrezervátum nagygombáinak fajsza, termőtestszám, életmód-típus és veszélyeztetettség szerinti elosztásban történő vizsgálata, természetvédelmi értékelés készítése a korábbi évek adatainak figyelembe vételével. A vizsgálat 7 mintavételi időpontban, három mintaterületen folyt: a magterület bükköseiben, a kezelt terület bükköseiben, valamint a szomszédos luc ültetvényben. A mintavételek a NBmR protokolljának megfelelően történtek. A termőtestet képező gombafajokat begyűjtésre és meghatározásra kerültek az állományok teljes területén, a mennyiségi vizsgálatokat pedig a kijelölt kvadrátokban végezték el.

A tavaszi és a nyári gombaprodukciónak nem tért el jelentősen a korábban tapasztaltaktól, átlagosnak tekinthető. A májusi hűvösebb és csapadékosabb idő hatására, néhány inkább ősszel jellemző faj is termőtestet növesztett. A nyár vége és az ősz már lényegesen csapadékszegényebb és meleg időjárású volt, mégis, az őszi nagygomba-produkciónak jelentősen felülmúlta a korábbi vizsgálati éveket. A 2019-es évben is az őszi szezon volt a legfajgazdagabb, ez főként a szeptemberi és az októberi felvételezéseknél mutatkozott meg. Összességében levonható az a következtetés, hogy ebben az évben mindhárom vizsgálati területen, mind fajsza, mind termőtestszám, mind a veszélyeztetett fajok szempontjából jelentősen nagyobb produkció volt tapasztalható. Ez részben a terület mikroklímájával is alátámasztható. Továbbra sem voltak azonban jellemzőek az országosan gyakori és nagy fajsza, mint a pókhálósgombák (*Cortinarius*), susulykák (*Inocybe*), döggombák (*Entoloma*) és a tinórufélék. Ezek többségében mikorrhizás fajokat tartalmaznak és kevésbé jellemzőek az erdőrezervátum-területeinken. Ezzel szemben viszont nagy fajsza, mint például a csengettyűgombák (*Pluteus*) vagy a kígyógombák (*Mycena*). Összességében elmondható, hogy a hektikus időjárási viszonyok mellett is számos olyan faj került detektálásra idén is, melyek kimondottan a rezervátum jellegű élőhelyeket indikálják, ilyenek például: *Ischnoderma resinosum*, *Peziza micropus*, *Flammulaster limulatus*, *Kretzschmaria deusta*, *Mycena haematopus*, *Pluteus phlebophorus*, *Pholiota squarrosoides*, *Ganoderma pfeifferi*, *Rhodotus palmatus*, *Hymenochaete carpatica*, *Panellus mitis*.

A magterületen, a kezelt erdőben és a lucosban is jelentősen több faj jelent meg, mint 2018-ban. Ugyanez a jelentős produkció növekedés elmondható a mintavételi kvadrátokban gyűjtött fajsza és a termőtestszám esetében is. A veszélyeztetett fajok szempontjából is jelentős a bővülés, 2019-ben 77 ilyen faj képzett termőtestet a vizsgálati területeken. A korábbi évek vizsgálataival

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

képest kiegyenlítettebb, de mindhárom helyen sokkal magasabb termőtest-számokat sikerült detektálni. Fontos azt megemlíteni, hogy a korábban tapasztalt trendek nem változtak. Vagyis a magterület minden szempontból kiemelkedik, itt a legmagasabb a fajszaám az állományban és a mintavételi négyzetben is, valamint itt a legmagasabb a termőtest produkció és a veszélyeztetett fajok száma is. Mindez elsődlegesen az erdészeti beavatkozások teljes hiányának és a területen megtalálható nagy mennyiségű és igen változatos méretű és korhadási fázisú holt faanyagnak köszönhető.

A vörös listás, veszélyeztetett nagygomba-fajok az előző éveknél is lényegesen magasabb fajszámmal jelentek meg a vizsgálati időszak alatt. Összesen 77 ilyen fajt sikerült kimutatni a hét mintavételi alkalom során, ez 22 fajjal több, mint a 2018-as érték. Ezeknek a fajoknak a száma messze a legmagasabb a magterületen (57 faj), lényegesen kevesebb a kezelt állományban (24 faj) és a lucosban (21 faj). Ugyanez a tendencia volt jellemző a korábbi években is. A veszélyeztetett fajok közül az IUCN 3-as fajok voltak a legnagyobb számban és arányban mindhárom élőhelyen. Az erősen veszélyeztetett (IUCN 2) kategóriába tarozó fajok is a magterületen fordultak elő a legmagasabb számban (10 faj). Az IUCN 1-es (kihalással veszélyeztetett) kategóriából 2019-ben egy faj előfordulását sikerült regisztrálni a lucos állományból. Ez a *Tremella encephala* biotróf parazita faj, ami egy másik gombán élősködik, a *Stereum sanguinolentum* fajon. Egyre inkább úgy látszik, hogy országosan nem is annyira ritka faj, mint korábban vélték. Kiemelendő, hogy a már korábban is detektált öt védett faj előfordulása mellett (*Hypsizygus ulmarius*, *Pholiota squarrosoides*, *Hericium erinaceus*, *Polyporus tuberaster*, *Pluteus umbrosus*), két újabb, a rézvörös lakkostapló (*Ganoderma pfeifferi*) és a tönkös kacsagoma (*Rhodotus palmatus*) jelenlétét is sikerült igazolni a területen.

5.7.3. Saját vagyionkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Az erdőkezelési tevékenységünk során az elsődleges célunk a természetes erdei élőhelyek és az egyes élőhelyi elemek, fenntartása, állapotának javítása és/vagy rekonstrukciója.

Erdei élőhely-fejlesztést erdőkezeléssel a nevelővágások, szálalóvágások, valamint egyéb termelések során valósítottunk meg. A fahasználatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a meglévő erdei élőhelyek, ritkább fafajok megőrzése érdekében történt a beavatkozás.

Lakossági bejelentésre reagálva, egy erdőrészletben kellett veszély elhárítása miatt erdőtervtől eltérő fahasználatot kérnünk az erdészeti hatóságtól.

A saját vagyionkezelésben lévő erdőtervezett területen bejegyzett erdőgazdálkodóként 4.696,75 ha kiterjedésű területet kezelünk, amelyből a faállománnyal borított terület 4.422,46 ha. Az egyéb részletek (tisztás, nyiladék, út, erdei vízállás, vízfolyás stb.) területe 274,29 ha-t tesz ki. Ezek az erdők 7 tájegységben, 5 megyében és összesen 62 községhatárban találhatóak. Az erdőrészletek üzemmód szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

Üzemmód	Vágásos	Örökerdő/Szálaló	FANE	Átmeneti/Átalakító	Összes
Terület(ha)	1302,86	743,66	869,02	1506,92	4422,46
Megoszlás(%)	29,46	16,82	19,65	34,07	100,00

A zömében őshonos fafajok alkotta termőhely honos erdőállományok területfoglalása mintegy 67%, míg az idegenhonos, illetve tájidegen faállománytípusok 33%-ot tesznek ki. A leginkább jellemző őshonos faállománytípusok a cseresek, gyertyános-tölgyesek, kocsánytalan tölgyesek, bükkösök, gyertyánosok, míg az idegenhonosok közül legnagyobb arányban az akácok, nemes nyárasok és az erdei fenyvesek vannak jelen. Területi arányuk ugyan kevésbé szembetűnő, azonban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

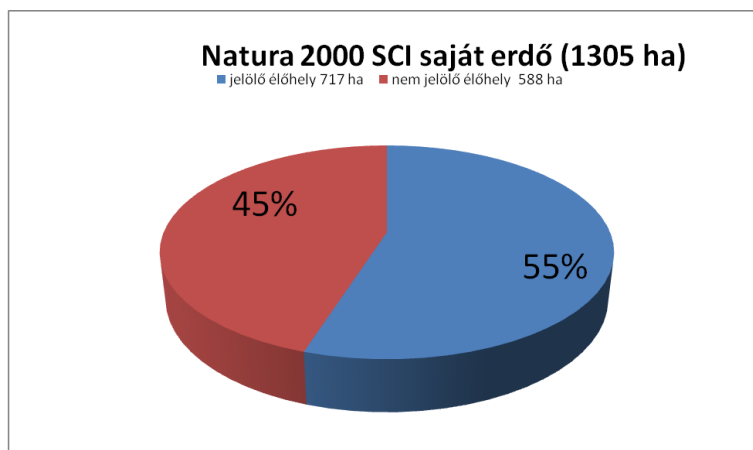
kiemelt természetvédelmi jelentőségük miatt említést érdemelnek pl. a Tarna - Lázberci TK területén is megtalálható patak menti égeresek, vagy a Dél-Hevesi Tájegységben található lösztölgyes, a „Kerecsendi-erdő”. Ezek a kiemelt értékek erdőkezelés szempontjából is különleges területek.

A 2019-es évben, területvásárlás folytán tovább növekedett az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőterületek nagysága, amelyekre azonban az erdőgazdálkodóként való bejelentkezés még nem történt meg, mivel a vagyonkezelő szerződés megkötése nagyon lassú folyamat.

Az erdőterület termőhelyi- és faállományviszonyai rendkívül változatosak. Termőhelyi viszonyok tekintetében szinte valamennyi, fásszárú vegetáció életfeltételeit biztosító termőhelytípus-változat jelen van.

Az alábbi diagram alapján a saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeink közel 1/3 része a Natura 2000 hálózat részeként Különleges Természetmegőrzési Terület, amelyből mintegy 717 ha a különböző jelölő élőhelyek térfoglalása. Ezek az élőhelyek az alábbiak:

- 9130 - Szubmontán és montán bükkösök,
- 91EO - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők,
- 91GO - Pannon gyertyános-tölgyesek,
- 91HO - Pannon molyhos tölgyesek,
- 91IO - Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek,
- 91MO - Pannon cseres-tölgyesek,

Mag- és csemetetermelés

Igazgatóságunk kapacitás és szakértelem híján nem végez csemetetermelést. Saját vagyonkezelésű területéről történő maggyűjtésnek lenne létjogosultsága az erdőfelújításainkban magvetések kivitelezéséhez. A továbbiakban szeretnénk saját gyűjtött magot is felhasználni az erdősítéseinkben. Csemete-termelést a továbbiakban sem tervezünk.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

A 2019-es évben több csemetetermelő ajánlatából választottuk ki a számunkra legelőnyösebb feltételeket ajánló vállalkozót, és a tőle beszerzett szaporítóanyaggal végeztük az erdőfelújítások első kivitelét és pótlását. A 2019 tavaszi ültetési szezonban mintegy 63 000 db csemetét ültettünk el. Ez elsősorban folyamatban levő szerkezetátalakítások pótlásában került felhasználásra. A 2019-es év szűkös költségvetési kerete az őszi pótlásokat és egy tarvágott terület első kivitelének elvégzését sem tette lehetővé. Továbbra is probléma egyes fafajok, illetve nagyobb méretű, jobb gyökérzetű, alávágott, vagy iskolázott csemeték beszerzése.

Nagy területen van erdőfelújítási kötelezettségünk, a tavasz és a nyár során ezeken végeztünk illetve végeztünk gépi és kézi ápolást. A szűk költségvetési forrás miatt nem tudtunk minden

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

ápolási feladatot elvégezni. A 2019 évi tavaszi áradás által megsemmisült a 2018 őszi ültetések egy része. Az ápolási és ültetési munkák elmaradásaként 2019-ben az erdészeti hatóság megbírságotla Igazgatóságunkat, és további eljárások is folyamatban vannak.

Az év folyamán egy lucos állományunkban volt szúkárunk, és négy erdeifenyves állományban széltörésünk. A bekerítetlen erdőfelújításaink mindegyike erős vadkárrel érintett. Sajnos a bekerített területeken is volt időnként vadkárunk mikor fa rádőlése miatt a kerítésünk hosszabb-rövidebb ideig átjárható volt.

Az élőhelyeket is erősen degradáló, valamint az erdőfelújításokat egyre jobban ellehetetlenítő vadállomány károsító hatása elleni védekezést a mesterséges erdősítések nagy részében csak vadkárelhárító kerítés segítségével lenne megoldható. A 2019-es évben egy kerítést tudtunk építeni a Bélapátfalva 89 B erdőrésztlet tarvágott részterülete köré 525 m hosszban. Itt az érintett vadgazdálkodó (Egererdő Zrt.) a kerítésépítés költségét teljes egészében magára vállalta. A kerítésépítés költségének megosztásáról folyamatban van a megállapodás a tiszadobi területeken is. Itt várhatóan csak a költségek egy részét vállalja az érintett vadgazdálkodó, így a kerítések megépítése az Igazgatóság anyagi lehetőségeitől is függ.

Sajnos a 2019-es évben nem volt lehetőségünk saját dolgozóval erdőkezelési munkát végeztetni.

Erdőkezelés, fahasználat

1. Dél-borsodi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Tiszadob, Tiszakeszi, Mezőcsát, Mezőnagymihály, Tiszadorogma, Tiszabábolna) – 50,68 ha
- Erdősítések pótlása (Tiszadob, Mezőnagymihály, Tiszabábolna,) – 8,4 ha
- Faállománynevelési munkák (Tiszabábolna) – 4,36 ha (érintett terület)

2. Nógrád-Ipoly Tájegység:

- Erdősítések ápolása (, Ipolytarnóc) – 6,0 ha
- Pótlások (akác és fenyő szerkezet-átalakítások őshonos kemény lombos erdőkké) (Sámsonháza, Ipolytarnóc) – 8,8 ha

3. Nyugat-bükki Tájegység:

- Mesterséges erdőfelújítás (akác szerkezet-átalakítás őshonos lombos erdőkké) (Bélapátfalva) – 1,3 ha
- 525 m vadkárelhárító kerítés építése (Bélapátfalva).
- Erdősítések ápolása (Bükkzsérc, Felsőtárkány) – 5,5 ha
- Faállomány nevelési munkák (Felsőtárkány) – 18,53 ha
- Természetes erdőkép kialakítását szolgáló fahasználatok (szálalóvágás; Cserépfalu) – 3,1 ha
- Idegenhonos fafaj tarvágása szerkezetátalakítás céljából (Bükkzsérc) – 1,5 ha

4. Kelet-bükki Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 7,2 ha

5. Dél-hevesi Tájegység:

- Idegenhonos állomány átalakításának megkezdése szálalóvágással (vörös tölgyes, Kerecsend) – 1,5 ha

6. Mátrai Tájegység:

- Idegenhonos elegyfajok visszaszorítását szolgáló fakitermelések (egyéb termelés; Parád) – 2 ha

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	69,38	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	17,2	-	
Faállomány nevelés (TI, TKGY, NFGY, SZ, ET)	24,89	141	208
Egészségügyi termelés	12,31	84	102
Véghasználat (TRV, SZV, FVB, FVV)	6,1	130	170
Összesen:	-	355	480

* halmozott terület munkaműveletenként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 sz. vadászterület	497,9
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653300-2-0-5 sz. vadászterület	22 340,0
Összesen:		22 837,9

Igazgatóságunk két vadászterületen érintett közvetlenül a vadgazdálkodásban.

A Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze bruttó 507,9 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

Az 507,9 hektár területű, különleges rendeltetésű ipolytarnóci vadászterületen bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretében 14 db gímszarvas, 12 db őz, 43 db vaddisznó, 3 db róka és 3 db borz került terítékre. Vadkár megelőzés érdekében igazgatóságunk kérelmet nyújtott be az illetékes vadászati hatóság felé gímszarvas borjú, ünő vadászati idényének meghosszabbítása érdekében, melyet meg is kaptunk. Az elmúlt vadászati évben erdei és mezőgazdasági vadkár nem történt a vadászterületen.

A Borsodi Mezőségben lévő vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen – ami 2008. óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik – kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk – elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett. A vadászterület működési

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

költségeinek anyagi fedezetére 3 db területhez kötött (pausal) bérvadászati szerződést kötött igazgatóságunk. Ezekkel a szerződésekkel, valamint további egyéni bérvadászati szerződésekkel vadászati lehetőséget biztosítunk a vadászterülettel érintett földtulajdonosoknak.

Az elmúlt vadászati évben 147 db őz (71 bak, 26 suta, 50 gida), 154 db vaddisznó (27 kan, 39 koca, 76 südő és 12 malac), 313 db fácán, 26 db nagy lilik, 16 db tőkés réce, 157 db dolmányos varjú, 165 db szarka, 27 db szajkó és 289 db róka, 58 db borz és 11 db aranysakál, 2db nyestkutya került terítékre (élő vad befogás nem volt). A vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében a dolmányos varjú, a szarka, a szajkó, és a borz vadászati idényen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve élve fogók csapdák kihelyezésével) kérte 2019 márciusában igazgatóságunk az illetékes hatóságtól, melyet meg is kaptunk.

A hazánkban is megjelenő afrikai sertéspestis kapcsán az országos főállatorvos 3/2018-as határozatában mind két vadászterületünk teljes vadgazdálkodási egységét ASP szempontjából magas kockázatú területté jelölte ki. A határozatban szereplő előírások, valamint a kormányhivatalok határozatiban foglaltaknak való megfelelés, mind a hivatásos vadászok számára (pl.: szervezett keresés, mintavételezés, diagnosztikai kilövések), mind az adminisztrációban (pl.: társas vadászatok engedélyezése, jelentések, elszámolások készítése) megnövekedett terhet jelentett.

5.9 Halgazdálkodási vízterületek

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek kijelölési folyamata lezárult, további vízterek felvételére nincs lehetőség. A vagyonkezelői szerződések helyzete ugyanakkor még nem rendeződött, mivel több olyan víztér is van, amelyek esetében Igazgatóságunk még nem kapta meg az iratokat (lásd alább).

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterek listája, illetve a hozzájuk tartozó szerződések (amennyiben már aláírásra kerültek) az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra:

	Víznév	Víztérkód	NÉBIH határozat	Vagyonkezelési szerződés
1	Csernely-patak	05-292-2-2	04.3/4185-27/2016.	-
2	Csincse-patak és Csincse-övcSATORNA	05-013-2-1	04.3/4185-28/2016.	HHgF/958-3/2016.
3	InéRHÁTI-főcsatorna	05-156-2-1	04.3/1492-22/2016.	HHgF/322/2016.
4	Keringő-csatorna és Álom-zugi-csatorna torkolati szakasza	05-258-2-1	04.3/4185-56/2016.	-
5	Kulcsárvölgyi-patak	05-264-2-1	04.3/4185-62/2016.	-
6	Pecek-éri-csatorna	05-283-2-1	04.3/4185-81/2016.	-
7	Peres-Kígyós-ér	05-157-2-1	04.3/4185-33/2016.	HHgF/958-3/2016.
8	Prügyi-főcsatorna	05-158-2-1	04.3/4185-34/2016.	HHgF/958-3/2016.
9	Rigós-csatorna	05-286-2-1	04.3/4185-84/2016.	-
10	Sulymos-főcsatorna	05-288-2-1	04.3/4185-86/2016.	-
11	Tiszadobi-főcsatorna	05-159-2-1	04.3/4185-36/2016.	HHgF/958-3/2016.
12	Tiszalúci-csatorna (Ó-Takta)	05-289-2-1	04.3/4185-87/2016.	-
13	Tiszalúci-morotva	05-290-2-4	04.3/4185-88/2016.	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyik víztér esetében sem végez halgazdálkodási tevékenységet.

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyonkezelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vízterek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület
1	Szilvásvárad	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükki NP	igen
2	Kesznyéten	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mező-nagymihály	0224/27b	Borsodi Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatban a BNPI természetvédelmi őrszolgálat az egész év során végzi a természetvédelmi mentési feladatokat. A mentés során minimum 13 000 km került felhasználásra, melynek során dokumentált módon 63 állatfaj 318 példányával kerültünk szorosabb kapcsolatba.

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része az év első felében Kelemen Tamáshoz, a BNPI által megbízott szakemberhez, majd – megfelelő szerződés mentén – az Egri Állatgyógyászati Kft-hez került megfigyelésre. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületének látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi természetvédelmi egyesület Madármentő Állomása, a Miskolci Vadaspark valamint az Üröm Egyesület. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrád-Ipoly TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat és Növénykert (FÁNK) vendégei.

Sajnos gyakoriak azok az esetek, amikor a jó szándékú bejelentők – nyilvánvalóan az ismeretek hiányában – olyan esetben is mozgósítják az őrszolgálatot, amikor az csak kismértékben, vagy egyáltalán nem indokolt. Ezt a széles tömegek felé történő ismeretterjesztéssel próbáljuk orvosolni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2019. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN					
2019 hónapok	Fajok száma	Egyedszám	Felhasznált km	Mentett fajok / db	
január	8	16	1205	egerészölyv	4
				karvaly	5
				közönséges törpedenevér	1
				kuvik	1
				macskabagoly	2
				réti sas	1
				széncinege	1
				zöld küllő	1
február	6	6	326	egerészölyv	1
				kuvik	1
				macskabagoly	1
				nyaktekercs	1
				vadmacska	1
				vetési varjú	1
március	7	9	600	fekete rigó	2
				parlagi sas	1
				vetési varjú	1
				karvaly	2
				fehérszélű törpedenevér	1
				korai denevér	1
				egerészölyv	1
április	8	11	483	egerészölyv	4
				citromsármány	1
				énekes rigó	1
				fehér gólya	1
				közönséges késeidenevér	1
				macskabagoly fióka	1
				mezei hörcsög	1
				pajzsos cankó	1
május	16	74	1366	szajkó	1
				balkáni gerle	1
				csuszka	1
				egerészölyv	2
				erdei pinty	1
				fehér gólya	4
				fekete rigó	3
				hamvas rétihéja	1
				házi rozsdafarkú	5
				karvaly	1
				kerti rozsdafarkú	1
				kockás sikló	1
				kuvik	6

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2019. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN					
				macskabagoly	2
				molnárfecske	36
				vörös vércse	8
június	26	76	2626	hőrcsög	2
				barázdabillegető	3
				barna rétihéja	3
				csicsörke	1
				darázsölyv	1
				egerészölyv	1
				énekes rigó	10
				erdei fülesbagoly	1
				erdei sikló	1
				fehér gólya	9
				fekete rigó	2
				füsti fecske	5
				gyöngybagoly	4
				kenderike	1
				kis poszáta	1
				kuvik	6
				léprigó	1
				macskabagoly	4
				mocsári teknős	1
				molnár fecske	6
				sarlósfecske	1
				szalakóta - fióka és tojás	8
				tőkésréce	1
				uhu	1
				vetési varjú	1
				vörös vércse	1
július	16	47	2017	mocsári teknős	1
				denevér	1
				egerészölyv	3
				énekes rigó	4
				fehér gólya	4
				füsti fecske	3
				házi veréb	4
				kékcinege	1
				kuvik	1
				molnárfecske	15
				füstifecske	1
				nagy fakopáncs	1
				rozsdafarkú	1
				sarlósfecske	3
				széncinege	1
				törpedenevér	3

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2019. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN																												
augusztus	12	28	1423	<table border="1"> <tr><td>keleti sün</td><td>1</td></tr> <tr><td>molnárfecske</td><td>1</td></tr> <tr><td>denevér</td><td>1</td></tr> <tr><td>egerészölyv</td><td>4</td></tr> <tr><td>fehér gólya</td><td>3</td></tr> <tr><td>füsti fecske</td><td>9</td></tr> <tr><td>gyurgyalag</td><td>1</td></tr> <tr><td>karvaly</td><td>1</td></tr> <tr><td>mocsári teknős</td><td>1</td></tr> <tr><td>molnárfecske</td><td>3</td></tr> <tr><td>vízisikló</td><td>2</td></tr> <tr><td>vörös vércse</td><td>1</td></tr> </table>	keleti sün	1	molnárfecske	1	denevér	1	egerészölyv	4	fehér gólya	3	füsti fecske	9	gyurgyalag	1	karvaly	1	mocsári teknős	1	molnárfecske	3	vízisikló	2	vörös vércse	1
keleti sün	1																											
molnárfecske	1																											
denevér	1																											
egerészölyv	4																											
fehér gólya	3																											
füsti fecske	9																											
gyurgyalag	1																											
karvaly	1																											
mocsári teknős	1																											
molnárfecske	3																											
vízisikló	2																											
vörös vércse	1																											
szeptember	11	15	975	<table border="1"> <tr><td>karvaly</td><td>3</td></tr> <tr><td>vízisikló</td><td>1</td></tr> <tr><td>barátposzáta</td><td>1</td></tr> <tr><td>kék vércse</td><td>1</td></tr> <tr><td>korai denevér</td><td>1</td></tr> <tr><td>kuvik</td><td>1</td></tr> <tr><td>macskabagoly</td><td>1</td></tr> <tr><td>molnárfecske</td><td>2</td></tr> <tr><td>sün</td><td>2</td></tr> <tr><td>törpegém</td><td>1</td></tr> <tr><td>vörös vércse</td><td>1</td></tr> </table>	karvaly	3	vízisikló	1	barátposzáta	1	kék vércse	1	korai denevér	1	kuvik	1	macskabagoly	1	molnárfecske	2	sün	2	törpegém	1	vörös vércse	1		
karvaly	3																											
vízisikló	1																											
barátposzáta	1																											
kék vércse	1																											
korai denevér	1																											
kuvik	1																											
macskabagoly	1																											
molnárfecske	2																											
sün	2																											
törpegém	1																											
vörös vércse	1																											
október	8	25	570	<table border="1"> <tr><td>egerészölyv</td><td>2</td></tr> <tr><td>denevér</td><td>15</td></tr> <tr><td>erdei pinty</td><td>1</td></tr> <tr><td>macskabagoly</td><td>3</td></tr> <tr><td>örvös galamb</td><td>1</td></tr> <tr><td>rövidkarmú fakusz</td><td>1</td></tr> <tr><td>szongáriai cselőpók</td><td>1</td></tr> <tr><td>vízisikló</td><td>1</td></tr> </table>	egerészölyv	2	denevér	15	erdei pinty	1	macskabagoly	3	örvös galamb	1	rövidkarmú fakusz	1	szongáriai cselőpók	1	vízisikló	1								
egerészölyv	2																											
denevér	15																											
erdei pinty	1																											
macskabagoly	3																											
örvös galamb	1																											
rövidkarmú fakusz	1																											
szongáriai cselőpók	1																											
vízisikló	1																											
november	9	10	608	<table border="1"> <tr><td>balkáni gerle</td><td>1</td></tr> <tr><td>denevér</td><td>1</td></tr> <tr><td>egerészölyv</td><td>2</td></tr> <tr><td>erdei fülesbagoly</td><td>1</td></tr> <tr><td>fehér gólya</td><td>1</td></tr> <tr><td>macskabagoly</td><td>1</td></tr> <tr><td>széncinege</td><td>1</td></tr> <tr><td>törpe denevér</td><td>1</td></tr> <tr><td>vadmacska</td><td>1</td></tr> </table>	balkáni gerle	1	denevér	1	egerészölyv	2	erdei fülesbagoly	1	fehér gólya	1	macskabagoly	1	széncinege	1	törpe denevér	1	vadmacska	1						
balkáni gerle	1																											
denevér	1																											
egerészölyv	2																											
erdei fülesbagoly	1																											
fehér gólya	1																											
macskabagoly	1																											
széncinege	1																											
törpe denevér	1																											
vadmacska	1																											
december	1	1	194	<table border="1"> <tr><td>holló</td><td>1</td></tr> </table>	holló	1																						
holló	1																											
Összesen	63	318	12393																									

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére 400 000 Ft-ot fordítottunk az egyedi tájértékek felvételezésére. Ebből 4 településen (Girincs, Kiscsécs, Muhi, Nagycsécs) összesen 77 egyedi tájértéket regisztráltunk a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület bevonásával. Az egyedi tájértékek felvétele szerződés szerint 2019. november 30-áig teljesült. Folyik az elkészült felvételei adatok minőségbiztosítása, ellenőrzése.

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Értékek száma</i>
Girincs	2019	27
Kiscsécs	2019	10
Muhi	2019	21
Nagycsécs	2019	19
Összesen:	2019	77

Az egyedi tájértékek listáját a településrendezési tervekhez végzett előzetes adatszolgáltatás keretében megküldjük és felhívjuk a figyelmet az 1996. évi LIII. tv. 6. § (5) bekezdés szerint a *településrendezési tervekben* való szerepeltetésre. Az egyedi tájértékek között is szereplő, kulturális és földtani értékeket hordozó kaptárkövek megóvásáért kiemelt figyelmet fordítunk.

Egyedi tájértékek felmérése során is adatfelvételi lappal dolgozunk, amely a MSZ 20381:2009 szabvány szerint készült. Az adatlapon felvett információkat a minisztérium által kidolgozott Excel adatbeviteli táblázatban rögzítjük. Ennek segítségével kerülnek feltöltésre az adatok és fotódokumentációk az OKIR-be. A 2019-ben felvett egyedi tájértékek a minőségbiztosítás után 2020-ban kerülnek be az OKIR rendszerébe.

Az egyedi tájérték-felmérés során is szükséges az objektumok állapotának jellemzése, amely elsősorban csak szemrevételezés alapján elvégezett állapotfelmérésen alapul. Ezek az adatok is szerepelnek az egyedi tájérték OKIR-be feltöltött kataszteri lapján.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi tájértékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8
Arló	2010		13
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnásasd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bócs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2018	2010, 2018	32
Bükkmogyorósd	2017		21
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkszentkereszt	2001	2010	9
Bükkszentmárton	2001	2010	4
Bükkzsérc	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csincse	2017		11
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010, 2017	27
Egerbocs	2001	2010	11
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gelej	2017		29
Girincs	2019		27
Gyöngyöshalász	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hejőkeresztúr	2018		29
Hejőszalonta	2018		14
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17
Királd	2001	2010	2
Kiscséc	2019		10
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Kutasó	2010		8
Lénárdaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárád	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010	8
Mezőtárcány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7
Mónosbél	2001	2010	6
Muhi	2019		21
Nagycsécs	2019		19
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Sajóhidvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23
Sírok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szakáld	2018		18

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvár	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990, 2013 (kiegészítés)	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tibolddaróc	2001	2010	11
Tiszabábolna	2001	2010	4
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11
Tófalva	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Vatta	2017		26
Váraszó	2001	2010	9
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zaránk	2015		39

6.2. Településrendezési eszközök és településrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma
-----------------------	--------------------	--------------------	-------------------------------

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások, adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése)	103	412	168
területrendezési terv	5	22	12

Településrendezési terv felülvizsgálatával, illetve módosításával, településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégia készítésével és áttétellel érintett települések listája: (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, összesen 99 település):

Adács, Alsópetény, Alsótold, Alsóvadász, Alsózsolca, Andornaktálya, Arló, Arnót, Atkár, Bánhorváti, Bátonyterenye, Bekölce, Bercel, Berente, Borsodnádásd, Bükkszentkereszt, Bükkszérc, Csány, Cserhátsurány, Csesztve, Demjén, Detk, Drégelypalánk, Ecséd, Eger, Egerszalók, Erdőtelek, Érsekvadkert, Felsőpetény, Felsőtold, Füzesabony, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyöspata, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Harsány, Hatvan, Hejőkürt, Heves, Jászivány, Jobbágyi, Kál, Kápolna, Karos, Kazincbarcika, Kerecsend, Kisbágyon, Kisnána, Kistokaj, Kompolt, Legénd, Lőrinci, Maklár, Mályi, Mátraballa, Mátraszele, Mátraszentistván, Mátraverebély, Mezőcsát, Mezőkövesd, Miskolc, Muhi, Nagyút, Nógrádkövesd, Noszvaj, Novaj, Nyékládháza, Ónod, Ostoros, Oszlár, Órhalom, Ósagárd, Pálosvörösmart, Radostyán, Recksk, Répáshuta, Sajókaza, Sajókeresztúr Sajószentpéter, Sajóvamos, Salgótarján, Szanda, Szarvasgede, Szécsénke, Szécsény, Szihalom, Szirmabesenyő, Szomolya, Szurdokpüspöki, Szügy, Taktabáj, Tard, Tarnaméra, Tiszalúc, Uppony, Varbó, Visznek, Vizslás

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, 2019. évben összesen 99 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, környezeti vizsgálatával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében előzetes tájékoztatás, adatszolgáltatás kérése, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv megküldése. Előzetes terepbejárásokon, egyeztetéseken is részt vettünk, a megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz kapcsolódóan (pl. Berente, Kazincbarcika, Kál, Kisnána, Miskolc, Nyékládháza, Szirmabesenyő, Varbó településeken).

Számos településrendezési eszköz módosítása teljes eljárás helyett egyszerűsített eljárás, illetve tárgyalásos eljárás keretében történt.

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 8. § (1) és (2) bekezdései alapján „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 32. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása teljes, egyszerűsített, tárgyalásos vagy állami főépítési lehet. A teljes eljárás előzetes tájékoztatási, véleményezési, végső szakmai véleményezési, elfogadási és hatálybaléptetési szakaszokból áll.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A kormányrendelet alapján a települési önkormányzatok a településrendezési teljes eljárás keretében beküldik az igazgatóság részére a módosítási, illetve felülvizsgálati szándékot jelző megkereső levelüket előzetes tájékoztatási szakaszra. Igazgatóságunk az előzetes tájékoztatási szakaszban megküldi a települési önkormányzat részére a jogszabályokon alapuló, tervezési területeket érintő követelményeket, a településrendezési eszköz tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat és az adatszolgáltatást.

A kormányrendelet 32. § (6) bekezdése értelmében tárgyalásos eljárás útján történő véleményezés és a 40. § (4) bekezdése szerint összehívott településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2019. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették. Igazgatóságunk előzetes adatszolgáltatása, előzetes véleménye végül, néhány esetben többszöri egyeztetés, egyeztető tárgyalás után került be a településrendezési tervbe, a településtervezők az egyeztető tárgyaláson elhangzott javaslatainkat, korlátozó előírásainkat figyelembe vették, beépítve azokat a tervdokumentációba.

A véleményezési szakaszt követően a kormányrendelet 43. § (2) bekezdése előírja, hogy a polgármester kötelezettsége a településrendezési terv elfogadása után 15 napon belül a településrendezési tervek megküldése az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek részére, illetve az elektronikus úton hitelesített dokumentumok elérésének biztosítása 15 napon belül, értesítve az államigazgatási szervet annak elérési lehetőségéről. A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket jelentős arányban megküldték igazgatóságunknak.

Jellemző hiányosság továbbra is, hogy a kisebb települések önkormányzatai nem töltik fel honlapjukra a rendelettel elfogadott helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet és a határozattal elfogadott településszerkezeti tervet, továbbá az alátámasztó munkarészeket az Étv. 8. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint.

A kormányrendelet. 43. § (2) bekezdése értelmében beérkezett településrendezési tervek általában véve tartalmazták az igazgatóság által kiadott, jogszabályon alapuló védett területekre vonatkozó előírásokat, övezeti lehatárolásokat, korlátozásokat, védett területeket felsorakoztató helyrajzi számos listákat. A jogi normával nem alátámasztható természet-, táj- és településkép védelmi javaslatainkat, ajánlásainkat az önkormányzatok, tervezők nem minden esetben fogadják szívesen, emiatt ritkán épülnek be a településrendezés eszközeibe.

A települési önkormányzatok által a 2017-2019. években elkészített, majd elfogadott településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek után jellemző, hogy a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzatban, annak mellékleteiben vagy függelékeiben) már nem szerepeltetik a táj- és természetvédelmi, tájképvédelmi jelentőségű értéktípusokat (pl. egyedi tájértékek, ex lege védett értékek, természeti emlékek). Sokszor igazgatóságunk felhívása ellenére ezen értéktípusok a településképi rendeletbe sem kerülnek bele annak ellenére, hogy igazgatóságunk adatszolgáltatásai során a vonatkozó adatokat a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületére feltöltötte.

Az országos ökológiai hálózat kijelölésekor nem ingatlan határokhoz igazodott, annak övezetei ezért több esetben a településrendezési tervekben még a tervezők által is nehezen kezelhetők, különösen nagy területű ingatlanoknál, például külterületi mezőgazdasági területeknél az építési terület csak a magterületen, vagy az ökológiai folyosó övezetén kívül jelölhető ki, ami nem minden esetben felel meg a földterület tulajdonosának, fejlesztési szándékának. Az új adatszolgáltatások előtt ezért az ökológiai hálózatot az ingatlanhatároknak megfelelően frissítjük.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében több alkalommal kértünk kiegészítést (pl. helyrajzi számok, terület nagyságának szerepeltetése), illetve pontosítást a biológiai aktivitás érték kompenzációja érdekében, amelyet a tervezők a jogszabálynak megfelelően javítottak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Amely település esetében elkészült, abban az esetben előzetes véleményünkben, táblázatos formában megküldtük a település teljes közigazgatási területére az egyedi tájértékek adatait. Jogszabályi előírás hiányában az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a településszerkezeti terveken.

Az Országos Területrendezési Tervet felváltó „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló **2018. évi CXXXIX. törvény** (továbbiakban **MaTrT**) elfogadásával módosultak a területrendezési és településrendezési tervezés alapjául szolgáló jogszabályi előírások, amelyekre adatszolgáltatásaink és véleményezéseink során hivatkoztunk. A MaTrT előírásai alapján „A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról” szóló **9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet** hatályba lépett, amely tartalmazza a területrendezési tervek kiegészítő országos övezeteit, térképmelléleteket és előírásokat.

Igazgatóságunk 2019-ben településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását.

Területrendezési hatósági eljárási ügyekben „a területrendezési hatósági eljárásokról” szóló 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján az illetékes megyei kormányhivatal jár el hatóságként. 2019-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz jogsegélykérelem nem érkezett a kormányhivataltól, lefolytatott eljárásról nem volt tudomásunk.

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben és a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben szabályozott településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel kapcsolatos adatszolgáltatási és véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeztek elsőként, amellyel kapcsolatos szakmai feladatokat 2019-ben is folytattuk.

A településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatos adatszolgáltatások és vélemények feltöltését, azaz továbbítását a megkereső önkormányzatok felé, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületén keresztül oldottuk meg. Amennyiben hiányosságot és a jogszabályoktól való eltérést tapasztaltunk (pl. megkereső levelek és adatfeltöltések kapcsán), hozzászólásainkat rögzítettük a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületén. A beérkező megkereső levelek és válaszleveleink legfontosabb adatait (pl. beérkezés dátuma, kimenő vélemények dátuma, Lechner Tudásközpont egyeztető felületére történő feltöltések pontos dátumai) folyamatosan rögzítettük saját adattábla segítségével.

2019-ben főként a meglévő településképi rendeletek módosítására került sor, de több már elfogadott településképi rendeletet is feltöltöttek a települési önkormányzatok ügyintézői az egyeztetési felületre.

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma
településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítéséhez adatszolgáltatás, településképi arculati kézikönyv véleményezése, településképi rendelet véleményezése	73	182	66

Érintett települések listája:

Alacska, Andornaktálya, Bárna, Becske, Bélapátfalva, Besenyőtelek, Bodony, Borsodgeszt, Bükkábrány, Bükkszentkereszt, Bükkszentmárton, Cserhátsurány, Detk, Eger, Egerbakta, Egerbocs, Egercsehi, Egerszólát, Erdőtarcsa, Gyöngyös, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Hatvan, Héhalom, Hejőkürt, Hernádkak, Hét, Kács, Kál, Kálló, Kápolna, Kazincbarcika, Kesznyéten, Kompolt, Kömlő, Mályi, Mátraszele,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Mátraszentimre, Mónosbél, Nagylóc, Nagytálya, Noszvaj, Nyékládháza, Ostoros, Oszlár, Radostyán, Répáshuta, Rétság, Ságújfalu, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajógalgóc, Sajóivánka, Sajókápolna, Sajószentpéter, Sajóvelezd, Somoskőújfalu, Szarvaskő, Szúcs, Taktabáj, Taktaszada, Tar, Tiszakeszi, Tiszalúc, Tiszatardos, Tiszaújváros Újlőrincfalva, Vadna, Vatta

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

A megyei (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok megye) területrendezési tervek módosítására 2019. évben került sor. Adatszolgáltatási és véleményezési feladatainkat a Lechner Tudásközpont 4TR – Területi és települési tervezést támogató rendszer (E-TÉR) honlapon keresztül végeztük el. Szabolcs-Szatmár-Bereg és Jász-Nagykun-Szolnok megye területei csak kis részben érintettek igazgatóságunk működési területével, amely területekre vonatkozó tervezett övezeti előírásokat szakmai szempontok alapján véleményeztük.

A véleményezési munkához támogató szakmai segítséget a BNPI Természetvédelmi Őrszolgálat és a Természetmegőrzési Osztály adott.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke részére adatszolgáltatást adtunk Borsod-Abaúj-Zemplén Területrendezési Tervének elkészítéséhez, amely megkeresésről és adatszolgáltatásunk tartalmáról tájékoztattuk az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályát. Adatszolgáltatásunkat az illetékes zöldhatóság (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya) részére is elküldtük. A véleményezésre előkészített területrendezési tervet véleményeztük. A környezeti vizsgálatának tematikájára vonatkozóan is adtunk szakmai véleményt.

A Heves Megyei Önkormányzat Főjegyzője megkeresésére Heves Megye Területrendezési Tervének módosításra előkészített dokumentációját véleményeztük.

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke megkeresésére Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosításával kapcsolatos környezeti értékelés dokumentációt véleményeztük.

Jász-Nagykun-Szolnok Megye Főjegyzője megkeresésére Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Tervének módosításra előkészített dokumentációját véleményeztük, amely véleményt az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya részére is megküldtük.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének elnöke megkeresésére Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosításra előkészített dokumentációját véleményeztük, amely véleményt az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya részére is megküldtük.

6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Tájvédelmi vélemények, szakértői tevékenység

Igazgatóságunk tájvédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejt ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a természetvédelmi megfontolások mellett tájvédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből 180 db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. A településképi arculati kézikönyvek és a településképi rendeletek véleményezése során kiemelten tájvédelmi vélemények születtek 54 alkalommal. Egyéb ügyek esetében, melyekhez adott véleményünkben kifejezetten tájvédelmi véleményt is megfogalmaztunk, 28 esetben adtunk, melyek között építési, útépitési, elektromos szabadvezetékkel kapcsolatos, vízjogi és bányászati ügyek szerepeltek.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Kifejezetten tájvédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2019. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

Részt vettünk az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett „Magyarországi tájkarakter típusok országos léptékű számbavétele módszertani alapjainak bemutatása” című szakmai találkozón (Budapest, 2019. február 7.).

Részt vettünk az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Zöldinfrastruktúra című műhelytalálkozón (Budapest, 2019. április 12.)

Részt vettünk „A táj változásai a Kárpát-medencében XII. tájtörténeti tudományos konferencia” (Füleky György emlékkonferencia) szakmai rendezvényen (Szarvas, 2019. június 27-29.)

Helyszín, szállás, ellátás és terepi program biztosítása, valamint részvétel az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Tájvédelmi és földtani természetvédelmi továbbképzés - tájvédelmi modul rendezvényen (Felsőtárkány, szeptember 11-12.).

Részt vettünk az AM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Barlang- és földtani értekezlet rendezvényen (Szögliget 2019. november 5-7.).

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelemi jellegű beavatkozások nem történtek, de KEOP programjainkban végrehajtott, felhagyott bányák, földvárak, kunhalmok természeti állapotának helyreállítását célzó beruházásaink kedvező hatással vannak a védett és Natura 2000 területek tájképi megjelenésére. 2019-ben a bükk alapszelvények rehabilitációját és a bükk földvárak természeti állapotának helyreállítását célzó KEHOP programjaink keretében lezárultak a kivitelezési munkák, melyek keretében 17, illetve 7 helyszínen történtek beavatkozások.

7. Projektek

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
GINOP 7.1.5-16-2016-00005 A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása	2017.05.01. - 2021.07.30	GINOP	Látogató-központ építése a Bükk Keleti kapujában	Miskolc, 31329/3 hrsz.	2,33	1 399 755 202	0	Az épület kivitelezésére lefolytattuk a közbeszerzési eljárást. A nyertesnek kihirdetni kívánt ajánlattevő ajánlata meghaladta az uniós értékhatárt, ezért a KFF új eljárás lefolytatására utasított. A beérkező ajánlat alapján közel 800 MFt fedezethiány mutatkozott, amit jeleztünk az irányító hatóság felé. Ráemelési igényünkről döntés még nem született, ezért 2019-ben a projektben további előrehaladás nem történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245	2017.07.01. - 2026.12.31.	LIFE	<p><u>A projekt céljai:</u> A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének meg-állítás, a folyamat megfordí-tása a Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédelmi erdőkezelési módszerekkel. Közel 26 hektáron idegenhonos (akácus, fekete fenyves) faállományt alakít át tölgyes élőhellyé.</p> <p>A tevékenység és az eredmények a szakközönség és a nagyközönség részére bemutatásra és publikálásra kerülnek.</p>	SPA területek Borsodi-Mezőség, Bükk hegység és peremterületei Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra	36 307 66 328 77 049 6 084 37 331	707 180 680	69 894 182	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 9 357 323,- Ft AM: 55 000 437,- Ft Önerő: 5 536 422,- Ft</p> <p>2019 évben az alábbi tevékenységek teljesültek a projekt keretében: Megtörtént az állományfelvételi monitoring pontok felfestése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az alapállapot felvétel keretében zoológiai vizsgálatokat végeztünk. 6 projekt terület 44 pontján - 2019-ben 14,83 hektár megvásárlására került sor. - A tölgyes termőhelyen álló idegenhonos faállományok átalakítását is megkezdjük. - A projekt területek kedvezőtlen szerkezetű és/vagy fajokösszetételű tölgyeseiben tervezett beavatkozások jelölése mintegy 50 hektáron történt meg. - Az átalakítandó idegenhonos állományok és a lécek vadkár elleni védelméhez tervezett kerítések drótfonatának zömét beszereztük - Szintén beszerzésre került 2 db terepjáró gépkocsi is. - Folyamatos volt a kapcsolattartás a projekt partnerekkel, illetve a projekt felügyeletéért felelős személyekkel, szervezetekkel - Májusban az európai uniós ellenőrzés és az irányító testületi ülés a BNPI-nél került lebonyolításra. - A projekt kommunikációja során több médiumban, helyi és országos megjelenést is sikerült elérnünk

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
„A szalakóta védelme a Kárpát-medencében“ LIFE13 NAT/HU/000081 2014.09.01. - 2020.03.31.	2014.09.01. - 2020.03.31.	LIFE	Szalakóta megőrzése: felmérés, monitoring, fészekodúk kihelyezése, ellenőrzése, gyűrűzés, élőhelyrekonstrukciós tevékenységek (fatelepitések).	SPA területek Borsodi-Mezőség, Hevesi sík, Kesznyéten,	36 307 77 049 6 084	315 926 097	102 413 111	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 75 662 705,- Ft AM: 22 009 041,- Ft Önerő: 4 741 365,- Ft</p> <p>2019 évben az alábbi tevékenységek teljesültek a projekt keretében: -elkészült 3 adatelemzés (költségi adatok kiértékelése és módszerek, OpenBioMaps alapú szalakóta adatbázis készítése, terepi adatgyűjtés fejlesztése - QFIELD) -elkészült a Dél-hevesi Tájegységre egy tanulmány az országos fajvédelmi tervhez. -Folytatódott a korábban telepített fasorok, facsoportok ápolása, locsolása, és ahol szükség volt a pótlása. A 24 ha-os telepített gyepet 2019-ben kaszálással hasznosították. -legyártásra és leszállításra került 500 db D-típusú mesterséges odú, melyeket a 3 SPA területére helyeztünk -2 gazdafórumot szerveztünk a pályázat keretén belül. A harmadik rendezvényünket, mely a pályázat több mint 4 éves eredményeit hivatott bemutatni, 2019. november 15-én rendeztük meg. - A BNPI teljes működési területén elvégeztük a mesterséges odúk ellenőrzését, ezzel párhuzamosan folyamatosan zajlott a fiókák színes gyűrűs jelölése is. - Átadásra került a szalakótás interaktív tanösvény Tiszabábolna határában. - Megvalósult egy odúkamera felhelyezése az egyik mesterséges odúra, mely segítségével interneten keresztül lehetett követni a szalakóták mindennapjait. - Folyamatos volt a médiajelenlét a különböző felületeken: internetes cikkek, rádiós riportok, rövid kisfilmek, valamint nyomtatott sajtóban megjelent cikkek is voltak. - 2 gazdafórumot szerveztünk - 2 gazdafórumot szerveztünk az év során (kihajtási rendezvény tavasszal, ősszel kétútközi élőhelyrekonstrukciós fórum) - a Borsodi-sík SPA-n tavaly kihelyeztek egy odúkamerát, ami online közvetítést biztosított, valamint az interaktív tanösvény elkészítése folyamatosan zajlott - mindezek mellett egész évben folyamatos volt a sajtómegjelenés (internetes cikkek, Zöld Horizont, rádiós interjúk)</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
<p>“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834</p>	<p>2016.07.25. - 2023.12.31.</p>	<p>LIFE</p>	<p>A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint az azzal összhangban lévő, a Közép-európai Tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban (MoU) szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésén keresztül.</p>	<p>Hevesi-sík, Borsodi-mezőség</p>	<p>113 256</p>	<p>111 740 000</p>	<p>13 523 424</p>	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 4 433 615,- Ft AM: 9 089 809,- Ft Önerő: 0,- Ft</p> <p>2019 évben az alábbi tevékenységek teljesültek a projekt keretében: - A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a telelő és fészkelő helyeken. - Feltérképezésre kerültek a mintaterületeken a kotorékok illetve szarka, dolmányos varjú fészkek. - Beszerzésre kerültek a számunkra szükséges csapdák még hiányzó részei – ezek működésének és megfelelő használatának, terepen való alkalmazásának elsajátítása - , amikkel a tűzokra veszélyt jelenthető szörmés és szárnyas kártevők befogását szolgálják. - A faj védelme érdekében felvettük a kapcsolatot az érintett vadásztársaságokkal, a jövőben együttműködés céljából.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029	2016.09.01. - 2021.06.30.	KEHOP	500 egyedből álló szürke marha szarvasmarha gulya téli tartásához, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészlet és termények elhelyezésére, valamint az itt dolgozók elhelyezését szolgáló épületegyüttes kialakítása.	Dél-Heves	594	900 000 000	0	Pályázat előkészítési szakaszában a kivitelezési közbeszerzésre érkezett ajánlatok alapján forrásbővítést kezdeményeztünk az Irányító Hatóságnál, melyre még nem kaptuk meg az engedélyt. A projekt forráshiánya miatt a fizikai megvalósulás még nem kezdődött el, a kivitelezővel feltételes szerződés került aláírásra. Területen régészeti feltárás és lőszermentesítés megkezdődött.
Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01. - 2020.10.26.	KEHOP	21 helyszínen a kaptárkövek természetvédelmi célú bemutatása, a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítása-	Bükkaljai kaptárkövek és környezetük	42	180 000 000	129 692 721	A kivitelezés befejeződött, az erdei bútorok, ismertető táblák kihelyezésre kerültek. Ezt követően az eszközbeszerzési közbeszerzések előkészítése történt meg. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.02.01. - 2020.10.26.	KEHOP	25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi beavatkozások.	Bükk hegységi barlangok	5,795	380 000 000	45 580 972	A projektben szereplő 35 barlang közül 2019-ben a még hiányzó 3 barlangban is megtörténtek a kivitelezési munkák (barlanglezárások, lezárás cserék, járatbiztosítások) 2019-ben elkészültek az ismeretterjesztő táblák, a táblatartó szerkezetek. A projekt keretében 27 db ismeretterjesztő tábla került kihelyezésre. 2500 db példányban elkészült a barlangokról szóló kiadvány. A monitoring eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01. – 2020.10.26.	KEHOP	A mátrafüredi tájegységiroda átépítése, látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására.	Mátrai Tájegység	564 m ²	332 669 301	59.257.399	Az épület és a kiállítás kivitelezésére a közbeszerzési eljárást 2018-ban lefolytattuk. Az épület kivitelezéséhez forrásemelésre volt szükség, ezért a kivitelezővel a kivitelezés II. ütemére vonatkozóan feltételes szerződés került aláírásra. A forráshiány miatt a kivitelezés a II. ütemre vonatkozóan csak később kezdődhetett meg. A forrásemelést 2018.11.30-án megkaptuk. A kivitelezés I. része 2019-ben megvalósult. 2019. októberében befejezésre és átadásra került a látogatóközpont épülete. A kivitelezés II. része 2020-ban kerül átadásra. 2019-ben elkészültek a kiállítási installációk, és beszerzésre kerültek a látogatóközpont bútorai, berendezései. A bemutatási eszközök közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszervevények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00022	2016.09.01. - 2020.06.15.	KEHOP	Földtani alapszervevények és feltárások rehabilitációja 17 egymástól független helyszínen (5 egykori kőbánya, egy kutatóvágat, a többi pedig útbevágás vagy természetes kőzetfeltárás).	Bükk hegység földtani alapszervevények és környezete	9285	180 000 000	53 869 122	Elkészültek a pályázathoz kapcsolódó kiadványok, ismertető táblák. (2500 db A2-es földtani alapszervevényeket bemutató térképes leporelló, 23 db tanösvény tábla, 11 db kőparki tábla) Elkészültek a projektben tervezett táblatartó szerkezetek, esőházak. A projekt keretében 15 db táblatartó szerkezet és 3 db esőház került kihelyezésre.
Földvárak, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	2016.09.01. - 2020.10.26.	KEHOP	Földvárak, természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI működési területén.	BNPI É-Magyarország hegyvidéki területei és a hegyláb alatti alföldi területeken található földvárak és vonzások örökösei.	498	180 000 000	148 162 810	Elkészültek a pályázathoz kapcsolódó kiadványok, ismertető táblák. (2500 db A2-es térképes leporelló, 37 db tanösvénytábla, 800 db földvárakat bemutató atlasz) Elkészültek a projektben tervezett táblatartó szerkezetek, esőházak, erdei bútorok. (25 db táblatartó szerkezet, 6 db esőház, 7 db erdei bútor) A monitoring eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01. - 2020.07.31.	KEHOP	Természetvédelmi Őrszolgálat hatékonyságának fokozása, ezen belül Tardon őrszolgálati iroda építése, gépjárművek és monitoring eszközök beszerzése.	Teljes működési terület	892 000	190 000 000	11 046 156	A projektben az építési, beszerzési tevékenységek már korábban megvalósultak 2019-ben elindult a monitoring eszközök közbeszerzési eljárása. Az eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-0005	2016.12.01. - 2020.12.31.	KEHOP	A Mátra, a Keleti-Cserhát és az Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózatának fejlesztése, az élőhelyek állapotának javításával, új élőhelyek létrehozásával.	Mátra, a Kelet-Cserhát és Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózata	9 640	300 000 000	0	Megkötöttük a kivitelezés által érintett ingatlanok vagyongazdálkodói, tulajdonosaival az együttműködési megállapodásokat, megszereztük a vagyongazdálkodói/tulajdonosi hozzájárulásokat illetve beszereztük az NFK és Magyar Állam tulajdonosi hozzájárulásait. A kivitelezéshez szükséges engedélyeket beszereztük. Elkészült és benyújtásra került a 2 db Előzetes Vizsgálati Dokumentáció. Az illetékes hatóság határozatában kizáró okot állapított meg és tényfeltáró dokumentáció elkészítését írta elő. A terveket az egyik helyszínen (Szent-Anna tó) csökkentett műszaki tartalommal át kellett dolgozni, melyet így elfogadott az illetékes hatóság. Elkészültek a kiviteli és engedélyes tervek, beszereztük a vízjogi engedélyeket. Beszerzésre került a „Vidra verda” nevű terepi bemutatáshoz szükséges gépjármű. Szerződést kötöttünk a Natura2000 területek népszerűsítésére irányuló mobil kiállítás és egy természetfilm elkészítésére is. Szerződést kötöttünk nyomdai tevékenységek elvégzésére. Elkészültek a projektben tervezett táblatartó szerkezetek és esőház. A projekt keretében 30 db táblatartó szerkezet és 1 db esőház került kihelyezésre. A tervezett gépjármű beszerzésre került. A monitoring eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
„Őshonos fajok hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén”	2017. 02. 01.- 2023.06. 30.	KEHOP	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken az idegenhonos főfafajú erdőrészek egyes tömbjeiben az őshonos, termőhelynek megfelelő fajokból álló, elegyes, mozaikos szerkezetű állományokra való átalakítás megkezdése.	Borsod-Abaúj-Zemplén , Nógrád, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett és Natura 2000 erdőterületein.	350	350 000 000	0	2019-ben szerződést kötöttünk 5 községhatárban, 16 erdőrészellet érintően az injektálási feladatra (mivel saját brigáddal, munkaerővel már 2018 második felétől nem rendelkezhetünk a munkaerő-korlátozás miatt). Beszereztük az alábbi tételeket: 2400 db akáckaró, 1000 db műanyag fatörzsvédő lepel, 53.000 db csemete, akkus fűró csavarozó és tartozékai, illetve egy Ford Ranger terepjáró. 2019 végén előkészítettük a csemeteültetés szerződéseit 10 községhatárt, 38 erdőrészellet érintve. A szerződések 2020 januárjában lettek aláírva, a teljesítés jelenleg is zajlik. A monitoring eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása hamarosan lezajlik. Az eszközbeszerzés a szerződést követő 5 hónapon belül megvalósul.
„ECO KARST – Ecosystem services of karst areas – driving force of local sustainable development” INTERREG DTP1-159-2.2	2017.01.01. - 2019.06.30	Interreg Duna Transznacionális Program	Karszterületek ökoszisztéma-szolgáltatásainak és a helyi közösségek fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásának felmérése és bemutatása.	Bükk Nemzeti Park törzsterület	43.168 ha	41.290.000	47.591,12 EUR azaz 16.600.000 Ft	A projekt tárgyévi időszakában véglegesítettük az akciótervet és a biodiverzitás-barát üzleti tevékenységeket bemutató kiadványt, melynek összeállítása érdekében újabb 1 műhelytalálkozót szerveztünk (közel 50-60 személyt, szervezetet értünk el ennek keretében). Meghirdettük a Zöld-vállalkozói képzést, melynek során szakértők tartottak előadásokat és beszélgetést a közel 30 fő érdeklődő vállalkozó részére. 2019-ben első alkalommal került meghirdetésre a Zöld-vállalkozói díj, ami a térségben működő már meglévő és ötlet szintjén felmerülő biodiverzitás-barát vállalkozásokat célozta meg. A nyerteseket marketing csomaggal és szlovéniai tanulmányúttal díjaztuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
LIVING HERITAGE Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén SKHU/1601/1.1/267	2017. 09. 1- 2020. 06. 30.	SKHU	A projektben résztvevő partnerek közös célja a kulturális és természeti örökség bemutatása, és egy határon átnyúló, fejlett észak-déli idegenforgalmi tengely kialakítása.	Salgótarján 1380 hrsz., Salgótarján 1374 hrsz.	3,2511	88.555.533	153.241,2 1 EUR*320 Ft= 49.037.18 7,2 Ft	A projekt tárgyevi időszakában a Dornyay Béla Múzeum ásatásokat végzett, melynek során 289 lelet került elő. A Három Szobrász Kft elkészítette a Nyáry Jenő emléksobrot, mely a szoborparkban került elhelyezésre. Az Innotime Kft elkészítette a regionális turisztikai stratégiát. Beszerzésre kerültek a fenntartási eszközök, 1 db Husqvarna Rider 316T AWD fűnyírótraktor, 1 db BP-1000 pótkocsi, 1 db BRK-3H fűkasza, rotációs, függesztett, fűvott gumival, kardántengellyel és 1 db BVZ-100 vízszintes tengelyű szárzúzós kardántengellyel. Baglyas-kő Látogatóközpont területén kivitelezésre került egy vizesblokk a Nógrád 'kas' Kft révén, melyet a Qvalitás Mérnökiroda Kft, mint műszaki ellenőr felügyelt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2019 (Ft)	Pályázat 2019. évi teljesítése
				Megnevezés	Kiterjedés (ha)			
Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU	2019.01.01. - 2026.12.31.	LIFE	<u>A projekt céljai:</u> A Közösség számára jelentős, Magyarországon kiemelkedő és jelentős értékkel bíró természetközeli gyepterület élőhelytípusok és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése.	Natura 2000 területek:	886 ha	864.977 €, azaz 268.142.870 Ft	13.402.142 Ft	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 6.202.142,- Ft AM: 7.200.000,- Ft</p> <p>A projekt tárgyevi időszakában megtörtént a partnerségi megállapodás aláírása, a projekt nyitó rendezvénye, az első projektellenőrzés valamint az első Irányító Testületi Ülés. Megkezdjük a projekthelyszínek élőhelyeinek felmérését azok jelenlegi állapotának megismerése céljából. A 14 Natura2000 területből 13 projekthelyszín bejárása történt meg. A bejárt területeken felmértük a szukcesszió mértékét, az inváziós fajok mennyiségét, azok kiterjedését a vizsgált területen, majd térképen lekerítettük a kezelni kívánt terület nagyságát. A közbeszerzés hatálya alá eső gépkocsi beszerzés is megtörtént. A LIFE IP projekt legfontosabb akciói között szerepel a szukcesszió megfékezése és az inváziós fajok irtása (C.3.1. és C.3.2.). Ezen akciók keretében a Verpeléti Vár-hegyen és a Bükkzsérci Kerek-dombon kezdtük meg a cserjeirtást, önkéntesek valamint a BNPI munkatársainak bevonásával. Az inváziós növények irtását is megkezdjük, Kerek-dombon és Kozárd térségében. A munkák kivitelezéséhez védőfelszerelést vásároltunk.</p> <p>Bézma, Borsodbótai Kotyindó-tető, Borsodi-sík, Bükk fennsík és Lök-völgy, Bükk hegység és peremterületei, Gyöngyösi Sár-hegy, Hevesi-sík, Hór-völgy és Déli-Bükk, Kerecsendi-erdő és Lógó-part, Sóshartyáni Hencse-hegy, Tard környéki erdőssztyepp, Tepke, Vár-hegy, Nagy-Eged, Verpeléti Vár-hegy</p>

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakvéleményadás, adatközlés a hatóságok számára	3646
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	518
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	15767
Összesen:	19931

2018 novemberében benyújtott kérelmekkel sikeresen csatlakoztunk a SZÜF, az RNY és az e-Papír rendszerekhez. Hivatali Kapuval (BKSZ) 2015 óta rendelkezünk. Az érintett vezetők elektronikus aláírást használnak, melynek alkalmazása egyre gyakoribb.

Elektronikus ügyintézés már működik (a Natura 2000 gyepterületeken történő kaszálás bejelentések lettek elektronikusan intézhetőek). A folyamat a lehető legegyszerűbb, a megadott, ún. deeplinkre kattintva, ügyfélkapus azonosítást követően a már automatikusan kitöltött e-papír nyomtatványhoz kell csatolni a kaszálás bejelentőt, majd elküldeni az Igazgatóság Hivatali Kapujára. Publikálásra került az ügyleírás is.

Az érintett gazdálkodók – tekintve, hogy jellemzően természetes személyek és fő tevékenységük nem követel meg informatikai jártasságot – eddig elenyésző számú esetben éltek a hivatalos elektronikus ügyintézés lehetőségével, kaszálás bejelentéseiket postai úton, vagy e-mailben teszik meg.

A Rendelkezési Nyilvántartásba a Hivatali Kapu elérhetőségünket bejelentettük, ugyanis az a szerv, aki maga is elektronikus ügyintézés biztosítására köteles, csak a Hivatali Kapuját jelentheti be hivatalos elektronikus elérhetőségként, cégkaput nem (még ha létre is tud hozni) a 451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet 85. § (6) és (7) bekezdés alapján. Hivatali Kapuról Hivatali Kapura/ügyfélkapura/cégkapura küldött és az onnan Hivatali Kapunkra érkezett küldemények aránya is növekszik, azaz a hivatalos elektronikus kapcsolattartás egyre hangsúlyosabb. A hatóságokkal és államigazgatási szervekkel szintén egyre nagyobb arányban tartjuk Hivatali Kapujukon keresztül a kapcsolatot. Hivatali Kapunkra – arányait tekintve – a legtöbb megkeresés a természetvédelmi hatóságoktól érkezett.

2019. évben Igazgatóságunk Hivatali Kapujára 5518 állomány érkezett. Ebből 3748 került iktatásra, a fennmaradó 1770 számla, vagy egyéb pénzügyi tartalmú számlakivonat volt, amelyeket iratkezelési szabályzatunknak megfelelően nem iktattunk.

Igazgatóságunkhoz beérkező iratok még mindig jelentős számban érkeznek a hivatalos email címünkre, egyre csökkenő mértékben faxon, személyesen vagy postai úton. Kimenő leveleinket főképp emailen és Hivatali Kapu útján kézbesítjük, papír alapon leginkább szerződések, megállapodások kerülnek postázásra.

Az Igazgatóság is az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érkeztető rendszerébe (KÉR) bevont szervek közé tartozik. A KÉR bevezetésével az iratok Hivatali Kapu felületen történő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

érkeztetése, ügykezelése a napi rutin részévé, és egyre zökkenőmentesebbé vált. A kivételi körbe nem tartozó küldemények hiteles elektronikus irattá történő átalakításuk után Igazgatóságunk Hivatali Kapujára érkeznek, a papír alapú dokumentumokat a KÉR központban történő átmeneti irattározást követően félévente elszállítjuk. A Kormányzati Érkeztető Rendszer Igazgatóság munkatársaival kialakult jó kapcsolat megkönnyíti a napi munkavégzést, gyors és rugalmas ügyintézés tapasztalunk.

Az elektronikusan és hagyományosan papíralapon intézett ügyek hozzávetőleges aránya: 80-20 %.

Az eHR rendszerre történő áttérés nagymértékben megnövelte az Igazgatóság munkaterhét is, a munkáltatói intézkedések elektronikus kézbesítése, a Hivatali Kapura visszaérkező elektronikus igazolások kezelése, letöltése miatt. Gond volt az is, hogy a Hivatali Kapun ezek az egyéb küldeményekkel együtt érkeznek, nehezítve a fontosabb, sürgős küldemények azonosítását. Egy technikai módosítást kértünk a Hivatali Kapu modul fejlesztőjétől, így már lehetővé vált a leválogatásuk.

Az a döntés született, hogy a jelenleg használt iktatóprogram helyett a Poszeidon dokumentumkezelő rendszert vezetjük be, tavaly november óta dolgozunk rajta. A Poszeidon rendszer egy teljes körű iktatási rendszer, mely végigkíséri az iratokat a beérkezéstől a selejtezésig. A rendszer támogatja az összes, iratokkal kapcsolatos munkafolyamatot, lehetőséget biztosít a modern ügyiratkezelésre való áttérésre.

Jelenleg még a Coriolis Kft. által fejlesztett CORIR v11.0 c. tanúsított, MSSQL alapú programrendszert használjuk elektronikus iktatásra.

2019. évi ügyiratforgalmunk a 2018. évihez képest kismértékű csökkenést mutat.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Pest Megyei Kormányhivatal	Másodfokú eljárások, egyéb megkeresések	76
járási hivatal, mint természetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	830
járási hivatal, mint erdészeti hatóság	Megkeresés védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdővel kapcsolatos ügyek	85
NFK, MNV Zrt.	Vagyonkezelési jelentés	28
Magyar Államkinestár, Kormányhivatal Agrár és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Szakértői közreműködés	31
Önkormányzatok	Rendezési tervek, TAK	245
	Védetté nyilvánítások, kezelési terv	7

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, szakértői felkérések	25
Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály	Területkezelés	20
Kormányhivatal Társadalombiztosítási Főosztály (foglalkoztatás, nyugdíj)		1
egyéb hatósági levelezés		2298
Összesen:		3646

2019. évben a természetvédelmi és erdészeti hatóságok számára történő szakvéleményadás, adatközlés a 2018. évihez képest kismértékű csökkenést mutat.

Emelkedés tapasztalható ugyanakkor az egyéb hatósági levelezésünkben. Ennek okai az alábbiakban keresendők. Az Ákr.-nek megfelelő eljárásrend alapján a természetvédelmi hatóságok először függő hatályú határozat formájában keresik meg az Igazgatóságot, majd ugyanabban az eljárásban szakvéleményt/adatot,tényt/ügyféli nyilatkozatot kérő megkeresést is küldenek, amelyek szintén megnövelték az ügyiratforgalmat.

Csökkenés figyelhető meg az önkormányzatoktól településrendezési tervekkel, települési arculati kézikönyv és településképi rendelet megalkotásával kapcsolatban érkezett megkeresések számában. Visszaesést tapasztaltunk a rendőrkapitányságok szakértői közreműködésre felkérő leveleinek számában is.

NFK, MNV Zrt. felé küldött dokumentumaink részben kötelező jelentések, részben saját kérelmek voltak a tavalyyival megegyező számmal.

2015-ben a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma kismértékű (1,5 %-os) csökkenést mutatott: 782 megkeresés érkezett.

2016-ban a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma a tavalyi évhez hasonló, kismértékű (2,1 %-os) csökkenés állapítható meg: 765 megkeresés érkezett.

2017-ben a járási hivataloktól, mint természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 779 volt, ami kismértékű (1,83 %-os) növekedést jelentett.

2018-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 881 volt, ami jelentős (13 %-os) növekedést jelentett.

2019-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 830 volt, ami kismértékű (5,7 %-os) csökkenést jelent.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelemi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatósági jogkörben eljáró járási hivatalok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában keresett meg a járási hivatal szakvélemény megadása céljából a természetvédelmi hatóság teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. megkeresésekre adott válaszok keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett terület természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2019-ben is szinte az összes, az Igazgatóság működési területén található védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági ügyben adtunk adatot/tényt.

2019. évben 11 db barlangkutatással kapcsolatos hatósági megkeresés érkezett, melyből kettő kutatásvezető személyében történő változás bejelentése volt. A többi barlangkutatásra vonatkozó kérelemmel kapcsolatos adatközlésre vonatkozó megkeresés, melyekre vagyongazdálkodási hozzájárulásokat küldtünk ki a szükséges feltételek előírása mellett. A hatóság eljárásába történő bevonás során kiadott adatközléseink, és vagyongazdálkodási hozzájárulásaink a kiadott határozatba maradéktalanul bekerültek. Két hatósági megkeresés érkezett szakvélemény megadására a Bükki Nemzeti Park fokozottan védett területein nyíló barlangok felkeresése végett, a fokozottan védett területekre történő belépésre, melyek közül az egyiket (BAZ Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala) nem javasoltuk engedélyezni, a másikat (Heves Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala) pedig részben nem javasoltuk engedélyezni. Az első esetben az elsőfokú hatósági határozat rendelkezései ellen az ügyfél fellebbezést nyújtott be, idén márciusban a másodfokú hatóság jóváhagyta az elsőfokú határozatot.

Szakértői véleményeinket/adatszolgáltatásainkat a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során.

Korábban a működési területünkön illetékes mindhárom természetvédelmi hatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. A járási hivatalok az esetek nagyobb részében megküldték részünkre a védett természeti területet érintő határozataikat, szakhatósági állásfoglalásaikat. Utóbbi években kizárólag elektronikusan történik mindez. Együttműködésünk a természetvédelmi hatóságokkal megfelelő keretet jelent a további munkához, garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a természetvédelmi hatóságok eljárásaiban.

2019-ben is gondoskodtunk a természetvédelmi hatóság munkájához szükséges adatbázisok aktualizálásáról a TIR-ben.

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Agrárminiszter	1
Közigazgatási Államtitkár	4
Miniszteri Kabinet, Sajtóiroda, Protokoll Osztály	29
Környezetügyért Felelős Államtitkár	30
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	25
Ellenőrzési Főosztály	1

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Földügyekért Felelős Államtitkár	2
Biztonsági és Informatikai Főosztály	8
Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	0
Közbeszerzési, Perképviselési és Projektirányítási Főosztály	8
Költségvetési Főosztály	97
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	32
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	44
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	128
Természetmegőrzési Főosztály	53
Halgazdálkodási Főosztály	0
Agrárszakképzési Főosztály	0
Gazdasági Helyettes Államtitkár	0
Gazdálkodási Főosztály	0
Hungarikum Főosztály	0
Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály	1
Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály	6
Belügyminisztérium	2
Pénzügyminisztérium	9
Innovációs és Technológiai Minisztérium	38
Összesen:	518

Az Agrárminisztérium részére teljesített jelentési feladatok az előző évvel nagyjából megegyező értéket mutatnak. A Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály felé teljesített adatszolgáltatásunk kis mértékben nőtt, amit részben az egységes SzMSz kialakításával kapcsolatos egyeztetések indokolnak. A Természetmegőrzési Főosztály felé a Natura 2000 országjelentés elkészítéséhez megküldött igazgatósági információk, a Natura 2000 tervek összeállításának és ellenőrzésének dokumentációi, a természetvédelmi kártalanítási kerethez kapcsolódó szakmai egyeztetések, illetve az inváziós rendeletből adódó jelentések szintén emelték az ügyszámot.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Költségvetési Főosztály felé kismértékben csökkenő mértékű adatszolgáltatást teljesítettünk.

A Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztállyal a kárpáti borzderes szarvasmarha mintaprogrammal és a Furioso North Star lófajta génmegőrzésével kapcsolatban folytattunk levelezést.

Az Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály felé észrevételeket küldtünk a nemzeti növényvédelmi cselekvési terv tervezetéhez.

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő általános levelezés, egyeztetések		13375
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	41
	helyben, szervezeti egységek között	104
	személyzeti ügyekben	639
	pályázatokkal kapcsolatosan	850
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	352
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	143
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	0
	Natura 2000 fenntartási tervek készítésével kapcsolatosan	263
Összesen		15767

Az ügyfelekkel történő levelezés az előző évihez képest jelentősen mérséklődött.

Az Igazgatóságon belüli levelezések egyre ritkábban kerülnek iktatásra.

A pályázataink iktatása is csökkenő tendenciát mutat az irányító hatóság által előírt egyéb rendszerek használata miatt (EMIR, EPTK).

Az Országos Közfoglalkoztatási Programban 2019. évben nem vettünk részt.

2019. évben számos Natura 2000 fenntartási tervet készítettünk elő, melynek során folyamatosan egyeztettünk társadalmi szervezetekkel, államigazgatási szervekkel, települési önkormányzatokkal, az érintett földrészletek tulajdonosaival és vagyonkezelőivel.

A Natura 2000 területre vonatkozó kaszálás bejelentések a tavalyival nagyjából megegyező számot mutatnak.

8.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	4	ismeretlen	ismeretlen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Szabálysértési eljárások esetében az új szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, továbbiakban: Sztv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt, 2013. január 1-jétől a járási hivatalok járnak el szabálysértési hatóságként a természetvédelmi szabálysértések ügyében.

Mindezen alapvető jelentőségű jogszabályváltozás miatt jelen adatszolgáltatást is át kell értelmezni. A fenti táblázatban szereplő adatok az Igazgatóság által a 2019. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják. Mind a négy ügyben tulajdon elleni szabálysértés (Sztv. 177.§) miatt kellett feljelentést tenni.

Ezek közül egy esetben fatolvajlás miatt, a másik három eset mindegyikében természetvédelmi hatósági, illetve információs táblák megrongálása miatt tettünk feljelentést, melyek összesen hat darab táblát érintettek. Ezek közül kettő ügyben a szabálysértések (amelyek öt darab táblát érintettek) Varbó, valamint Mályinka települések külterületén történtek.

Természetvédelmi szabálysértés ügyében nem tettünk feljelentést 2019-ben, mivel a szabálysértési bírság – közigazgatási bírság (lentebb részletezett) problematikája eljárásjogi okokból nem teszi lehetővé a szabálysértési eljárás kezdeményezését Igazgatóságunk számára.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott szabálysértési eljárásokról így nincs tudomásunk.

8.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	7	537,5	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírság kiszabása 2017. január 1-jétől a megyei kormányhivatalok megyeszékhely szerinti járási hivatalának hatáskörébe tartozott. A befizetett összegekről ezért nincs tudomásunk.

2019-ben Igazgatóságunk összesen 22 esetben élt közérdekű bejelentéssel természetvédelmi bírsággal összefüggésben a természetvédelmi hatóságoknál, ebből 7 esetben szabtak ki természetvédelmi bírságot első fokon, összesen 537 500 forint értékben.

A kezdeményezett eljárások és a kiszabott bírságok közötti különbség oka álláspontunk szerint az, hogy a természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárás a gyakorlatban (a fellebbezéseket és a bírósági felülvizsgálatot is figyelembe véve) egy-két évig is elhúzódhat, továbbá egyes ügyek során az eljárásra okafogyottá válik az Ákr. 47.§ (1) bek. c) pont alapján (például a védett természeti területen kialakított sózót felszámolják). A Természetvédelmi Őrszolgálat egyébiránt jelentős számban tesz még bejelentéseket egyéb közigazgatási ügyben (pl. hulladékelhelyezés, erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási ügyek, örökségvédelmi ügyek – fémkeresőzés –) is.

Egy esetben a természetvédelmi hatóság 150 000 forint mértékben szabott ki természetvédelmi bírságot rally verseny szervezési hiányosságai (természetvédelmi hatósági engedély be nem tartása) miatt. Ugyancsak engedélytől eltérés miatt egy társadalmi szervezetet 125 000 forint természetvédelmi bírság megfizetésére kötelezett az egri hatóság. Egy másik szervezetnek hasonló okokból 50 000 forintba kerültek az általa szervezett közösségi esemény szervezési hiányosságai.

Egy erdőgazdálkodónak természetvédelmi hatósági korlátozás megsértése miatt kellett megfizetnie 50 000 forint összegben természetvédelmi bírságot.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Figyelmeztetést kapott az a gazdasági társaság, amely panelszigetelési munkálatokkal védett sarlósfecske (*Apus apus*) állományának zavarását valósította meg Kazincbarcika területén.

Egyetemlegesen kötelezett a természetvédelmi hatóság 62 500 forint megfizetésére két mohagyűjtőt is.

Helyszíni bírságot a természetvédelmi örök Igazgatóságunkon az Sztv. 2.§ (4) bekezdése miatt nem szabnak ki. A szabálysértések és a közigazgatási bírságok elhatárolása nem megfelelő, így a természetvédelmi szabálysértés tényállása a gyakorlatban nem alkalmazható. Ezt a problémát megerősítette a Minisztérium az NPTF 276/2/2014. számú levelében is. Ennek folytán Igazgatóságunk nem javasolta a természetvédelmi öröknek a helyszíni bírság alkalmazását, hiszen a fentieknek megfelelően csak közigazgatási (természetvédelmi) bírság szabható ki. A természetvédelmi bírság magasabb bírságösszegei még a 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet módosítását követően is aránytalanok az elkövetett jogsértésekhez képest. További probléma, hogy a természetvédelmi bírság eljárási szabályai (határidők, bírósági felülvizsgálat) akár több évre is képesek elhúzni azt az időt, amíg végleges határozat születik.

Ezzel szemben a helyszíni bírság esetében a döntés azonnal, a helyszínen jogerőre emelkedik, ami a jogalkalmazók munkáját jelentősen segíti, az állampolgárokra nézve is kedvezőbb, jóval kisebb költséggel és ráfordítással jár, és jól elősegíti a további szabálysértések elkövetésének megelőzését. Ezek miatt feltétlenül megoldandónak tartjuk az ügyet.

Az utóbbi években ezen jogalkalmazási problémának a híre elterjedt az állampolgárok között visszavetve az évtizednyi következetes hatósági jogalkalmazást („a természetvédelmi ör ügysem büntet, be lehet hajtani”), ezért a területen az utóbbi időben jelentősen megnőtt a gépjárműves forgalom, és a terepmotorok is ismét megjelentek.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott szabálysértési eljárásokról nincs tudomásunk.

8. 4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	8	4	4
Egyéb büntető ügyek	10	2	8

Igazgatóságunk 2019-ben összesen 18 büntetőfeljelentést tett, ebből nyolcat természetkárosítás miatt.

2019 tavaszán a csapadékmentes időjárás elősegítette a tüzek kialakítását. 5 esetben kellett természetkárosítás miatt feljelentést tennünk emiatt, amelyből négy az Ózdi, egy a Salgótarjáni Rendőrkapitányság illetékességi területét érintette.

Kerítés építésbe kezdtek Abasár külterületén, Natura 2000 területen. Az ügyben – a 2018-ban tett feljelentéseket követően – ismételten feljelentést volt szükséges tenni (a fenti táblázatban azonban egy ügynek számít, mivel azonos ügyszámon fut) védett növényfajok nagymértékű pusztulása miatt, ugyanakkor – mivel a természetvédelmi örök cselekmény abbahagyására való felszólítását több alkalommal is figyelmen kívül hagyták – 2019. februárjában ismételten bejelentéssel értünk az ügyet vizsgáló Gyöngyösi Rendőrkapitányságon. Megjegyezzük, hogy a többszöri figyelmeztetés, feljelentés és a természetvédelmi hatóság által kiadott tiltó határozat ellenére folytatták a munkákat 2019-ben is.

Egy esetben gyepfeltöréssel megvalósított természetkárosítás, egy másik esetben pedig vadmacskát érintő károsítás miatt tettünk természetkárosítás miatt feljelentést.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Két ismeretterjesztő táblánk megrongálása miatt is feljelentést kellett tenni, egyik esetben a Tiszaújvárosi, a másikban a Mezőkövesdi Rendőrkapitányságon.

2019-ben négy esetben tettünk falopás miatt büntetőfeljelentést.

Két esetben hulladékgazdálkodás rendjének megsértése miatt tettünk feljelentést, egy esetben az Oszlai Tájháza törtek be, és egy vadkameránkat is megrongálták.

Tapasztalataink szerint növekvő tendenciát mutat az állampolgári bejelentések száma az ügyintézés során, ami a polgárok növekvő tudatosságának, illetve a terület elismertségének is lehet az eredménye.

A folyamatban lévő ügyeket – megfelelő rubrika hiányában – az eredményesek között tüntettük fel.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott büntetőeljárásokról nincs tudomásunk.

8.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	30	23	1	6

Védett és fokozottan védett fajok élőhelyén a kezdeményezésünkre elrendelt természetvédelmi hatósági korlátozást támadott meg az erdőgazdálkodó bíróságon a módosított Evt. szabályaira hivatkozva. A perben felvetett jogkérdés elvi jelentőségű és kulcsfontosságú volt a természetvédelmi jogszabályok jövőbeni érvényesítése szempontjából, ezért a természetvédelmi hatóság oldalán a perbe beléptünk és azt sikerült pernyertességgel zárni. A bíróság osztotta álláspontunkat, így az ítélet nagyon sok precedens értékű állásfoglalást tartalmaz az Evt. és a Tvt. egymáshoz való viszonyával kapcsolatban. Az ítélet szerint a módosított Evt. szabályozása mellett is van lehetőség a Tvt. alapján fellépni természetvédelmi érdekből.

A járási hivatal földhivatali osztályának álláspontja szerint közös tulajdonban álló ingatlan esetén a társtulajdonossal az Igazgatóság nem köthet haszonbérleti szerződést, csak ún. többtelehasználati megállapodást. Vitattuk ezt a jogi álláspontot, a jogvita a Kúrián pernyertességgel zárult.

Egyéb pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, kártérítés, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése, valamint földmérési díj viselése, földvédelmi bírság megfizetése, haszonbérleti szerződés felmondás hatályosságának megállapítása tárgyában voltak folyamatban.

9. Természetvédelmi őrszolgálat

9.1. Alapadatok

Megnevezés	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	32	2	34

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26 979	11 195	86 596
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4 573	0	9 416

(Egy fő, illetve egy örkerület esetében {NITE, 5/3 örkerület} fordul elő, hogy az örkerületben nincs országos jelentőségű védett természeti terület, viszont nagy kiterjedésű Natura 2000 területek találhatóak az egyébként nagyméretű örkerületben.)

9.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
32	2	34

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának engedélyezett létszáma 35 fő, 2019-ben egy státuszt kivéve majdnem teljesen feltöltött (34 fő) állománnyal működött. A korábbi változások, nyugdíjazások során megüresedett helyekre az év során a DBTE területén két fő természetvédelmi őr, a NITE területén egy fő természetvédelmi őr állhatott munkába.

Tájegység neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-borsodi Tájegység	5
Dél-hevesi Tájegység	4
Kelet-Bükkalja Tájegység	5
Mátrai Tájegység	4
Nógrád-Ipoly Tájegység	7
Nyugat-bükkalja Tájegység	5
Tarna – Lázberc Tájegység	3
Őrszolgálatvezető	1

A közhiteles nyilvántartások (ingatlan-, barlang-, régészeti lelőhelyek-, stb.) rendelkezésre állnak.

9.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkeznek. A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek. Tapasztalatunk alapján az egyenruházat elemei a korábbi anyagokhoz képest némileg gyengébb minőségűek, terepen kevésbé ellenállóak, így az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

amortizáció a megszokottnál gyorsabb. Ennek következtében szükségszerű lesz újabb ruházati beszerzése a közeljövőben.

Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, terepi adatgyűjtő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégíti, ám teljessé tétele és az elhasználódás miatt folyamatos cseréjük és fejlesztésük indokolt. Javításra szorul az öregedő gépjárműpark állapota, mely esetében a tehergépjárművek (Toyota Hilux, Ford Ranger) mellett a kisebb személygépkocsik (pl. Suzuki Jimny) vásárlása is indokolt lehet. A terepi munkát segítő adatgyűjtő eszközök (PDA), vagy az azzal kompatibilis „terepálló” okostelefonok, illetve tabletek frissítése, „terepálló” fényképezőgépek cseréje illetve beszerzése, valamint az idősödő megfigyelő eszközök (pl. kézi távcsövek) frissítése már rövidtávon is indokolt. Ezen eszközök elhasználódása, az elcsúszó vagy nem megvalósuló pályázati beszerzések miatt tovább erősödik.

Az eszközök állapotának javulásában részleges segítséget remélünk a „*A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével*” pályázattól. Korábban megvalósult elemei (gépjárműbeszerzés, Tardi őrszolgálati iroda) után számos eszköz érkezése még mindig várat magára.

A vizes élőhelyek védelme érdekében indokolt lehet egy csónak és kiegészítőinek beszerzése.

Kisléptékű természetvédelmi kezelésekhez – köszönhetően a korábbi pályázatoknak és a lezárult közfoglalkoztatási programnak – a technikai felszereltségek adottak a tájegységekben.

Az igazgatóság területén a 7 tájegység közül négy esetben rendelkezünk saját vagyongekezelésű irodával, ezek állapota kielégítő vagy jó. Ezek a TLTE, a NITE, a NYBTE és az MTE. Utóbbi esetében a 2019-ben megtörtént fejlesztés (Kapu a Mátra kincsihez – tájegységi látogató, oktatási és kezelőközpont kialakítása) kapcsán teljesen megújult iroda áll rendelkezésre. Három tájegységben bérleményben folyik az irodai munka. Ezek a KBTE, a DBTE és a DHTE. Bár a Kelet-bükki tájegységben elkészült az őrszolgálati iroda, ennek felszerelése az őrszolgálati pályázat csúszása miatt jelenleg nem megfelelő. A Dél-borsodi és a Dél-hevesi tájegységben a tájegység központja bérelt épületben került ideiglenes elhelyezésre (Tiszakesziben és Tepély-pusztán), ennek mérete, kialakítása és felszereltsége napjainkban már nem felel meg a tájegység megnövekedett feladatainak. A tájegységi központok kialakítása kiemelt feladat. A megfelelő körülmények mellett bizonyos technikai modernizációra majd minden tájegységben fejlesztés szükségessége mutatkozik (például nyomtató, projektor).

9.1.3. Polgári Természetőrök

Jelenleg a polgár természetőr létszám az előző évihez hasonló 177 fő. A jelenlegi állomány inaktív, vagy minimális azon személyek száma, akik ténylegesen tevékenyek. A tapasztalatok alapján a polgári természetőri tagság megújítása indokolt, és a jelenleginél lényegesen kisebb, de aktivitásában jelentősebb kör kialakítását tervezzük igazgatóságunknál, melyhez új, a kor elvárásainak megfelelő, jogilag harmonizált tananyagra lenne szükség.

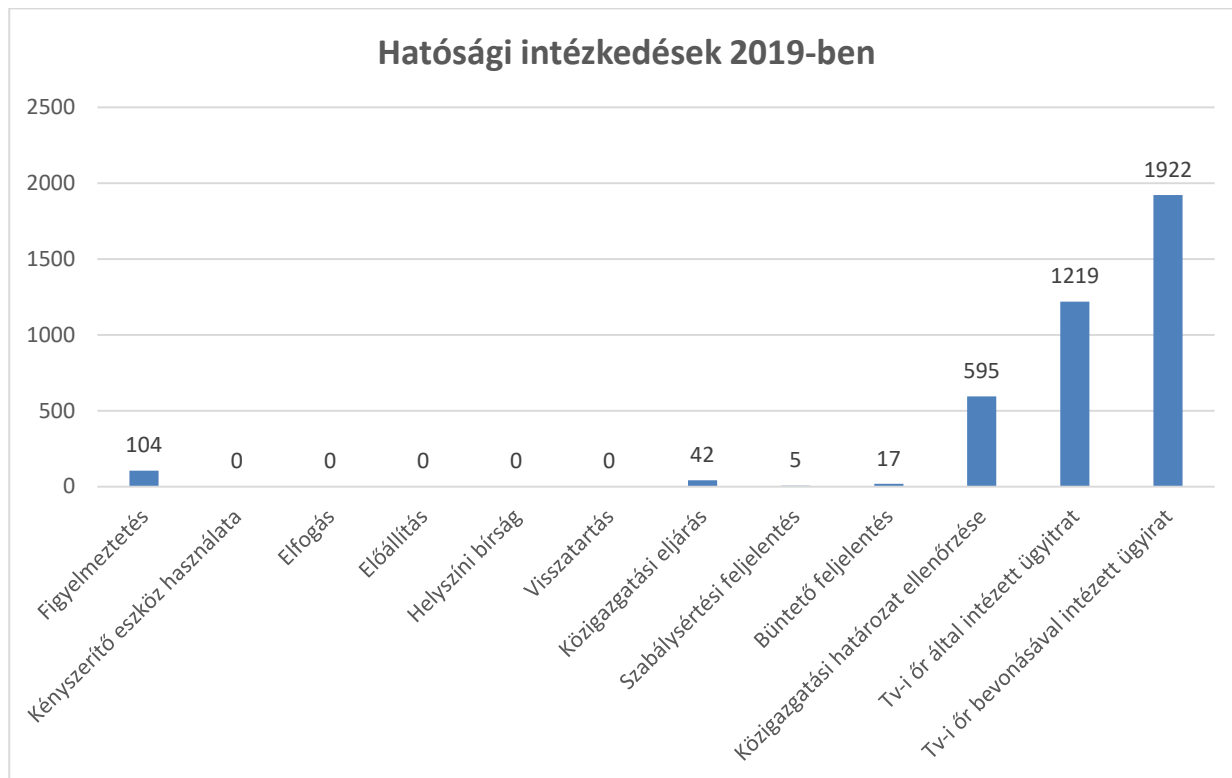
9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatellátás során a legjelentősebb mértékben az ügyiratkezelés jelentkezik. Számtanilag kisebb mértékű, természetvédelmi jelentősége alapján viszont kitüntetett feladat a közigazgatási határozatok ellenőrzése. A hatósági feladatellátás során a preventív feladatokat helyezük előtérbe a szankció alapú tevékenységekkel szemben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A hatósági feladatok során elsősorban természetvédelmi őrzés és az engedélyköteles tevékenységek ellenőrzése, hatósági határozatok ellenőrzése, technikai sportok (pl. sziklamászás) és régészeti lelőhelyek ellenőrzése jellemző. Tipikus jogsértések: engedély nélkül gépjárművel védett területre behajtás, falopás, engedély nélküli fakivágás, szemetelés, hatósági engedélyben foglaltak megsértése, hatósági és információs táblák ellopása, rongálása, tűzgyújtás.

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységek vezetőinek kezdeményezésére jórészt egyéni vagy páros, ritkán csoportos szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett az aktuálisan mutatkozó szükségleteknek megfelelően elrendelt szolgálatokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy főszolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védeleми feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás és a szándékos gyűjtogatás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a versenyekkel kapcsolatos (túra-verseny, autóverseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Szankció rendszerünk legnagyobb hiányossága a helyszíni bírság alkalmazási lehetőségének megszűnte, ennek hiányában a kisebb súlyú szabálysértések nem szankcionálhatóak a társadalomra, ill. a természeti értékekre való veszélyességüknek arányában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Natura 2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében.

Felmerülő feladatok:

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat (mára megkeresés) keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott.

Az elméleti továbbképzés az Igazgatóság szervezeti egységeinek részvételével, valamint külső meghívott előadók (pl. Debreceni Egyetem professzora) bevonásával történt. A minisztérium által támogatott pszichológiai gyakorlat nagy hatással bírt az őrsgazdálkodás tagjaira. Hasonlóan az előzőhöz, a központi Q-Gis képzés is lezajlott 11 fő részvételével. Egyéb, a mindennapi tevékenységhez szükséges „belső” továbbképzések a tájegységi feladatok részét képezik.

Határozatok ellenőrzése

- Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Rendezvények ellenőrzése.
- A BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézés, koordinálása, ellenőrzése.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

- Körzeti erdőtervezésekben való részvétel
- Erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése.
- Hagyásfa csoport jelölés.
- Üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése.
- Bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.)
- Bejelentett fahasználatok során az erdészeti jelölések természetvédelmi szempontú megfelelésének ellenőrzése, erdészetekkel közös jelölések.

Egyéb eljárások

- Vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához információs szolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrendezése, források).
- Belföldi megkeresésekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Településrendezési tervekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása.
- Régészeti lelőhelyek ellenőrzése.

9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az Igazgatóság a Magyar Államkincstárral kötött együttműködési megállapodás keretében évek óta közreműködik az AKG, a Natura 2000 kompenzációs kifizetések, a kölcsönös megfeleltetés élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelven alapuló, JFGK 2., 3. kifizetések helyszíni

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

ellenőrzésében. A Megyei Kormányhivatalok munkatársaival, 2019-ban a Területkezelési Osztály koordinálásával a természetvédelmi őrszolgálat tagjai összesen 155 ilyen ellenőrzésen vettek részt, melyek lebontva az alábbiak szerint alakultak: 2 db AKG, 56 db JFGK, 43 db Natura 2000-es és 54 db Natura 2000-es és JFGK ellenőrzött ügyfél.

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot csupán változó mértékben tapasztaltunk.

Tagjai vagyunk a megyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évekhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént, valamint a közös működési területeken a gyors személyes elérhetőség biztosítása érdekében örkerület lista és személyes és az őrszolgálat elérhetősége is átadásra került. Részt veszünk a Tűzmegeelőzési Bizottság munkájában.

Az MVH által végzett ellenőrzésekben szakértőként közreműködünk.

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrséggel közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket. A rendőrhatalóság megkeresésére rendszeres közös vízirendészeti szolgálaton veszünk részt. 2019-ben összesen 62 alkalommal került sor más hatósággal közös feladatellátásra.

Fentiek részletesebben kifejtve és tájegységi bontásban:

NITE: Négy rendőrkapitánysággal (Salgótarjáni, Szécsényi, Pásztói, Bányterenyei) rendszeres az együttműködés, közös szolgálatok formájában. A Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal közös tűzoltási gyakorlat történt, a jövőben ennek rendszeres megtartását tervezzük. A Nógrád Megyei Kormányhivatal természetvédelemért felelős főosztályával rendszeres közös helyszíni bejárásokat végzünk, valamint állandó szakmai kapcsolatban állunk.

TLTE: Az Ózdi Rendőrkapitányság állományával rendszeresek a közös szolgálatok, éjszakai műszakban is. Ez a rendőrség terepi kijutását, helyismeretét segíti, kölcsönös információnyújtás, egymás munkájának jobb megismerése. Hozzájárul a természetvédelmi örök társadalmi elfogadottságának segítéséhez, a tekintély növeléséhez. A közös szolgálat során az intézkedésbiztonság növekszik. A terepi munkán kívül rendszeres telefonos segítség- és információnyújtás történik.

Katasztrófavédelem, természetvédelmi hatóság (A Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves Megyei Kormányhivatal) munkájának segítése a konkrét megkereséseken (ügyeken) túl is információnyújtással. A konkrét ügyeken túl is gazdálkodókkal (erdő-, vad-, mezőgazdaság) való folyamatos terepi egyeztetések. Önkormányzatok munkájának segítése információnyújtással.

MTE: A tájegységben a Bányterenyei Rendőrkapitányság járőreivel 2 havonta közös szolgálatellátásban veszünk részt, elsősorban illegális fakitermelések visszaszorítása, a forgalom elől elzárt, erdészeti utakra történő engedély nélküli behajtások visszaszorítása érdekében. Ezen kívül mindkét, a Nógrád-, illetve Heves-megyei Kormányhivatal szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot (előzetes közös terepbejárások a határozatok előkészítése előtt, illetve jobbra telefonon történő egyeztetések formájában). Írásos együttműködés alapján veszünk részt a NÉBIH Natura 2000 területekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos helyszíni ellenőrzéseiben.

DBTE: Jórészt a Mezőkövesdi Rendőrkapitányság, Mezőkeresztesi Rendőrőrs, Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság, Mezőcsáti Rendőrőrs állományával vannak közös szolgálatok, megkeresés

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

alapján vízrendészeti feladatok is. Fő cél a falopások, a kereskedelmi célú gyűjtés (gomba, kamilla, éti csiga), az orvvadászat és orvhalászat visszaszorítása.

DHTE: A tavalyi évben a hatóságokkal való együttműködés célorientáltan egy – egy felmerülő aktuális üggyhöz kötődött. A természetvédelmi hatósággal végzett folyamatos, közös munka érdekessége a Kompolt területén megjelent Szosznovszkij medvetalp elleni védekezés szervezése volt. Rendőrséggel közös feladatellátásra főként falopási ügyekben került sor. Nem hatósági feladatként, de ahhoz hasonló szakértői szerepben végeztük a N2000, MTÉT és kölcsönös megfeleltetéshez kötődő ellenőrzéseket a volt MVH jelenleg államkincstár számára.

KBTE: Rendőrséggel tavaly közös szolgálatot nem adtunk, megkeresés ez ügyben nem érkezett. A Miskolci Városi Rendészettel, szintén együttműködés keretében tavaly 3 alkalommal előre tervezett közös szolgálatot adtunk. A Hatósággal rendszeres, de eltérő intenzitású az év folyamán a közös ellenőrzések végrehajtása (határozatokban, engedélyekben foglalt előírások ellenőrzése), tavaly ez összesen 6 alkalmat jelentett. „MVH” ellenőrzéseken összesen 4 alkalommal vettünk részt.

NYBTE: A rendőrség, katasztrófavédelem, kormányhivatalok és önkormányzatok azok a szervezetek, melyekkel együttműködés, közös munka, feladatellátás zajlik.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Pályázatok

A természetvédelmi őrszolgálat tagjai a pályázatok előkészítésében, írásában is gyakran meghatározó szerepet játszanak, ugyanakkor a természetvédelmi jellegű projektek esetében a lebonyolítás során is jelentős szerepet kell, hogy vállaljanak. A pályázatok esetében pedig egyfajta belső kontroll szerepet is ellátnak.

- Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben - HUSK/1101/2.2.1/0344
- KEHOP 2014-2020
- A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005
- A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029
- Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00006
- Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00058
- Kapu a Mátra kincseihez – Látogató, oktatási és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032
- Nógrádi várak a természetvédelem és a kulturális örökség szolgálatában Acronym: Living heritage SKHU/1601/1.1/267
- A szalakóta védelme a Kárpát-medencében - LIFE13/NAT/HU/000081
- Life4OakForests - LIFE16NAT/IT/000245
- "A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában" - LIFE15NAT/AT/000834

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

- Túravezetések és előadások tartása az erdei iskoláinkban táborozók részére.
- Iskolai rendezvények lebonyolítása.
- A Média terepi szakmai irányítása.
- Információs táblák cseréje, karbantartása.
- Szakdolgozatok készítésénél külső konzulensként szakmai segítségnyújtás.
- Nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatása, képzése.
- Igény szerint főiskolai- és egyetemi terepgyakorlatok vezetése természetvédelmi szempontok alapján.
- Az osmaradvanyok.hu honlap többnyelvű aktualizálása, hírek aktualizálása.
- Téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása.
- Marketing tevékenység végzése a természet-megőrzési tudatformálás érdekében.
- Ifjú Kócsagőr Program helyi lebonyolítása, jelöltek terepi képzése.
- Az Igazgatóság területét érintően, a minisztérium sajtóosztályának eseti engedélyeivel megjelenés a helyi- és országos médiumokban.
- Jelentős és aktív részvétel ” A természet szolgálatában” című, a természetvédelmi őrszolgálat munkáját bemutató filmsorozatban.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

- Védett és fokozottan védett fajok élőhely felmérése.
- Inváziós növényfajok elterjedésének felmérése, azok elleni védekezés megszervezése, lebonyolítása, jelentések megtétele.
- Kihelyezett vércse költőládák és szalakóta odúk ellenőrzése.
- Egyéb kihelyezett odúk és odútelepek (kis énekesek, pelék, Uráli bagoly, kuvik, gyöngybagoly, vízirigó, stb.) éves ellenőrzése, karbantartása.
- Fokozottan védett ragadozómadár fajok tönkrement fészkeinek karbantartása, műfészkek kihelyezése (parlagi sas, békászó sas, szirti sas, kígyászölyv, kerecsensólyom, vándorsólyom, fekete gólya, fehér gólya).
- Gerinctelen zoológiai felmérések, terepi felmérések.
- Madártani felmérések, túzok fészkelő helyek felügyelete.
- Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérése.
- Nagyragadozó monitorozás (hiúz, farkas, barnamedve).
- Telepes fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzése, felmérése, a fészkelő területek karbantartása.
- Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon való közreműködés.
- Erdőlakó denevérek felmérése.
- Szapro-xilofág rovarok jelenlétének kutatása erdei ökoszisztémákban.
- Békamentés és békaterelők tisztítása, üzemeltetése közmunkások és önkéntesek segítségével.
- Kétéltű fajok jelenlét felmérései és monitorozása több területen.
- Madárgyűrűzési feladatok.
- Kétéltű szaporodó helyek létesítése, karbantartása.
- Kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítása az Igazgatóságon.
- Pannongyík élőhely választásának kísérletes vizsgálata természetvédelmi célból a Mátrában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Saját és idegen területeken rétkezelési, élőhely megőrzési és fenntartási tevékenységek szervezése és megvalósítása. (Mátra, Bükk, Nógrád, Tarnavidék)

Területkezelési tevékenység saját vagyongazdálkodású területeken

- Haszonbérleti szerződések előkészítése (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása).
- Haszonbérleti pályázatok bírálata, bíráló bizottságok irányításában és a bizottságban való részvétel.
- Birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése.
- Haszonbérletek átfogó évenként többszöri ellenőrzése, rendszeres információ átadás a TKO felé.
- Saját vagyongazdálkodásban lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelések elvégztetése, ellenőrzése, kezelt területek felmérése, elszámolások, jelentések leadása.
- Saját vagyongazdálkodásban lévő területek kezeléséhez állatállománnyal rendelkező bérlők keresése, terület bemutatás, szerződéskötés előkészítésében való részvétel.
- VSZT-s vásárlások elkészítéséhez információszerzés.
- Elővásárlási joggal kapcsolatos szakvélemények adása.
- Inváziós növényfajok elterjedésének visszaszorítása.
- SAPS támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- Saját gépparkkal végzett területkezelési tevékenységek tervezésében és koordinációjában való részvétel.
- Elszámolások elkészítése a kezelésünkben lévő gépparkkal, az állat-állománnyal kapcsolatosan.
- Komplex pénztárkezelés, feladások, havi kimutatások készítése.
- Saját kezelésben végzett területkezelési tevékenység
  - a kezelési munkák koordinációja, irányítása
  - szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása
  - állatállományunk számára szükséges szemes- és szalastakarmány szükséglet biztosítása
  - gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása fenntartása
- magyar szürke szarvasmarha állomány tartásának, elhelyezésének, gondozásának az állomány bővítésének koordinációja, irányítása.
- a parádi élőhely kezelési központ (állattartó telep) üzemeltetési feladatai. A kárpáti borzderes génmegőrzési feladatainak összehangolása a természetvédelmi kezelési célokkal, illetve a legeltetéssel kezelt terület növelése, a telep fejlesztése.
- Kísérleti természetvédelmi erdőkezelés végrehajtása Garábon.

Ingyenfelhasználók üzemeltetése:

- Ipolytarnóc (részfeladat)
- Hollókő (részfeladat)
- Baglyaskő (teljes üzemeltetés)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (részfeladat)
- Parád állattartó telep (részfeladat)
- Mátrai TE iroda épülete (teljes üzemeltetés)
- Oszla kutatóház (teljes üzemeltetés)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Herman Ottó Emlékpark (teljes üzemeltetés)
- Tardi iroda (teljes üzemeltetés)
- Tarna-Lázbérci TE iroda (teljes üzemeltetés)

Erdészeti szakirányítás

- Erdőművelési munkák szervezésében való részvétel.
- Szaporító anyag beszerzésében való részvétel.
- Ápolási munkák szervezésében és irányításában való részvétel.
- Erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel.
- Fatömegfelvétel.
- Munkairányítás.
- Készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel.
- Széldőlés és jégtörés felmérése
- Visszahagyandó holt fa és hagyás-facsoportok jelölése
- Szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása a természetvédelmi célokkal összhangban.

Vadgazdálkodási tevékenység

- Természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterület szakmai irányítása
- Vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása.
- Egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása.
- Elejtett vad kezelése és értékesítése.
- Kilövési terv elmaradásának pótlása
- Vadászatok ellenőrzése

Vagyonőrzés

- Saját vagyonkezelésű erdőterületen falopás megakadályozása.
- Eseti jelleggel az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése.

Nemzetközi kapcsolatok

- Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatok, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

- Denevér-fajok: városlakó fajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása.
- Bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), mentés és szemléletformálás.
- Menyétfélék által keletkezett problémák kezelése.
- Sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása.
- Gólya fészektartók és más fajok számára fészekodúk kihelyezésében való közreműködés.
- Vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás.
- Mezei hörcsög jelenléte miatt kiskertekben jelentkező problémák kezelése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)

Jogcím	Megnevezés	Eredeti előirányzat 2019 év (eFt)	Teljesítés 2019 év (eFt)	Kormányzati Funkció (COFOG)		
				054010	054020	011320, 018020
				Igazgatás	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása	egyéb (Nemzetközi szervezetekben való részvétel, Központi költségvetési befizetések)
Működési kiadások	Személyi juttatás	568 240	828 594	37 625	790 969	
	Járulék	103 031	157 290	7 141	150 149	
	Dologi	509 816	1 090 090	1 343	1 088 747	
	Egyéb működési célú kiadások	2 673	316 823	0	0	316 823
Felhalmozási kiadások	Beruházások	8 200	1 066 710	0	1 066 710	
	Felújítások	2 500	74 255	0	74 255	0
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölsönök nyújtása)	2 500	6 214	0	6 214	0
Kiadások összesen		1 196 960	3 539 976	46 109	3 177 044	316 823

2019-ben a BNP Igazgatóság személyi juttatásainak növekedéséhez nagyban hozzájárult, hogy a Kit. módosításai lehetővé tették a bérek fejlesztését, melyet a Minisztérium 397 millió Ft bér és járulék támogatással egészített ki. A többletforrás többlet feladatokat is keletkeztetett. A kormányzati igazgatásról szóló törvény kötelezően biztosítandó támogatásként írta elő a gyermeknevelési támogatás, iskolakezdési támogatás kifizetését, melynek eleget tettünk. Az év közben tartott szigorú költségvetési fegyelem lehetővé tette, hogy munkatársainkat motivációs elismerésben részesítsük.

Jubileumi jutalmat 7.593,- eFt összegben 7 dolgozónknak fizettünk ki. Dolgozóinkat jogszabály szerint időarányosan, a tárgyévben alkalmazotti idő szerint bankszámla költségtérítésben részesítettük 2.395,- eFt értékben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Év közben, a törvényben meghatározott adómentes juttatások közül a közlekedési költségtérítés, munkabajárás és temetési segélyek kerültek kifizetésre. A közlekedési költségtérítéshez 9 Ft/km összeget tudtuk fizetni a dolgozóknak.

A kedvezményes adózással adható juttatások lehetőségét kihasználva 200 eFt/év/fő bruttó összegben fizettünk, az alábbi jogcímenek „cafetéria” hozzájárulást dolgozóinknak, választásuk alapján, a belső szabályozásunknak megfelelően:

Szép kártyára történő támogatás (üdülésre, szállásra, étkezésre, szolgáltatásokra) biztosítása

BNP Igazgatóság elemi költségvetésében biztosított dologi kiadások támogatása az alapvető üzemeltetés költségeit fedezte (gépjármű-üzemeltetés, közüzemi díjak, telefonköltség, karbantartási kiadások, központi irányítás költségei).

A különböző szakmai-, és egyéb programok bonyolítása során felmerülő működési kiadásokat pályázati forrásból egészítjük ki.

Dologi kiadásaink teljesítésének jelentős növekedése az elmúlt évhez viszonyítva 36,7 %. Ennek oka, hogy 2019-ben az előző évekhez képest a működési költségvetésünkön belül a pályázatok megvalósítása okozta a növekedést a dologi kiadásainknál. A szakmai feladatokhoz kapcsolódó elvégzendő feladatainkat a szűkös eredeti költségvetésünkből kellett megoldani.

Problémát jelentett a meglévő épületeink üzemeltetési, fenntartási kiadási többlete, amit a költségvetési támogatás nem biztosít, de sajnos az intézményi többletbevételekből, valamint a pályázati forrásokból sem lehet biztosítani. Eredetileg a szakmai kiadásokra tervezett, és pályázatból megvalósított összegek biztosítják a szükséges épületüzemeltetéshez kapcsolódó kiadásokat. Csak a működéshez feltétlenül szükséges kiadásokat tudjuk megoldani. Az újonnan létrehozott épületek fenntartására is szűkös anyagi forrással rendelkezünk. Az elkövetkezendő években, a használat során jelentkező karbantartások, üzemeltetési kiadások biztosítása is nehézséget fog okozni.

A bérleti díj kiadásaink összege 17.644,- eFt. Ennek oka, hogy nem rendelkezünk informatikai eszközök beszerzéséhez engedéllyel. Az informatikai beszerzésekre vonatkozóan él az a Korm.határozat, mely megtiltja ezek beszerzését. 2019. év végén kaptuk azon információt, mely korábban már felvetette azt a kérdést, hogy az 1982/2013. (XII.29.) Korm.határozat április 19-i módosítása meghatározott beszerzések esetében kivételt képeznek a beszerzési tilalom alól, így az informatikai eszköz is.

Továbbra is az informatikai parkunk működését bérelt eszközökkel biztosítottuk, valamint a tájegységi adminisztráció intézéséhez 3 helyen (Borsodnádásd, Tepélypuszta, Tiszakeszi,) is iroda helybérletre kényszerülünk, valamint a Dél-hevesi térségben az állattartásra tanya bérlete történik. Negyedévente kimutatásra kerülnek, elemezzük a gépkocsi állományunk felhasznált fajlagos költségeit gépjárművenként.

2019-ben a Nemzetközi tagdíjat 213,- eFt-ot fizettünk az Európai Nemzeti Parkok Szövetségének. 2019-ben 3 dolgozónk lakástámogatási igényét támogattuk, összesen 5 486 eFt értékben

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Pályázatok terhére történt kiadások értéke

1 683 746,- eFt

Ezek a következők:

Bükki Csillagda megvalósítása	88 605,- eFt
GINOP pályázatok kifizetései:	32,- eFt
Interreg pályázatok kifizetései:	67 977,- eFt
KEHOP pályázatok kifizetései:	545 625,- eFt
LIFE pályázatokhoz kapcsolódó kiadások:	210 239,- eFt
Barnamedve megjelenésével kapcsolatos kármegelőzési feladat kifizetései	1 814,- eFt
Országos rákállomány felmérés kifizetései	334,- eFt
AFTER LIFE pályázatokhoz kapcsolódó kiadások:	71 761,- eFt
Hulladékgazdálkodási feladatok támogatásának kifizetései	7 569,- eFt
BNPI környezeti-, nevelési tevékenységének támogatás kifizetései	11 650,- eFt
Borostyán Vendégház felújításának kifizetései	71 088,- eFt
Vadgazdálkodási és természetvédelmi célú csapdázás kifizetései	2 227,- eFt
2021. évi Nemzetközi Vadászati és Természeti kiállítás kifizetései	63 484,- eFt
FURIOSO North Star lófajta génmegőrzésének kifizetése	37 596,- eFt
Kárpáti borzderes szarvasmarha mintaprogram feladat kifizetései	61 908,- eFt
Kékvércse megőrzése a Kárpát-medencében kifizetései- Dél-Heves	153 757,- eFt
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései - TK	152 143,- eFt
Védettségi szint helyreállítási keret kifizetései - Föld	135 937,- eFt

Igazgatóságunknál az alábbi kiadások jelentkeztek feladatonként:

Állattartásra	221 085,- eFt
Szálláshelyeink kiadásai	230 380,- eFt
Területkezelésre ebből:	
- Erdőkezelésre	121 074,- eFt
- Szántóföldi növénytermesztés	114 932,- eFt
- Gyepgazdálkodás	8 365,- eFt
Erdei iskola működtetésére	23 935,- eFt
Vadgazdálkodásra	4 118,- eFt
Natura 2000 területekre, monitorozásra	26 028,- eFt
Közhiteles nyilvántartásra	36 365,- eFt
Természetvédelmi programokra	28 763,- eFt
Bemutatóhelyeinkre	619 592,- eFt
Barlangok működtetésére	82 113,- eFt
Kiadványainkra	14 507,- eFt
Őrszolgálat működtetésére	283 588,- eFt
Földterületek vásárlására	127 459,- eFt
Védett értékek megőrzésére	664 013,- eFt
Gépjárművek üzemeltetésére	25 376,- eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.2. Bevételek

A BNP Igazgatóság bevételeinek megoszlása

Megnevezés	Eredeti elő-irányzat eFt	Megoszlás %	Módosított Előirányzat eFt	Megoszlás %	Teljesítés eFt	Teljesítés/Módosított %
Működési célú támogatási bevételek államháztartáson belülről	106 005	8,86	276 682	5,35	276 682	100,00
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások	0	0	0	0	0	0
Felhalmozási célú támogatás államházt. belülről	0	0	5 704	0,11	5 704	100,00
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	5 704	0,11	5 704	100,00
Készlet és áruértékestés	135 000	11,28	153 000	2,96	143 606	93,86
Szolgáltatások	162 000	13,53	162 000	3,13	169 108	104,39
Közvetített szolgáltatások	5 500	0,46	5 500	0,10	3 408	61,96
Tulajdonosi bevételek	215 000	17,96	215 000	4,16	218 190	101,48
ÁFA bevételek	55 300	4,62	125 300	2,42	126 377	100,86
Kamatbevétel, egyéb pénzügyi műveletek	0	0	0	0	8	-
Biztosítók által fizetett kártalanítás	0	0	3 000	0,06	2 759	91,97
Egyéb működési bevételek	0	0	6 000	0,12	5 735	95,58
Működési bevételek	572 800	47,85	669 800	12,95	669 191	99,91
Felhalmozási bevétel	0	0	120	0,00	120	100,00
Működési célú átvett pénzeszköz	0	0	137 581	2,66	137 581	100,00
Felhalmozási célú visszatérítendő kölcsönök államháztartáson kívülről	2 500	0,21	2 500	0,05	1 802	72,08
Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	0	28 068	0,54	28 068	100,00
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	2500	0,21	30 568	0,59	29 870	97,72
Költségvetési bevétel	681 305	56,92	1 120 455	21,66	1 119 148	99,88
<i>Költségvetési támogatás</i>	515 655	43,08	1 955 166	37,79	1 955 166	100,00
Költségvetési maradvány igénybevétele	0	-	2 097 450	40,55	2 097 450	100,00
Finanszírozási bevételek	515 655	43,08	4 052 616	78,34	4 052 616	100,00
Összes bevétel	1 196 960	100,00	5 173 071	100,00	5 171 764	99,97

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A 2019. évben gazdálkodásunk megalapozott, áttekinthető volt. 2018-ról 2.097.450,- Ft kötelezettségvállalással terhelt maradványunk keletkezett. A maradvány felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelelően június 30-ig megtörtént.

Az évek óta fennálló működési kiadásaink hiányát a pályázati forrásból próbáltuk biztosítani (LIFE rezi költség elszámolásra fordítható rész).

A BNP Igazgatóság vagyonkezelésében lévő és saját hasznosítású területek, létesítmények fenntartását dologi költségvetésünkől és a Magyar Államkincstár MVH által folyósított átalakított mezőgazdasági támogatásokból biztosítjuk.

2019. december 31-ig átvett pénzeszközök összege: **448 035 eFt**, az alábbi megoszlásban:

AM-től Parlagi sas védelme pályázat fenntartási kötelezettség.....	2 000 eFt
AM-től Kerecsensólyom védelme pályázat fenntartási kötelezettség.....	3 600 eFt
AM-től Kékvércse pályázat fenntartási kötelezettség	105 001 eFt
AM-től Felsőtárkány Erdei Iskola energetikai felújítás, korszerűsítés	9 330 eFt
NÉBIH-től ASP diagnosztikai kilövés utáni kártalanítás	76 eFt
NAV-től 2018.évi jövedéki adó visszaigénylés	5 275 eFt
MÁK MVH-től Agrártámogatások	137 083 eFt
Miniszterelnökség-től Living Heritage pályázat	13 544 eFt
MÁK MVH-től Ártalmatlanítás támogatása	477 eFt
ITM-től Hulladékgazdálkodási feladatokra	6 000 eFt
Egy a természettel Kft-től Vadászati világkiállításra	50 000 eFt
MMTE-től LIFE pályázat – Kékvércse.....	43 847 eFt
MMTE-től LIFE pályázat – Szalakóta.....	51 002 eFt
WWF Világ Természetvédelmi Alap – Erdős LIFE pályázat.....	3 555 eFt
Apollo Tyres – Kékes tanösvény támogatása	71 eFt
Slovenian Forest Service-től Interreg Eco Karst pályázat	16 174 eFt
Országos Magyar Vadászkamara vadgazd. és term.véd. célú csapdázás	1 000 eFt

A LIFE pályázataink Uniós finanszírozása nem 100 %-os, de ezek összegei kiegészítésre kerülnek az AM részéről költségvetési támogatásként, így 100 %-ban finanszírozottak a projektek.

2019. évben EMGA (Európai Mezőgazdasági Garancia Alap) támogatást is kaptunk pályázataink alapján.

- Kezelésünkben lévő területek kezelésére MVH támogatás 124.797,- eFt.

Az Igazgatóságunk folyamatosan évről évre bővíti a természetvédelmi célú saját hasznosítású területek nagyságát, de a támogatható terület nagyság maximálásra került. Emiatt az előző évhez nagyságrendileg hasonló támogatásokban részesültünk 2019.évben.

területalapú támogatásként ..... 53 683 eFt
zöldítés támogatására ..... 67 758 eFt
szálas fehérjetakarmány jogcímen ..... 3 356 eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Állatállomány tartás támogatása 9.438 eFt

Anyajuh és anyatehén tartás támogatása.

- Ártalmatlanítás támogatása 477 e Ft

Az elhullott állatok elszállítására és megsemmisítésére.

- Pénzügyi fegyelem miatt visszatartott összeg kifizetése 2.848 eFt.

Készletértékesítés bevételeinek megoszlása:

Megnevezés	Összeg (eFt)
Állat	35.699
Faanyag	4.185
Mezőgazdasági termék	88.730
Kiadvány, ajándéktárgyak	8.935
Védjegyes termékek	5.957
Munkaruha megváltás	100
Összesen	143.606

A vadászati tevékenység beépülésével növelni tudtuk a készletértékesítés bevételeit a vadállatok értékesítésével. A növénytermesztési feladatok kapcsán pedig a mezőgazdasági termékek értékesítésével értünk el jelentős bevételi emelkedést.

Szolgáltatások ellenértéke 2019-ben 169.108,- eFt, ami az előző évhez képest 17 %-os növekedést mutat. A turisztika célú beruházásainknak köszönhetően (szálláshelyek bővítése, felújítása és új szálláshelyek kialakítása, kiállítási installációk, online jegyértékesítés stb.) tudtuk a szolgáltatási bevételeinket növelni.

Tulajdonosi bevételek megoszlása:

A vadászati területek után járó **területhasználati díjak 50%-a** illeti meg a nemzeti park-igazgatóságot, amelynek bevétele 2019-ben **3.643 eFt**. A Nemzeti Földügyi Központot megillető 50%-ot is az igazgatóság szedi be és utalja tovább. Osztalékból származó bevétel **1.098 eFt**. **Haszonbérleti díjakból származó bevételünk 196.569 eFt**, valamint **egyéb bérbeadásból származó bevételünk 16.880 eFt**.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.3. Vagyon

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értécsökk. (eFt)	Nettó érték (eFt) 2019 év	Nettó érték (eFt) 2018 év	változás %-a
Vagyon értékű jogok		56.518	43.595	12.923	13.307	-2,89
Szellemi termékek		145.344	130.502	14.842	18.586	-20,14
Ingtalanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület, telkek</i>	2.398.425	-	2.398.424	2.254.209	6,4
	<i>Épület</i>	2.133.674	393.261	1.740.413	1.698.341	2,48
	<i>Építmény</i>	3.308.416	601.272	2.707.145	2.651.384	2,10
	<i>Vagyonértékű jog</i>	691	65	626	640	-2,19
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli, számítástechnikai</i>	94.642	82.062	12.580	9.068	38,73
	<i>Egyéb</i>	961.106	776.547	184.559	123.595	49,33
Járművek		748.770	639.554	109.216	162.064	-32,61
Tenyészállatok		63.548	33.566	29.982	28.538	5,06
Folyamatban lévő beruházások, felújítások		933.505	-	933.505	491.148	90,07
Összesen		10.844.639	2.700.424	8.144.215	7.450.880	9,31

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.3.1. Befektetett eszközök

Aktív pályázati tevékenységeink eredménye, hogy a kezelésünkbe adott vagyonelemek nettó értéke az avulásukat is figyelembe véve folyamatosan gyarapszik. 2019-ben a vagyongyarapodásunk 693.335,- eFt, 9,31% volt.

Egyedül a folyamatban lévő beruházások értékében történt lényeges növekedés, 90,07% melynek oka, hogy a beruházások nagy része befejeződött és aktiválásra került. Az alábbi aktiválások voltak 2019-ben: Borostyán Vendégház felújítás, a Felsőtárkány Nyugati Kapu-Látogatóközpont beruházás, szomolyai járóplatform, földterületek.

Az elmúlt évben ingatlanok tekintetében öt telephelyen – 7 esetben - történt káresemény. A Batúz-tanyán több esetben volt szélkár egy esetben pedig lopáskár, Répáshutai Vendégházban kisebb beázás történt, Millenniumi Kilátó kiszolgáló épületében a zsindelytetőt megbontotta a szél, a Központi épületünk (Sánc u. 6.) gazdasági kapuja leszakadt a szélkár miatt és a Szalajka-völgyi Információs házban pedig a szélkár megrongálta a kerítést. A meglévő vagyonbiztosításunk miatt a biztosító ezekre a károkra 547,- eFt-ot térített.

2019. évben 9 darab gépjárműben keletkezett kár, melyre a biztosító összesen 2.212- eFt-ot utalt ki.

2019. évben az ingatlanjaink felújítására nettó 58.575,-eFt-ot fordítottunk. Ebből az összegből kettő ingatlant újítottunk fel, a Felsőtárkány Nyugati-Kapu Látogató és Oktatóközpontot 7.355,- eFt, Borostyán Vendégház 51.220,- eFt értékben. Mind a kettő felújítás esetében kiegészítő forrás állt a rendelkezésünkre még 2018. év végén. A Borostyán Vendégház teljes körű átalakításon ment keresztül, külső homlokzatot, új tetőszerkezetet kapott, a belső burkolatok, szaniterek, új bútorok szépítették meg a vendégházat, várva ezzel a vendégeinket. Járműveink felújítására 2019. évben nem volt kiadásunk. Karbantartásokkal, új anyagok beszerzésével szinten tartottuk a gépjárművek állagát.

Össességében elmondható, hogy vagyon elemeink értéke folyamatosan növekszik, a pályázati források hozzásegítettek ahhoz, hogy újabb tárgyi eszközök beszerzését valósíthattuk meg.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között kettő vagyonkezelési szerződés került aláírásra, SZT-42096/5, és a SZT-125985 azonosító számon. A vagyonkezelési szerződés aláírása után, megkerestük az illetékes földhivatalokat, hogy Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt bejegyezze.

A Nemzeti Földügyi Központ és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között is létrejött a VK-2019/1 számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt vagyonkezelési szerződés. A vagyonkezelési szerződés után az illetékes földhivataloknál megtörtént Igazgatóságunk vagyonkezelői jogának bejegyzése. Az Okir-ban átvezetésre került a vagyonkezelői jogunk, és a vagyonkezelési szerződések is alrészlet szinten rögzítve lettek.

Igazgatóságunk 2019-ben összesen 142 ha térmértékű ingatlant vásárolt meg. Elővásárlási jog gyakorlásának lehetőségével egy esetben éltünk, a Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet területén 0,5 ha nagyságú területre vonatkozóan. Jogosulti kártalanítást a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén 1 ha, a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén 3 ha területen hajtottunk végre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A

A vásárolt 142,3702 hektár terület az alábbi művelési ágak szerint oszlik meg:

– szántó:	13,3160 ha
– legelő:	37,4279 ha
– rét:	2,7880 ha
– erdő:	87,6231 ha
– fásított terület	0,1956 ha
– kivett:	1,0196 ha

Az aláírt szerződésekben rögzített vételárak, melyek összértéke 265.410.130,- Ft, tárgyi évben kifizetésre kerültek.

A vásárlások a Dél-borsodi Tájegység (5 ha), Dél-Hevesi Tájegység (48 ha), a Kelet-bükki Tájegység (1 ha), a Mátrai Tájegység (42 ha), a Nógrád-Ipoly Tájegység (29 ha), a Nyugat-bükki Tájegység (17 ha) területén valósultak meg.

Az ingatlanügyi hatóságok a megvásárolt 142 ha teljes területére bejegyezték a Magyar Állam tulajdonjogát, egyben a kapcsolódó vagyionkezelői jogra vonatkozóan az Igazgatóságot 91 ha területre, a tulajdonosi joggyakorlót 51 ha területre jegyezték fel nyilvántartásaikban.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyionmozgások történtek:

Hiány, selejt, elhullás immateriális javakra vonatkozóan 37,- eFt, ingatlanok esetében 35,- eFt (más vagyionkezelő részére történő vagyionkezelői jog átadás miatt), gépek, berendezések esetében értékesítés, selejtezés, térítésmentes átadás miatt 8.880,- eFt, valamint a tenyészállatok elhullásának, értékesítésének értéke 4.160,- eFt, beruházásaink esetében 527.587,- eFt.

10.3.2. Forgóeszközök

Forgóeszközeink részét képezik az eladási céllal vásárolt kiadványok, termékek értéke, ami 3.026,- eFt, mely 795,- eFt-tal növekedett a 2018. évihez képest. A szakmai anyagok értéke, 46 950,- eFt, ami szintén növekedett 1.486,- eFt-tal az előző évihez viszonyítva. A mezei leltár során felvett befejezetlen termelés értéke 36.142,- eFt, mely 15%-os növekedést mutat 2018. évhez képest.

A növendék- és egyéb állatok értéke év végén 38.930,- eFt, mely 2018-hoz képest csökkent. A csökkenés mértéke 14.424,- eFt, mely abból adódik, hogy az év folyamán magyar tarka, szürke marha, ló és juh értékesítések történtek. Az év folyamán értékesített állatokból származó bevételünk ezáltal 26.701,- eFt volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés 2019-ben (db)
Iroda (Eger, Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Salgótarján-Baglyaskő, Garáb, Batúz-tanya, Uppony, Tard)	8	0
Szolgálati lakás (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Rejtek, Batúz-tanya, Szalajka-völgy, Borostyán Vendégház, (tavaly is beírtam, de valaki kihúzta)	6	0
Bemutatóhely, Kutatóház, Vendégház (Hollókői Tájház, Ároktői Kutató- és Tájház, Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház, Oszlai Kutató- és Tájház, Felsőtárkány Nyugati-Kapu Látogató és Oktatóközpont Mátrai Tájvédelmi Körzet Látogatóközpont, Keleti Kapu Látogatóközpont, Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont, Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont, Lillafüredi Szent István-barlang, Lillafüredi Anna-barlang, Létrástetői Kutatóház, Millenniumi kilátó, Millenniumi Tanösvény Információs Ház, Szalajka-völgyi Információs Ház, Szili-erdei Kutatóház, Borostyán Vendégház, Répáshuta Vendégház)	18	0
Tanya (Köles-háti tanya, Tiszavalki gátórház, Holya-tanya, Galkótanya, Kenyérváró – tanya)	5	0
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölszövő, Nagy-mezői őrház, Barát-réti őrház, volt KSH Üdülő, Geopark Panzió)	5	2
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger, Garáb, Parád, Batúz-tanya)	4	0
Bérelt ingatlanok (Miskolc, Mezőtárkány-Tepélypuszta, Tiszakeszi, Tarnaszentmiklós)	4	csökkenés 1 db

* A turisztikai létesítmények a 11.1 fejezetben kerülnek részletezésre

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Felújítások, beruházások

2019-ben tervezett és megvalósult felújításaink

adatok eFt-ban

Létesítmény, eszköz megnevezése	Felújítás nettó összege
Felsőtárkány Nyugati-Kapu Látogató és Oktatóközpont	7 355
Borostyán Vendégház felújítási munkái	51 220
Előirányzat teljesítése összesen:	58 575

Intézményi beruházási kiadások

A BNP Igazgatóság 2019. évi eredeti intézményi beruházási előirányzata 8.200 eFt

Év közben azonban többletforrás keletkezett központi költségvetésből, pályázati forrásból, valamint a 2018. évi maradványból.

A BNP Igazgatóság 2019. évi módosított előirányzata	1.867.220 eFt
Tényleges teljesítés	1.066.710 eFt

A tervezett kiadás elmaradás 800.510 eFt. Oka, hogy a 2016. évi maradvány, mely a pályázati előlegek jelentős összegéből áll, nem teljesen valósultak meg 2017-2018-2019 évben. A kivitelezések a közbeszerzések engedélyeztetés lassúsága miatt jelentős csúszás tapasztalható a pályázatoknál vállalt időbeli megvalósulásoknál.

Beruházási kiadásaink értéke 1.066.710 eFt volt a 2019-as évben, melynek jelentős része pályázati forrásból valósult meg. Melléklet: „D” jelű tábla

Beruházásaink a következők:

- KEHOP pályázati forrásból: Forgatókönyv írás, műtermi felvételek készítése; Mátrafüredi Látogatóközpont építése, kiállítás, installáció, bútorok beszerzése; barlangok, tárók megerősítése, lezárása, víznyelő építés, járófelület kiépítés; esőházak készítése, telepítése; táblatartó szerkezetek, erdei bútorok; Ford Transit, Ford Ranger gépkocsik; összesen 383.221 eFt
- Life pályázatok terhére: Szoftveres (adattárolásra, elemzésre alkalmas) környezet létrehozása; fásítás, fatelepítés; föld vásárlás; tanösvény bővítése; vadháló kerítéshez, optikai szalag; szerszámok, eszközök beszerzése; áruszállító, terepjáró (pick-up) Ford Ranger; Toyota gépkocsik 114.354 eFt
- Bükki Csillagda megvalósításához Kormányhatározat alapján fejezeti támogatásból információs rendszer tervezése; film; csatlakozási díj; számítógép beszerzés; VR attrakciós eszközök beszerzése; meteorit beszerzés mindösszesen 77.186 eFt
- Interreg pályázatból Baglyaskő vizes blokk kialakítása; külső winchester beszerzése; traktor, pótkocsi, fűkasza, szárzúzó; emlékmű szobor készítése; 31.323 eFt
- ITM pályázatból Hulladék - foglalkoztató füzet felhasználói joga; Környezettudatos hulladék tanösvény kialakítása; Hulladékgyűjtő edények, komposztáló, információs táblák 5.830 eFt értékben
- Téry Ödön program keretén belül Borostyán Panzió berendezési tárgyai 6.071 eFt
- Országos Magyar Vadász kamarai pályázatból csapdák 2.227 eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Természetvédelmi AM pályázatokból (kárpáti borzderes, kékvércse, energetika, Furioso, barnamedve) kárpáti borzderes aloldal elkészítése; interaktív tanösvény kialakítása; föld vásárlások; régészeti feltárás; Batúz-tanya lómosó kialakítása, téli szállás építési munka, körkarám építés, itatóvályú, mobil karám egyéb eszköz, lovas szerszámok beszerzése; kárpáti borzderes szarvasmarháknak félhajas téli szállás; extra erősített vadháló; informatikai eszközök beszerzése; hőkamera, homlokrakodó, mászófelszerelés, rönkhasító, terménydaráló; felsőtárkányi berendezés; Ford Ranger, Mercedes tgc., Pronar állatszállító, Bobcat rakodó beszerzés 105.956 eFt
- Természetvédelmi kártalanításra kapott támogatásból villanypásztor, csapda, kamera, nyakörv, aggregátor, mikroszkóp; vadvédelmi kerítés, madárröpdre, denevér szálláshely kialakítása 18.711 eFt
- Védetség szint helyreállítása kapcsán földvásárlásra 12. 915 eFt.
- Költségvetési és intézményi forrásból Ipolytarnóc jegyértékesítő rendszer licence; DELL EMC Server és Windows Server licenc, vírusirtó, Windows licencek; Földvásárlás Ipolyvece 378 hrsz.; Telekom üdülő Bükkzentkereszt, 1237/4 h; Batúz tanya-3 épület fűtési rendszer korszerűsítése; Batúz-tanya aszfaltos út készítés; Vadvédelmi kerítés építése; Szent István-barlang beléptető és jegyértékesítő rendszer; Számítógépek, informatikai eszközök; növendék kosok, ló vásárlás 199.916 eFt

Tulajdonosi bevételek az éves haszonbérleti díjakból és egyéb bérbeadásokból tevődnek össze. Ezekből 218.190 eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest 7%-os növekedést jelentett.

Vadászati területek után járó területhasználati díjak 50%-a illeti meg igazgatóságunkat, amelynek összege 2019-ben 3.643 eFt. A Nemzeti Földügyi Központot megillető 50%-ot is igazgatóságunk szedi be és utalja tovább. Haszonbérleti díjakból 196.569 eFt, osztalékból származó 1.098 eFt, valamint egyéb bérbeadásból származó bevételünk 16.880,- eFt volt.

Területeink jelentős részét - a természetvédelmi követelményeket szem előtt tartva - az erdők kivételével használatba adjuk. Mivel a saját kezelésben maradt védett területek aránya az évek során folyamatosan nő.

A meglévő épületeinket is megpróbáljuk hasznosítani (terembérletek biztosítása rendezvényekhez).

Meglévő eszközeinket (kerékpár, rendezvény sátor, stb.) is szabad kapacitásunk kihasználása céljából igény szerint bérbe adjuk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (6 db Carraro, 1 db Super Zetor, 1 db Feng-Shou, 3 db Aebi rézsúkasza, 2 db Belorusz traktor, 3 db Deutz Fahr Traktor, Landíni,)	17	2
Gépjárművek (teher, személy)	70	2
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	45	0
Kamera (videó, autós, vad, kameracsapda)	133	19
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	103	4
Távcsövek (állványos, kézi)	136	5
Projektor	11	3
Számítógép	89	11
Laptop	109	34
Server	8	0
Telefonok (vezetékes, mobil)	229	20
GPS (GPRS, GPS nyomkövető),	92	0
Fegyver (maroklőfegyver, vadászlőfegyver)	37	0

Gépjárművek, gépek állományának változása

Az Igazgatóság gépjármű állományában jelentős változások nem történtek. Az év során arra törekedtünk, hogy a természetvédelmi őrállományt teljes mértékben a munkájuk elvégzése céljából gépjárművekkel ellássuk. A 2019. évben pályázatból 2 db tehergépkocsi került beszerzésre. Tárgy év végén igazgatóságunk 70 db gépjárművel rendelkezett, ebből 23 db személygépkocsi, 47 db pedig tehergépkocsi. A gépjárművek átlagéletkora 8,7 év, így - számolva a terepi használatból járó fokozott amortizációval – az idősebb járművek folyamatos cseréje indokolttá vált, szükséges pályázatból való gépkocsik vásárlása.

Ezen felül az Igazgatóság vagyongazdálkodásában még további mezőgazdasági eszközök és járművek állnak rendelkezésre, különösen traktor, fűnyíró traktor 18 db, segédmotor-kerékpár 2 db, lakókocsi 3 db, utánfutó és pótkocsi 32 db, rakodógép 1 db, továbbá egyéb mezőgazdasági eszközök, úgymint bálázók, rendsodrók, stb.

Az év során az előző évihez viszonyítva ugyan olyan mértékű volt a káresemény száma (11 db) 10 gépjárműben. A károk pénzügyi rendezése a Casco biztosítás terhére történt.

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 3 megyében van jelen oktatási, bemutató, környezeti nevelési, öko- és geoturisztikai feladataival, szolgáltatásaival, bemutatóhelyeivel, információs központjaival, tanösvényeivel és terepi bemutatóhelyeivel. Kapcsolatot tart a régió önkormányzataival, kulturális intézményeivel, oktatási intézményeivel és kutatóhelyeivel, ökoturisztikai szolgáltatóival, termelőivel. Ökoturisztikai szereplőként nemcsak jelentős szabályozó, hanem szolgáltató funkciója is van. Bemutatóhelyeinek, látogatóközpontjainak, információs pontjainak, szállásainak a működtetése, karbantartása és a szolgáltatások biztosításával mintegy 60 fő számára biztosít munkalehetőséget. Az egyedüli olyan szereplő, aki az ökoturizmus környezeti-természeti fenntarthatósága érdekében végzett komoly edukációs tevékenység mellett dolgozik az élménylánc fejlesztésén, élménycsomagok kialakításán is.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a Bükkben, a Mátrában és Nógrádban eltérő szerepkörökben és intenzitással vesz részt az ökoturisztikai fejlesztésekben a helyi adottságoknak megfelelően.

Legfontosabb céljaink között szerepel a természetet ismerő, megbecsülő és óvó emberek számának növelése, a környezeti nevelés, szemléletformálás minden korosztály és minden társadalmi csoport irányába.

Fontos feladatunk a környezeti nevelési programok, erdei iskola foglalkozások lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése, erdei iskola programok biztosítása. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést is szolgálja a felsőoktatásból szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutató tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvénysorozataink. Fontos feladatunk a Bükki Csillagoségbolt Park szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása érdekében a Bükk-vidék Geopark kialakítása és működtetése. A magyar nemzeti értékekkel és hungarikumokkal kapcsolatos feladatok elvégzése miatt is kapcsolatot tartunk a települési, megyei és tájegységi értéktár bizottságokkal, valamint a Hungarikum Bizottsággal.

Ökoturisztikai feladatink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal, a Magyar Turisztikai Ügynökséggel és a helyi TDM szervezetekkel és önkormányzatokkal. Közös kínálati csomagokat dolgoztunk ki a területünkön található turisztikai szolgáltatókkal.

Különösen jelentős a természeti értékek népszerűsítése-bemutatása érdekében az igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység.

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutatóhelyen közel 70.000 vendéget fogadtunk 2019-ben. Új fejlesztésként ebben az évben átadásra került az Idősíkok találkozása című kiállítás, a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

fogadótérben digitális homokozót helyeztünk el, illetve év végére elkészült az Egy a természettel Nonprofit Kft támogatásával egy olyan komplex bemutató csomag, amely különböző platformokon interaktív formában mutatja be az Ipolytarnóci Ósmaradványok múltját és a jelenlegi különleges rendeltetésű vadászterületet. Ez a fejlesztés év végén 5 rendezvény keretében került bemutatásra Ipolytarnócon, Miskolcon, Egerben, Debrecenben és Budapesten.

A vendégforgalom növekedése és a technológia korszerűsítése miatt a terület elavult, tönkrement alapinfrastruktúrájának a fejlesztése elkerülhetetlen. 2019 első felében a miocén erdő kerti bútorzatának egy része és a hidak egy része került megújításra, valamint év végén bekötésre került az üvegszálal internet a fogadóépületbe, amely lehetővé teszi a kártyás fizetést, valamint a vendég WIFI működtetését is.

Másik jelentős infrastruktúra elemként a beléptetőrendszer korszerűsítésére is sor került.

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” c. kiállítás, Bábakalács Erdei Iskola

A központi épületben a kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem található. A látogatóközpont előterében található recepció-ajándékbolt és a központi kiállítás, valamint a konferenciaterem egy fővel és rögzített nyitva tartással üzemel. A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablókön keresztül mutatja be a karszterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállóskői barlangrekonstrukció.

A felújítást követően 2018 októberében újra megnyitottuk az interaktív elemekkel gazdagított „Karszt és élővilága” elnevezésű kiállításunkat Felsőtárkányban. Új, érintőképernyős kijelzők kerültek felszerelésre, és az élménypedagógia módszereit is használó eszközök, interaktív játékok segítenek az ismeretszerzésben. Az ünnepélyes megnyitóra október 10-én került sor, a környékbeli általános iskolás diákok, pedagógusok és polgármesterek részvételével. A kiállításunk az iskolán kívüli környezeti nevelés megvalósításához is remek lehetőséget teremt. Az önálló ismeretszerzést a kiállítás tematikájához szervesen illeszkedő munkafüzet egészíti ki, melynek segítségével játékos módon, a feladatok megoldása közben nyílik lehetőség megismerni a Bükk Nemzeti Park élő és élettelen természeti értékeit.

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegységirodának is helyet adó Természetvédelmi Látogatóközpontot 2011-ben adtuk át, építését a „Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása” című ETE-HUSK pályázatból finanszíroztuk.

Megvalósult funkciók:

- Látogatóközpont és természetvédelmi kezelői központ bemutatóhellyel Baglyaskőn.
- Iskolák, családok, turisták számára a természetvédelmi, földtani, biológiai ismeretek bővítése.
- A Karancs-Medves Tájvédelmi Körzettel a határon érintkező szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (Cerova vrchovina CHKO) bemutatása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

11.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Bélapátfalva – Bél-kő tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva, Bél-kő környéke	5 km	7	7 tábla, 1 pihenőbútorzat, 3 esőház	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytársulásait és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú tanösvény.	készült
Bükk-fennsík – Jávorkúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Jávorkút környéke	3 km	4	4 tábla	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	második kiadás elkészült
Bükk-fennsík – Nagy-mező – Kis-kőhát-zsomboly tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: a Bánya-hegyi volt felső parkolótól indul	3 km	3	3 tábla, 1 pódium paddal, 1 irányjelző oszlop	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalaktani formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	második kiadás elkészült
Bükk-fennsík – Olasz-kapu tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: az Olasz-kapui parkolótól indul	7,2 km	6	7 tábla, 1 irányjelző oszlop	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalaktani és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	második kiadás elkészült
Bükkszenterzsébet – Nagy-kői tanösvény	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	7,1	5	4 tábla, 1 esőházikó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Cserépfalu – Ördögtorony tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Cserépfalu	10 km	20	6 tábla		
Felsőtárkány – Barát-réti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	6,5 km	4	2 tábla	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	készült
Felsőtárkány – Kő-közi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	800 m	5	3 tábla, 1 esőház	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel.	készült
Felsőtárkány – Tamás-kúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park Lök-völgy	8 km			A tanösvény útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd	nem

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
					továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pazsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	
Felsőtárkány – Vár-hegyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	10 km	7	4 tábla	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmelékeltő-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismertet meg.	készült
Gyöngyös–Mátrafüred – Sár-hegyi természetismereti tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	7 km	12	12 tábla	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	nem készült
Hollókői vartúra ösvény és biológiai tanösvény	Hollókői Tájvédelmi Körzet	5,5 km	22	22 tábla, 2 esőház, 4 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul, és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Túló-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Elfogyott
Ipolytarnóc – „Borókás-árok” geológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	800 m	7	11 tábla, 1 esőház, 7 pihenőbútorzat, 2 irányjelző oszlop	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	készült
Ipolytarnóc – biológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi	6 km	23	30 tábla, 21 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A hajdani tölgyesek, cseresek maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
	Terület					
Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	4 km	11	19 tábla, 14 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosások, tanya romok, kőzetkibúvások és felhagyott kőbányák mentén vezeti látogatóit.	készült
Ipolytarnóc – Kőzetpark	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	700 m	11	25 tábla, 2 pihenőbútorzat	20-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	készült
Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	150 m	2	2 tábla, 8 pihenőbútorzat		
Kékesi tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	8,5 km	10	10 tábla	Kékestető környékének földtani értékeit, a Mátra élővilágát, a kötengereket és az őserdőt mutatja be a tanösvény.	készült (leporelló)
Kerecsend – Berek-erdő tanösvény	Kerecsendi erdő természetvédelmi terület	3,5 km	5	5 tábla, 1 esőház, 2 pihenőbútorzat, 20 irányjelző oszlop	Természetismereti és tájtörténeti tanösvény.	készült
Kesznyéten – Agrár-környezetvédelmi tanösvény	Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet	4,8 km	6		Természetismereti és tájtörténeti, valamint a hagyományos gazdálkodást bemutató tanösvény.	készült
Mátraszőlős – Függőkő tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	1,5 km	3	3 tábla 3 pihenőbútorzat	Geológiai bemutatóhely-tanösvény.	nem
Miskolc – Szinva tanösvény	Bükk hegység, Kis-fennsík, Szinva-völgy	4 km	6	4	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhárom fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadnavölgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	készült
Parádfürdő – Ilona-völgyi tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	6,5 km	8	1 tábla, 1 esőház	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be egy 6,5 km hosszú túraútvonalra felfűzve.	készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Pély – Hamvajárási tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet Pély-Ludas tanösvények	6,5 km	3	3 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény.	nem
Pély – Hanyi-éri tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet	7,7 km	9	9 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény.	nem
Rejtekek – Répáshuta tanösvény	Bükk Nemzeti Park, Rejteki kutatóház – Répáshuta	9 km	6	4 tábla	Természeti, kultúrtörténeti, őslénytani, és geológiai ismereteket ad át.	készült
Rejteki Erdei Iskola tanösvénye	Bükk Nemzeti Park, Rejteki kutatóház	800 m	5	5 tábla	Természetismereti tanösvény.	készült
Salgótarján – Petőfi sétány (Somoskő – Salgó tanösvény)	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	5		21	A tanösvény Somoskő várát köti össze Salgó várával és érinti a Madárparkot.	készült
Salgótarján – Boszorkánykő geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	400 m	13	13 tábla	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkánykő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	nem készült
Salgótarján – Eresztvényi Kőbányák sétaút	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	2,5 km	4	4 tábla	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	nem készült
Salgótarján – Szilvás-kői geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	3,5 km	13	13 tábla	A tanösvény érinti a Gusztáv-tároló bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklímájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	nem készült
Salgótarján–Somoskő – Magyar-bányai Kőpark	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	150 m	14	14 tábla	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	nem készült
Sámsonházai Buda-hegyi tufabánya és geológiai,	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	3 km	12	12 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
botanikai tanösvény						
Sámsónházi geológiai tanösvény (Várhegy és Csűd-hegy)	Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet	3 km	5	6 tábla, 1 esőház, 3 pihenőbútorzat	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztratovulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	nem készült
Szarvaskői geológiai tanösvény	Bükk Nemzeti Park, Szarvaskő környéke	8,8 km		3 tábla	Geológiai tanösvény természetvédelmi kiegészítéssel	készült
Szilvásvár – Millenniumi természetismereti és erdészeti bemutató sétaút	Bükk Nemzeti Park, Szilvásvár	2,5 km	20	18 tábla, 2 esőház, 1 indítóház, 12 pihenőbútorzat	Geológiai, botanikai, víztani, állattani és erdészeti bemutatóösvény.	nem készült
Szilvásvár – Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutatóösvény	Bükk Nemzeti Park, Szilvásvár	4,2 km	10	9 tábla	A Szalajka-völgy földtani, víztani, botanikai és tájképi értékeit mutatja be.	készült
Szomolyai Kaptárkő tanösvény	Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület	300 m	5	11 tábla, pihenőbútorzat, pavilon	Szomolya központjából turistaúton lehet megközelíteni az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen lévő kaptárköveket.	készült
Tiszababolna – Szalakóta tanösvény	Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet	2,3 km	10	10 tábla, 1 esőbeállós pihenő, 1 madármegfigyelő torony	Természetvédelmi és környezetismereti tanösvény	készült, (+ mobil-applikáció)
Tiszababolna – Szélkiáltó tanösvény	Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet	17 km	12	12 tábla, 1 esőház, 3 kilátó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Folyamatban (még nem lezárt pályázati program részeként készülő) tanösvények:

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Sár-hegyi tanösvény (felújítás)	Sár-hegy természetvédelmi terület	7 km	15	15 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Verepce-bérc tanösvény	Bükki Nemzeti Park		13	13 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Baktai-tó tanösvény	Baktai tavak helyi védett természetvédelmi terület		7	7 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem

További terepi bemutatóhelyek

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Bélapátfalva – Gilitka-kápolna	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva	-	-	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	nem készült
Bükk-fennsík, Bánkút	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőházikó	Bükki Nemzeti Park, BNPI működési terület	nem
Bükk-fennsík, Nagy-mező	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőházikó	Bükki Nemzeti Park, BNPI működési terület	nem
Bükkszentkereszt, Lófő-tisztás	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőházikó	Bükki Nemzeti Park, BNPI működési terület	nem
Cserépváralja, Mangó-tető	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőházikó	Bükki Nemzeti Park, BNPI működési terület, Bükk-vidék Geopark	nem
Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtárkány, Imó-kő	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 tábla	Geosite (időszakos karsztforrás,	nem

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
					forrásbarlang)	
Felsőtárkány, Vöröskői-alsó-forrás	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 tábla	Geosite, időszakos karsztforrás	nem
Felsőtárkány – Kő-köz	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőházikó	Bükki Nemzeti Park, Kő-köz földvár, régészeti lelőhelyet, Bükk-vidék Geopark	készült
Felsőtold – Garáb úti tufabánya	Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtold – Kecse-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Gyepes-völgy, Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Természetvédelmi bemutatóhely.	nem
Hollókői andezit-telér kőfejtő (régi fürdő mellett)	Hollókői Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Istenmezeje, Noé szőlője	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológiai bemutatóhely.	nem
Kozárdi andezitbánya	Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla, 1 esőházikó	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Ludányhalászi - Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	-	4	4 tábla	Természetismereti tanösvény	
Mátrafüred, Benevár	Mátrai Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Mátrai Tájvédelmi Körzet, BNPI működési terület	-
Nagykercegi fás legelő	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	-
Nógrádszakál – Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	-	7	6 tábla	Geológiai tanösvény	-
Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márkházapusztai fás legelő természetvédelmi terület	-	3	3 tábla	Geológiai tanösvény	-
Parád, Ilona-völgy	Mátrai Tájvédelmi Körzet	-	-	1 esőházikó	Mátrai Tájvédelmi Körzet, BNPI működési terület	készült
Salgótarján, Baglyas-kő-vár Oktató- és Bemutatóhely	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	59	59 tábla, 10 pihenőbútorzat	Geológia bemutatóhely.	készült
Salgótarján, Eresztvényi Régi-bánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	készült
Salgótarján, Eresztvényi Új-bánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	készült
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	készült
Salgótarján, Magyarbánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	készült
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Sámsonházai Vár-hegyi kőfejtő, Csúd-hegy	Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet	-	7	7 tábla, 1 esőházikó	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Sirok – Nyírjes-tó	Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület	-	-	1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	készült
Sirok	település	-	-	1 esőházikó	Mátrai Tájvédelmi Körzet, BNPI működési terület	nem
Sóshartyáni Hencse-hegy	Sóshartyáni Hencse-hegy természetvédelmi terület	-	1	1 tábla	Természetismereti tanösvény	
Szarvaskő külterület, Bába-fa	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőház	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	nem
Váraszó, Hosszú-völgy	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Információs központ

Kalapati Info Ház

Szilvásváradon, a Millenniumi tanösvény kezdő pontján található zöld pont, ahol az információs szolgáltatás mellett térképek, ismertető kiadványok, tanösvény-vezető füzetek és könyvek, emblémázott ajándéktárgyak vásárolhatók. Az infoház 2019-ben zárva volt.

Millenniumi kilátó

A Millenniumi Kilátó 2019 tavaszán átfestésre került, az épületben keletkezett hibákat és a tetőszerkezet javították. Az év folyamán a kilátót külső üzemeltető partnernek adtuk ki, amely jó döntésnek bizonyult, mivel több mint 30%-os forgalmonövekedést sikerült elérnünk.

Szalajka-völgyi Információs Ház

A Szalajka-völgyi Információs Ház forgalmát megnégyszerezettük a 2019-es évben. A tavaszi nyitást követően Nemzeti parki termék bemutatókkal, valamint az erdőben található termésekre épülő kézműves foglalkozásokkal vártuk az érdeklődőket. Ez a házunk lett év végére a Nemzeti Parki termék központ, ahol igyekeztünk a legszélesebb körű termékkínálatot elérhetővé tenni a védjegyes termékekből.

Barlangi bemutatóhelyek - Szent István-barlang és Anna-barlang, Lillafüred

Barlangjaink közül csak a folyamatosan látogatható idegenforgalmi barlangjainkat részletezzük. Az ökolétesítmény adatbázisban a nem rendszeresen látogatható, overallos túrákon, szakvezetéssel látogatható barlangok is felsorolásra kerültek, ezeket táblázatos formában soroljuk fel.

A Szent István-barlangban információs pont és nemzeti parki termék bolt működik. Az óránként biztosított idegenvezetések keretében körülbelül 40 perces program során a vendégek betekintést kapnak a cseppkőbarlangok csodálatos világába – nemcsak a cseppkő-képződményeket, hanem a barlang történetét, kutatás-történetét és élővilágát is bemutatva a látogatóknak.

2019-ben a két barlangban több mint 80.000 vendég fordult meg. Az év újdonsága a Szent István-barlangban a beléptetőrendszer kialakítása, amely mind a jegyértékesítést, mind a beléptetést meggyorsítja. Mind a két barlangban működik az online jegyvásárlás turnusos formában, ez is jelentősen könnyíti a beléptetést.

A 2019-es év újdonsága, hogy elkészült a GUIDE@HAND BNPI alkalmazásban a többnyelvű barlangi auidoguide, amelynek segítségével a magyar csoportokhoz könnyen becsatlakoztathatóak a külföldi vendégek is. Emellett elkészült a két barlang látványos 360 fokos virtuális túra bemutatása okos pontokkal, ahol a legfontosabb képződmények kerülnek bemutatásra.

Előzetes bejelentkezés alapján, szakvezetéssel látogatható, nem kiépített barlangjaink

Kő-lyuk	Parasznya
Létrási-vizesbarlang	Miskolc
Balla-barlang	Répáshuta
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer	Miskolc
Esztáz-kői-barlang	Felsőtárkány
Gyurkó-lápai-barlang	Varbó

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Hillebrand Jenő-barlang	Parasznya
Istállós-kői-barlang	Szilvásvár
Körös-barlang	Szilvásvár
Lilla-barlang	Parasznya
Pongor-lyuk	Répáshuta
Suba-lyuk	Cserépfalu
Szeleta-barlang	Miskolc
Vénusz-barlang	Parasznya
Kecske-lyuk	Miskolc
Büdös-pest	Miskolc

Tájházak

Oszlai Tájház

2019-ban zárva volt, az év végén teljes állományfelmérés készült a benne lévő tárgyakról, amely alapján 2020-ban elkezdődhet a ház rendbetétele és megnyitása a vendégek számára. A Cserépváralja Polgármesteri Hivatallal közösen üzemeltetett kiállítás anyagának múzeumi rekonstrukciója esedékes (a miskolci Herman Ottó Múzeum anyaga), az épület külső felújításra szorul.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A ház Húsvét kivételével egész évben zárva volt. 2020 tavaszára készül el az épületben a BNPI új Natura2000 kiállítása, így a nyitás a tervek szerint 2020 első felére tehető.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület rossz műszaki állapotban van, lezárásra került, nem látogatható.

Állandó kiállítások

- Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont „Karszt és élővilága” kiállítás
- Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület, Bemutatóhely
- Hollókői Tájvédelmi Körzet „Táj és a nép” tájház kiállítása
- Oszlai tájház, kiállítás
- Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont
- Szalajka-völgyi Információs Ház BNPI kiállítás

Mobil kiállítások

A mobil kiállítási tablók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az Igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről.

A 60 tablóra szerkesztett anyagot úgy állítottuk össze, hogy egyidejűleg több tájegységhez helyezhessünk ki Natura2000 tematikus kiállítást.

14 roll-up mutatja be a BNPI működési területét, a BNPI bemutatóhelyeit, a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeit, valamint a tájvédelmi köreinket és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területet.

Eröss Zsolt expedíciós fotóinak kiállítása:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

2013-ban létrehoztuk a „Magaslataink” című, 30 alkotást tartalmazó fotókiállítást Eröss Zsolt saját készítésű expedíciós fotóiból, melyet nagy sikerrel mutattunk be a hazai nemzeti parkok látogatóközpontjaiban, művelődési házakban, és három szlovákiai városban.

Egyéb terepi bemutatóhelyek

Egyéb terepi bemutatóhelyek

A 2018. évi ökoturisztikai adatbázisban is szereplő egyéb ökoturisztikai terepi bemutatóhelyeink

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Kozárd, Pogány-vári andezitbánya	Kozárd	Kelet-Cserhát TK	geológiai bemutatóhely
Hollókői andezit-telér kőfejtő	Hollókő	Hollókői TK	geológiai bemutatóhely
Mátraszőlősi Függőkő	Mátraszőlős	Kelet-Cserhát TK	geológiai bemutatóhely
Nógrádszakál, Páris-patak völgye	Nógrádszakál	Páris-patak völgye TT (helyi jelentőségű)	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Magyarbánya bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Farkaskői andezitbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Sámsonháza, Csüdhegy	Sámsonháza	Kelet-Cserhát TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Nyárjaspuszta	Salgótarján	Márkházapusztai Fás Legelő TT	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Szilvaskő	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Margitbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Középbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Ludányhalászi, Öreg-tó	Ludányhalászi	HUDI10008 Ipoly-völgye különleges madárvédelmi terület	természetvédelmi bemutatóhely

11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek

Felsőtárkány – Bábakalács Erdei Iskola

A felsőtárkányi oktató- és látogatóközpont erdei iskolai, környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne. Egy 38 fő elszállásolására alkalmas szállásépület (közösségi helyiséggel, foglalkoztató-teremmel), a központi épületben kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas (52 m²-es) előadóterem, a parkban sátorozó hely és egy 100 m²-es fedett foglalkoztató áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére. A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely), az erdőben egy ún. „állandó tájfutó pálya” található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A főépületben lévő, a Bükk természeti értékeit bemutató „Karszt és élővilág” interaktív kiállítás is része az erdei iskolai programszolgáltatásnak.

Az öt napos, 34 órás "A Bükk csodálatos!" minősített erdei iskola programunk moduljai a következők: „A Bükk természeti értékei és védelme”; „A kőközi kör, barangolás a tanösvényen”; „Madárvilág”; „Irány a Vár-hegy!”; „Játékos vetélkedő”, „Esztáz-kői-barlangtúra”.

Az erdei iskola tetőtéri foglalkoztató számos eszköze (mikroszkóp, csillagászati távcső, kézműves műhely, mintavételi és terepkofferek, természetvédelmi játékok és eszközök, foglalkoztató füzetek stb.) szolgálja az élménypedagógiát.

11.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Erdei Iskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház és Erdei Iskola

Cím: 3559 Répáshuta, Pf. 5., Tel.: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 47 fő férőhely**

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

3. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

4. Ipolytarnóci Kutatóház

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.1.

Ipolytarnóci Ösmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

5. Oszlai Vendégház

Cím: Cserépfalu 023/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **2 szoba 12 fő részére**

6. Borostyán Panzió

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: 7 szoba, 21 fő

7. Répáshutai Vendégház

Cím: Répáshuta, Herman Ottó u. 66.

Férőhelyek száma: 3 szoba, 9 fő

8. Geopark Panzió

Cím: Bükkszentkereszt Őz u. 9.

Férőhelyek száma: 10 szoba, 28 fő

9. Hollókői Kutatóház

Cím: Hollókő, Kossuth út 99-100.

Férőhelyek száma (fő): **1 szoba 4 fő részére**

2019-ban zárva volt.

10. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

11. Tamás-kúti Turistaház

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

- 2019 tavaszán nyitottuk meg a Kaptárkő tanösvény bemutatóhelyünket. Május 11-én, a 3. Kaptárkő Nap keretében nyitottuk meg a terület könnyebb bemutathatóságát, bejárhatóságát és a kaptárkövek védelmét egyaránt szolgáló járóplatformmal felszerelt tanösvényünket. A tanösvényen online elérhető automata látogatószámláló rendszer működik, így pontos képet kapunk a területre irányuló látogatóforgalomról. A megnyitó alkalmából Varga Miklós előadásában bemutatásra került a Kaptárkő-himnusz.
- 2019 őszén nyitottuk meg a Geopark Panziót új szálláshelyként a BNPI kínálatában. Bükkszentkereszten a Bükk-vidék Geopark ökoturisztikai központjaként 2019 őszén nyitottuk meg a Geopark Panziót. Az információs pontként is működő Geopark Panzióból számos földtani és kultúrtörténeti érték közelíthető meg.

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

11.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Anna- barlangokban, ahol a szakvezetés része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túráinkon, terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést (*április 22. Föld Napja,*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

május 10. Madarak és fák Napja, május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja, május 23-június 9. Geodiverzitás Napja, Geparkok Hete, június 5. Környezetvédelmi Világnap, szeptember 26. Tiszta hegyek Napja, szeptember 20-21. Kulturális Örökség Napjai, október 4. Állatok Világnapja.

- Téli szakvezetett túráink között kiemelkedő érdeklődés kíséri a „Transzbükki átkelést”, amelyre már hagyományosan minden évben január végén kerül sor. 2013-tól a program az Eröss Zsolt emléktúra nevet is viseli. A szakvezetett túra útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzártak. 2019-ben 11-ik alkalommal (január 25-én és február 8-án) két részletben rendeztük meg a Transzbükki átkelést.
- A barlanglátogatási lehetőséget bővítettük, 2014-től a Felsőtárkány közelében található Esztáz-kői barlang könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket, elsősorban az erdei iskolai és természetismereti oktatási programjainkhoz kapcsolódóan. 2019-ben (márciustól októberig) összesen 493 főt vittünk le a barlangba, köztük a felsőtárkányi általános tanulóit – a „Minden felsőtárkányi diák jusson el az Esztáz-kői-barlangba” program keretében.
- Felsőtárkányban, a Bábkalács Erdei Iskolához kapcsolódóan tematikus túrák szervezése.
- A Kőkultúra szakvezetett túrasorozat túrasorozat keretében – a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület, valamint a Bükkaljai Tájegységi Értéktár közös szervezésében – havi egy alkalommal, a Bükkalja más-más településeinek környékére kalauzoljuk a résztvevőket, ahol bemutatjuk a Hungarikum címmel kitüntetett kőkultúra emlékeit és látnivalóit. Ennek a sorozatnak kiemelkedő programja az Eger határában zajló Tajséta.
- Tajséta. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság „Kint a határban, bent a tájban” címmel 2019. november 3-án második alkalommal szervezte meg a tajsétát a Mész-hegy–Nyerges-tető védett természeti területre, a hajdani Szőlőskepuszta mára beerdősödött ősi promontóriumához. A közel félszáz résztvevő a szakvezetett terepbejárás során megismerkedett a Bükkalja tájtörténetével. A program a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Kaptárkő Egyesület közös kezdeményezése, amit idén külön támogatás nélkül rendeztünk meg.

11.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **“Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biodiverzitás nap, Barlangok világnapja, Állatok világnapja, , Európai Denevér Éj – továbbá: Harkályok ideje, Orchidea nap, Szentjánosbogár-túra, Gyermekvédelmi nap, Madárkarácsony) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek. A nyugati Kapu Látogatóközpontban zajló programokon 2019-ben 1728 fő (zömében iskolás korosztály) vett részt. A küldő helyszíneken megtartott jeles napi résztvevők száma: 897 fő volt.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább. A 2019-es túramanó tábor 160 aktív elérést jelentett.

Kiállítások, kulturális programok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Több időszakos kiállítást is rendeztünk természetfotósok, képzőművészek munkáiból, illetve Ipolytarnócon volt egy, a nógrádi vasútvonalakat bemutató kiállításunk is. A látogatóközpontokban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein kézműves foglalkozásokat szerveztünk.

Természetismereti vetélkedősorozat

A 2018/2019-es tanévben harmadik alkalommal indítottuk el nyolcfordulós **természetismereti vetélkedő-sorozatunkat** felső tagozatos diákok számára. A vetélkedő-sorozatba 11 általános iskola 50 diákja kapcsolódott be, közülük közel harminc tanuló részesült díjazásban. A vetélkedő elsődleges célja az ismeretterjesztés, szemléletformálás volt oly módon, hogy egyfajta kutatómunkára ösztönözze a résztvevőket. Az eredményhirdetésre és a nyeremények átvételére június 8-án került sor a Felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban. Az 5-6. osztályosok, valamint a 7-8. osztályosok kategóriájában az 1-6. helyezetteket, valamint két különdíjas tanulót a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeire szóló díjmentes belépőkkel jutalmaztunk. A nyeremények átvétele után a nyertes tanulók a Barát-réti tanösvény mentén természetismereti foglalkozás vettek részt. A Kő-közi tanösvényen lévő őskori sáncvár régészeti feltárásába pillanthatunk be.

Komplex program

Kaptárkő Nap. 2019. május 11-én harmadik alkalommal rendeztük meg Szomolyán a Kaptárkő Napot, amelynek célja a kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra (a 2016-tól a Magyar Értéktár, majd pedig a Hungarikumok Gyűjteményének részei) megóvása, gondozása, bemutatása, népszerűsítése. A rendezvény a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Szomolya község Önkormányzata és a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület közös szervezésében valósult meg. Idén Varga Miklós énekes a helyszínen előadta a Németh Nyiba Sándor által komponált Kaptárkő himnuszt.

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **“Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biodiverzitás nap, Barlangok világnapja, Állatok világnapja, Európai Denevér Éj, Vulkánnap) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább.

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

• Bábakalács Erdei Iskola

A Bábakalács Erdei Iskola szállás szolgáltatásait **2019-ben** összesen **1 786 fő, 2 821** vendégéjszakával vette igénybe.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a természetismereti és oktatási osztály szervezésében megtartott egyéb programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (növényismereti, terepi ismeretszerzés, orchidea nap, lápok napja, pókász túra, mikroszkopizálás, kézműves foglalkozások, éjszakai túrák, denevérestek, csillagászati megfigyelések) keretén belül.

Nyári természetvédelmi napközis táborok, szaktáborok, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítása mellett a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

terepi bemutatókat is tartunk (pl. az Esztáz-kői-barlangban, a Tarjánka-szurdokban és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen). A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk.

A természetismereti és oktatási osztály szervezésében megtartott programokon **14 643 fő** vett részt, ennyi aktív elérésünk volt.

• *Rejtek Kutatóház és Oktatóközpont*

A rejteki központ jelenleg több mint negyven fő befogadására alkalmas, erdei iskolai, tábori programok színhelye a Bükki Nemzeti Parkban Répáshuta és Hollósető között. Felszereltségével, kapcsolódó tanösvényeivel alkalmas iskolai csoportok fogadására, elsősorban terepi környezeti nevelési programok szervezésére.

2019-ben a vendégszám 45%-kal nőtt, a vendégéjszakák száma 21%-kal, a bevétel pedig 88%-os növekedést mutatott, így az évben 1 488 fő összesen 2 256 vendégéjszakát töltött a házban.

2020-ban a kutatóház a Téry Ödön Turistaházfelújítási Program keretében felújításra kerül.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetési túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed. A tájegységekben a természetvédelmi örök által lebonyolított programok tovább színesítik a kínálatot.

Önkéntes tevékenység elősegítése

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelésében védett természeti értékek levő élőhelyek fenntartási feladatai, természeti érték bemutató infrastruktúra karbantartási szükségletei között vannak olyanok, amelyeket csapatépítő jellegű önkéntes munkával is el lehet végezteni. 2015-ben megkezdődött önkéntes szerződésen alapuló közérdekű önkéntes tevékenységek bonyolítása, mely 2019-ben is folytatódott.

11.2.5. Kiadványok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő kiadványok (2001–2019)

I. – Monográfiák, albumok, könyvek

1. **A Bükki Nemzeti Park. Hegyek, erdők, emberek.** Eger, 2002. 621 p. (ISBN 963 204 025 2)
2. **A Karancs – Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet. Nógrád és Gömör határán.** Eger, 2007. 382 p. (ISBN 978-963-87289-2-0)
3. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet. Abaúj és Zemplén határán.** Eger, 2007. 400 p. (ISBN 978-963-9817-01-2) (ANPI felé átadásra került)
4. **Heves megye várai az Óskortól a kuruc korig. Magyarország várainak topográfiája 2.** Castrum Bene Egyesület – Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest-Eger 2009. 192 p. (ISBN 978-963-88285-0-7)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

5. **A Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben.** Eger, 2008. 221 p. (ISBN 978-963-9817-09-8)
6. **Tér és idő határán. A Bükki Nemzeti Park.** Eger, 2010. (ISBN 978-963-9817-20-3)
7. **Mátrai Tájvédelmi Körzet. Heves és Nógrád határán.** Eger, 2010. 432 p. (ISBN 978-963-9817-19-7)
8. **Chránená krajinná oblast' Karancs – Medves a Chránená oblast' Cerová vrchovina. Na hranici Novohradu a Gemera.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 388 p. (ISBN 978-963-9817-12-8)
9. **Szecsó Károly: Lénárt János (1896-1971).** Eger, 2013 (ISBN 978-963-9817-28-9)
10. **Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.** Eger, 2013. (ISBN 978-963-9817-30-2)
11. **Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok.** Eger, 2014. 192 p. (ISBN 978-963-9817-41-8)
12. **Apoka. A Heves–Borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága.** Eger, 2014. 200 p. (ISBN 978-963-9817-42-5)
13. **Zöld Horizont. Természetvédelem Észak-Magyarországon.** Eger, 2014. 268 p. (ISBN 978-963-9817-39-5)

II. – Módszertani kézikönyvek

1. **Rejtektől Tárkányig. Helyismereti kézikönyv a Hór- és a Barát-völgy környékéről.** Eger, 2003. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
2. **Tanösvények építése. Módszertani útmutató.** Eger, 2007. 100 p. (ISBN 978-963-9817-04-3)

III. –Tanösvény-ismertető füzetek

1. **Felsőtárkányi tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 1. Eger, 2002. 44 p. (ISBN 963 204 894 6)
2. **Rejteki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 2. Eger, 2002. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
3. **Tanösvény a Bél-kőn.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 3. Eger, 2003. 56. p. (ISBN 963 212 870 2)
4. **Bükk-fennsíki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 4. Eger, 2004. 40 p. (ISBN 963 216 368 0)

IV. – „Bábakalács füzetek”

1. **Varázslatos karsztvidék. A természeti és kulturális örökség védelme a Bükki Nemzeti Parkban.** Bábakalács füzetek – 1. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)
2. **Cseppkövek, denevérek, ősemberek. A bükki barlangok világa.** Bábakalács füzetek – 2. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-4-4)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

3. **Ipolytarnóctól a Long-erdőig. Észak-Magyarország védett természeti területei 1. Természetvédelmi területek.** Bábakalács füzetek – 3. Eger, 40 p. (ISBN 978-963-87289-5-1)
4. **Hollókőtől a Bodrogzugig. Észak-Magyarország védett természeti területei 2. Tájvédelmi Körzetek.** Bábakalács füzetek – 4. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-6-8)
5. **Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei. Észak-Magyarország védett természeti területei 3. Tájvédelmi körzetek.** Bábakalács Füzetek – 5. Eger, 2007. (ISBN 978-963-87289-7-5)
6. **Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén. Észak-Magyarország védett természeti területei 4.** Bábakalács füzetek – 6. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-9817-12-9)
7. **Kaptárkövek völgye. Észak-Magyarország védett természeti területei – 5. A Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület.** Bábakalács füzetek – 7. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-8-2)
8. **„Ex lege” védett értékek. Források, lápok, barlangok, víznyelők, kunhalmok, földvárak.** Bábakalács füzetek – 8. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-9-9)
9. **Sokszinű élővilág. Növénytársulások, állatközösségek, jelölőfajok Észak-Magyarországon.** Bábakalács füzetek – 9. Eger, 2007. 32 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)
10. **Az ördögtoronyoktól a patkónyomos kövekig. Jeles kövek, regélő helyek a Mátraerdő területén.** Bábakalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-00-5)
11. **A Szalajka-völgy.** Bábakalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-11-1)
12. **The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park.** Carline booklets (Bábakalács füzetek) – 12. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-17-3)
13. **From the devils towers to the rocks with horse-shoe taracs. Marked rocks and places of fable in the Mátra Forest.** Carline booklets (Bábakalács füzetek) – 13. Eger, 2010. 52 p. (ISBN 978-963-9817-18-0)
14. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
15. **Tájban élő eredetmondák. Jeles kövek, regélő helyek a Bolhád területén.** Bábakalács füzetek – 15. Eger, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-24-1)
16. **Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont.** Bábakalács füzetek – 16. Eger, 2013 52 p. (ISBN 978-963-9817-26-9)
17. **Hajnáčka a okolie – Ajnácskő és környéke. Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina – Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Bábakalács füzetek – 17. Eger, 2014 – Hajnáčka, 24 p. (ISBN 978-963-9817-33-3)
18. **Dél-Heves természeti és kulturális öröksége.** Bábakalács füzetek – 18. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-38-8)
19. **Zöld mozaik.** A Tarna-Lázberc természetvédelmi tájegységének élővilága. Bábakalács füzetek – 19. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-43-2)
20. **Natura 2000 erdőterületek kezelése.** Gyakorlati útmutató erdőgazdálkodók és erdészeti szakszemélyzet számára. Bábakalács füzetek – 20. Eger, 2015, 56 p. (ISBN 978-963-9817-67-8)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

21. **A Szalajka-völgy.** Bábakalács füzetek – 21. Eger, 2016. 52 p. (ISBN 978-963-9817-71-5)
22. **Tanösvény a Bél-kőn.** A Bél-kő természetvédelmi terület. Eger, 2016. 580 p. (ISBN 978 963-9817-70-8)

V. Egyéb kiadványok

1. **Bükki Nemzeti Park. 25 éve a természet szolgálatában.** Eger, 2002. 24 p. (ISBN-szám nincs)
2. **A Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti értékei.** Eger, 2002. 2. kiadás (ISBN-szám nincs)
3. **Szent István-barlang.** Eger, 2004. (ISBN-szám nincs)
4. **Anna-barlang.** Eger, 2004 (ISBN-szám nincs)
5. **Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztési koncepció a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005 (ISBN 963 218 995 7; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
6. **Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005. 64 p. (ISBN 963 86854 5 X; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
7. **Az Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 2 5)
8. **A Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet és a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 1 7)
9. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet és a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 0 9)
10. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet és a Tokaj–Bodrozug Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 4 1)
11. **A Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 3 3)
12. **Karszt és élővilága. Kiállításvezető.** Eger, 2006. 16. p. (ISBN 963 86854 8 4)
13. **Karst and its living world. Guide to the exhibition.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)
14. **Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)
15. **Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)
16. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
17. **Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina. A Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-13-5)
18. **Lipovianske pieskovce. A Romhányi Homokkő.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 24 p. (ISBN 978-963-9817-14-2)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

VI. – Erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen.** Eger, 2007 (ISBN 978-963-9817-05-0)
4. **Barangolás a növények birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-46-3)
5. **Barangolás az állatok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-45-6)
6. **Barangolás a kőzetek, ásványok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-47-0)

VII. – Periodika (2006-tól évente háromszor-négyszer jelenik meg)

1. **Zöld Horizont** (ISSN 1788-2567; nyilvántartási szám: 2.9/1221-1/)

VIII. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 2014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)
6. **A Kelet-Cserhádi Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 2014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 2014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 2014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)

IX. – Leporellók, szórólapok

1. Béalpátfalva. A Bél-kői tanösvény (2003, 2008)
2. Anna-barlang (2004)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

3. Szent István-barlang (2004)
4. Karszt és élővilága. Kiállítás-vezető. Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont. Felsőtárkány (2006, 2013)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságáról

5. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, 2013)
6. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, 2013)
7. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
8. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, 2013)
9. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
10. Házirend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, 2013)
11. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
12. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

13. Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
14. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
15. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
16. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
17. Megyaszói Tátorjános TT, Tállyai Patócs-hegy TT, Erdőbényei Fás Legelő TT, Sóstó-legelő TT (2006)
18. Bodrogszegi Vár-hegy TT, Füzérradványi Kastélypark TT, Megyer-hegyi Tengerszem TT, Long-erdő TT (2006)
19. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
20. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

21. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
22. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
23. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
24. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
25. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)
26. Zempléni Tájvédelmi Körzet, Tokaj–Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet (2006)
27. A Bükki Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Természetvédelmi tevékenységek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén

28. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
29. Fajmegőrzési programok (2006)
30. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
31. Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
32. Az erdők kezelése (2006)
33. A Natura 2000 hálózat (2006)
34. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
35. Ex lege védett természeti értékek (2006)
36. Ex lege védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
37. Bükki Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

X. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság KEHOP pályázataiból 2019. év végéig elkészült kiadványok:

1. **Évmilliók tanúi. A Bükk-vidék földtani értékeinek atlasza.** Eger, 2018. (ISBN 978-963-9817-95-1)
2. **Őskori sáncok, középkori földvárak. A Bükk-vidék kultúrtörténeti értékeinek atlasza.** Eger, 2018. (ISBN 978-963-9817-96-8)
3. **Kaptárkő-tár. A Bükkalja geoturisztikai atlasza.** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-94-4)
4. **Kaptárkövek földjén. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.** 2. javított, bővített kiadás Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-93-7)
5. **A kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra. Táj-tér-kép.** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-0)
6. **Évmilliók tanúi. A Bükk-vidék földtudományi értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-2)
7. **Őskori sáncok, középkori földvárak. A Bükk-vidék kultúrtörténeti értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-97-5)
8. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálat**a (ISBN 978-615-5980-00-8)
9. **A természet szolgálatában. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság őrszolgálat**a. Bábakalács füzetek 22. Eger, 2018. ISBN 978-963-9817-99-9

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Térítéses kiadványok

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
1.	Regéci vár füzete	1985.
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.
13.	Bükki Nemzeti Park 25 éves kiadvány, angol)	2003.
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet füzet	2007. újrakiadás
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv)	1999.
16.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek	2002.
17.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv	2003.
18.	Térképek (BNP kerékpáros térkép, magyar, angol)	2002.
19.	Térképek (Bükki Nemzeti Park, Paulus)	2003.
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet	2003.
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet	2003.
23.	Bél-kő tanösvény leporelló (magyar, angol, német)	2003., 2008.
24.	Bél-kő tanösvény füzet	2003.
25.	Bükk-fennsíki tanösvények füzet	2004.
26.	Szt. István-barlang füzet	2004.
27.	Anna-barlang füzet	2004.
28.	Bükki Nemzeti Park DVD film	2006.
29.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák)	2006.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
30.	Ökoturizmus a védett természeti területeken könyv	2006.
31.	Élőhelyek, mohák és gombák I. könyv	2006.
32.	Özönnövények I. könyv	
33.	Özönnövények II. könyv	2006.
34.	Kő kövön marad könyv	2007. (újrakiadás)
35.	BNP emblémás vászontáska (zöld)	2015.
36.	BNP emblémás vászontáska (natúr)	2015.
37.	A Karancs-Medves és a Cseres-hg. TK monográfia	2007.
38.	A Zempléni TK monográfia	2007.
39.	A Bükk hegység földtana	2007.
40.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek füzet (Bábakalács 2.)	2007.
41.	Kaptárkövek völgye füzet (Bábakalács 7.)	2007.
42.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábakalács 1.)	2007.
43.	Hollókőtől a Bodrogzugig füzet (Bábakalács 4.)	2007.
44.	Az Ördögtornyoktól a patkányomos kövekig (Bábakalács 10.)	2007.
45.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábakalács 3.)	2007.
46.	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábakalács 5.)	2007.
47.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábakalács 6.)	2007.
48.	„Ex lege” védett értékek (Bábakalács 8.)	2007.
49.	Sokszínű élővilág (Bábakalács 9.)	2007.
50.	Tanösvények tervezése kézikönyv	2007.
51.	Lillafüred képeslap	2008.
52.	A Szalajka-völgy füzete (Bábakalács 11.)	2009.
53.	Mátra útikönyv	2009.
54.	Heves megye várai az őskőkortól a Kuruc korig	2009.
55.	Suba-lyuk barlang monográfia	2008.
56.	„Színek szárnyán” DVD film	2009.
57.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” CD lemez	2010.
58.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábakalács 14.)	2011.
59.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábakalács 15.)	2011.
60.	The magic karst füzet (Bábakalács 12.)	2011.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
61.	From the devil's towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábakalács 13.)	2011.
62.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.
63.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.
64.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum	2011.
65.	Magyarország földtani atlasza országjáróknak (magyar-angol)	2011.
66.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet monográfia, – Heves és Nógrád határán	2011.
67.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet monográfia, – Nógrád és Gömör határán – (szlovák nyelvű)	2010.
68.	Új magyar fűvészkönyv II. kötet	2011.
69.	Magyarország Nemzeti parkjai I.	2013.
70.	Baglyas-kő vár (Bábakalács 16.)	2013.
71.	Gyökerek és lombok VII. kötet	2013.
72.	Geologica Hungarica	2013.
73.	Lénárt János kötet könyv	2013.
74.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.
75.	Mesél a múlt.. könyv	2013.
76.	Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.	2013.
77.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége. (Bábakalács 18.)	2014.
78.	Zöld mozaik (Bábakalács 19.)	2015.
79.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upoonyi-hegység élővilága	2015.
80.	Zöld Horizont könyv	2014.
81.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok.	2014.
82.	Dr. Nádai Magda Élővizek mindörökre	
83.	Felfedezések a föld alatt (könyv) (bizományba átvett)	
84.	Mátra turistatérkép (Szarvas)	
85.	Bükk turistatérkép (szarvas)	
86.	Bükk turistatérkép Cartographia	
87.	Bükk turistakalauz (Cartographia)	
88.	Dr. Nádai Magda: Százszorszép I-II.	
89.	Cserhát térkép (Cartographia)	
90.	Dr. Nádai Magda: Madárcseresznyéstől könyv	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
91.	Mátra turistatérkép (Cartographia)	
92.	Láthatatlan erdő foglalkoztató füzet	
93.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet	
94.	Szalajka-völgy füzete Bábakalács 21.	
95.	Natura 2000 erdőterületek füzet Bábakalács 20.	
96.	Natura 2000 erdőkben füzet (fekete-fehér)	
97.	Ipolytarnóc kutatása könyv	
98.	A bátor kis gulipán című mesekönyv	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

BNP emblémás termékek, ajándékcikkek

	Megnevezés	Kiadás/beszerzés éve
1.	BNP emblémás színes felnőtt póló	2014.
2.	BNP emblémás kétoldalú színes gyermek póló	2014.
3.	Mókusos színes gyermek póló	2014.
4.	BNP emblémás férfi és női galléros póló	2014.
5.	BNP emblémás környakú női póló	2014.
6.	BNP emblémás hosszú ujjú női póló	2014.
7.	BNP emblémás hosszú ujjú férfi póló	2014.
8.	Szt. István-barlang kétoldalú színes póló	2014.
9.	Ipolytarnóci emblémás galléros póló	2012.
10.	BNP állatnyomatos póló (Hiúz)	2015.
11.	BNP állatnyomatos póló (Nőszirm)	2015.
12.	BNP feliratos bambusz golyóstoll	2014.
13.	BNP feliratos Toronto fa golyóstoll	2008.
14.	BNP feliratos fa golyóstoll (íves)	2014.
15.	BNP feliratos fa golyóstoll	2008.
16.	BNP feliratos öko golyóstoll	2014.
17.	BNP feliratos fa golyóstoll fém betéttel	2015.
18.	Állatfigurás ceruza	2014.
19.	Állatos golyóstoll	2015.
20.	Kitűző (Bükki Nemzeti Park, Ipolytarnóc), kisméretű	2014.
21.	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), nagyméretű	2007.
22.	BNP fém kitűző	2011.
23.	BNP emblémás, tűzzománcos jelvény	1997.
24.	Címeres kitűző	
25.	BNP emblémás Kariban sapka	2014.
26.	BNP emblémás vászonkalap	2008.
27.	BNP emblémás San Diego sapka	2014.
28.	BNP feliratos nyakba akasztható kulcstartós pánt	2014.
29.	BNP és Szt. István-bg. feliratos kerámiacsupor	2012.
30.	Ipolytarnóci natúr vászontáska	2008.
31.	Ipolytarnóci esernyő	2008.
32.	BNP emblémás esernyő	2011.
33.	BNP üvegnyitós led lámpa	2014.
34.	BNP feliratos led lámpa	2014.
35.	BNP zöld dinamós lámpa	2012.
36.	BNP és ipolytarnóci emblémás nagy hűtőmágnes	2014.
37.	BNP és ipolytarnóci emblémás kicsi hűtőmágnes	2014.
38.	Közet (Ipolytarnóc)	1986.
39.	BNP és ipolytarnóci emblémás műanyag iránytű (fehér)	2012.
40.	Zöld, karikával ellátott iránytű	2012.
41.	BNP emblémás esőkabát	2014.
42.	BNP emblémás spirálfűzet	2014.
43.	Nagy pele matrica	2012.
44.	Boldogasszony papucs matrica	2012.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerzés éve
45.	Ürge matrica	2012.
46.	Orrszarvúbogár matrica	2012.
47.	Mókus matrica	2012.
48.	Füleskuvik matrica	2012.
49.	Kerecsensólyom matrica	2012.
50.	Északi sárkányfű matrica	2012.
51.	Karcsú sisakvirág matrica	2012.
52.	Hiúz matrica	2012.
53.	Hollókői képeslap-leporelló	
54.	Védett állatos és növényes lap hűtőmágnesek	2014.
55.	Barlangos lap hűtőmágnesek	2014.
56.	BNP emblémás Polár sapka	2015.
57.	BNP emblémás kerámia bögre kanállal	2015.
58.	BNP emblémás vizespalack	2015.
59.	BNP emblémás műanyag kulacs	2015.
60.	BNP emblémás LED-es fejlámpa	2015.
61.	BNP emblémás jégkaparó	2015.
62.	BNP emblémás kesztyűs jégkaparó	2015.
63.	BNP emblémás dominó társasjáték	2015.
64.	BNP emblémás zsírkretakészlet 12db-os	2015.
65.	BNP emblémás macis kulcstartó	2015.
66.	BNP emblémás fekete iránytű	2015.
67.	BNP emblémás lámpa karabinerrel piros (macskaszem)	2015.
68.	BNP feliratos lámpa golyóstollal (szürke)	2015.
69.	BNP emblémás cipzáras tolltartó (zöld)	2015.
70.	BNP emblémás lépésszámláló	2015.
71.	BNP emblémás fém kulacs	2015.
72.	BNP emblémás frizbi (zöld)	2015.
73.	BNP emblémás elsősegély-készlet	2015.
74.	BNP emblémás Mikádó társasjáték	2015.
75.	BNP emblémás fa jojó	2015.
76.	BNP emblémás színes ceruzakészlet 12db-os	2015.
77.	BNP feliratos kulcstartó érintővel (zöld)	2015.
78.	BNP emblémás nyakba akasztható irattárca	2015.
79.	BNP emblémás kerámia bögre	2015.
80.	BNP feliratos túlélőkészlet fekete	2015.
81.	BNP emblémás férfi galléros póló	2016.
82.	Ipolytarnóci medál	
83.	Színek szárnyán c. videókazetta	
84.	BNP emblémás hímzett galléros póló (dolgozói)	2016.
85.	40 évfordulós juharfa tollkészlet fadobozban	2017.
86.	40 évfordulós testmaszírozó, átlátszó kék	2017.
87.	40 évfordulós műa. dinamós zseblámpa, átlátszó	2017.
88.	40 évfordulós A/5 jegyzetfüzet puha borítás zöld	2017.
89.	40 évfordulós Balmain A/5 jegyzetfüzet, fekete	2017.
90.	40 évfordulós A/6 jegyzetfüzet puha borítás v.kék	2017.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerzés éve
91.	40 évfordulós San Diego sapka, bézs	2017.
92.	40 évfordulós mentolos cukorka, ezüst	2017.
93.	40 évfordulós vízenergiás óra zöld/ezüst	2017.
94.	40 évfordulós piperetükör, fehér	2017.
95.	40 évfordulós neon pánt, sárga	2017.
96.	40 évfordulós műanyag kulacs, zöld	2017.
97.	40 évfordulós mikroszálas sporttörülköző 40*80	2017.
98.	40 évfordulós Passage piperetáska, fekete	2017.
99.	40 évfordulós látcső	2017.
100.	40 évfordulós bicska, 7 funkciós	2017.
101.	Szegedi társasági ing	
102.	Póló kerékpáros őri	
103.	nadrág (referensi)	
104.	BNP emblémás póló	
105.	Jelzőszalag	
106.	Turista érem (több féle)	
107.	Bábakalácsos bögre	2018.
108.	Fém tolltartó	2018.
109.	Nagyragadozós bögre	2018.
110.	Porcelán persely	2018.
111.	Nagy táblás csokoládé	2018.
112.	20 grammos csokoládé	2018.
113.	Pikoló csokoládé	2018.
114.	Faháncsból készült képeslapok	2018.
115.	Logózott kézműves szappan	2018.
116.	Sütiformázó logóval	2018.
117.	Vászonváska	2018.
118.	Esernyő Új logóval	2019.
119.	Hátizsák Új logóval	2019.
120.	Bögre állatos	2019.
121.	Kulacs új logóval	2019.
122.	Fakanál (medvés)	2019.
123.	Póló férfi új logóval	2019.
124.	Póló női új logóval	2019.
125.	Póló gyerek új ó	2019.
126.	Tejcsokoládé 20gr új logóval	2019.
127.	Tejcsokoládé 5gr új logóval	2019.
128.	Fa hűtőmágnes állatos	2019.
129.	Medvecsengő	2019.
130.	Fa kulcstartó BNPI	2019.
131.	Toll érintővel (BNPI, Ipolytarnóc)	2019.
132.	Radír (makk, dió)	2019.
133.	Ceruza erdei állatos	2019.
134.	Övtartó, emblémázott	2019.
135.	Bükki gyertya rusztikus	2019

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükki Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (lepirelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (lepirelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (lepirelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (lepirelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (lepirelló sorozat)	2006.
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (lepirelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (lepirelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (lepirelló sorozat)	2006.
9.	Ex lege védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (lepirelló sorozat)	2006.
10.	Ex lege védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (lepirelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető lepirelló	2008.
12.	Ilona-völgyi lepirelló	2009.
13.	A Bükk-fennsíki tanösvények lepirelló	2010.
14.	A felsőtárkányi tanösvények lepirelló	2010.
15.	Alapítás, fontosabb adatok lepirelló (Bükki Nemzeti Park)	2010.
16.	Karszt és víz lepirelló	2010.
17.	Karszt és élővilága kiállításvezető lepirelló	2010.
18.	Házirend túrázóknak lepirelló	2010.
19.	Működési terület és természetvédelmi kezelés lepirelló (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.
20.	Bükk National Park angol lepirelló (The natural and cultural historical values)	2010.
21.	Operational area and the range of duties angol lepirelló (Of the Bükk National Park Directorate)	2010.
22.	Bükki Nemzeti Park kisfüzet	2019.
23.	Bükki Nemzeti Park kisfüzet angol	2019.
24.	Lillafüredi barlangok kisfüzet	2019.
25.	Lillafüredi barlangok kisfüzet angol	2019.
26.	Ipolytarnóc kisfüzet	2019.
27.	Ipolytarnóc kisfüzet angol	2019.

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat Igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Hollókő, Lillafüred, Szilvásvárad), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2003. óta a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását.

Összesen 22 bizományossal állunk kapcsolatban Magyarország nagyvárosaiban, turisztikai központjaiban, egyetemeken, társintézményekben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

11.2.6. Látogatóstatisztika

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2019)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogató (fő)	Összesen (fő)	<i>Megjegyzés</i>
1.	„Karszt és élővilága” kiállítás (Felsőtárkány)	1 175	140	1 315	Az ingyenes látogatók száma /konferencián résztvevők, egyéb ide szervezett program és külön rendelt modul résztvevői/
2.	Anna-barlang (Lillafüred)	34 940	0	34 940	Téli időszakban napi egy túra indul.
3.	Szt. István-barlang (Lillafüred)	52 888	0	52 888	
4.	Múlt emlékei a Bükkben kiállítás (Lillafüred)	0	0	0	A kiállítás elbontásra került 2019. márciusban.
5.	Ipolytarnóci ősmaradványok tt „Borókás-árok” geológiai tanösvény	67387		67 387	
6.	Hollókő – Táj és a nép c. kiállítás	0	0	0	2019-ben zárva
7.	Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	0	2881	2 881	
8.	Ároktői tájház	0	0	0	2019-ben zárva
9.	Oszlai tájház (Cserépfalu)	0	0	0	2019-ben zárva
10.	Szilvásvárad Millenniumi Kilátó	24 910	0	24 910	
11.	Szomolyai kaptárkövek tanösvény		11 044	11 044	vezetett programokkal együtt 26 095 fő
12.	Szalajka völgyi információs ház		10458	10 458	
Regisztrált látogatók összesen:		181 300	24 523	205 823	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelési és turisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2018)				
<i>Bemutatóhely neve</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra	763	144	907	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	0	2 185	2 185	
Erdei iskolai program	1 775	0	1 775	
Természetvédelmi táborok	22		22	
Barlangi kalandtúra	437	0	437	könnyű és "extrém", overallos barlangtúrák
Regisztrált igénybevevők összesen:	2 997	2 329	5 326	

Szálláshelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működtetésében (2019)	
Szállóvendégek száma (fő)	3 889
Vendégéjszakák száma (fő)	6 487

Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen (2019)	
Szállóvendégek száma (fő)	3 889
Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	211 149
Összesen:	215 038

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4 000 főt).

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata.

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Az intézmény kommunikációs feladatait a kommunikációs referens végzi az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A média-megjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhelykezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó programjaink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak, de voltak az év során olyan kampányaink, amelyek nagy média nyilvánosságot váltottak ki (például az Ipolytarnóci Ősmaradványok programjai vagy a Vadászati Világkiállításához kapcsolódó programok).

Folyamatos kapcsolatot tartunk a régióban érintett szakmai szervezetekkel, társadalmi szervezetekkel, oktatási- és kutatási intézményekkel, gazdálkodókkal, önkormányzatokkal.

2019-ben a Bükk-vidék Geopark elindítása kapcsán alakítottunk ki jelentős kapcsolati hálót a geoparki terület turisztikai szolgáltatóival és önkormányzataival, elindult a Geo-szállás program az év utolsó negyedében, illetve elkezdte feltérképezni a BNPI a területén lévő helyi termelőket is.

2019-ben az EcoKarst program keretében meghirdette az Igazgatóság a Zöld vállalkozó díjat, amely nagy érdeklődésre tartott számot, s amelynek a célja a mezőgazdasági és kézműves termelőkkel élénkebb munkakapcsolat alakulhasson ki. Ugyanebben a programban „Milyen jövőt szánunk a Bükknek” címmel workshop sorozatot szervezett az Igazgatóság, amely során szintén helyi vállalkozókkal mélyíthette el a szakmai kapcsolatait az Igazgatóság.

Ehhez szükséges volt a mai igényeknek megfelelő kommunikációs eszköztár kialakítása, a folyamatos tartalomfejlesztés, illetve a meglévő tartalmak újragondolása, valamint folyamatos monitoring a kommunikációban.

Környezetvédelmi, turisztikai és nagyobb sportrendezvényeken kiadványokkal, szórólapokkal és kiállítási anyagokkal jelentünk meg, a helyi és az országos sajtóban, a körzeti televízióban és rádióban rendszeresen szerepeltünk. Igazgatóságunknak 2018-ban megújult a honlapja, elkészült a mobil applikációja és komplex CMS rendszert működtetünk a hírlevelek kezelésére. Igazgatóságunk jelen van a közösségi médiában is, Facebook, Twitter és Instagram oldalunk is van.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Megnevezés	Megjelenés/részvétel száma
Internetes megjelenés	Saját honlapunk, a www.bnpi.hu látogatottsága : 2013-ban: 154.396 2014-ben: 161.383 2015-ben: 189.345 2016-ban: 181.505 2017-ben: 186.080 2018-ban: 226.772 2019-ben: 195.365
Egyéb / periodika hírlevél	Life In Forests/A projekt részeként megjelent Zöld Horizont periodika regionális terjesztéssel
Elektronikus hírlevél	Feliratkozottak száma: 3017 fő
Facebook	2013-ban: 2.5e fő 2014-ben: 4e fő, 2015-ben 7e fő, 2016-ban 9e fő, 2017-ben 12 e fő, 2018-ban 15 e fő, 2019-ben: 17 ezer fő

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Nemzeti Parki termék Védjegy használatát szolgáltatók és termelők egyaránt elnyerhetik a nemzeti parki igazgatóságok kiírásai alapján. A védjegy jogosultjává - a természetes személyektől egészen a nagy agrárvállalkozásokig - olyan szereplők válhatnak, akik tevékenységüket védett természeti területen vagy Natura 2000 területen végzik. Az ország tíz nemzeti parki területén a védjeggyel rendelkezők száma folyamatosan emelkedik. A termékek között szalámikat, kolbászokat, mézeket, lekvárokat, pálinkákat, borokat, söröket, szörpöket, sajtokat, valamint szálláshelyeket és ökoturisztikai attrakciókat is találunk. Feltétel, hogy az előállított termékek elsősorban helyi nyersanyagokból készüljenek, és ne tartalmazzanak táj- vagy termőhelyidegen növényi és állati származékokat.

A 2019-ben meghirdetett védjegy pályázat eredményhirdetésére 2019 októberében a Geopark panzió átadóján került sor. A következő termelők vehették át oklevelüket:

Buda Sándor sajtkészítő kistermelő, a Budafarm Sajtműhely létrehozója és üzemeltetője. Tehén és kecsketejből állít elő házi készítésű tejtermékeket, hagyományos módszerekkel. Kínálatában szerepelnek a különböző típusú és ízesítésű sajtok. Tehéntejből készült kézműves gomolya termékeivel kapta az idej termékdíjat.

Török Eszternek már gyermekkorából ered a csuhéfonás szeretete, majd ebben az irányban folytatta tanulmányait is. Népi játékkészítő és népi kismesterségek szakoktatója. Védjegyes termékei: természetes anyagokból készült játékok, manócskák.

Tóth Lóránt számos hazai és nemzetközi elismeréssel kitüntetett fafaragó mester, aki nagy hangsúlyt fektet a népi hagyományok megőrzésére. Védjegyes termékek: faragott szék, faragott háttámlájú pad, hajcsattok, fa medálok. Emellett kézműves hagyományörző foglalkozásokat is tart gyerekeknek, ahol megismerteti őket a népi fafaragás technikájával.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A pélyi Tiszatáj Agrár Zrt. meghatározó mezőgazdasági vállalkozás a térségben. Állattenyésztéssel és növénytermesztéssel egyaránt foglalkoznak. Évtizedek óta ökológiai gazdálkodást folytatnak. Védjegyes termékeik: alakor tészta 21 fűrj tojással.

Pindrok Margit szintén gyerekkorától kézműveskedik, hímez és köt, valamint horgol Otthon termesztett levendulájából készítette az első levendula babáit. Védjegyes termékei: levendula babák, gömöri mintás tojások.

Kovács Tibor több, mint 40 éve foglalkozik különböző népművészeti tevékenységekkel. Gyékényből, spirál technikával készít különböző tároló edényeket. Tavaly a lengyelországi Nemzetközi Népművészeti Fesztiválon megnyerte az első díjat. Védjegyes termékei: szakajtó, ovális gyümölcsös kosár, kerek gyümölcsös kosár, kenyértartó, lábos alátét, méhkas, tojástartó.

A Magyar Vöröskereszt BAZ Megyei Szervezete által 2018-ban alapított *Kiss - Hortobágyi Major* szociális farm jelleggel működik Mezőcsáton. Sajtjai tájjellegű, hagyományos háztáji termékek. Nem tartalmaznak tartósítószeret és színezőanyagot; csakis teljes tejből készülnek. Védjegyes termékei: friss kecskesajt és tehénsajt 6 féle ízesítésben.

Kiss Ágnes a dédszüleitől tanulta a házi szappanfőzést, jelenleg fitoterápiát tanul, egyébként pedig kozmetikus és természetgyógyász végzettségű. 2010-ben készültek el az első saját szappanjai, majd Bükkszentkereszten 2014-ben elindította natúr kozmetikumokat készítő műhelyét a Bükki Napsugárt. Védjegyes termékei: szappanok és gyógynövény hidrolátumok.

H. Petkovics Katalin biológia-gyakorlati, magyar és művészetek szakos, nyugdíjas középiskolai tanár. 20 évig tanított 20 évig alapvető népi díszítőművészeti technikákat. Védjegyes termékei: palóc és tiszavidéki keresztiszemes motívumok felhasználásával készült gyöngy-szövött karkötők; szövött tarisznyák.

Hócza Henrietta termékei alapanyagait a szilvásváradai Dajka-dűlőn, egy Natura 2000-es terület közvetlen szomszédságában található családi birtokán termeszt, gyűjti és dolgozza fel. Házi készítésű lekvárokat, szörpöket, gyógy- és fűszernövényeket, örleményt és nektárt készít. Védjegyes termékei: Csipke-birs lekvár; Frissítő herba tea; Homoktövis tea.

Dréher Szabolcs is gyermekkorától foglalkozik kézműveskedéssel. Védjegyet kapott termékei tönkölypelyva párna levendula virággal, illetve kerti kakukkfűvel keverve. Emellett natúr tönkölypelyva párna is kapható.

Mr. Méz - családi vállalkozásban működik a sajtókezelt Mr. Méz méhészet több mint 20 éve. Termékeikkel kiérdemelték a Kiváló Tájtermék és a nemzeti parki védjegyet. Nagy Attila és felesége Aranka 1994-ben 2 méhcsaláddal kezdte a méhészkedést. Rokonságukban korábban nem méhészkedett senki, így a tevékenységhez szükséges „tudományt” tapasztalatból, saját káruból tanulták meg. Eleinte csak pár családdal dolgoztak munka mellett. Mára azonban állományukat 250 családra fejlesztették, a férj főállású östermelő lett.

Szabó Tamás - az idén a Zöld Vállalkozói díjat is nyert vállalkozó Radostyánban méhészkedik. Fiatal méhészként 11 éve gondoz 30 méhcsaládot tanulmányai és főállása mellett. A méhállományát szeretné felfejleszteni 100-150 családosra. Távlati tervei között szerepel egy méhes gyógy ház kialakítása, ahol az emberek profitálhatnak a méhek által nyújtott szolgáltatásokból és közben megismerkedhetnek a méhekkel és az általuk nyújtott egészséges és természetes

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

termékekkel. Ő a méhészetet tradicionális tevékenységnek tartja, mely a biológiai sokféleség megőrzéséhez is hozzájárul.

11.4. Tervezett fejlesztések (2020)

Szeleta Park Látogatóközpont

Szeleta Park Látogatóközpont, „A Bükk Keleti Kapuja” - a Bükki Nemzeti Park Keleti Kapujában látogató- és turisztikai központ kialakítása és a hozzá kapcsolódó tanösvény és terepi bemutatóhely fejlesztése.

A fejlesztés attraktív és ismeretterjesztésre is alkalmas modern infrastruktúrát, turisztikai termékeket és programkínálatot tartalmaz. A **Szeleta Park Látogatóközpont („A Bükk Keleti Kapuja”)** épületében kialakítandó **„A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete”** című kiállítása és a hozzá kapcsolódó attrakció-együttes a Bükk hegység természeti és kulturális örökségének sűrítményét (gyűjteményét) nyújtja, ugyanakkor a hegység sajátos és egyedi arculatát adó ősemberbarlangoknak (kialakulásuknak, természeti környezetüknek és régészeti leleteiknek) élményszerű bemutatását szolgálja – a látogatóközpontokra jellemző komplex szolgáltatásokkal. Az „Élmény, természetesen” szlogen ismeretterjesztő szórakozás és szórakoztató ismeretterjesztés hagyományos és interaktív bemutatói elemekkel valósul meg.

Ugyanakkor a Bükki Nemzeti Parkról, mint védett természeti területről, a hegység egészéről, annak egyedi természeti és kulturális látnivalóiról, a gyakorlati természetvédelmi tevékenységekről is tájékoztatást kapnak a látogatók. „A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete” c. attrakció öt természeti jelenség köré épített kiállítást, kreatív eszköz-együttest, ötféle garantált programcsoport-kínálatot, valamint egy meglévő kőzetpark terepi bemutatóhelyé fejlesztését, egy periszkópként szolgáló építményt és egy játszóteret foglal magába – a látogatók élményszerzését szolgálva.

A projektben az épület kivitelezésére lefolytatott közbeszerzési eljárás során beérkezett ajánlat alapján közel 800 Mft fedezethiány mutatkozik, amit jeleztünk az irányító hatóság felé. Ráemelési igényünkről döntés még nem született, de továbbra is tervezzük a projekt megvalósítását. Az előzőek miatt 2019-ben a projektben előrehaladás nem történt,

A **KEHOP-4.1.0** - Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése c. felhívásra benyújtott projektjeink közül a *„Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása”, a Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén”, a „Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden”, az „Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben”, a „Földvárak, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén” című projektjeinkben, valamint a **KEHOP-4.2.0** - A természetvédelmi őrszolgálat és monitorozó rendszer fejlesztése című felhívásra benyújtott *„A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével”* című projektünkben megvalósultak a főbb projektelemek. Ezeknél a projekteknél 2020-ban tervezzük a projektek zárását.*

Harkály Ház – látogatóközpont Mátrafüreden

A Mátrai Tájegység Heves megye középső részén, a Mátra hegységben és környezetében lát el természetvédelmi kezelői feladatokat. A tájegység természetvédelmi szempontból legértékesebb része Mátrai Tájvédelmi Körzet a Keleti- és Középső Mátrában, valamint a Nyugati Mátrában két egymástól elkülönülő védett területegység.

A Mátrai Tájegység természetvédelmi értékekben gazdag hegyvidéki terület. Védett természeti területek – középhegységi erdők különböző típusai, erdőssztyeprétek, lápok -, Natura 2000 madárvédelmi terület és változatos élőhelyekkel rendelkező Natura 2000 természetmegőrzési területek alkotják. A Mátra, Budapest viszonylagos közelsége miatt is, a turizmus, az osztálykirándulások egyik kedvelt célpontja. Szép tájai, természeti értékei iránt van érdeklődés. A meglévő érdeklődés kielégítésének, a természeti értékek megismerése iránti érdeklődés további felkeltésének színteréül szolgálhat a megépülő a megépülő látogató és oktatási központ

A tájegység rendelkezik a BNPI saját vagyionkezelésében lévő mátrafüredi tájegységirodával, azonban ez az épület jelenlegi kiterjedésében nem volt alkalmas látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására. A Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0 pályázat segítségével a házat bővíteni lehetett. A bővítéssel korszerű irodát és eszköztartart, természetvédelmi, oktató- és bemutatóközpontot, oktatási célú helyiségeket valamint kiállító teret kívánunk létrehozni. A fejlesztés célja a tájegység természetvédelmi értékeinek, védett és Natura 2000 területeinek, élőhelyeinek, növény és állatfajainak bemutatása, a természetvédelem fenntartási feladatainak, az egyes élőhelyek kezelésének megismertetése.

A beltéri állandó kiállítás a vulkanikus felépítésű Mátra természeti (élőhelyek) és kultúrtörténeti értékeit (hagyományos tájhasználat) mutatja be természetvédelmi kezelési szempontból. A kiállítás interpretációs technikái a személyes bemutatástól (a látásra, hallásra épülő élményszerzéstől) az interaktív és a statikus display eszközökön át a mechanikus, optikai, elektromos és virtuális eszközökig terjedjenek:

Statikus, látványt bemutató eszközök: makett, terepasztal, dioráma, modellek;

Interaktív interpretációs eszközök: feladatlapok, kreatív installációk, multimédiás eszközök, érintőképernyős terminálok;

Személyes interpretáció: animátor.

Szakvezetések, környezet- és természetvédelmi foglalkozások, előadások tartását tervezzük a környező iskolák igényei szerint. A létesítmény udvaráról induló kapcsolódó új tanösvény fejlesztés a Rákóczi tanösvény kiépítését is magában foglalja: meglévő turistaúton, és madárvédelmi bemutató erdőn keresztül, a Sás-tó, Kozmáry-kilátó érintésével ér vissza Mátrafüredre.

Bükki Csillagda

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság hiánypótló asztroturisztikai attrakciófejlesztést tervez a Bükk szívében, az Egert és Miskolcot összekötő út mellé, amely az egész Bükk turisztikai kínálatát átstrukturálja. A jelentős látogatószám bővülést eredményező, a helyi gazdaságot jelentősen élénkítő fejlesztés újszerűsége egy olyan környezettudatos szemlélettel kialakított látogatómenedzsment rendszer, amely lehetővé teszi, hogy a forgalomműködés mellett is biztosítható legyen a táj ökológiai, természeti, táji fenntarthatósága.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kiemelt figyelmet fordít a fényszennyezés csökkentésére bolygónk környezeti, természeti fenntarthatósága érdekében. Az Igazgatóság a témában végzett eddigi munkájáért elnyerte a nemzetközi Csillagoségbolt-park címet. Szakmai munkájának folytatása a komplex élményt nyújtó csillagászati tematikájú attrakció létrehozása, amelynek technológiai felszereltségi szintje európai léptékű, maga a kínálat pedig Közép-Európában egyedülálló.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A tervezett fejlesztések eredménye, hogy a Bükk-hegység és az egyes fejlesztések is önálló utazási motivációt kínáló élményigérettel fognak bírni a mind a belföldi mind a különleges természeti élményeket kereső külföldi turisták számára.

A koncepció alapja a kozmosz és az ember viszonyának a meghatározása – éppen ezért az első fejlesztési ütemben a Bükki Csillagda megvalósítása a cél.

A létesítmény alapkoncepciója: egy olyan Közép-Európában is egyedülálló fejlesztés megvalósítása, melynek eredményeképp mérhetően javulnak az égbolt, mint kulturális és természeti örökségünk bemutathatóságának feltételei, és a terület látogatottságának és vonzerejének szignifikáns növekedése is tapasztalható lesz.

A Csillagda tervezett elemei

- Fizikai és csillagászati témájú állandó kiállítás – „látni a láthatatlant” - az emberi szem számára látható - nem látható fénykísérletekkel, a láthatatlan fény és elektromágneses sugárzás bemutatásával, várja a vendégeket. A cél játékosan bevezetni a látogatókat egy olyan világba, amely a „láthatatlant láttatja”. A kiállítás elkülönített része lesz a meteorit kiállítás: ahol a látogatók a világűrből érkező ritka kőzeteket láthatnak, azokat megérinthetik, a falakon pedig videók mutatják be a hatalmas meteorithullásokat.
- Űrszimulátor planetárium: Magyarországon és Közép-Európában egyedülálló 10 MPx felbontású digitális planetárium, ahol 50. fő számára 8 m átmérőjű félgömb kupola felületen korszerű vetítők segítségével, Dolby hangminőséggel mutatjuk be az univerzum csodáit, a csillagos égbolt rejtelseit.
- Csillagvizsgáló kupola, távcsövekkel, kamerákkal: Nap-megfigyelő távcsövek segítségével megfigyelhetjük központi csillagunkat, éjszakai pedig a látogató kiváló minőségben, a sötét, fényszennyezéstől mentes, minőségi bükki csillagos égbolt alatt láthatja a világűr égitesteit, a Holdat, bolygókat, galaxisokat és egyéb más, érdekes objektumokat. A csillagvizsgáló több távcsövet tartalmaz, köztük hazai gyártásút is, és egy Magyarországon még nem található, Dall-Kirham optikai rendszerű hatalmas, 50 cm átmérőjű f/6.8 fényerejű tükrös távcsövet, egy 14 cm átmérőjű APO lencsés távcsövet, valamint egy 10 cm átmérőjű (Lunt Hidrogén alfa) Naptávcsövet. A távcsövek képe kivetíthető, ezért egyszerre többen is láthatják a képet.
- 5D+ virtuális Univerzum: VR szemüveges alkalmazás, egyedi tervezésű tartalommal: az egyedi gyártású filmek animációk virtuális lehetőséget biztosítanak a látogatóknak, hogy megélik a kozmosz végtelenségét, kiléphessenek a világűrbe, érezzék a világűr „femes illatát”.

A kiállítótéri látványosságokon túl a Csillagda területén a projektgazda kialakít egy kerékpáros barát pihenőt, piknikező helyet, illetve egy egyedi gyártású, a kiállítási tematikához illeszkedő játszóteret. Mindemellett elektromos kisbusz segítségével a környező attrakciók, szállások is könnyen megközelíthetőek. A környék természeti kínálatát tanösvény-hálózattal kívánjuk atraktívabbá tenni.

Az épület lapostetős, így amellet, hogy itt kerülnek elhelyezésre a napelemek, kialakításra kerül egy kilátóterasz, ahol a különböző kozmikus események szervezett programok keretében szabad szemmel is megtekinthetők, ez jól kiegészíti a távcsöves megfigyeléseket.

A létesítményben a recepcióval egy térben ajándékbolt, valamint egy kisebb büfé is helyet kap, amely egy panorámás terasszal is rendelkezik majd.

A projekt összértéke: nettó 990 millió Ft.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Baglyaskő látogatóközpont fejlesztése

A fejlesztés a „Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén“ című nyertes projekt keretében. A projektben résztvevő partnerek közös célja a kulturális és természeti örökség bemutatása és egy határon átnyúló, fejlett észak-déli idegenforgalmi tengely kialakítása. A történelmi Nógrád területén található települések felemelkedésének egyik kitörési pontja a még meglévő és részben élő kulturális örökség, mint adottság megőrzése és méltó bemutatása a jelen és jövő generációjának.

A projekt vezető partnere Fülek Város Önkormányzata, a projektpartnerek pedig Bátorterenyre Város Önkormányzata, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és Szlovákiában Sátorosbánya Község Önkormányzata. A partnerek együtt több mint 2,1 millió eurót költhetnek el a projekt megvalósítására.

Füleken csaknem 928 ezer euróból a középkori vár, mint kulturális, élő természeti és földtani örökségi helyszín fejlesztése valósul meg. A régészeti ásatást követően kiépülnek a várhoz vezető utak, a hiányzó parkoló és vizesblokk a vár alatti szabad területen, ahol egyúttal információs pont is szolgálja majd a látogatókat.

Bátorterenyre Város Önkormányzata a műemléki Gyürky-Solymossy kastély gondos gazdájaként évtizedek óta őrzi Nógrád egyik fontos történelmi és természeti örökségét, ahol jelen projekt eredményeként a kastélyt hajdan kiszolgáló épületek (tisztai- és cselédlakások) rehabilitációjával és új funkcióba állításával a látogatóinfrastruktúra bővítése – Palóc Porta kialakítása - valósul meg.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság fő célja Salgótarjánban a Baglyas-kő vár területén a régészeti örökség feltárása, az előkerült leletek helyszíni megóvása és bemutatása, valamint látogatóbarát infrastruktúra kialakítása (gyermekjátsszótér, vizesblokk, ismertető táblák) a vonzerő növelése érdekében.

Sátorosbányán a határon fekvő Somoskő várához vezető nem megfelelő műszaki állapotú út teljes körű felújítása a nagyszámú látogatói igényt szolgálja majd.

Közös megvalósításban kerül sor többek között workshopok és konferenciák szervezésére.

A projekt megvalósítási ideje 2017. szeptember 1-jétől 2010. június 30-ig tart.

Hollókő – Natura 2000 kiállítás

Szintén KEHOP pályázatból valósulhat meg az a mobil kiállítás, amely 2020-ban a hollókői tájházunkban kaphat időszakosan otthont. A kiállítás két részelemből áll: interaktív, de kézzel fogható installációs eszközökkel kerülnek bemutatásra a Natura2000 területek állatfajai, illetve egy VR szemüveges bemutató segítségével mutatjuk be egyedi, különleges formában a Natura2000 területek élővilágát. A kiállítás szinte az összes érzékszervre hat, lehetőséget biztosítva az élményszerű megélésre, a látványos, oktató anyagok segítségével pedig különféle korcsoportok számára tesszük könnyen megismerhetővé a környék élővilágát.

11.5. Együttműködési megállapodások

Igazgatóságunk, alapító tagszervezetként részt vett az EUOPARC Szövetség Közép-és Kelet-Európai Szekciójának éves közgyűlését a Balaton-felvidéki Csopakon tartotta (2018. április 18-20). A hároméves cseh elnökségi ciklus 2017-ben zárult, 2018-ban – szintén három évig – a magyar elnökség fogja az operatív teendőket összefogni. A rendezvényen a magyar elnökség tervezett programjait, céljait is megtárgyaltuk (pl. tematikus workshop-ok, webinar-ok tervezése, az ifjú kócsagőr program fejlesztése stb.).

Ugyancsak kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk a Mendel Egyetem Zoológiai, Halászati, Hidrobiológiai és Méhészeti Karával (Brno), melynek tárgya a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet rovarvilágának kutatás (a megállapodás időtartama: 2019.04.01. – 2023.09.30.)

Igazgatóságunk együttműködési megállapodást kötött a Magyar Rovartani Társasággal, melynek keretében igazgatóságunk a 4. Magyar Orthopterás Találkozó (2019.07.05–07.) lebonyolításában, annak terepi programjában működött közre.

Kutatási együttműködés megkötésére került sor Dr. Szövényi Gergely Zsolttal, aki az együttműködés keretében a védett szép hegyisáska (*Arcyptera fusca*) aktív védelmét valósítjuk meg a Bükk-fennsíkon (a megállapodás időtartama: 2019.05.01. – 2021.09.30).

2019-ben együttműködési megállapodás született a Magyar Honvédség 24. Bornemissza Gergely Felderítő Ezredével. Az együttműködés célja a felderítők gyakorlatainak elősegítése a nehéz terepviszonyok között úgy, hogy a természetvédelmi érdekek, természeti értékek ne sérüljenek.

2019-ben aktualizáltuk és természetvédelmi záradékkal láttuk el a már korábban meglévő együttműködési megállapodásunkat a Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal. Ennek célja a gyakorlatok során, illetve éles helyzetekben a természetvédelmi károkozás minimalizálása, valamint a minél közvetlenebb szakmai kapcsolat létrehozása.

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai** gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezésében, irányításában, **szakdolgozatok és diplomamunkák** témavezetésében. Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseire a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra. **2019-ben 68** egyetemi, főiskolai hallgató és középiskolás diák egyéni és csoportos szakmai gyakorlatát, terepgyakorlatát, közérdekű önkéntes tevékenységét vagy közösségi szolgálatát szerveztük a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon, illetve keresett meg bennünket szakdolgozat, diplomamunka elkészítése miatt.

A 2019-ben megkötött és hatályban lévő, oktatási együttműködések, megállapodások	
Vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytan és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
+	Eszterházi Károly Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A 2019-ben megkötött és hatályban lévő, oktatási együttműködések, megállapodások	
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem, Természettudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő
a Bükk-vidék Geopark létrehozása és az UNESCO felterjesztéshez szükséges szakmai anyag elkészítése	Eszterházy Károly Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar,
Környezeti nevelési együttműködés	Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája
nyári gyakorlat	Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola
iskolák természetismereti oktatását segítése	Egri Tankerületi Központ
környezeti nevelés, esztáz-kői-barlang meglátogatása	Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
közösségi szolgálat	Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény

Ellenőrzések, egyeztetések, kommunikáció

Az év során személyes találkozók során egyeztetünk a működési területünket illetékességi területükkel érintő kormányhivatalok természetvédelmi hatósági munkatársaival. Közös ellenőrzésen vettünk részt egri kertészetben.

Az idegenhonos halfajokkal szembeni koordinált fellépést egyelőre nem tartjuk indokoltnak, az ismert állományok monitorozása (és új lelőhelyek feltárása) azonban folyamatos, így a folyamatba bármikor lehetőségünk van beavatkozni. Igazgatóságunk inváziós fajokkal leginkább terhelt vizei a síkvidéki területeinken, a Dél-borsodi és Dél-hevesi tájegységben vannak – itt elsősorban a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*), az amurgéb (*Perccottus glenii*) terjedése jelentenek gondot.

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Megyei Természetjáró Szövetség, a Heves megyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Megyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetőrként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az FM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztató pálya nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

Természetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek

Igazgatóságunk, alapító tagszervezetként részt vett az EUROPARC Szövetség Közép-és Kelet-Európai Szekciójának éves közgyűlésén, amely a kiskunsági Kunbaracson került megrendezésre, egy inváziós növényfajok visszaszorítását célzó workshop-al összevontan (2019. június 8-12). A rendezvényen a tisztújítás mellett, a magyar elnökség tervezett programjait, céljait is megtárgyaltuk (pl. tematikus workshop-ok, webinar-ok tervezése, az ifjú kócsagőr program fejlesztése stb.). A Kaptárkő Egyesülettel több közös természetismereti programot szerveztünk a jeles napokhoz, illetve környezetvédelmi kampányokhoz kapcsolódóan.

A Békatutaj Szabadidősport Egyesület és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködési megállapodást kötöttek, melynek célja közös akció keretében faültetés megvalósítása, melynek révén a klímavédelmi élőhelyfejlesztés valósul meg. A megállapodás keretében Eger határában közösségi faültetés valósult meg nemzeti park igazgatósági saját vagyongezelt területen.

A Kaptárkő Egyesülettel több közös természetismereti programot szerveztünk a jeles napokhoz, illetve környezetvédelmi kampányokhoz kapcsolódóan.

A Bükki Nemzeti Parkban létrehozott Csillagoségbolt Park az egyesület kezdeményezése, a felterjesztéshez szükséges adatgyűjtést, fényméréseket és a fényszennyezéssel kapcsolatos ismeretterjesztő munkát a BNPI támogatta. Együttműködünk a Bükkaljai Tájegységi Értéktár Bizottsággal, illetve annak munkaszervezetével, a Kaptárkő Egyesülettel a Hungarikumok gondozása terén is.

Az Magyar Madártani Egyesülettel rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projekteknél, madárodúk kihelyezésében, monitoring feladatokban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

11.6. Fontosabb események

A Bükk-vidék Geoparkhoz kapcsolódó programok, rendezvények, foglalkozások, előadások:

- Transzbükki átkelés; szakvezetések, túraversenyek;
- Kaptárkő Nap – Szomolya (**2019. május 13.**);
- Tájséta az egri szőlőhegyeken át a kaptárkövekhez (**2019. november 3.**);
- Geoturisztikai nyílt nap a lillafüredi barlangokban (**2019. április 6.**);
- Szakmai napok (ME, EKE) turizmus szakos hallgatói részére (, **2019. november 5.**);
- Geotóp napok bükk-vidéki helyszíneken (**2019. október**).
- Magyarhoni Földtani Társulat Progeo Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály tematikus előadóülése (MBFSZ Stefániai úti épület, Budapest) (**2019. november 11.**)
- Vadászat a természetvédelemben előadássorozat főbb nagyvárosokban
- Kárpáti borzderes fajtanépszerűsítő sorozat szakmai rendezvényeken

Szakvezetések:

Időpont (2019)	Esemény (szakvezetés)	Résztevők száma
2019.01.26	Transzbükki átkelés I.	65
2019.02.02	Transzbükki átkelés II.	45
2019.02.09	Tarjánka-szurdok	62
2019.03.02	Esztáz-kői barlangtúra	27
2019.03.23	Geológia és ősrégészet a Hór-völgyben	48
2019.04.18	Esztáz-kői barlangtúra	5
2019.04.27	Kaptárkő túra Cserépváralja környékén	28
2019.05.07	Ördögtorony tanösvény	39
2019.05.18	Orchidea nap	20
2019.06.05	Vöröskői-tanösvény	30
2019.06.05	kiállítás, szakvezetés	36
2020.06.15	Bükk-fennsík, Bél-kő	40
2019.06.22	Szentjánosbogár-séta	70
2019.07.03	kiállítás, szakvezetés	26
2020.07.24	Esztáz-kői barlangtúra (Túramanó)	25
2019.08.07	Esztáz-kői barlangtúra	5
2019.08.24	Tarjánka-szurdok	40
2019.09.03	Vár-hegy tanösvény, vízvizsgálat	28
2019.09.27	Tarjánka-szurdok	20
2019.10.11	Geotóp napok - Szomolya	9
2019.10.11	kiállítás + Kő-köz	22
2019.10.12	Tarjánka-szurdok	40
2019.11.02	Tájséta	26
2019.11.23	Tarjánka-szurdok	34
		790

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Jeles napok, természetismereti foglalkozások:

Időpont (2019)	Esemény (Jeles- és Tematikus Napok)	Résztevő száma
02.23.	Harkályok ideje	10
02.25.	Év élőlényei	50
03.19.	Fenntarthatósági témanap	76
03.20.	Víz világnapi program	24
03.21.	Víz világnapi program	13
03.22.	Víz világnapi program	82
04.24.	Föld Napja, Érsékkert	több száz
04.26.	Föld Napja, Felsőtárkány	120
05.10.	Madarak és Fák Napja Felsőtárkány	70
05.11.	Kaptárkő Nap	500
05.24-26.	Természetfilm bemutató Felsőtárkányban	80
06.12.	Természetismereti témanap, mikroszkópizálási gyakorlat	50
08.14.	Perzeidák Éjszakája	38
08.31.	Denevérjéj	30
09.13.	Hiúz ugrás akadályverseny	100
09.30 - 10.04.	Állatok világnapja	225
10.10.	Állatok világnapja	60
11.12.	Önkéntes cserjeirtás	22
11.15.	Önkéntes cserjeirtás	25
11.20.	Gyermekvédelmi Nap	70
12.07.	Madárkarácsony	25
		1 670

Természetismereti modulok:

Időpont (2019)	Modulok, környezeti nevelési tevékenység	Résztevők száma
04.01.	Bükk természeti értékei	22
04.02.	Kő-közi kör	22
04.03.	Madárgyűrűzés	22
04.04.	Csillagász est	22
04.04.	Esztáz-kői-barlang modul	22
04.08.	Tájékozódási futás	17
04.09.	Esztáz-kői-barlang modul	17
04.09.	Csillagász est	17
04.10.	Játékos vetélkedő	17
04.18.	Bükk természeti értékei	20
04.15.	Csillagász est	38

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Időpont (2019)	Modulok, környezeti nevelési tevékenység	Résztevők száma
04.15.	Kő-közi kör	38
04.16.	Vár-hegyi modul	38
04.16.	Madárgyűrűzés	38
04.17.	Bükk természeti értékei	38
04.25.	Bükk természeti értékei	28
04.25.	Csillagász est	18
04.29.	Esztáz-kői-barlang modul	19
05.02.	Csillagász est	26
05.02.	Madárgyűrűzés	26
05.08.	Csillagász est	35
05.09.	Csillagász est	25
05.10.	Tájékozódási futás	29
05.12.	Csillagász est	26
05.13.	Csillagász est	27
05.13.	Bükk természeti értékei	27
05.14.	kiállítás, nyomkeresés	57
05.15.	Esztáz-kői-barlang modul	27
05.10.	Tájékozódási futás	27
05.20.	Madárgyűrűzés	16
05.21.	Vár-hegyi modul (bányáig)	21
05.21.	Madárgyűrűzés	22
05.22.	Denevérles	22
05.23.	Tájékozódási futás	22
05.23.	Csillagász est	22
05.24.	Madárgyűrűzés	17
05.24.	Esztáz-kői-barlang modul	16
05.28.	Esztáz-kői-barlang modul	17
05.29.	Esztáz-kői-barlang modul	20
05.29.	Madárgyűrűzés	24
05.29.	Kő-közi kör	24
05.31.	Esztáz-kői-barlang modul	26
05.31.	Madárgyűrűzés	26
06.01.	Esztáz-kői-barlang modul	23
06.03.	Kő-közi szakvezetés	22
06.03.	Madárgyűrűzés	22
06.05.	Madárgyűrűzés	38
06.05.	Kő-köz, kiállítás	38
06.06.	Kő-köz, kiállítás	24
06.06.	Esztáz-kői-barlang modul	35

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Időpont (2019)	Modulok, környezeti nevelési tevékenység	Résztevők száma
06.06.	Madárgyűrűzés	17
06.07.	Madárgyűrűzés	24
06.11.	Csillagász est	26
06.11.	Esztáz-kői-barlang modul	20
06.11.	Bükk természeti értékei	26
06.11.	Kő-közi kör	26
06.12.	Vár-hegyi modul	26
06.12.	Esztáz-kői-barlang modul	23
06.12.	Madárgyűrűzés	23
06.13.	Esztáz-kői-barlang modul	25
06.13.	Madárgyűrűzés	26
06.14.	Vár-hegyi modul	20
06.22.	Tájékozódási futás	44
06.25.	Bükk természeti értékei	31
06.27.	Esztáz-kői-barlang modul	29
07.02.	Kő-köz, vízvizsg.	26
07.02.	Madárgyűrűzés	26
07.05.	Tájékozódási futás	67
07.15.	Esztáz-kői-barlang modul	?
07.16.	Kő-közi modul	?
07.17.	Tájékozódási futás	27
07.17.	Csillagász est	?
07.18.	Esztáz-kői-barlang modul	?
08.03.	Kő-közi modul	36
08.04.	Madárgyűrűzés	36
08.05.	Esztáz-kői-barlang modul	36
08.06.	Vár-hegyi modul	36
08.07.	Bükk természeti értékei	36
09.17.	Bükk természeti értékei	45
09.26.	Tájékozódási futás	25
09.26.	Vár-hegyi modul	25
09.27.	Esztáz-kői-barlang modul	25
		2 114

A XXVII. Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny országos döntőjének előkészítése, terepi program vezetése, a döntőben való aktív közreműködés. 2019. május 10-12.

A **Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny** az egyik legrégebbi az országos – illetve az utóbbi években már nemzetközivé vált – földrajzi témájú tanulmányi versenyek között.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Keretében a tanulók földrajzi tudásának megmérettetésére a 2018-2019. tanévben 27. alkalommal került sor. A verseny néhány évvel ezelőtt Tardy János, a Magyar Természettudományi Társulat elnöke erőfeszítései eredményeként nemzetközivé szélesedett. Ennek köszönhetően versenyzők érkehetnek a Felvidék, Kárpátalja, Erdély és a Vajdaság különböző iskoláiból is. A verseny kiírója és rendezője a Magyar Természettudományi Társulat (MTT), de számos más szervezet is segíti szakmai megvalósítását. A szakmai együttműködők között találjuk a Magyar Földrajzi Társaságot, az Eszterházy Károly Egyetemet, az ELTE Természettudományi Karát, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságát, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatot (MBFSZ), a Magyarhoni Földtani Társulatot, a TIT Szövetség tagegyesületeit és a TermészetBúvár Alapítványt. A verseny szervezésében jelentős részt vállalnak az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központjai és a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

A verseny az általános iskolás (13-14 éves, 7., 8. évfolyamos) tanulóknak kínál megmérettetési lehetőséget. Célja, hogy a föld- és a földrajztudomány iránt érdeklődő, tehetséges magyarországi és külföldi magyar anyanyelvű tanulók összemérhessék elméleti tudásukat és az ismeretek gyakorlati alkalmazására irányuló képességüket. A verseny egyben találkozási lehetőséget is jelent a versenyfelkészítésben aktív pedagógusok számára.

A **Kárpát-medencei döntőt** Egerben az Eszterházy Károly Egyetemen rendezik. A döntő a hagyományoknak megfelelően háromfordulós: írásbeli, terepgyakorlati és szóbeli fordulót foglalt magában. A terepgyakorlatot a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság állítja össze és rendezzi meg.

12. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

2019-ben folytattuk együttműködésünket a hazai partnerszervezetekkel, kutatóintézetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Partnereink a természetvédelmi kezelési és kutatási feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok (például ragadozómadár-fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kétéltű hulló felmérések kiemelten alpesi gőte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitorozás, bemutatóhelyek létesítése, fenntartása. közös szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Eszterházy Károly Egyetem*
- *Magyarhoni Földtani Társulat*
- *Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *Gyöngyösi Mátra Múzeum*
- *Castrum Bene Egyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszékének*
- *MTA Ökológiai Kutatóközpont*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület*
- *Miskolci Egyetem Ásványtani – Földtani Intézet*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*
- *TETT Alapítvány – Ipolytarnóc*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Szeleta Kultúráért Alapítvány*
- *Üröm Természetvédelmi Egyesület*
- *Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány*
- *Nimfea Természetvédelmi Szövetség*
- *Macskahere Természetvédelmi Egyesület*
- *Magyar Rovartani Társaság*
- *Alapítvány a vidrákért*
- *Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület*
- *Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ*
- *Országos Természetőr Egyesület*
- *TETT Alapítvány*
- *NAIK*
- *BEKE*

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- *Kaposvári Egyetem*
- *Egererdő Erdészeti Zrt.*
- *Északerdő Zrt.*
- *Magyar Államkincstár*
- *Magyar Szürkemarkarhát Tenyésztők Egyesülete*
- *Kárpáti Borzderes Szarvasmarha Fajta Tenyésztők Egyesülete*
- *Furioso-North Star Lótenyésztők Országos Egyesülete*
- *Magyartarka Tenyésztők Egyesülete*
- *Magyar Juh-és Kecsketenyésztők Szövetség*
- *Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége*
- *Működési területhez tartozó Megyei Kormányhivatalok Járási Hivatalainak Földhivatali Osztályai (ingatlan ügyek)*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Kormányablak Osztály (adatigénylések)*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatallal Erdészeti Osztály (hatósági bizonyítványok igénylése)*
- *Nemzeti Földügyi Központ (földcsere ügyletek)*
- *Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (földcsere ügyletek)*

13. Belföldi és külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Holland Nemzeti Múzeum Biodiverzitás Kutató Intézete (Naturalis Biodiversity Center)	Hollandia (Leiden)	A Bükkben és Mátrában előforduló Pannon erdőtípusok mikrobiomjának vizsgálata DNS metabarcoding módszerekkel.
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Besztercebánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ósélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az ANPI és a BNPI természetvédelmi őrrei dolgozták ki 2006-ban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia - Magyarország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.
WWF DCP Romania és partnerei	Románia	ConnectGreen Interreg Danube-pályázatban nagyragadozók élőhelyi kapcsolatainak megőrzése
Parco Nazionale Foreste Casentinesi, Monte Falterona e Campigna,	Olaszország	LIFE19 NAT/IT/000795 pályázat előkészítése, A pályázat célja a vadmacska genetikai tisztaságának megőrzése
World Wide Fund For Nature Germany	Németország	LIFE16 GIE/DE/000661 EULARGEARNIVORES- Az emberek és a nagyragadozók együttélésének elősegítése, kommunikáció, határokon átnyúló együttműködés és tudáscsere révén – közvetlen kapcsolat csupán a WWF Hungary –val van, képzések, találkozók

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A belföldi együttműködő partnerek a térség turizmusban érintett szervezetei és a turisztikai szakmai szervezetek

- *Magyar Természetjáró Szövetség*
- *Magyar Természettudományi Múzeum*
- *Fővárosi Állat- és Növénykert*
- *Szegedi Vadaspark*
- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Heves Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Szilvásvárad Turakerékpáros Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *IPLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Országos Erdészeti Egyesület*
- *Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány*
- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Bükkaljai Gasztronómiai, Turisztikai és Szabadidősport Egyesület*
- *Magyar Turisztikai Ügynökség*
- *Magyar Kerékpáros Szövetség*
- *Aktív turizmusért és kerékpározásért felelős kormánybiztos*
- *Magyar Turisztikai Szövetség*
- *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (jogsegély szolgáltatás)*
- *Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Földművelésügyi Osztály (jogosulti kártalanítások)*

14. Ellenőrzés

Belső ellenőrzés

A belső kontrollrendszerrel és a belső ellenőrzésről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet 15. § (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 70.§ (1) bekezdése értelmében, a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: BNPI) igazgatója gondoskodott, illetve a belső ellenőrzés működéséhez szükséges feltételeket biztosította. Az igazgatóságon a belső ellenőrzési feladatokat, valamint a belső ellenőrzési vezető feladatait 2019-ben a belső ellenőrzést vállalkozási szerződéssel az Universal Audit Kft., ezen belül Györiné Új Mária belső ellenőr végzi. Tevékenységét a BNPI igazgatójának közvetlenül alárendelve végezte.

Jogállását, feladatait a 2016. 05. 25 - én jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a 2017. évben módosított, jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv tartalmazza.

A témák kijelölése kockázatelemzés alapján történik. A belső ellenőr az ellenőrzéseket a kormányrendelet, valamint a kézikönyvben leírtak szerint hajtotta végre.

A belső ellenőr által megállapított hiányosságok pótlására, a javaslatai, megállapításai alapján intézkedési terveket készítünk a feltárt hibák megszüntetésére.

A belső ellenőr az ellenőrzési tevékenységen kívül tanácsadói feladatokat látott el.

A napi munkavégzés során folyamatba épített ellenőrzéseket is alkalmazunk napi rendszerességgel az ellenőrzési nyomvonalak szerint.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Külső ellenőrzések

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 15-129/2018	Azonnali létszámzárlat elrendeléséről szóló 2051/2018. Korm.határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Még nem lezárt ellenőrzés	-	-
Állami Számvevőszék 16-44/2018	"A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése" és "A központi költségvetési szervek ellenőrzése" keretében a 2015-2017. évek vonatkozásában előkészíti a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzését.	Az Állami Számvevőszék 6 pontban kifogásolta az Igazgatóság működését, amelyre intézkedési tervet kell készíteni	2020. évben kerül sor	2020. évben kerül sor
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 1747/2019	"a közigazgatás modernizációja érdekében szükséges intézkedések végrehajtásának vizsgálata"	Még nem lezárt ellenőrzés	-	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 3372/2019	A létszámgazdálkodással kapcsolatos egyes intézkedések elrendeléséről szóló 4061/2019. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Még nem lezárt ellenőrzés	-	-
Pénzügyminisztérium Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2018/05/SZ/04035	Vállalkozási szerződés tájékoztatás és nyilvánosság biztosításával kapcsolatos, valamint marketing feladatok ellátására a „Szeleta Park Látogatóközpont, a Bükk Keleti kapuja” című, GINOP- 7.1.5-16-2016-00005 azonosítószámú projekt keretében közbeszerzési utóellenőrzés jelentés 2019.07.12	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság 2018/07/Á/06352	„Adásvételi szerződés informatikai eszközök, terepi kamerarendszerek és jeladók (1. rész), terepi adatgyűjtő eszközök (2. rész), terepi felszerelések (3. rész) szállítására a „A területi	Eljárás eredménytelenné nyilvánítása szükséges	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	Eljárás eredménytelenné nyilvánítása megtörtént

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével” című és KEHOP-4.2.0-15-2016- 00005 azonosítószámú projekt keretében” közbeszerzés ex-ante ellenőrzés, végleges szabályossági döntés 2019.05.02			
Innovációs és Technológiai Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2019/01/Á/00123	Adásvételi szerződések ismertetőtáblák, tartószerkezetek, eső-házak és erdei bútorok szállítására, telepítésére KEHOP projektek keretében (1-6. rész) közbeszerzési utóellenőrzési jelentés 2019.05.07	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes	Vállalkozási szerződés a „Bükki Csillagda”	Az eljárás	Intézkedési terv készítésére nem volt	Új közbeszerzési eljárás

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Allamtitkárság 2019/04/É/02311	látogatóközpont kivitelezési feladatainak ellátására közbeszerzés, ex-ante ellenőrzés, végleges szabályossági döntés 2019.10.14	eredménytelen.	szükség.	megindítása szükséges 2020-ban.
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság 2019/04/É/02968	Vállalkozási szerződés a Borostyán Panzió felújítási és korszerűsítési feladatainak ellátására közbeszerzési utóellenőrzési jelentés 2019.05.20	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság 2019/04/Á/03006	Adásvételi szerződés a „Bükki Csillagda” megvalósításához kapcsolódó VR attrakciós eszközök beszerzésére közbeszerzés ex-ante ellenőrzés, végleges szabályossági döntés 2019.08.15	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. NEEPI Központi Ellenőrzési Osztály 460/1/2019	Az ECOKARST projekt megvalósulásának szabályszerűségi és pénzügyi	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	ellenőrzése 2019.05.15.			
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. Központi Ellenőrzési Osztály	A LIVING HERITAGE projekt megvalósulásának szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzése 2019.11.28.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Pénzügyminisztérium Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság	GINOP-7.1.5-16-2016-00005 A Bükk Keleti Kapuja – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása c. projekt tervezett közbenső ellenőrzése közbenső ellenőrzése 2018.12.04 - 2019.11.12.	A helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben írt megállapítások a projekt státuszára vonatkoznak, intézkedésre és hiánypótlásra nem volt szükség.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Belső ellenőrzések

Vizsgálat címe	Megállapítás	Következtetés	Javaslat
A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság költségvetés tervezésének vizsgálata 2018. évben	Megállapítható volt, hogy a saját bevételek tervszámai megalapozottak, tervdokumentumokkal alátámasztottak, a támogatások tervezésénél figyelembe veszik a pénzügyi nehézségekből fakadó támogatáscsökkentés lehetőségét és a kiadások tervezésénél figyelembe vették a feladat végrehajtásához szükséges erőforrásokat.	A költségvetés elkészítése megfelelt az előírásoknak	Az előirányzat-gazdálkodás ellenőrzési nyomvonalát folyamatosan át kell alakítani az SZMSZ változásának megfelelően.
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kötelezettségvállalások rendszerének ellenőrzése 2018. évben	Megállapításra került, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően a szabályozottság jó, a szabályzatnak megfelelően történik a kötelezettségvállalások nyilvántartása. A kötelezettségvállalások nyilvántartásba kerülése a sokrétű területi és feladat megosztottság miatt előfordul, hogy később kerül feljegyzésre.	A szabályzatok és a gyakorlat, az analitikus nyilvántartások megfeleltetése nem minden esetben volt kielégítő.	A szabályzat megismerése és megismertetése, valamint a gyakorlatban való alkalmazásának összhangját minden esetben meg kell teremteni. Ügyelni kell az aláírások meglétére.
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság költségvetési beszámoló megalapozottságának vizsgálata 2018. évben	Az éves költségvetési beszámolót a vonatkozó jogszabályok szerint állították össze, a beszámoló megalapozását szolgáló leltárak, analitikák, főkönyv egyezősége fennállt, a teljeskörűség fennállt, de aláírások hiányoztak.	Beszámoló tábláinak egyeztetése a főkönyvi kivonattal, leltárakkal, analitikákkal megtörténik, a dokumentumok hitelesítése, aláírása teljes körű.	Nagyobb figyelmet kell fordítani a leltárak és az analitikák összehasonlíthatóságára a leltározási ívek, felvételi dokumentumok kitöltésére.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Vizsgálat címe	Megállapítás	Következtetés	Javaslat
<p>A BNP Igazgatóság 2018. évi "Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében" LIFE13 INF/HU/001163 projekt ellenőrzése</p>	<p>Megállapításra került, hogy megfelelő a projekt rendszer szabályozása, a közbeszerzési és számviteli szabályzatokat a törvényi előírásoknak megfelelően alkalmazták. A projekt 2018. évi végrehajtása a céloknak megfelelően történt mind szakmai, mind költség-felhasználási szempontból.</p>	<p>A projektnél a szabályzatok és a gyakorlat, az analitikus nyilvántartások megfeleltetése, egyezősége helyes volt.</p>	<p>Igazgatóság 2018. évi "Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében" LIFE13 INF/HU/001163 projektnél is a törvényi előírások, szabályzatok megismerése és megismertetése, valamint a gyakorlatban való alkalmazásának összhangját minden esetben megteremtették.</p>

15. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Folytattuk élőhely-kezelési és fajmegőrzési programjainkat. Kiemelt jelentőségű a hegyi rétek kezelése a Bükk Nemzeti Park területén, mely ezen biodiverzitás-megőrzési és tájképi szempontból is egyedülálló értékeink megóvását teszik lehetővé.

Tovább erősítettük erősödött az inváziós fajok visszaszorításával kapcsolatos tevékenységeinket.

Őshonos fajtamegőrzési, génmegőrzési tevékenységünket a Furioso North Star ménes, a kárpáti borzderes szarvasmarha és a hagyományos és tájfajta gyümölcsök megőrzése terén is erősítettük saját kezelésű területeinken.

A működési területen megjelent nagyragadozók jelenléte egyrészt a védelemre vonatkozó szakmai kihívásként jelentkezik, másrészt a gazdálkodók és a lakosság felé történő kommunikációs feladat. Honlapunkon és a médiában tájékoztatókat tartottunk a nagyragadozókról, a velük kapcsolatos viselkedési szabályokról, felkészítve a lakosságot a velük történő újbóli együttélésre. E mellett jelentős számú gazdálkodónak (juh-tartónak) juttattunk a védekezést segítő felszereléseket.

Védett és Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben számos esetben adtunk szakvéleményt – megkeresés esetén – az érintett természetvédelmi hatóságok számára. 55 Nature 2000 Fenntartási Tervünkéből 10 vár a Szakmai Bizottság elfogadására, a többit a Szakmai Bizottság által történt elfogadás után véglegesítettük. Megkezdtük 5 bükk területre a tervekészítési folyamatot (megalapozó kutatások, kezelési javaslatok kidolgozása).

Megkezdtük a részvételünkkel zajló, Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. által koordinált, a panon gyepék megőrzését célzó LIFE Integrált Projekt (IP) végrehajtását.

Barlangvédelmi feladataink keretében barlanglezárások elhelyezése és cseréje valósult meg, bejáratbiztosítási munkálatok zajlottak, barlangi feltöltődés eltávolítására került sor, valamint barlangok térképezésére, felmérésére, került sor.

Elvégeztettük két idegenforgalmi barlangunk, az Anna-barlang és a Szent István-barlang lámpaflóra mentesítését

Elvégeztük 23 földvár és kunhalom kataszterezését. Befejeztük 10 földtani alapszelvény, értékes földtani feltárás természetvédelmi kezelési tervének elkészítését, valamint 10 forrás vagy forráscsoport (összesen 16 forrás) természetvédelmi felmérését. Elkészült 8 település egyedi tájérték katasztare.

Folytattuk a településrendezési tervek felülvizsgálatának véleményezését, 2019-ben összesen 99 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések.

Természetvédelmi őrszolgálati tevékenységünk hatékonyságát tovább növeltük, a természetvédelmi őrszolgálat tagjai gyakorlatilag az igazgatóság teljes tevékenységi körének megvalósításában részt vesznek. Ennek támogatás érdekében új képzéseket szerveztünk az őrszolgálat tagjai számára (például kommunikációs képzés, szakmai képzések).

Kommunikációs és ökoturisztikai feladataink közül kiemelhető a Borostyán-vendégház felújítása, valamint a Bükk-vidék Geopark információs központjaként is üzemelő Geopark Panzió megnyitása.

Oktatási, nevelési tevékenységünk keretében számos rendezvényt túravezetést, tábort szerveztünk, folytattuk a Kőkultúra szakvezetett túrasorozatot, a Tájsétát, barlangi túravezetéseket, overallos barlanglátogatásokat vezettünk elsősorban iskolás csoportok számára erdei iskola programunk keretében. A felsőtárkányi Bábakalács Erdei Iskolában, valamint a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos "Jeles Napokon" (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biodiverzitás nap, Barlangok világnapja, Állatok világnapja, Európai

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Denevér Éj,) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára.

Aktív, irányító szerepet vállaltunk a Bükk-vidék Geopark létrehozásának előkészítő munkálataiban. 2019. tavaszán beszámoltunk a tervezett Bükk-vidék Geopark szervezésének aktuális helyzetéről, az előkészítési és csatlakozási folyamatokról, a konferenciákról, a geoparki arculatnak is megfelelő tanösvény táblák kihelyezéséről, kiadványokról, melyek átadásra is kerültek a bizottság tagjai részére.

Folytattuk hazai és nemzetközi pályázataink lebonyolítását, számos pályázatban partnerként veszünk részt. Hosszabbítás miatt folytatódott a szalakóta megőrzését célzó LIFE pályázatunk.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerszervezetekkel, hanem külföldi természetvédelmi szervezetekkel is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, közös pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az EUROPARC szövetségnek és alapító tagjai annak Kelet- Közép Európai Szekciójának. Az UNESCO Globális Geopark hálózatában kollégánk látja el a Novohrad-Nógrád Geopark képviselőtét.

16. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

Alábbiakban Igazgatóságunk általánosságban megfogalmazható kötelező feladatait (például őrszolgálat ellátása, hatósági, szakértői feladatok végzése, zoológiai-botanikai alapadatgyűjtés, fészekkataszter, vagyonkezelői jog megszerzése) nem ismertetjük, csupán a konkrét, a tárgyévre meghatározóan jellemző nagyobb feladatkörökre koncentrálunk. Kiemelt feladatunk a 2014-2020-as programozási ciklus pályázatainak végrehajtása.

16.1. Kezelési tervek, fenntartási tervek, védetté nyilvánítás, Natura 2000 területek

Natura 2000 fenntartási tervek készítése (275/2004. (X.8.) Korm. rendelet alapján) több forrásból történik. Jelenleg 55 terület rendelkezik fenntartási tervvel, melyből 10 elfogadásra vár a Szakmai Bizottság (AM) részéről.

A tárgyévben az alábbi elkészült tervek egyeztetését (fórumozás, vélemények átvezetése, az átdolgozott tervdokumentáció felküldése) tervezzük:

15 területre tervezzük az elkészült Natura 2000 fenntartási tervek véglegesítését: Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy (HUBN20005), Vár-hegy - Nagy-Eged (HUBN20008), Gyepes-völgy (HUBN20014), Izra-völgy és az Arlói-tó (HUBN20015), Upponyi-szoros (HUBN20018), Nagybarcai Liget-hegy és sajjóvelezdí Égett-hegy (HUBN20025), Borsodi Mezőség (HUBN2003), Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái (HUBN20040), Pélyi szikesek (HUBN20041), Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069).

2020-ban a kártalanítási keretösszegeből újabb 5 területre készítünk Natura 2000 fenntartási terveket, ahol a megalapozó felmérések 2019-ben indultak: Bükk-fennsík és a Lök-völgy (HUBN20001) és Hór-völgy, Déli-Bükk (HUBN20002).

16.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitorozás

Élő természeti értékek felmérése

- Recens előfordulási adatok hiánya miatt 2019-ben is számos kisvízfolyáson végeztünk halfauna felmérést (pl. Tarnóca, Forrás-patak, Kocsis-árok, Hanyi-belvízcsatorna, Tiszavalki-főcsatorna, Orosz-ér, Sajfoki-belvízcsatorna, Süllyedés, Geszti-patak stb.), kiemelten kezelve a Kesznyéteni TK területét (pl. Tiszadobi-főcsatorna, Csikós-ér, Prügyi-főcsatorna, Strázsa-patak – a térség vizeinek felmérése 2020-ban is folytatódik).
- A Mezőcsát térségében tervezett szemétkerakó miatt alapállapot-felmérést végeztünk a Sulymos-főcsatornán.
- A Bene-patakot és a Tarnát érő folyamatos vízszennyezések miatt 2019-ben megkezdtek e vízfolyások és a betorkolló kisvízfolyások (pl. Sós-völgyi-patak, Nyiget-patak) monitorozását, amit a következő években is folytatni fogunk. Az Eger-patak és a Rima monitorozása szintén a 2019. évi – halpusztulást okozó – vízszennyezés, valamint a korábbi szennyezések miatt vált szükségessé.
- 2019-ben folytattuk a Kulcsárvölgyi-patak monitorozását, mivel a vízfolyáson Bükkaranyos és Emőd belterületi szakaszán is végeztek/végeznek mederrendezési munkálatokat.
- A működési területen költő fokozottan védett madárfajok, kiemelten a parlagi és békászó sas, kígyászölyv, kerecsen és vándorsólyom, kékvércse, fekete gólya és szalakóta állományfelmérése, költések figyelemmel kísérése. A költési adatok ismeretében

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

gazdálkodói korlátozások elrendelésének kezdeményezése az illetékes Kormányhivatal Környezet- és Természetvédelmi Főosztálynál.

- A BNPI működési területén sas és tűzokszinkron elvégzése.
- Erdei, illetve bokros élőhelyekhez kötődő NATURA 2000 jelölő madárfajok folyamatos állományfelmérése (közép, balkáni és fehérhátú fakopáncs, fekete harkály, szürke küllő, töviszúró gébics, örvös légykapó).
- NATURA 2000 jelölő madárfajok mintaterületen felmérése a BNPI működési területén.
- Telepesen fészkelő madárfajok felmérése.
- Fehérgólya védelmi program folytatása az áramszolgáltatókkal együttműködve.
- Denevérfajok állományainak felmérése.
- Védett lepkefajok állományainak felmérése, a fajok elterjedésének pontosítása.
- Körzeti erdőtervezésekhez védett gerinctelen állatfajok adatainak gyűjtése.
- Fokozottan védett bagolyfajok állományfelmérése, és védelme a BNPI működési területén. Ezek következők: uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*).
- Natura 2000 élőhelyek és fajok monitorozása.
- NATURA 2000 jelölő madárfajok mintaterületen felmérése a BNPI működési területén.
- Telepesen fészkelő madárfajok felmérése.
- Fehérgólya védelmi program folytatása az áramszolgáltatókkal együttműködve.
- Denevérfajok állományainak felmérése. – legalább 50 erdei denevérelőhely felmérése
- Védett lepkefajok állományainak felmérése, a fajok elterjedésének pontosítása.
- Körzeti erdőtervezésekhez védett gerinctelen állatfajok adatainak gyűjtése.
- Fokozottan védett bagolyfajok állományfelmérése, és védelme a BNPI működési területén. Ezek következők: uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*).
- Natura 2000 élőhelyek és fajok monitorozása.
- Extenzív művelésű gyümölcsösök feltérképezésének folytatása, a természeti, genetikai, tájökölógiai, gazdálkodás- és kultúrtörténeti értékek felmérésének folytatása, egyes gyümölcsösökre hasznosítási programok kidolgozása.
- Adathiányos madárfajok 2,5X2,5 km-es UTM alapú térképezése (30-35 négyzet).
- Idegenhonos inváziós fajok állományainak felmérése, elsősorban védett és Natura 2000 területeken. Alapállapotfelmérés, monitoring.
- Fecskefajokat veszélyeztető tevékenységek felmérése, emberi hatások mérséklése (pl. illegális riasztás mértékének csökkentése)
- Veszélyeztetett ürgeállományokra ható emberi hatások korlátozása, engedélyezett áttelepítések kontrollja
- A működési területen élő hódállomány pozitív szerepének megismertetése
- Magyar szöcskegér védelmének elősegítése, új élőhelyek felderítése, mesterséges szaporítás lehetőségeinek tesztelése
- Nagyragadozó monitoring. Új módszerek tesztelése és az ismert protokolloknak megfelelő alkalmazása (akusztikus monitoring módszerek, szörgyűjtő állomások kialakítása, működtetése, kameracsapda hálózat bővítése), Az illegális elejtések megelőzése érdekében a vadgazdálkodók bevonása a nagyragadozó fajokkal kapcsolatos adatszolgáltatásba. A nagyragadozókkal kapcsolatos konfliktusok kezelése, különös tekintettel az állattartó telepekre (villanypásztor és kuvasz alkalmazásának népszerűsítése)

Földtani és táji értékeink felmérése

- KEHOP pályázatból megvalósult beruházások monitorozása, fenntartása.
- A barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében a barlangok térképezésének és természeti állapotfelmérésének folytatása, kezelési terv előkészítése, egyeztetése AM Barlang- és Földtani Osztály munkatársaival.
- Új barlangok helyszínelése és alapadat felvétele, nyilvántartásba vétele.
- A jogszabályban rögzített barlangok esetén a vagyonkezelői nyilatkozatok kiadása, a túrák szakmai felügyelete, szükséges korlátozások bevezetése és felülvizsgálata, barlangbejáratok állapotának monitorozása, szükséges beavatkozások előkészítése meghatározása.
- Barlangkutatásokhoz vagyonkezelői hozzájárulások kiadása, a kutatások szakmai felügyelete, szükséges korlátozások bevezetése és felülvizsgálata.
- Hasznosítási engedéllyel rendelkező, vagyonkezelésünkben lévő barlangokban túrák szervezési lehetőségét biztosító szerződések elkészítése, e keretben zajló tevékenységek szakmai felügyelete.
- Vagyonkezelésünkben lévő barlangok, barlanglezárások karbantartása, monitorozása, szükséges beavatkozások előkészítése és lebonyolítása.
- Tovább folytatjuk a források közhiteles nyilvántartásának készítését, a források felmérését.
- A legújabb kutatási eredményeket is felhasználva folytatni kell a 2018-ban megkezdett és 2019-ben folytatott kunhalom- és földvárkataszter felülvizsgálatát: az újonnan felfedezett vagy látókörbe került objektumokkal ki kell egészíteni a nyilvántartást, az indokolatlanul nyilvántartott objektumokat ki kell venni a nyilvántartásból. A felülvizsgálat eredménye alapján javaslatot kell tenni a feltételeknek megfelelő objektumok MePAR rendszerben történő szerepeltetésére.
- 19 földvár/kunhalom monitorozásának elvégzése.
- Gyakorlati beavatkozások szervezése és lebonyolítása az élettelen természeti értékek megóvása, állapot helyreállítása érdekében (kaptárkövek, geológiai alapszelvények, barlangok stb.)
- A TÉKA program tapasztalatainak felhasználásával folytatni kell az egyedi tájértékek kataszterezését.
- Településképi arculati kézikönyvek készítéséhez és települési rendeletekhez adatszolgáltatás adásának, a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek véleményezésének folytatása a 2016. évi LXXIV. törvényben megállapítottakra tekintettel.
- Bükk-vidék Geopark megalakításával, működtetésével kapcsolatos tevékenységek segítése.
- Hatósági, elsősorban környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi megkeresés alapján természetvédelmi és tájvédelmi adatok szolgáltatása, szakvélemények készítése.
- Minisztériumi, megyei és települési önkormányzatok megkeresése alapján az országos, regionális, megyei és települési rendezési tervek, fejlesztési koncepciók véleményezése.
- Az igazgatóság élettelen természeti értékeinek megőrzésére irányuló és tájvédelmi tevékenységének szakmai találkozók, konferenciák, előadások tartása.
- Termelési gyakorlatra jelentkező főiskolai és egyetemi hallgatók programjának szervezése, munkájuk szakmai irányítása.
- Együttműködés a kulturális örökségvédelmi szervezetekkel a földvárak és kunhalmok helyszíni kutatásában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Monitorozás:

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
zöld seprőmoha <i>Dicranum viride</i>	Bükk-hegység	Külső szakértő
karcús sisakvirág <i>Aconitum variegatum</i>	Szilvásvár, Miskolc, Kisgyőr, Bükkszentkereszt	Pozsonyi András (BNPI)
törpemandula <i>Amygdalus nana</i>	Eger-Felnémet: Gazsi-lápa	Pozsonyi András (BNPI)
kisfészkü aszat <i>Cirsium brachycephalum</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 3 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
északi sárkányfü <i>Dracocephalum ruyschiana</i>	Miskolc: Nagymező, Kismező	Pozsonyi András (BNPI)
piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 3 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
kakasmandikó <i>Erythronium dens-canis</i>	Miskolc: Nagy-Király-hegy (Lyukó-völgy), Nagysánc	Pozsonyi András (BNPI)
kockásliliom <i>Fritillaria meleagris</i>	Kisgyőr: Lófő-tisztás, Gyöngyössolymos: Nyerges-tető	BNPI őrszolgálat, TMO
kikeleti hóvirág <i>Galanthus nivalis</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 1 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
heverő iszapfü <i>Lindernia procumbens</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 3 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
pókbangó <i>Ophrys sphegodes</i>	Eger: Nagy-Eged, Kis-Eged	Pozsonyi András (BNPI)
fehérmájvirág <i>Parnassia palustris</i>	Nagyvisnyó: Nagymező, Veres-sár-völgy-eleje, Hármasteber	Pozsonyi András (BNPI)
leánykökőrcsin <i>Pulsatilla grandis</i>	Miskolc, Kerecsend, Pásztó, Ostoros, Verpelét	BNPI őrszolgálat, TMO
leánykökőrcsin <i>Pulsatilla grandis</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 3 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
Janka tarsóka <i>Thlaspi jankae</i>	BNPI működési területén a teljes állomány 3 %-a	BNPI őrszolgálat, TMO
Erdőtervezéshez kapcsolódó, természetvédelmi szakmai véleményt megalapozó botanikai felmérések	Kelet-bükki Tájegység	Külső szakértő
Nagygomba közösségek felmérése erdőrezervátumokban	Kékes ER	Külső szakértő
nyílt szilikátsziklagyep <i>Minuartio-Festucetum pseudodalmaticae</i>	Szarvaskő: Pyrker-szikla	Külső szakértő
magyar nyúlfarkfüves mészkősziklagyep <i>Seslerietum heuflerianae-hungaricae</i>	Lillafüred: Fehérkő	Külső szakértő
cickóros szikes puszta <i>Achilleo-Festucetum</i>	Tiszanána: Sáros-ér-dűlő	Külső szakértő
ürmös szikes puszta <i>Artemisio-Festucetum</i>	Heves: Bika-Nyilas	Külső szakértő
melegkedvelő tölgyes <i>Corno-Quercetum</i>	Felsőtárkány: Vár-hegy, Cserépfalu: Kis-Piliske	Külső szakértő
szurdokerdő <i>Phyllitidi-Aceretum</i>	Cserépfalu: Hór-völgy	Külső szakértő
Bükki Nemzeti Park botanikai állapotfelmérése	II. Kemesnye-hegy; III: Csókás-hegy - Sorosteber; V. Kismező - Szél-bérc; VI. Pénzpatak; VII: Áfonyás - Fehér-föld; VIII: Ásottfa-tető -	Külső szakértő

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
	Leső-hegy; XIII. Kis-hegy - Rocska-völgy	
Közösségi jelentőségű gyepes és erdős élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Bükk hegység, Mátra hegység	Külső szakértő
Ördög-hegy (Bélapátfalva) kvadrát élőhelytérképezése	Bükk hegység, Bélapátfalva	Pozsonyi András (BNPI)
Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , gyalogakác <i>Amorpha fruticosa</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , aranyvessző fajok <i>Solidago spp.</i>) monitorozása Ördög-hegy (Bélapátfalva) kvadrátban	Bükk hegység, Bélapátfalva	Pozsonyi András (BNPI)
Szitakötő fajok felmérése	Nógrád-Ipoly tájegység, Kelet-bükk-i tájegység, Dél-borsodi tájegység	Csipkés Roland (BNPI)
Védett és közösségi jelentőségű puhatestű fajok	BNPI működési területe	Külső szakértő
Egyenesszárnyú közösségek felmérése	Kisgyőr: Ásottfa-tető, Cserépfalu: Derda-kaszáló	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű egyenesszárnyúak felmérése	Kisgyőr: Ásottfa-tető, Eger: Nagy-Eged, Cserépfalu: Derda-kaszáló	Külső szakértő
Védett és közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása	országos	Korompai Tamás (koordinátor)
szürkés hangyaboglárka <i>Maculinea alcon</i>	Gyöngyös: Gyilkos-rét	Külső szakértő
nagy tűzlepke <i>Lycaena dispar</i>	Hugyag, Nódrádszakál, Domaháza	Külső szakértő
díszes tarkalepke <i>Euphydryas maturna</i>	Nódrádsipek, Kerecsend	Külső szakértő
gólyaorr-boglárka <i>Aricia eumedon</i>	Borsodszentgyörgy, Járdánháza, Bükk-fennsík: Nagymező	Külső szakértő
Nappali lepke felmérés	Bükk-fennsíki rétek	Külső szakértő
Nappali és éjszakai lepkefajok felmérése	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet	Külső szakértő
vérű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) jelölés visszafogás	Sirok: Alsó-rétek	Külső szakértő
szürkés hangyaboglárka (<i>Maculinea alcon</i>) jelölés visszafogás	Miskolc: Nagy-mező	Külső szakértő
Ízeltlábú közösségek (futóbogarak, pókok, egyenesszárnyúak) felmérése	Dél-hevesi tájegység	Külső szakértő
Erdőkhöz kötődő védett bogárfajok felmérése	Bánhorváti erdőtervezési körzet	Külső szakértő
Futóbogarak és gyászbogarak felmérése	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet és Hejő-mente	Külső szakértő
Góték felmérése	BNPI működési területe	BNPI őrszolgálat, TMO
pannon gyík <i>Ablepharus kitaibelii</i>	Kozárd	Harmos Krisztián, Pongrácz Ádám (BNPI)
Pannon gyík élőhelyválasztásának vizsgálata	Domoszló, Kiszána	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
Ragadozómadarak felmérése	országos	Külső szakértő
Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	Bükki Nemzeti Park működési területe	BNPI őrszolgálat
Épületlakó/barlangban telelő/erdőlakó denevérfajok közösségei	Bánhorváti: kastély, református templom, Bélapátfalva: apátsági templom, Berkenye: katolikus templom, Borsodnádásd: katolikus templom, református templom, Borsodszentgyörgy: katolikus templom, Cserépfalu: tájház, Eger: pince, Szarvaskő: katolikus templom, Felsőtárkány: lakóház, Hevesaranyos: katolikus templom, Miskolc: raktár, Nekézseny: református templom, Diósjenő: evangélikus templom, katolikus templom, Sajómercse: katolikus templom, Sály: lakóház, pince, Sirok: katolikus templom, Átány: templom, Emőd: református templom, katolikus templom, Harsány: református templom, katolikus templom, Bükkaranyos: református templom, katolikus templom, Cserépfalu: katolikus templom, Tard: katolikus templom, Eger: könyvtár, főiskola, katolikus templom, Mezőcsát: református templom, katolikus templom, Négyes: templom, Ároktő: templom, Bükk hegység: Kis-kőhát-zsomboly, Szent István-barlang, Kőlyuk, Gyurkó-lápai-barlang, Tatárárok, Hillebrand Jenő-barlang, Csörgő-lyuk, Lök-völgyi-barlang, Istállós-kői-barlang, Jáspis-barlang, Antal-táró, István-lápai-barlang, Hajnóczy-barlang, Fekete-barlang	Külső szakértő
Kisemlősvizsgálat bagolyköpet elemzéssel	Borsodi Mezőség	Külső szakértő
Védett és fokozottan védett rágcsálófajok monitorozása	Borsodi Mezőség	Seres Nándor (BNPI)
Rágcsáló és rovarévó emlősfajok felmérése	Tardi-legelő	Külső szakértő
ürge <i>Spermophilus citellus</i>	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	Pozsonyi András (BNPI)
pelék <i>Gliridae</i>	Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető	Külső szakértő
farkas <i>Canis lupus</i> , barnamedve <i>Ursus arctos</i> , hiúz <i>Lynx lynx</i>	Nógrád, Tarnavidék, Mátra, Kelet-Bükk, NY-Bükk	BNPI őrszolgálat, Bakó Botond, Gombkötő Péter (BNPI)
Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása	Dél-Heves	Külső szakértő
Ex lege védett barlangok és egyes természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Egyedi tájérték kataszterezése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Védelemre érdemes földtani alapszelvények, valamint ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	TMO FTCs (BNPI)
Ex lege védett források felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	TMO FTCs (BNPI)

16.3. Élőhelyek kezelése, fenntartása

A legeltetés tervezése során figyelemmel kívánunk lenni a gyepterületek adottságaira, és a legeltetési szerkezetben a kiskérődzők szerepének növelésére mind a haszonbérbeadott, mind a saját kezelésű területek vonatkozásában.

A szántóföldi gazdálkodásunk során a vetésszerkezet módosítását tervezzük. ennek során a természetvédelmi szempontok még hangsúlyosabb megjelenése érdekében a táblaméretetek csökkenése, évelő növénykultúrák telepítése, zöldugár és méhlegelő területek létrehozása a fő feladatunk. Mindemellett az abraktakarmány termelése során lépést tartunk a tervezett állatállomány fejlesztésekkel.

Nádgazdálkodási tevékenységben változást nem tervezünk, a jelenlegi, vállalkozóra alapozott kezelés fenntartása indokolt.

Vadgazdálkodási tevékenységünk egy új vadászterülettel bővülve, 2019-ban is elsősorban természetvédelmi célok megvalósulását szolgálja.

16.4. Területi védettségtől független fajmegőrzési beavatkozások

A fokozottan védett madárfajok védelme kiemelt feladat a BNPI működési területén. Ezeknek az élőhelyein a fészkelőhelyek megőrzésére és a költések sikerességének biztosítására az idén is tervezzük gazdálkodási korlátozások kezdeményezését. Ezt kiemelten a következő fajokra tervezzük: fekete gólya (*Ciconia nigra*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), békászó sas (*Aquila pomarina*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), túzok (*Otis tarda*), uhu (*Bubo bubo*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*). A NATURA 200 jelölő madárfajok közül kiemelten foglalkozunk az alábbiakkal: fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), szürke küllő (*Picus canus*), töviszűrő gébics (*Lanius collurio*), uhu (*Bubo bubo*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), kuvik (*Athene noctua*), gyöngybagoly (*Tyto alba*).

A parlagi sas megőrzését célzó After LIFE+ projekt keretében ebben az évben tovább folytatódik a fészkelőpárok monitorozása.

Madármonitoring keretében az igazgatóság működési területén 40 db 2,5 UTM négyzetben kerülnek felmérésre az adathiányos, fokozottan védett és NATURA 2000 jelölőfajok. Ebben a BNPI őrszolgálat veszt részt.

Folytatjuk a madárvédelmi eszközök (golyafészek tartó, műfészek telep, szalakóta odú, kékvércse költőláda, vízirigó odú, kuvik odú, kerecsen tálca, gyöngybagoly költőláda) kihelyezését, és gyártatását ebben az évben is.

Fokozottan védett ragadozómadarak felmérésének bővítését is tervezzük a még adathiányos területeken: Heves-Borsodi dombság, Észak-Mátra, Tarnavidék.

Számos esetben nem tekinthetünk el az élőhelyek aktuális állapotát befolyásoló tevékenységektől. A BNPI nemzeti parki törzsterületén és a hegyvidéki tájvédelmi körzetek területén folyó véghasználati területtel jellemezhető erdőgazdálkodás jelentős nehézségeket okoz a Natura 2000 jelölőfajok állományainak megóvásában. Hasonló nagyságrendű problémát jelent a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében a természetvédelmi érdekeket rendszeresen figyelmen kívül hagyó vízrendezési gyakorlat.

A farkas (*Canis lupus*) új fajmegőrzési tervének 2020. január 31-ig történő elkészítése, annak szakmai lektorálása és az Agrárminisztérium felé elfogadásra történő betérjesztése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Kiemelt programok a madárvédelmi beavatkozásokon túl:

- Növényfajok: boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*) őrzése, mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*), magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) élőhelyének állapotjavító kezelése
- A kockásliliom (*Fritillaria meleagris*) egyetlen bükki élőhelyének élőhelykezelése.
- A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) állománya vadragási kármegelőzés céljából a villanypásztor kihelyezése, a cserszömörce visszaszorításának folytatása.
- A veszélyeztetett nappali lepke fajok védelme elsősorban az élőhely-kezelési programokon keresztül valósul meg.
- Egyes vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészkelőtelepek közelében érezhető feszültség alakult ki a varjak különböző károkat okozó tevékenysége (ürülék, zaj, gazdasági növényültetvények károsítása) miatt. A faj állományainak megőrzése érdekében a fészkelését, költését nem veszélyeztető módszereket javasoltunk az eljárások során.

16.5. Élettelen természeti értékek védelme

Saját forrásból kaptárkövek és földtani alapszelvények természeti állapotának helyreállításának végzése vállalkozók, egyesületek bevonásával.

KEHOP pályázatok szakmai koordinációja földtani, élettelen természeti értékeink megőrzése céljából. Egy barlangokat, egy földtani alapszelvényeket és egy földvárakat érintő projektünkkel a földtani értékek megóvását és a földvárak természeti állapotának helyreállítását célozzuk. Az objektumok, beavatkozási területek száma barlangok esetében 38 db, földtani alapszelvények, feltárások esetében 17 db, földvárak esetében 7 db. 2019-ben a terepi infrastruktúra elemek (ismertetőablák, esőházak, erdei bútorok) kihelyezése megtörténni (78 db 70x100 cm-es tábla, 12 db A3-as tábla, 8 db esőház).

A kaptárkövek megóvását szolgáló projektünk célja a földtani, kultúrtörténeti értékek pusztulásának, jelentős károsodásának megelőzése, a jelenleg nem kielégítő állapotok konszolidálása, a helyenkénti életveszélyes állapot megszüntetése. A beavatkozások egyaránt szolgálják a földtani, kultúrtörténeti és élővilágvédelmi értékek megőrzését, az infrastruktúra-elemek kiépítése elősegíti a természeti értékek bemutatását 41 kaptárkőnél. A projekt megvalósítása KEHOP pályázat keretében történik. 2018-ban a terepi kivitelezési munkálatok lezárultak, 2019-ben a terepi infrastruktúra elemek (ismertetőablák, esőházak, erdei bútorok) kihelyezése fog megtörténni.

16.6. Természetismereti oktatás, környezeti nevelés

Környezeti nevelési programok, erdei iskola foglalkozások lebonyolítása

- Az Igazgatóság erdei iskolai programjának működtetése, a természetismereti programszolgáltatás ellátása.
- „Rejtett értékeink” terepi természetismereti vetélkedő-sorozat szerkesztése, lebonyolítása, díjátadó rendezvény szervezése és lebonyolítása
- Környezeti nevelési programok, erdei iskolai foglalkozások, modulok hasznosságának mérése visszajelzéssel: kérdőív készítés, adatok feldolgozása.

Oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása

- Erdei iskolai természetismereti programok fejlesztése és implementációja, az erdei iskolai szolgáltatás minősítési akkreditációja.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Természetvédelmi és természetismereti célú (jeles napok, tematikus napok, rendhagyó természetismereti órák) oktatási, ismeretterjesztési, környezeti nevelési és bemutatási programok kidolgozása, a meglévők korszerűsítése.
- Digitális, online oktatási programsomagok kidolgozása, online természetismereti vetélkedők lebonyolítása.

Nyári természetvédelmi táborok

- „Bikk Betyár” Természetbúvár Tábor általános iskola felső tagozatos diákok részére
- „Túramanó” Napközis Tábor általános iskolás diákok részére

Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

- A kaptárkövek, mint védett természeti emlékek és terepi bemutatóhelyek állapotának figyelemmel kísérése, a természetismereti bemutatásba történő beillesztési lehetőségeinek feltárása, a terepi bemutatóhelyé fejlesztett Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület fenntartása, működtetése, tanösvény gondozása, programok szervezése, lebonyolítása.
- Az Igazgatóság terepi bemutatóhelyeinek, tanösvényeinek létesítése, működtetése, nyilvántartása, karbantartása. Az interpretációs tartalom összeállítása, lektorálása, korszerűsítése. A fenntartás koordinálása, a felújításban való közreműködés.
- Új terepi bemutatóhelyek tájékoztatóanyagának elkészítése, kitáblázása, utánkövetése.
- Új tanösvények tervezése, kialakítása, utánkövetése, terepi ismeretterjesztő programok szervezése (Dédes–Verebce-bérc; Kelemen széke; Baktai lánymedencék; Sár-hegy; Sás-tó)
- Tarjánka-szurdok látogatás monitorozása, szakvezetések szervezése, lebonyolítása
- Esztáz-kői-barlang gondozása, szakvezetések, környezeti nevelési programok szervezése, lebonyolítása.

Felsőtárkány - Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont erdei iskola működtetése

- A Nyugati Kapu Látogatóközpont természetismereti és egyéb közművelődési és kulturális szolgáltatásainak, rendezvényeinek (konferencia, szállás, fogadás, regisztráció) szervezése, lebonyolítása).
- Hulladékgyűjtéssel kapcsolatos szemléletformálás: „Hulladékos tanösvény”, és a hozzá kapcsolódó terepi elemek bemutatása, és hulladékos modul bevezetése, implementálása erdei iskolai programkínálatba. Kialakítása és a hozzá kapcsolódó vezetőfüzet szerkesztése, szemléletformáló előadások kidolgozása, kapcsolódó eszközök (szelektív konténerek, komposzt kas) elhelyezése

Szakdolgozók bevonása, felsőoktatási intézményekkel kapcsolattartás

- Az Igazgatósághoz felsőoktatási intézményektől érkező szakdolgozók, gyakorlati idejüket töltő hallgatók terepi és szakterületi munkájának irányítása, szakdolgozatok, diplomamunkák elkészítésének szakmai (konzulensi) irányítása, szervezése, a duális képzésben való részvétel előkészítése.
- Az Eszterházy Károly Egyetem fényszennyezés ökológiai hatásait kutató projekttel kapcsolatos intézményi szintű kommunikáció és együttműködési megállapodás előkészítése, aláírás megszervezése és ünnepélyes lebonyolítása.

Önkéntes munkalehetőségek szervezése

- Önkéntes, természetvédelmi célú (élőhelykezelés, fajvédelem) akciók szervezése és lebonyolítása, kapcsolódó szemléletformáló előadások kidolgozása (középszintű és felnőtt)

célközönség)

Jeles Napok, természetismereti rendezvények

- A Jeles Napokhoz kapcsolódóan, évfordulós eseményekhez, vagy a helyi hagyományok, helyi termékek, nemzeti parki termékek népszerűsítése érdekében szervezünk programokat.
- Részt vállalunk a Vadonleső Program Év Emlőse a vidra kezdeményezésének helyi szintű pályázatának meghirdetésében és a kapcsolódó novemberi zárórendezvényen való részvételében.

Csillagoségbolt Park

- Bükki Csillagoségbolt-park működtetésével és szakmai feladataival kapcsolatos tevékenységek koordinációja és végzése.
- Csillagászati-ismeretterjesztési rendezvények szervezése, megtartása.
- Bükki Csillagda projekt szakmai koordinációja.

Bükk-vidék Geopark

- A Bükk-vidék geopark kialakításának előkészületeiben való részvétel, a geopark szakmai feladatainak koordinálása.

Film, fotó, dokumentáció

- Az Igazgatóság fotó- és videóarchívumának kezelése, bővítése, dokumentációs célú felvételek készítése az aktuális szakmai tevékenységekről. Az igazgatóság természetvédelmi kezelési tevékenységének támogatása légifelvételek készítésével.
- Ismeretterjesztő filmek készítése a természetvédelmet előtérbe helyező szemléletformálás segítésére és az Igazgatóság tevékenységének bemutatására.
- Természetvédelmi filmtár létrehozása, gyarapítása, gondozása

Helyi, regionális és megyei értéktár

- A magyar nemzeti értékekkel és hungarikumokkal kapcsolatos feladatok elvégzése, kapcsolattartás a települési, megyei és tájegységi értéktár bizottságokkal, valamint a Hungarikum Bizottsággal.
- Közreműködünk a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár Bizottság munkájában, valamint a Heves Megyei a Megyei Értéktár Bizottságban, utóbbiban javaslattevési és tanácskozási joggal. Továbbá részt veszünk a Bükkalja Tájegységi Értéktár Bizottság munkájában.

16.7. Ökoturizmus, közönségkapcsolatok

Bemutatóhelyek működtetése és fejlesztése

2 új bemutatóhely működtetésének beindítása

- Harkály-Ház, Mátrafüred
- Hollókő – Natura2000 kiállítás

Ipolytarnóci Ősmaradványok

- 20 db tematikus vadászati program / év
- 12 db tematikus túra a 120 éves évfordulóra
- Tuzsonra emlékező tudományos konferencia ősszel

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Geoturisztikai konferencia ősszel a lábnyomok megtalálásának 120 éves évfordulója alkalmából
- Holografikus vetítés továbbfejlesztése
- A lombkorona tanösvény továbbfejlesztése – élővilág bemutatás
- Közös jegyek kidolgozása partnerekkel, keresztértékesítés, csomagajánlatok

Lillafüredi barlangok

- geoparki programok biztosítása
- osztálykirándulások számára oktatási programok kidolgozása és lebonyolítása
- épületfelújítás a Szent István-barlangnál (beázások kezelése)
- csomagajánlatok – saját szállásaink, külső partnerek

Szilvásvárad Információs Ház

- helyi termék központ fejlesztés, webshop kialakítása

Szálláshelyek

- a szállások ökotudatos szolgáltatásfejlesztése, annak érdekében, hogy mindez hozzájáruljon a BNPI alapvető kommunikációs céljainak segítéséhez
- csomagajánlatok kialakítása, a keresztértékesítés megvalósítása a szállások + bemutatóhelyek között
- geoturisztikai potenciál felmérése
- geoturisztikai csomagok összeállítása és értékesítése
- a tematikus szállások a térség kínálatát reprezentálják, annak a mérése, hogy ezek közül mi az, ami a Nemzeti Park és a Geopark területén „eladható” szolgáltatás
- a geo-szállás minősítési rendszer kidolgozásához a vendégigények felmérése és minőségbiztosítási irányelvek kidolgozása vállalkozókkal.
- Rejteki Kutatóház fejlesztése (Téry)
- mintaprojekt kapcsán workshopok szervezése, tájékoztatás, kapcsolattartás a helyi szereplőkkel

Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek támogatása, bolthálózat

- a boltok kínálatának fejlesztése
- helyi termelőkkel való partneri kapcsolatok kialakítása, fejlesztése
- tavasszal Nemzeti Parki Termék Védjegy pályázat kiírása és lebonyolítása
- márképítésre alkalmas saját termékkála kialakítása
- bolthálózat fejlesztése – Harkály-ház, Hollókői Tájház
- termelők számára bemutatkozási lehetőségek szervezése, lebonyolítása, partnerkapcsolatok fejlesztése, új termelők megszólítása
- monitoring, kutatások a vendégelégedettség és a termékek eladhatóságának fejlesztése érdekében

Ökoturisztikai feladatok

- a bemutatóhelyek rendbetételének folytatása, a hiányosságok folyamatos pótlása
- célcsoport fókuszú termékfejlesztési projektek megvalósítása, elsősorban Lillafüredre és Ipolytarnócra fókuszálva
- a mobil alkalmazás tartalomfejlesztése
- a partnerhálózat bővítése minden bemutatóhelyünkre vonatkozólag
- értékesítési csatornák bővítése
- a belső hálózatfejlesztés (bemutatóhelyek+ szállások) folytatása
- a készülő attrakciók turisztikai szakmai programjának kidolgozása és a márkázás elindítása
- kerékpáros turisztikai hálózat kommunikációjának elindítása a Bükkben

Bükk-vidék Geopark megalapításával kapcsolatos feladatok

- felterjesztési dokumentáció véglegesítése
- helyi lakosság legszélesebbkörű tájékoztatása tudományos ismeretterjesztő előadások és programok által, helyi szereplők megszólítása
- képzési program kidolgozása (geotúra-vezető)
- geoturisztikai programcsomagok kidolgozása
- a nagyközönségnek szánt geopark honlap elindítása 2 nyelven (közérthető, turisztikai szolgáltatásokat tartalmazó, a nemzetközi geoparki trendeknek megfelelő, értékesítési felülettel), mobil app tartalomfejlesztés

Komplex hálózatos fejlesztési programok elindítása

A.) E-bike-ok a nemzeti parkban

- pályázat benyújtása, adminisztrációja
- túraútvonalak összeállítása
- programcsomagok összeállítása
- értékesítési rendszer kidolgozása, szállítás, stb. megszervezése

B.) GEO-KULT jegycsalád elindítása

A térségben már meglévő örökség-, és kulturális turisztikai kínálat és a geoturisztikai fejlesztések (beleértve a csomagajánlatok kialakítását is) összehangolása, GEO-KULT ajánlatok fejlesztésével, piacra juttatásával, elsősorban a Bükk-vidék Geopark és a Novohrad-Nógrád Geopark területén.

- partnerek bevonása
- értékesítési koncepció kidolgozása
- piaci bevezetés, PR

Kommunikáció

- Kommunikációs eszközök fejlesztése – különös tekintettel a természetvédelmi szempontokra
- Online kommunikációs felületek tartalomfejlesztése (Bemutatóhelyek számára önálló domainen futó honlapok a központi adatbázisból)
- Interaktív felületek fejlesztése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- A kommunikációs tervben részletesen kifejtett horizontális célok alapján irányított kommunikáció
- Hálózatfejlesztés, kommunikációs csatornák és a központi adatbázis integrálódásának kidolgozása országos rendszerekhez
- Kommunikációs kampányok
- Közösségi média csatornák fejlesztése

Kampány	Cél	Eszközök (lista)
Ipolytarnóc	értékesítés növekedés	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi média - Önálló honlap - Study tourok - tematikus programok - sajtóközlemények
	Geoparki központi szerepkör erősítése	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi média - Helyi vállalkozók felé hírlevél - Helyi vállalkozók számára tanulmányutak Tarnócra - Ősmaradványok oldalon „blog” a geoparkról, megóvandó természeti értékekről - Mobil app fejlesztés, a mobil app folyamatos reklámozása - sajtóközlemények, kapcsolattartás a helyi médiával - helyi termék program – bemutatók, vásárok, kitelepülések
Lillafüredi barlangok	értékesítés növekedés	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi média - Önálló honlap - tematikus programok - miskolci vállalkozók számára hírlevél - study tour
Bükk-vidék Geopark Bükk Nemzeti Park	belső márkaépítés (helyi lakosság felé)	<ul style="list-style-type: none"> - helyi termék program – bemutatók, vásárok, kitelepülések a geopark területén - tematikus túrák - sajtóközlemények a programokról - felsőoktatási program a geoparki értékek bemutatására (hallatók bevonása a termékfejlesztésbe)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

	külső márkáépítés (nagyközönség)	<ul style="list-style-type: none"> - közösségi média - honlap - applikáció fejlesztése – bükkli látogatható geológiai értékek - Bükk értékek „blog” – storytelling a honlapon
	A nagyragadozók és az ember – tájékoztatás, az „együttélés” segítése	<ul style="list-style-type: none"> - honlapon „blog” - nagyvadakról szóló tematikus napok
Hulladékgyűjtés, illegális hulladéklerakók, vegyszerek, karsztvíz probléma	természetmegőrzés	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi média kampány - szemétszedési akciók a helyi lakosság bevonásával - honlapon hírek a műanyag-problémáról és a vegyszerekről - ökoszállások, ökobemutatóhelyek
A BNPI természetvédelemért	<p>A nagyközönség tájékoztatása, a BNPI megítélésének a javítása</p> <p>Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - őrszolgálat munkájának bemutatása - természetvédelmi programok bemutatása - vadászat 	<ul style="list-style-type: none"> - vadászati programok szervezése Ipolytarnócon -

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

16.8. Pályázatok tervezett végrehajtása

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2019. évi tervezett ütemezése
GINOP 7.1.5-16-2016-00005 A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása	2017.05.01. - 2021.07.30	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes közbeszerzési eljárást, kiegészítő forrást keresünk az építőiparban megfigyelhető drágulások miatt bekövetkezett költségnövekedések fedezésére, elkezdjük a kivitelezést.
A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245	2017.07.01. - 2026.12.31.	<ul style="list-style-type: none"> - A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének megállítása, a folyamat megfordítása a természetvédelmi oltalom alatt álló Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédelmi erdőkezelési módszerekkel. - Közel 26 hektáron idegenhonos (akácus, erdei fenyves, fekete fenyves, vörös tölgyes) faállomány átalakítása tölgyes élőhellyé. A homogén szerkezetű és fafajösszetételű tölgyes állományokban szerkezetjavító beavatkozásokra és állománykiegészítésekre kerül sor. A csemeteültetéseket a nagyvad kártételétől kerítésekkel kell megvédeni. Nagy természetvédelmi értékű tölgyes élőhelyeket kerülnek megvásárlásra a projekt területeken. - Az évben vállalkozókkal elkezdjük a kivitelezést a projektben vállalt célkitűzések folyamatos megvalósítása érdekében, de továbbra is tervezzük a kivitelezéshez a későbbiekben saját kivitelező brigádok kialakítását. - Előkészítjük a már jelenleg is szükséges eszközök beszerzését és a pályázatban vállalt földterületek megvásárlását. A tervezett terepi feladatok folyamatos ellátását tervezzük.
„A szalakóta védelme a Kárpát-medencében“ LIFE13 NAT/HU/000081	2014.09.01. - 2020.09.30.	A Borsodi-sík SPA éa a Hevesi-sík SPA-n történt élőhelyfejlesztési (fatelepitések ápolása, pótlása) feladatok elvégzése. Mesterséges odúk ellenőrzése és a fiókák színes gyűrűzését, a költési szezon végével a régi odúk javítását, karbantartását valamint a terepi feladatok folyamatos ellátását tervezzük. A zárásig még zajlik a pályázat pénzügyi és szakmai jelentéseinek a megírása, valamint a Dél-hevesi ismeretterjesztő kiadvány elkészítése és nyomdai kivitelezése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2019. évi tervezett ütemezése
<p>“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834</p>	<p>2016.07.25. - 2023.12.31.</p>	<p>- A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a telet és fészkelő helyeken. - A faj védelme érdekében az érintett vadásztársaságokkal, szoros együttműködés. A tervezett terepi feladatok folyamatos ellátását tervezzük. -A tűzokos területen a szőrmés és szárnyas kártevők feltérképezése kotorékok és fészkek keresése közösen, bevonva az érintett vadásztársaságokkal. - Róka, borz, aranyakál, kóbor kutya, dolmányos varjú és szarka állományt lecsapdázni az érintet területről. -. Továbbá a földön fészkelő, hasonló életmódot folytató madarak monitorozása. - Emberi zavarás okozta tényezők, amik veszélyt, zavarást jelenthetnek a madárra nézve, ezeknek a rögzítése.</p>
<p>A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029</p>	<p>2016.09.01. - 2021.06.30.</p>	<p>Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes közbeszerzési eljárást, kiegészítő forrást keresünk az építőiparban megfigyelhető drágulások miatt bekövetkezett költségnövekedések fedezésére, ezt követően elkezdjük a kivitelezést.</p>
<p>Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031</p>	<p>2016.09.01. - 2020.10.26.</p>	<p>Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó eszközbeszerzés közbeszerzési eljárását, megkötjük a szerződést, beszerezzük az eszközöket. Sikerrel lezárjuk a pályázatot.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2019. évi tervezett ütemezése
Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.02.01. - 2020.10.26.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó eszközbeszerzés közbeszerzési eljárását, megkötjük a szerződést, beszerezzük az eszközöket. Sikerral lezárjuk a pályázatot.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01. - 2020.10.26.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes beszerzési, közbeszerzési eljárást. Megvalósítjuk a kivitelezést, beszerezzük bemutató eszközöket. Sikerral lezárjuk a pályázatot.
Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00022	2016.09.01. - 2020.06.15.	Lebonyolítjuk a projektben lévő maradványösszeghez kapcsolódó beszerzési eljárást, beszerezzük az eszközöket. Sikerral lezárjuk a pályázatot.
Földvárak és kunhalmok, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	2016.09.01. - 2020.10.26.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó eszközbeszerzés közbeszerzési eljárását, megkötjük a szerződést, beszerezzük az eszközöket. Sikerral lezárjuk a pályázatot.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2019. évi tervezett ütemezése
A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01. - 2020.07.31.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó eszközbeszerzés közbeszerzési eljárását, megkötjük a szerződést, beszerezzük az eszközöket. Sikerrel lezárjuk a pályázatot.
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.12.01. - 2020.12.31.	A pályázat előkészítési szakaszának lezárása és a projekt megvalósítási szakaszba történő átfordítása. Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes beszerzési, közbeszerzési eljárást. Megvalósítjuk a kivitelezéseket, a projektben tervezett összes projektelemet, beszerezzük az eszközöket. Sikerrel lezárjuk a pályázatot.
Őshonos fafajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén”	2017.02.01. - 2023.06.30.	A pályázat előkészítési szakaszának lezárása és a projekt megvalósítási szakaszba történő átfordítása. A projekt beszerzési, közbeszerzési eljárásainak előkészítése, lebonyolítása. Folyamatosan megvalósítjuk a vállalkozói kivitelezéseket, és közben tervezzük a kivitelezéshez a saját kivitelező brigádok kialakítását is.
Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén LIVING HERITAGE	2017.09.01 - 2020.06.30.	A projektben még hátralévő vállalt tevékenységekhez kapcsolódó beszerzések lebonyolítása, a tevékenységek szerződésekből foglaltak szerinti megvalósítása, a bemutatást segítő infrastruktúra fejlesztése, kivitelezése. Sikerrel lezárjuk a pályázatot.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2019. évi tervezett ütemezése
„Pannon legelők és kapcsolódó élőhelyek a PAF stratégia intézkedéseinek implementálásával történő hosszú távú megőrzése” LIFE17 IPE/HU/000018	2019.01.01 - 2026.12.31.	A projekt második évében folytatjuk a projektbe betervezett magánterületek (gyepek) megvásárlásának folyamatát. További terepi napokon kijelöljük a projekt akcióinak pontos területeit (GPS lehatárolás 14 NATURA 2000 területen) valamint folytatjuk a cserjék és inváziós növények irtását.
Pannon WolfPack LIFE Nature pályázat koncepciójának és elfogadás esetén a teljes pályázati anyag összeállítása és a Bizottság felé való benyújtása.	2020. július 16.	A pályázatot főkedvezményezettként adjuk be. 2020. július 16-ig kell a Concept Note-ot benyújtani, ennek elfogadása után kell kidolgozni a teljes pályázatot és 2021 első felében, valószínűsíthetően januárban a Bizottságnak megküldeni.
Pannon Pusztai Kisemlősök (munkacím) LIFE Nature pályázat koncepciójának és elfogadás esetén a teljes pályázati anyag összeállítása és a Bizottság felé való benyújtása.	2020. július 16.	A pályázatot főkedvezményezettként adjuk be. 2020. július 16-ig kell a Concept Note-ot benyújtani, ennek elfogadása után kell kidolgozni a teljes pályázatot és 2021 első felében, valószínűsíthetően januárban a Bizottságnak megküldeni.